

Rundāles novada attīstības programma

(2012. - 2018.)

Rundāles novads

*Apstiprināta ar Rundāles novada domes 2012.gada 29.novembra lēmumu
Nr.11(protocola Nr.12)*

2012.gads

SATURS

TERMINU SKAIDROJUMI	3
IEVADS	4
1. TIESISKAIS IETVARŠ UN RUNDĀLES NOVADA ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTI	6
1.1. Vietējo pašvaldību attīstības dokumentu izstrādi regulējošie Latvijas Republikas normatīvie akti	7
1.2. Rundāles novada teritorijas attīstības plānošanas dokumenti	9
2. RUNDĀLES NOVADA VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS UN ESOŠĀS SITUĀCIJAS NOVĒRTĒJUMS	10
2.1. Teritorijas vispārējs raksturojums	11
2.2. Cilvēkresursi	15
2.2.1. Demogrāfijas rādītāji.	15
2.2.2. Nodarbinātība	19
2.2.3. Izglītība	26
2.2.4. Kultūra	38
2.2.5. Sports	46
2.2.6. Rundāles novada sabiedrības interešu grupas un nevalstiskās organizācijas	48
2.3. Ekonomika	52
2.4. Infrastruktūra	58
2.5. Apdzīvojums un mājokļi	64
2.6. Vide	66
2.7. Informācijas tehnoloģijas	72
2.8. Pastāvošās novada funkcionālas saites	76
2.9. Novada attīstības indekss	77
2.10. Publiskā pārvalde	80
3. SVID ANALĪZE	94
4. STRATĒĢISKĀ DAĻA	110
4.1. Rundāles novada pašvaldības misija	112
4.2. Novada vīzija	112
4.3. Novada prioritātes un attīstības mērķi.	113
4.4. Sasniedzamie mērķi, darbības virzieni, uzdevumi un rīcības.	115
4.5. Izvirzīto attīstības prioritāro mērķu atbilstība nacionālajiem un reģiona plānošanas dokumentiem	133
4.6. Novada specializācija	134
5. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS IEVIEŠANA UN UZRAUDZĪBA	135
5.1. Institucionālais ietvars un atbildība	136
5.2. Attīstības programmas ieviešanas uzraudzība	136
5.3. Uzraudzības radītāji (indikatori)	138
6. PĀRSKATS PAR ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS IZSTRĀDI	141
6.1. Sabiedrības iesaistīšana Attīstības programmas izstrādē	142

Pielikumi

Pielikums Nr.1 Rīcības plāns 2012 – 2018 gadiem

Pielikums Nr.2 Investīciju plāns 2012 – 2013 gadiem

TERMINU SKAIDROJUMI

Darbības virzieni – konkrētu pasākumu kopums, kas ir izvirzīts noteikto vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanai.

Ekonomikas profils – teritorijas ilgtermiņa ekonomiskās attīstības raksturojums, kas atspoguļo tā ekonomiskās attīstības pamatu un ekonomiskās attīstības virzītājspēku perspektīvu.

Integrēta pieeja – pieeja attīstības plānošanā, kas paredz koordinētu telpisko, tematisko un laika dimensiju, nodrošinot interešu saskaņotību starp visiem pārvaldes līmeņiem (nacionālo, reģionālo, vietējo) un ieinteresētajām pusēm (iedzīvotājiem, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām u.c.), izmantojot konkrētus (t.sk. finanšu) instrumentus, lai sasniegtu noteiktos mērķus un prioritātes.

Investīciju plāns – attīstības programmas rīcības plāna sastāvdaļa laika posmam vismaz līdz 3 gadiem, ko apstiprina pašvaldība. Investīciju plāns tiek aktualizēts katru gadu.

Monitorings – regulāra novērošana, vērtēšana un pārskats par rīcībām un pārmaiņām attīstības programmas īstenošanā.

Projekts – pasākumu kopums, kas veicams noteiktu mērķu sasniegšanai noteiktā laika periodā ar iepriekš noteiktiem finansiālajiem, materiālajiem un cilvēku resursiem.

Rīcības plāns – attīstības programmas sadaļa, kas ietver konkrētu pasākumu kopumu un investīciju plānu attīstības programmā noteikto uzdevumu īstenošanai.

Stratēģiskā daļa – attīstības programmas sadaļa, kurā definē plānošanas reģiona/pašvaldības vidēja termiņa prioritātes un izvirza uzdevumus to īstenošanai.

Stratēģiskais mērķis – koncentrēts politisku uzstādījumu kopums vēlamajām situācijas pārmaiņām noteiktā laika periodā, kas ir vērsts uz teritorijas attīstības vīzijas sasniegšanu, un kas kalpo par pamatu prioritāšu noteikšanai un turpmāk veicamo darbību identificēšanai.

Uzdevumi – iniciatīvu un rīcību kopums, kas ir izvirzīti noteikto rīcības virzienu sasniegšanai. Tie ir skaidri definēti, izmērāmi un pārbaudāmi.

IEVADS

Rundāles novada attīstības programmas 2012. – 2018.gadam (turpmāk tekstā – Attīstības programma) izstrāde veikta saskaņā ar LR normatīvajiem aktiem, kas regulē teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādi.

Rundāles novada attīstības programma 2012. - 2018.gadam ir vidējā termiņa plānošanas dokuments, kas nosaka novada attīstības prioritātes, darbības virzienus, uzdevumus un konkrētas rīcības, to īstenoņotājus un finanšu resursus ilgtermiņa mērķu sasniegšanai.

Attīstības programma ir sagatavota, ņemot vērā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM) sadarbībā ar Zemgales plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību attīstības plānotājiem izstrādātajiem 2010.gada 23.septembrī apstiprinātajiem metodiskajiem ieteikumiem „Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī”, Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmu 2008.-2014.gadiem, Zemgales reģiona teritorijas plānojumu, Zemgales reģiona Rīcības plānu un Rundāles novada teritorijā spēkā esošajiem teritoriālo vienību – Rundāles, Svitenes, Viesturu pagastu teritorijas plānojumu, izvērtējot vietējo pašvaldību, ar kurām robežojas Rundāles novads – Bauskas, Jelgavas un Ozolnieku novadu teritoriju attīstības programmas.

Attīstības programma ietver pašreizējās situācijas aprakstu un analīzi, nosauc problemātiskās jomas un ilgtermiņa prioritātes, trūkstošos plānošanas dokumentus, piedāvā skaidru redzējumu un risinājumus resursu efektīvākai izmantošanai, sagrupējot tos prioritārā secībā. Dokumenta izstrādē ir izmantota esošā pozitīvā pieredze, kā arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Zemgales plānošanas reģiona ieteikumi, kā labāk savstarpēji saskaņot visus jaunizstrādātos plānošanas dokumentus.

Rundāles novada attīstības programmas izstrāde uzsākta ar Rundāles novada domes 2009. gada 27. augusta sēdes lēmumu „Par Rundāles novada attīstības programmas un teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu” (protokols nr.5, 23.p.). Rezultātā tika sagatavots Rundāles novada Attīstības programmas 2012. – 2018.gadiem 1. redakcijas projekts, kas ar Rundāles novada domes 2012.gada 26.janvāra sēdes lēmumu (protokols nr.1, 41.p.) tika nodota sabiedriskajai apspriešanai un atzinumu saņemšanai. Sabiedriskās apspriešanas termiņš tika noteikts no 2012.gada 30.janvāra līdz 2012.gada 12.martam, par ko paziņojums tika publicēts Rundāles novada domes informatīvajā izdevumā „Rundāles novada ziņas” un ievietots pašvaldības mājas lapā www.rundale.lv. Tika organizētas sabiedriskās apspriešanas sanāksmes Rundāles pagasta Pilsrundālē, Svitenes pagasta Svitenē un Viesturu pagasta Bērstelē.

Finansiālo atbalstu Attīstības programmas izstrādei nodrošina projekta Nr.1DP/1.5.3.2.0/10APIA/VRAA/079 „Rundāles novada pašvaldības attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana” realizācija. Attīstības programmas izstrādi organizēja eksperti no SIA „Kontu Birža”, balstoties uz 2011. gada 4. aprīlī noslēgto līgumu Nr.17-16./11/91. Attīstības programmas izstrāde notika ciešā sadarbībā ar Rundāles novada iestāžu, struktūrvienību un nodaļu vadītājiem, speciālistiem un darbiniekiem. Izstrādes procesā tika izveidotas 5 speciālistu darba grupas: Cilvēkresursu attīstības darba grupa (24 dalībnieki), Dabas un kultūras mantojuma saglabāšanas darba grupa (19 dalībnieki), Ekonomiskās izaugsmes un infrastruktūras attīstības darba grupa (18 dalībnieki), Attīstības radītāju darba

grupa (24 dalībnieki) un Uzraudzības sistēmas darba grupa (15 dalībnieki). Darba grupas, darbojoties ekspertu vadībā, veica, pirmkārt, esošās situācijas izvērtējumu, un, otrkārt, balstoties uz iegūto informāciju, izstrādāja Rundāles novada attīstības misiju, vīziju, mērķus un rīcības plānu. Darba grupu darba laikā, izvirzot stratēģiskos mērķus, notika speciālistu pārdalījums atbilstoši viņu specializācijai un tālāk katra grupa strādāja pie noteikta mērķa darba virzienu, uzdevumu un rīcību noteikšanas. Atsevišķās grupas darbā piedalījās Rundāles novada domes deputāti, uzņēmēji un ieinteresētie iedzīvotāji.

Attīstības programmas izstrādē tika aktīvi iesaistīti pašvaldības vadība, Rundāles novada iedzīvotāji, uzņēmēji, nevalstiskās organizācijas, iniciatīvu grupas, valsts institūciju un pašvaldības speciālisti. Izstrādātais dokuments ir pašvaldības, iedzīvotāju, vietējo organizāciju un privātā sektora kopdarba rezultāts, kas nosaka novada attīstību laika posmam no 2012.gada līdz 2018.gadam. Neatņemamas programmas sastāvdaļas ir Rīcības plāns 7 gadiem un Investīciju plāns tuvākajiem 3 gadiem.

1.
TIESISKAIS IETVARS UN
RUNDĀLES NOVADA ATTĪSTĪBAS
PLĀNOŠANAS DOKUMENTI

1.1. Vietējo pašvaldību attīstības dokumentu izstrādi regulējošie Latvijas Republikas normatīvie akti

Saskaņā ar „Attīstības plānošanas sistēmas likumu” (01.01.2012.redakcijā) hierarhiski augstākais ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments ir **Latvijas ilgtspējīgā attīstības stratēģija (LIAS)**. Stratēģija parāda valsts un sabiedrības tālākos uzdevumus ceļā uz vienotu mērķi, līdzsvarotu un ilgtspējīgu valsts attīstību, norāda veidus, kā veiksmīgi reaģēt uz globālajām pārmaiņām, to radītos izaicinājumus pārvēršot arvien jaunās iespējās.

Plānojot Rundāles novada attīstību, būtiski panākt LIAS nosaukto galveno stratēģisko principu ievērošanu:

Jaunrade. Ņemot vērā, ka cilvēkkapitāls ir Latvijas svarīgākais resurss, jaunrade ir viens no būtiskākajiem attīstības dzinūļiem. Jaunrade ir vienlīdz būtiska jebkurā profesijā un dzīves sfērā, vai tā būtu dārzkopība, auto mehānika, tirdzniecība, izglītība vai sports.

Sadarbība. Ilgtspējas modelis prasa integrēti risināt ekonomikas, vides un sociālos jautājumus, tāpēc īpaši svarīgi kļūst gan vertikāli, gan horizontāli sadarbības mehānismi. Jāspēj elastīgi un ātri reaģēt uz jaunām situācijām.

Līdzdalība. Lai efektīvi sabalansētu ekonomiskos, sociālos un vides apsvērumus, nepieciešama visas sabiedrības aktīva līdzdalība politikas veidošanas procesā. Tikai lielākajai sabiedrības daļai aktīvi līdzdarbojoties, iespējams atrast optimālus risinājumus un efektīvi reaģēt uz globālajiem izaicinājumiem.

Hierarhiski augstākais vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments ir **Nacionālais attīstības plāns (NAP)**. Nacionālais attīstības plāns ir reģionālās politikas plānošanas dokuments septiņiem gadiem, kur analizēta sociālā un ekonomiskā situācija, noteikti reģionālās attīstības mērķi un prioritātes, atbalsta pasākumi noteikto mērķu īstenošanai un to izpildei nepieciešamie finanšu līdzekļi.

Rundāles novada attīstības programmas sākums ir 2012.gads, kas ir priekšpēdējais īstenošanas gads Nacionālā attīstības plāna 2007.-2013.gadam. Spēkā esošajā NAP 2007.-2013.gadam ir nosprausts stratēģiskais mērķis:

Izglītība un zināšanas tautsaimniecības izaugsmei un tehnoloģiskai izcilībai, izvirzītas prioritātes:

- 1) izglītots un radošs cilvēks;
- 2) uzņēmumu tehnoloģiskā izcilība un elastība;
- 3) zinātnes un pētniecības attīstība,

kā arī definēti astoņi valsts izaugsmes priekšnosacījumi:

- Izaugsme reģionos;
- Iekļaujošs un noturošs darba tirgus;
- Vesels cilvēks ilgtspējīgā sabiedrībā;
- Droša, pilsoniska un saliedēta sabiedrība;
- Moderna infrastruktūra un pakalpojumi;
- Latvijas izaugsmes starptautiskā dimensijā;
- Pieejams mājoklis un sakopta dzīves telpa;
- Laba pārvaldība kā ilgtspējīgas izaugsmes politikas nodrošinājums.

Attīstības programmas beigu gads ir 2018.gads, kas jau ietilps nākamajā ES budžeta plānošanas periodā 2014. - 2020.gadiem. Saglabājot plānošanas dokumentu sasniedzamo

mērķu pēctecību un hierarhisko pakārtotību, svarīgi ņemt vērā augstāk stāvošo plānošanas dokumentu uzstādījumus.

Rundāles novada attīstības programmas 2012.-2018.g. gala redakcijas izstrādes brīdī kļuva pieejama Nacionālā attīstības plāna 2014.-2020.gadam sākotnējā redakcija. Dokumenta sākotnējās redakcijas saturs veidots atbilstoši Ministru kabineta 2011. gada 19.oktobra noteikumu Nr.816 „Nacionālā attīstības plāna 2014. – 2020. gadam izstrādes, ieviešanas, uzraudzības un publiskās apspriešanas kārtība” prasībām. NAP2020 apstiprinātais vadmotīvs kā būtiskais vidēja termiņa mērķis tautas saimniecības izaugsmes stimulēšanai un iedzīvotāju labklājības pieaugumam ir izvirzīts EKONOMIKAS IZRĀVIENS. To sasniegšanai ir nosauktas trīs vidējā termiņa prioritātēs:

- TAUTAS SAIMNIECĪBAS IZAUGSME;
- CILVĒKA DROŠUMSPĒJA;
- IZAUGSMI ATBALSTOŠAS TERITORIJAS.

Neatmaidīgi un sistēmiski īstenojot minētās prioritātes, Latvija īsteno ekonomikas izrāvienu, ierobežotos darbaspēka, finanšu un dabas resursus produktīvi pārvēršot konkurētspējīgos produktos un pakalpojumos, lai sasniegtu galveno mērķi – dzīves kvalitātes pieaugumu visiem Latvijas iedzīvotājiem.

Vietējā līmeņa attīstības plānošanas dokumenti ir hierarhiski pakārtoti arī reģionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem. Rundāles novads tika izveidots 2009.g. apvienojot Rundāles, Svitenes un Viesturu pagastus, kultūrvēsturiski novads piederīgs Zemgalei un iekļaujas Zemgales plānošanas reģionā (ZPR).

Atbilstoši Reģionālās attīstības likuma 16.pantā noteiktajām funkcijām Zemgales plānošanas reģions savas kompetences ietvaros nodrošina reģiona attīstības plānošanu, koordināciju, uzraudzību, pašvaldību un citu valsts pārvaldes iestāžu sadarbību.

Zemgales plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumenti ir galvenā saikne starp nacionāla un pašvaldības līmeņa plānošanas dokumentiem.

Zemgales plānošanas reģionā pieņemtie teritorijas attīstības plānošanas dokumenti:

- ZPR Attīstības programma 2008.-2014.gadam;
- Tradicionālās amatniecības un mākslas industrijas attīstības programma 2011. - 2016.gadam;
- Sociālo pakalpojumu attīstības programma 2010.-2016.gadam;
- Zemgales inovatīvās attīstības programma 2008.-2014.gadam;
- Zemgales tūrisma attīstības programma 2008.-2013.gadam;
- Mežu attīstības programma 2005.-2014.gadam;
- Zemgales uzņēmējdarbības attīstības programma;
- Zemgales plānošanas reģiona ekonomiskais profils (01.03.2011. redakcija).

Šie dokumenti Rundāles novada pašvaldībai ir saistoši un Rundāles novada Attīstības programma 2012. – 2018.gadam nevar tikt izstrādāta pretrunā ar tiem.

1.2. Rundāles novada teritorijas attīstības plānošanas dokumenti

Katrā no pašvaldībām līdz apvienošanās brīdim jau bija izstrādāti gan pagastu teritorijas plānojumi (TP), gan attīstības programmas (AP). Rundāles pagasta AP tika izstrādāta 2003. gadā, Svitenes pagasta AP – 2000.gadā, Viesturu pagasta AP – 2003.gadā. Šie dokumenti ir atšķirīgi pēc noformējuma un pēc saturiskās daļas izstrādes pakāpes. Izstrādātajās programmās noteica pašvaldības mērķus un uzdevumus, bet neparedzēja to sasniegšanas uzraudzību un ieviešanas izvērtējuma mehānismu. Viesturu pagasta TP 2006–2018 gadiem tika apstiprināts 2007.gada 27.februārī, Svitenes pagasta TP 2008–2020 gadiem – apstiprināts 2008.gada 30.maijā, Rundāles pagasta TP 2003–2015 gadiem – apstiprināts 2008. gada 28. augustā. Tomēr, lai nekavētu jaunizveidotā novada attīstību un sekmīgi risinātu problēmas nekustamo īpašumu pārvaldības jomā, Rundāles novada dome 2009.gada 27.augustā pieņēma lēmumu par saistošo noteikumu Nr.5 „Par Rundāles novada teritoriālpilnošumu” pieņemšanu, ar ko tika apstiprināti pagastos izstrādātie Teritorijas plānojumi tādā stāvoklī, kādā tie bija līdz Rundāles novada izveidošanai. Atsevišķu nozaru/jomu plānošanas dokumenti nav izstrādāti.

Laika gaitā izstrādātajām attīstības programmām pienākuši beigu termiņi. Turklāt, mainoties prasībām teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādāšanai un ilgtspējīgas attīstības principa ievērošanai teritorijas attīstības plānošanā, rodas nepieciešamība pēc jauniem vidējā termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem. Lai organizētu Rundāles novada teritorijas attīstību turpmākajiem gadiem un veiktu to saskaņā ar spēka esošo likumdošanu un teritorijas plānošanas dokumentiem, saglabājot plānošanas dokumentu pēctecību, tika izstrādāta jauna Attīstības programma visai Rundāles novada teritorijai 2012-2018 gadiem.

Rundāles novada attīstības programmas prioritāro mērķu un uzdevumu atbilstības izvērtējums nacionālajiem un reģionāliem plānošanas dokumentiem sekos Rundāles novada vispārīgajam raksturojumam un esošās situācijas analīzes izklāstam.

2.

RUNDĀLES NOVADA VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS UN ESOŠĀS SITUĀCIJAS NOVĒRTĒJUMS

2.1. Teritorijas vispārējs raksturojums

Rundāles novads atrodas Latvijas Republikas un Zemgales līdzenuma dienvidu daļā. Novads ziemeļos un ziemeļrietumos robežojas ar Jelgavas novada Jaunsvirlaukas pagastu, Vircavas pagastu un Sesavas pagastu. Dienvidos un dienvidaustrumos novads robežojas ar Lietuvas Republiku un Bauskas novada Īslīces pagastu, bet ziemeļaustrumos un austrumos - ar Bauskas novada Bauskas pilsētu, Bauskas novada Codes un Mežotnes pagastiem.

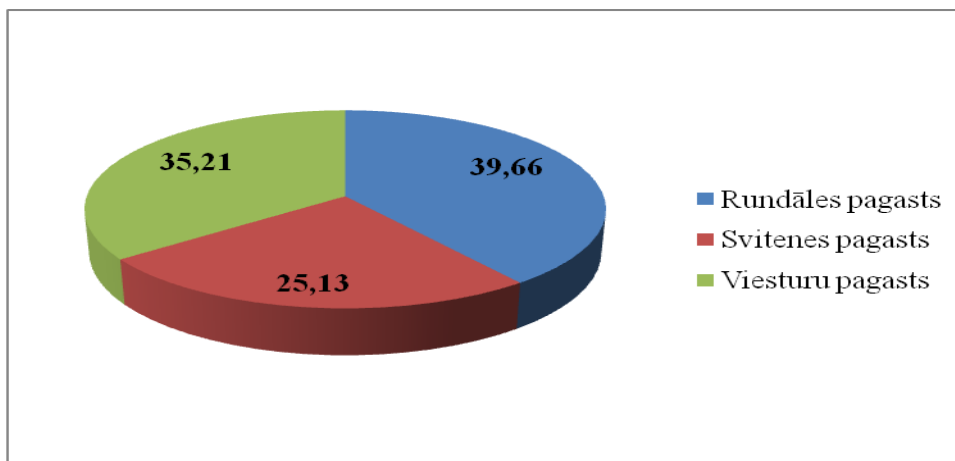
1.attēls Rundāles novada teritorija

Attālums no Rundāles novada administratīvā centra Pilsrundāle līdz tuvākajai pilsētai Bauskai ir 15 km, līdz Zemgales reģiona centram – Jelgavai 45 km un līdz valsts galvaspilsētai Rīgai 80 km.

Rundāles novadu šķērso valsts autoceļš P103 Dobeles – Bauska, kurš ir viens no posmiem tā dēvētajā Zemgales jostā, kā arī valsts vietējās nozīmes autoceļi: V1002 Dzirnietki – Pilsrundāle, V1029 Ziedoņi – Bērzi – Lībieši – Lietuvas robeža, V1030 Saulaine – Virsīte – Svītene – Senči, V1031 Pilsrundāle – Ādžūni, V1032 Lietuvas robeža – Svītene – Jāņukrogs, V1033 Pilsrundāle – Svītene – Klieņi, V1034 Bauska – Priedītes, V1038

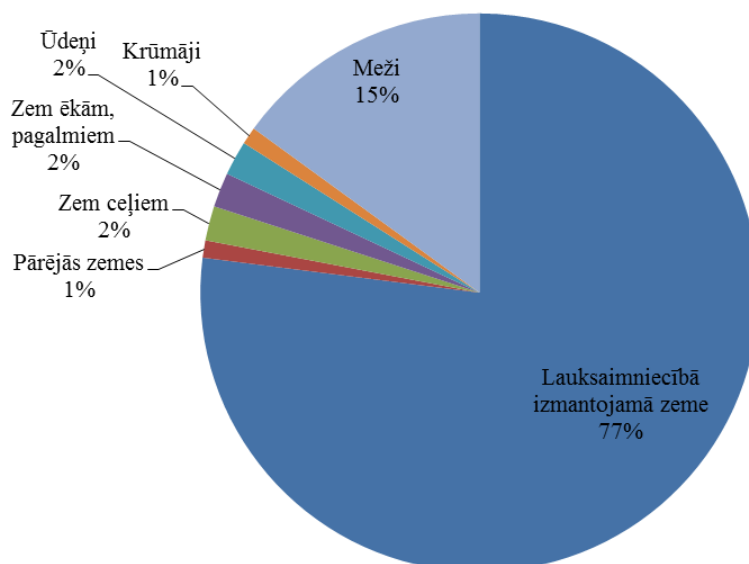
Mežotne – Viesturi – Jaunsvirlauka, V1044 Jačūni – Bērstele, V1054 Dimzas – Vircava – Vairogi.

Rundāles novada kopējā platība ir 23 201,8 ha, no kuriem 9201,8 ha ir Rundāles pagasta teritorija, 5830,1 ha – Svitenes pagasta teritorija un 8169,9 ha – Viesturu pagasta teritorija.

2.attēls. Rundāles novadā ietilpstošo pagastu teritorijas (%)

Rundāles novadā galvenais zemes lietošanas veids ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas sastāda 17 873,3 ha, tas ir 77,0 % no kopējās zemes platības, nākošais lielākais zemes lietošanas veids ir meži, kas sastāda 3 419,7 ha jeb 14,7 % no kopējās zemes platības. Pārējie zemes lietošanas veidi: krūmāji, purvi, ūdensobjektu zeme, zeme zem ēkām un būvēm, zeme zem ceļiem un pārējās zemes kopā sastāda 1908,8 ha jeb 8,3 % no kopējās zemes platības.

3.attēls. Rundāles novada galvenie zemes lietošanas veidi (%)

Rundāles novada pašvaldības teritorija kopā ar Bauskas, Dobeles, Tērvetes un Jelgavas novadiem ir iekļauta nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritoriju sarakstā. Nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas neatkarīgi no īpašumu robežām veido

nedalītus zemes nogabalus ar zemes kvalitātes vērtību ne zemāku par 60 ballēm un ar platību ne mazāku par 50 ha.

Pašreizējā novada teritorija ir izveidota vairākkārtēju administratīvo reformu rezultātā. Pārsvārā tās ir administratīvi savienotas vēsturiski nesaistītas apdzīvotās vietas. Novada teritorijā ir izveidojušās 5 lielākas apdzīvotās vietas – ciemi. Apdzīvoto vietu kopienas savstarpēji atšķiras pēc laika gaitā izveidotām tradīcijām.

Lielākā un labiekārtotākā apdzīvotā vieta ir **Pilsrundāles ciems** ar 822 iedzīvotājiem. Pilsrundāles ciems ir sācis veidoties jau 15.gadsimta beigās, kad tika izveidota Rundāles pils muiža un vairāk attīstījies 16 gadsimtā, kad tika uzbūvēta vecā Rundāles pils, kura pēc tam tika nojaukta un būvēta jaunā Rundāles pils. Tuvākajā apkārtnē veidojās amatnieku mājas, viensētas un nelielas saimniecības.

Vēlāk 50-tajos gados uz pirmskara Latvijas saimniecību „Jātnieki”, „Enitēni”, „Vētras”, „Lingotāji” bāzes un uzbūvējot viegla tipa dzīvojamās dvīņu mājas un dažas divstāvu mājas tika izveidots padomju saimniecības „Rundāle” administratīvais centrs

Starp Rundāles pils apbūves kompleksu un bijušo padomju saimniecības „Rundāle” administratīvo centru 20.gadsimta 70-jos gados atklātā laukā, tika izveidots pašreizējais Pilsrundāles ciema administratīvais centrs, kurš ir arī Rundāles novada administratīvais centrs sāka. Pašlaik Pilsrundāles ciems ir nodrošināts ar pilnu komunālo pakalpojumu komplektu, tajā ir ģimenes ārsta prakses vieta, aptieka, vidusskola, bibliotēka, pasta nodaļa, pārtikas un saimniecības preču veikali, bērnu laukumi, kabeļtelevīzija, interneta tīkls, publiskais interneta pieejas punkts, laba sabiedriskā transporta kustība. Pilsrundāles ciemā atrodas Latvijā un ārpus tās robežām iecienīts tūrisma objekts Rundāles pils. Pilsrundālē, kā lielākajā novada apdzīvotajā vietā un vietējā līmeņa attīstības centrā, atrodas novada administrācija.

Pilsrundāles ciema teritorijas daļā, kur atradās bijušās padomju saimniecības „Rundāle” centrs, ar vairākām daudzdzīvokļu un individuālām mājām uz doto brīdi nav nodrošināts ar visiem komunālajiem pakalpojumiem, kā piemēram – ar centralizētu kanalizācijas sistēmu.

Svitenes ciems ar 557 iedzīvotājiem. Svītene kā apdzīvotā vieta pastāv jau ilgāk nekā 500 gadus, kas veidojusies uz bijušās Svitenes muižas bāzes un attīstoties kolhoza „Svītene” administratīvajam centram. Šobrīd Svitenes ciemā atrodas Svitenes pagasta pārvalde, bibliotēka, kultūras nams, saieta nams, ģimenes ārsta prakses vieta, aptieka, pārtikas un saimniecības preču veikali. Svitenes muižas ēkā atrodas Pilsrundāles vidusskolas struktūrvienība Svitenes skola un Mākslas un mūzikas skola.

Saulaines ciems ar 453 iedzīvotājiem, kas agrāk tika saukts par Kaucmindi, sācis veidoties jau 15.gadsimtā uz Kaucmindes muižas un vēlāk uz 1923.gadā izveidotās Kaucmindes mājturības skolas bāzes. 1944.gadā Kaucmindes pilī darbu uzsāka Saulaines lauksaimniecības tehnikums, bet 1965.gadā tika uzbūvēts jaunais mācību korpuss, līdz ar to arī tika attīstīta Saulaines ciema infrastruktūra un dzīvojamais fonds.

Saulaines ciems atrodas 4 km attālumā no Bauskas, tas ir otrs labiekārtotākais ciems novadā ar plašu pakalpojumu klāstu un salīdzinoši augstu dzīves kvalitātes līmeni. Saulaines ciemā tiek nodrošināti visi komunālie pakalpojumi. Saulainē atrodas Saulaines profesionālā vidusskola ar sporta zāli, stadionu un bibliotēku, pirmsskolas izglītības iestāde „Mārpuķīte”, pārtikas un saimniecības preču veikals, automašīnu remonta servisa uzņēmums, pašvaldības

sociālais centrs, pašvaldības pakalpojumu maksājumu punkts, ģimenes ārsta prakses pieņemšanas vieta, parks.

Bērsteles ciems ar 346 iedzīvotājiem izveidojies vietā, kur agrāk pastāvēja Bērsteles muiža ar savu apbūvi un parku. Bērstelē atrodas Viesturu pagasta pārvalde, Kultūras nams, bibliotēka, interneta pieejas punkts, Pilsrundāles vidusskolas struktūrvienība Bērsteles skola, ar ģimenes ārsta prakses pieņemšanas vieta,. Pēc Viesturu pagasta Attīstības programmas datiem 2007.gadā Bērsteles ciemā dzīvoja 584 iedzīvotāji. Iedzīvotāju skaits pēdējo 5 gadu laikā ir samazinājies par 238 cilvēkiem jeb 40,75%.

Viesturu ciems ar 216 iedzīvotājiem atrodas attālināti no novada administratīvā centra. Viesturu ciems izveidojies jau veidojoties kolhoza „Viesturi” administratīvajam centram. Pašlaik Viesturos atrodas Viesturu kultūras centrs ar bibliotēku, zāli kultūras pasākumu, amatierkolektīvu un pulciņu organizēšanai, sporta laukumu, interneta pieejas punktu.

Rundāles novada teritorijā atrodas arī mazāki ciemi ar nelielu iedzīvotāju skaitu- **Jāņukrogs, Lepšas, Mazbērstele, Mazmežotne, Priedītes, Punslavas, Švirkale, Vecrundāle un Ziedoni** – Rundāles pagasta teritorijā, **Tīrumi** - Svitenes pagasta teritorijā un **Vairogi** - Viesturu pagasta teritorijā. Daļa no tiem - **Mazbērstele, Švirkale, Tīrumi un Vairogi** izveidojušās padomju laikā pie lopu fermām kā sava veida lauksaimnieciskās ražošanas centri, kuros tika būvētas vairākdzīvokļu mājas strādniekiem. Šobrīd fermas vairs nepastāv, taču cilvēki šajās vietās dzīvo. Daudzdzīvokļu māju dzīvokļus to īrnieki privatizēja, taču bieži vien iedzīvotājiem nav pieticis izpratnes par māju kopējās apsaimniekošanas nepieciešamību. Dažviet šajās apdzīvotajās vietās trūkst centralizētas ūdens apgādes, nav atrisināts jautājums par atkritumu izvešanu, māju remontiem un teritorijas labiekārtošanu. Pārsvarā lielākā daļa no tādos centros dzīvojošiem cilvēkiem ir no atstumtības riskam pakļautām kategorijām (pensijas vecuma cilvēki, maznodrošinātie, daudz bērnu ģimenes, cilvēki ar funkcionāliem traucējumiem, u.tml.).

Vēsturiski Rundāles novada teritorijai bija (un ir) raksturīgas stipras un turīgas viensētas. To saimnieki 20. gadsimtā 40-tajos gados tika represēti un mājas atdotas iebraucējiem. Lielākā daļa no jaunajiem iemītniekiem iedalīto mājokli nav spējuši uzturēt pienācīgā stāvoklī. 20.gadsimta 90-tajos gados, pēc īpašumtiesību atgūšanas, veco īpašnieku pēcnācējiem dzimtas ligzdas nācās pieņemt kritiskā stāvoklī. Tajā pašā laikā, atgūtā īpašuma kritiskais stāvoklis kļuvis par nopietnu dzinuli mainīt situāciju un uzsākt attīstības procesu katrā konkrētā vietā.

2.2. Cilvēkresursi

2.2.1. Demogrāfijas rādītāji.

Iedzīvotāju skaits

Rundāles novadā uz 2012.gada 1.janvāri dzīvesvietu bija deklarējuši 4243 iedzīvotāji, tai skaitā Rundāles pagastā – 2153, Svitenes pagastā – 951 un Viesturu pagastā 1139 iedzīvotāji (pēc Iedzīvotāju reģistra datiem). Novada teritorijā ir 16 ciemi, kur dzīvo 3111 iedzīvotāji, bet 1132 iedzīvotāji dzīvo lauku teritorijās (viensētās).

Iedzīvotāju skaits un tā izmaiņas pa gadiem

1.tabula

	2003	2009	2010	2011 (uz 01.01.2012.)	2003- 2011	2009-2011
Rundāles pagasts	2421	2202	2193	2153	-268	-49
Svitenes pagasts	1176	965	953	951	-225	-14
Viesturu pagasts	1316	1169	1134	1139	-177	-30
Rundāles novads	4913	4336	4280	4243	-670	-93

Iedzīvotāju blīvums ir skaitlisks lielums, kas parāda iedzīvotāju skaita attiecību pret noteiktu teritorijas vienību (parasti 1km²).

Vidējais Latvijas iedzīvotāju blīvums ir 34,63 cilvēki uz vienu kvadrātkilometru.

Zemgales plānošanas reģionā vidējais rādītājs ir 25,8 cilvēki uz 1km². Rundāles novadā iedzīvotāju blīvums ir 18,28 cilvēki/1km², kas ir gandrīz divas reizes mazāks nekā valstī vidējais.

Iedzīvotāju blīvums (cilv/km²)

2.tabula

Teritorija	2007	2008	2009	2010	2011
Vidēji Latvijā	35,3	35,2	35,0	34,8	34,56
Zemgales reģions	26,5	26,4	26,3	26,1	25,80
Rundāles novads	18,8	18,7	18,68	18,45	18,28

Iedzīvotāju blīvumu ietekmē apdzīvoto vietu struktūra. Rundāles novada teritorijā nav pilsētas, tāpēc vidējais blīvums ir zemāks nekā vidēji reģionā. Jo mazāks iedzīvotāju blīvums, jo grūtāk nodrošināt satiksmes un citu pakalpojumu infrastruktūru.

Ja no aprēķiniem izslēdz republikas pilsētas, atšķirības pēc iedzīvotāju blīvuma ir mazākas, tomēr tik un tā ievērojamas, jo pat bez Rīgas un Jūrmalas pilsētām Rīgas plānošanas reģiona iedzīvotāju blīvums pārsniedz pārējo reģionu rādītājus 2-2,5 reizes (skatīt tabulu Nr.3.) Toties iedzīvotāju blīvums Rundāles novadā krasi neatšķiras no

vidējiem radītājiem, 2011.gada sākumā tas pat ir nedaudz lielāks, nekā ir vidēji citos reģionos.

Iedzīvotāju blīvums reģionos un Rundāles novadā 2011.g. (cilv/km²)

3.tabula

Plānošanas reģions	Iedzīvotāju blīvums	
	kopējais	bez republikas pilsētām
Rīgas	104,4	33,3
Vidzemes	15,2	13,4
Kurzemes	21,8	12,7
Zemgales	25,8	17,5
Latgales	23,0	13,7
Vidēji Latvijā	34,5	17,1
Rundāles novads	18,28	18,28

Dzimušo iedzīvotāju skaits pa gadiem (skaits)

4.tabula

<i>Rundāles novada pagasti</i>	<i>Dzimuši</i>				
	2007	2008	2009	2010	2011
Rundāle	16	20	14	10	11
Svītene	10	4	8	9	8
Viesturi	13	16	14	7	8
Kopā	39	40	36	26	27

Mirušo iedzīvotāju skaits pa gadiem (skaits)

5.tabula

<i>Pagasti</i>	<i>Miruši</i>				
	2007	2008	2009	2010	2011
Rundāle	23	30	34	25	23
Svītene	13	13	13	8	9
Viesturi	13	16	16	10	11
Kopā	39	59	63	43	43

Analizējot pieejamos datus Rundāles novada dzimšanas un miršanas reģistros, redzams, ka Rundāles novadā saglabājas visai Latvijai pēdējo piecu gadu laikā raksturīgā iedzīvotāju skaita samazināšanās tendence. Laika periodā no 2006.gada sākuma līdz 2011.gada sākumam iedzīvotāju skaits sarucis visos Latvijas reģionos.

Iedzīvotāju dabiskās kustības negatīvā bilance – mirušo skaitam pārsniedzot dzimušo skaitu – Latvijā turpinās jau 20 gadus. Rundāles novadā situācija krasi neatšķiras no kopējas ainās Latvijā, kad dabiskās kustības rezultātā katru gadu uz 1000 iedzīvotājiem mira vidēji par 3-5 cilvēkiem vairāk, nekā piedzima. Tajā pašā laikā tendences procesam strauji paātrināties nav pamanāmas. Kopumā valstī pēdējo piecu gadu laikā, rēķinot uz 1000 iedzīvotājiem, miruši par gandrīz 21 cilvēku vairāk, nekā dzimuši (dabiskā pieauguma koeficients -20,6). Savukārt Rundālē šis radītājs tomēr ir zemāks - 16 iedzīvotāji. Rundālē dzimstības un mirstības rādītāji ir visai līdzīgi arī visam Zemgales plānošanas reģionam kopumā.

Demogrāfiskā slodze ir darbības vecumu nesasniegušo un pārsniegušo personu skaita attiecība pret personu skaitu darbības vecumā. Demogrāfiskās slodzes līmeni var izteikt procentos vai uz 1000 iedzīvotājiem. Demogrāfiskās slodzes līmeņa rādītājs tiek lietots, analizējot proporcionālo sadalījumu starp tiem, kas ir darbības vecumā un lielākoties ir vai varētu būt ekonomiski aktīvi, un pārējo sabiedrības daļu (skolēniem un pensionāriem), kurus uztur iedzīvotāji darbības vecumā.

Iedzīvotājus, kuri savu dzīvesvietu deklarējuši Rundāles novadā, sagrupējot noteiktās vecuma kategorijās: bērni līdz skolas vecumam, skolēni, iedzīvotāji darbības vecumā - trijās vecuma grupās un iedzīvotāji virs darbības vecuma. Minētais sadalījums rada priekšstatu par katras apdzīvotās vietas iedzīvotāju sastāvu pēc vecuma kategorijām – cik daudz cilvēku noteiktajā vecumā ir deklarējuši savu dzīves vietu konkrētajā apdzīvotajā vietā. Tādās pašās kategorijās sadalīti lauku teritorijā (ārpus apdzīvotajām vietām) deklarētie iedzīvotāji.

Tāda veida sadalījums ļauj sekot līdzi migrācijas tendencēm un savlaicīgi reaģēt uz izmaiņām un ļauj plānot pasākumus un aktivitātes, kas vērstas uz:

- 1) noteikta vecuma iedzīvotājiem: pirmsskolas vecuma bērniem, skolēniem, jauniešiem, senioriem u.c.;
- 2) noteikto apdzīvoto vietu attīstību;
- 3) transporta kustību un pārvadājumiem.

Iegūtie dati ir atspoguļoti zemāk sekojošās tabulās, parādot situāciju katrā Rundāles novada pagastā. Par atskaites punktu šādai uzskaitē ir ņemts stāvoklis uz 2011.gada 1.jūliju.

**Rundāles novada iedzīvotāju sadalījums pa vecuma grupām
Svitenes pagasts**

6.tabula

Apdzīvotas vietas	Līdz darbības vecumam (ieskaitot vidusskolas posmu)		Darbības vecumā			Virs darbības vecuma	Kopā
	0 -6	7-18	19-25	26-40	41-64	65-	
Svitene	37	70	55	137	176	85	560
Tīrumi	1	3	3	6	7	7	27
Lauku teritorija	20	44	37	76	118	88	383
Kopā:	58	117	95	219	301	180	970

Rundāles pagasts

7. tabula

Apdzīvotas vietas	Līdz darbības vecumam (ieskaitot vidusskolas posmu)		Darbības vecumā			Virs darbības vecuma	Kopā
	0 -6	7-18	19-25	26-40	41-64		
	65-						
Pilsrundāle	35	101	88	195	262	153	834
Saulaine	32	63	57	100	136	69	457
Ziedoņi	4	16	9	24	29	25	107
Vecrundāle	5	11	10	26	26	12	90
Mazbērstele	7	15	11	22	19	15	89
Priedītes	2	9	5	20	18	6	60
Punslavas	2	4	6	10	14	17	53
Lepšas	3	5	6	5	21	4	44
Jāņukrogs	0	2	4	10	18	7	41
Švirkale	0	3	0	12	6	8	29
Lauku teritorija	24	35	41	103	117	69	391
Kopā:	114	264	237	529	666	385	2195

Viesturu pagasts

8. tabula

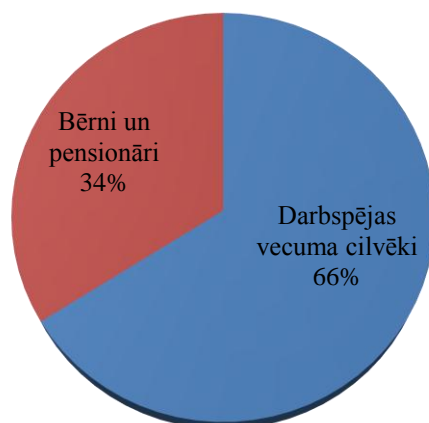
Apdzīvotas vietas	Līdz darbības vecumam (ieskaitot vidusskolas posmu)		Darbības vecumā			Virs darbības vecuma	Kopā
	0 -6	7-18	19-25	26-40	41-64		
	65-						
Bērstele	21	43	37	77	106	61	345
Viesturi	16	28	24	60	61	32	221
Grāvendāle	0	2	2	5	4	2	15
Vairogi	3	9	1	15	10	9	47
Lauku teritorija	30	55	71	104	171	8	439
Kopā:	70	137	135	261	352	112	1067

Kopā novadā

9. tabula

Apdzīvotas vietas	Līdz darbības vecumam (ieskaitot vidusskolas posmu)		Darbības vecumā			Virs darbības vecuma	Kopā
	0 -6	7-18	19-25	26-40	41-64		
	65-						
Apdzīvotas vietas	168	384	318	726	913	512	3021
Lauku teritorija	74	134	149	283	406	165	1211
Kopā:	242	518	467	1009	1319	677	4232
	760			2795		677	

2011.gada sākumā valstī uz 1000 darbības vecuma iedzīvotājiem vidēji bija 519,5 bērni un pensijas vecuma iedzīvotāji. Situācija Rundāles novadā nedaudz labāka nekā vidēji Latvijā, jo uz 2795 darbības vecuma iedzīvotājiem, kas sastāda 66,04%, ir 1437 bērni un pensionāri - 33,96%. Jāņem vērā arī fakts, ka šajā aprēķinā darbības vecuma kategorijā ir iekļauti jaunieši, kuri pēc vidusskolas beigšanas kļūva par augstskolas studentiem un vēl nav iesaistījušies darba tirgū. Bieži vien viņu deklarētā dzīvesvieta palikusi Rundāles novadā, bet faktiski viņi dzīvo citur – Jelgavā, Rīgā, Liepājā, Ventspilī vai ārzemēs. Cik liela ir šī iedzīvotāju grupa, nav zināms, jo šādi dati nav pieejami.

4. attēls. Demogrāfiska slodze Rundāles novadā (%).

2.2.2. Nodarbinātība

Nodarbinātība netieši raksturo teritorijas ekonomiskās attīstības un iedzīvotāju aktivitātes līmeni.

Nodarbinātības līmenis jeb nodarbināto darbības vecuma iedzīvotāju īpatsvars ir svarīgākais sociālais rādītājs. Nodarbinātības līmeni Latvijā aprēķina pēc nodarbināto iedzīvotāju skaita procentos no iedzīvotāju (vecumā no 15 līdz 74 gadiem) kopskaita, un nodarbinātības līmenis parāda, kāda daļa no darbības vecuma iedzīvotājiem attiecīgajā laika periodā ir reāli nodarbināti tautsaimniecībā.

Ekonomiski aktīvie iedzīvotāji (darbspēks) ir gan nodarbinātās, gan nenodarbinātās abu dzimumu personas, kuras pārskata periodā piedāvā savu darbu materiālo vērtību ražošanai vai pakalpojumu sniegšanai. Ekonomiski aktīvos iedzīvotājus veido nodarbinātie un darba meklētāji, kas ir reģistrēti Nodarbinātības valsts aģentūrā un arī neregistrētie, kuri aktīvi meklē darbu. Par nodarbinātām personām tiek atzītas 15 gadus vecas personas vai vecākas, kas pārskata periodā par samaksu, atalgojumu vai ģimenē gūtiem ienākumiem ir strādājušas kādu darbu, pat ja attiecīgais darbs ildzis tikai vienu stundu nedēļā.

Nozīmīgākie darbadevēji Rundāles novadā ir lauksaimniecības uzņēmumi, zemnieku saimniecības. Rundāles novadā ir viena no auglīgākajām lauksaimniecībā izmantojamām zemēm Zemgalē, kas veicina lauksaimniecības nozares attīstību un lielākās daļas novada iedzīvotāju nodarbošanos veids ir saistīts ar lauksaimniecisko ražošanu. Rezultātā novada teritorijā izveidojušās stipras un aktīvas zemnieku saimniecības un SIA („Sējas”, „Kaži”,

„Sintijas”, „Urštēni”, „Palejas”, „Ceriņi”, „Mūrnieki”, „Strīķeri”, „Līdakas”, „Druvas”, „Maizītes”, „Akmentiņi”, „Līdumnieki”, „Lielupnieki”, „Atpūtas”, „Zemgaļi”, „Lielupe”, „Ziedoņi 2”, „Dučkēni”u.c.), kuras varētu uzskatīt par jauniem attīstības punktiem, jo tās dod darba vietas apkārtējiem iedzīvotājiem, ražo lauksaimniecības produkciju, iesaista savus darbiniekus dažādās aktivitātes, aktīvi iesaistās ES fondu apgūšanā, piedāvā dažādus pakalpojumus.

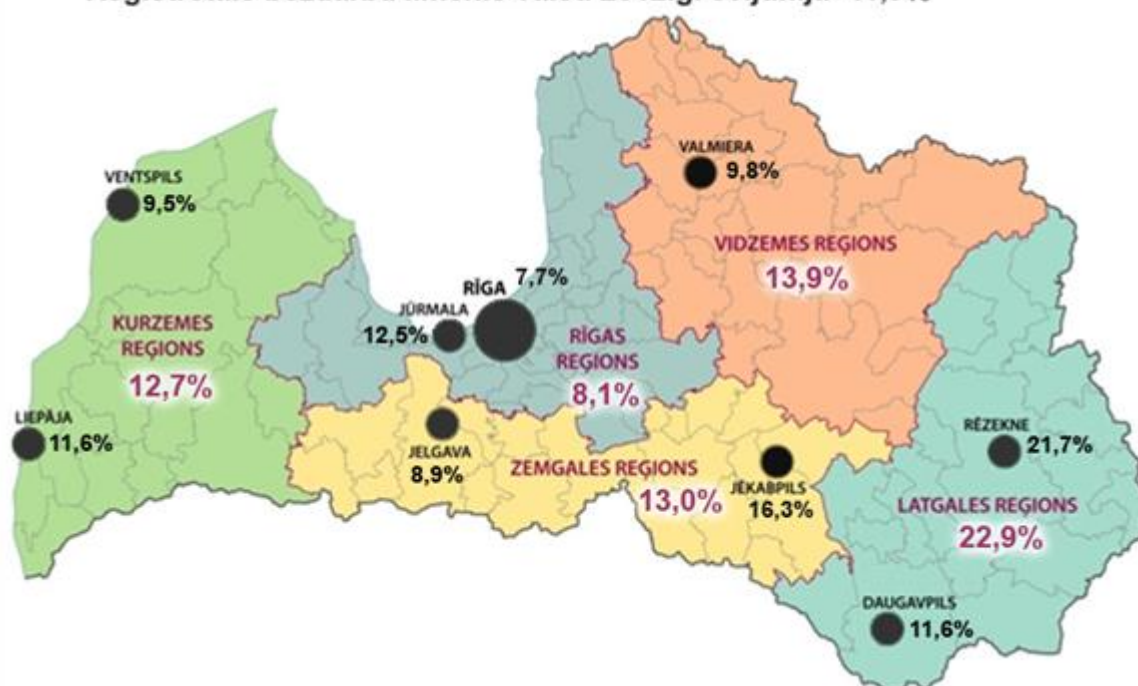
Novada teritorijā ir vairākas nelielas zemnieku saimniecības, kur darbā iesaista savus ģimenes locekļus un sezonas strādniekus.

Bez lauksaimniecības nozarē strādājošajiem, Rundāles novada teritorijā lielākie darba devēji ir:

1. **V A „Rundāles pils muzejs”**, kur vasaras sezonā nodarbina vidēji 150 darbinieku, ziemas sezonā nodrošina darbavietas ap 95 darbiniekiem;
2. **Rundāles novada dome** – darbavietas nodrošina ap 85 pastāvīgi strādājošiem;
3. **Pilsrundāles vidusskola** ar struktūrvienībām Svitenē, Bērstelē un Mūzikas un mākslas skolu – darbavietas nodrošina 75 pastāvīgi strādājošiem;
4. **Saulaines Profesionālā vidusskola** – pedagoģiskais un tehniskais personāls veido kopējo kolektīvu 70 cilvēku sastāvā.

Bezdarba līmenis - Nodarbinātības valsts aģentūrā reģistrēto bezdarbnieku īpatsvars ekonomiski aktīvo iedzīvotāju darbaspējas vecumā - skaitā, procentos. Kā tautsaimniecības attīstības situācijas un sociālo situāciju teritorijās raksturojošu pamatrādītāju izmanto bezdarba līmeni teritoriālā un laika perioda griezumā. Bezdarba līmenis tiek aprēķināts pēc Nodarbinātības valsts aģentūrā reģistrēto bezdarbnieku īpatsvara darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaitā.

Reģistrētais bezdarba līmenis valstī 2012.g. 30.jūnijā- 11,9%

5.attēls. 2012.g. 30.jūnijā reģistrētais bezdarba līmenis valstī (%)

<http://www.nva.lv/index.php?cid=6#bezdarbs>

5. attēlā attēlota situācija Latvijā un bezdarba līmeņa % atšķirības atsevišķos reģionos un pat viena reģiona robežās. Pateicoties Nodarbinātības valsts aģentūras statistikas uzskaitē, šis radītājs ir pieejams katru mēnesi, un pēc tā var spriest par kopējam tendencēm Latvijā un reģionos.

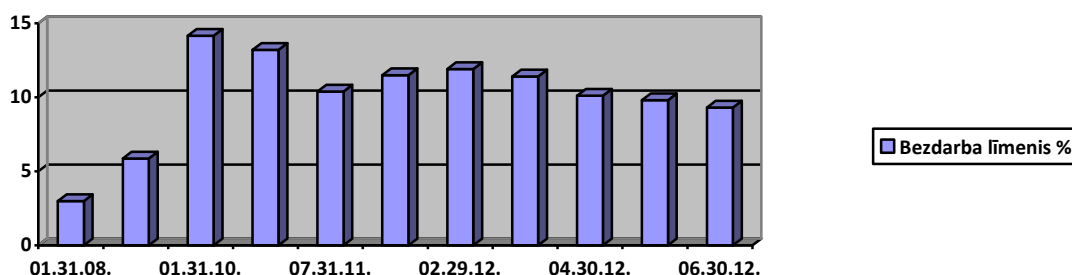
Savukārt Rundāles novadā uz 2012.gada 30.jūniju bija reģistrēti 267 bezdarbnieki, kas sastāda 9,3% no 2871 darbaspējīgo personu skaita. Tabulās Nr.9.- Nr.11. atspoguļota informācija par bezdarbnieku skaitu, sadalot tos pa novada pagastiem, bezdarba līmeņa izmaiņām un darbaspējīgo personu skaitu novadā piecu gadu griezumā. Lai labāk ilustrētu situāciju novadā, 2012. gads ir uzskaitīts pa mēnešiem.

Bezdarbnieku skaita izmaiņas pa gadiem Rundāles novadā

10. tabula

	01.01. 2008.	01.01. 2009.	01.01. 2010.	31.01. 2011.	31.01. 2012.	29.02. 2012.	31.03. 2012.	30.04. 2012.	31.05. 2012.	30.06. 2012.
	Bezdar bnieku skaits	Bezdar bnieku skaits	Bezdar bnieku skaits	Bezdar bnieku skaits	Bezdar bnieku skaits	Bezdar bnieku skaits	Bezdar bnieku skaits	Bezdar bnieku skaits	Bezdar bnieku skaits	Bezdarbn ieku skaits
Rundāles novadā kopā	93	178	408	379	328	340	327	289	279	267
Rundāles pagasts	56	99	202	184	143	149	147	133	125	118
Svitenes pagasts	19	32	96	80	74	80	81	68	66	63
Viesturu pagasts	18	47	110	115	110	111	99	88	88	86

9.tabulā iekļautie dati par Rundāles novadu atspoguļo kopējo ekonomisko situāciju valstī, kad bezdarbnieku skaits strauji palielinājās 2009.g. ekonomiskās krīzes rezultātā. Ir pamanāma arī tendence bezdarbnieku skaita pakāpeniskam samazinājumam.

6.attēls Bezdarbu līmeņa izmaiņas pa gadiem Rundāles novadā

6.attēlā iekļautie dati uzskatāmi parāda tendenci bezdarba līmenim pazemināties.

Darbspējīgo personu skaits Rundāles novadā

11. tabula

	01.01. 2008.	01.01. 2009.	01.01. 2010.	31.01. 2011.	31.01. 2012.	29.02. 2012.	31.03. 2012.	30.04. 2012.	31.05. 2012.	30.06. 2012.
	Darbsp. personu skaits	Darbsp. person u skaits	Darbs. personu skaits	Darbsp. personu skaits	Darbsp. person u skaits	Darbsp. personu skaits	Darbsp. personu skaits	Darbsp. personu skaits	Darbsp. personu skaits	Darbsp. personu skaits
Rundāles novadā kopā	3110	3037	2881	2871	2852	2857	2868	2861	2847	2871
Rundāles pagasts	1872	1689	1426	1394	1252	1252	1289	1317	1276	1269
Svitenes pagasts	636	546	678	606	644	672	711	673	673	677
Viesturu pagasts	602	802	777	871	956	933	868	871	898	925

11.tabulā atspoguļojas tendence samazināties darbspējīgo personu skaitam. Tajā pašā laikā jāatzīmē, ka pēdējo triju gadu laikā darbspējīgo personu skaita samazināšanās notiek lēnāk, nekā krīzes apstākļos.

Savukārt bezdarbnieku sastāva padziļināta analīze dod iespēju pamanīt kopējās problēmas cilvēkresursu kvalitātē Rundāles novadā un meklēt atbilstošus risinājumus to risināšanai.

Diemžēl dati par bezdarbnieku sastāvu Rundāles novada pagastos ir pieejami tikai par 2011. un 2012. gadam. Par 2010.gadu dati apskatāmi tikai reģionu mērogā. Savukārt 2009.gadā uzskaitē tika veikta kopējos skaitļos rajonu līmenī.

**Bezdarbnieku sadalījums pa dzimumiem un problēmgrupām
Situācija uz 30.06.2011.**

12. tabula

Pagasti, kopā novadā	Bezdarb- nieku skaits	Dzimums		Problēmgrupas						
		Sievietes	Vīrieši	Ilgstošie bezdarbnieki	Invalīdi	Jaunieši 15 līdz 24 gadu	Pēc atbrīvošanās	Pēc bērna kopšanas atvaļinājum	Pirmspensij as vecuma	Pirmspensi- jas vecuma vīrieši
Rundāles	135	78	57	54	8	24	0	6	8	13
Svitenes	70	42	28	34	2	5	0	1	4	4
Viesturu	105	67	38	41	1	16	0	3	5	6
Kopā novadā	310	187	123	129	11	45	0	10	17	23

**Bezdarbnieku sadalījums pa dzimuma un problēmgrupām
Situācija uz 30.06.2012.**

13. tabula

Pagasti, kopā novadā	Bezdarb- nieku skaits	Dzimums		Problēmgrupas						
		Sievietes	Vīrieši	Ilgstošie bezdarbnieki	Invalīdi	Jaunieši 15 līdz 24 gadu vecumā	Pēc atbrīvošanās no ieslodzījuma	Pēc bērna kopšanas atvaļinājuma	Pirmspensijas vecuma sievietes	Pirmspensijas vecuma vīrieši
Rundāles	118	64	54	40	10	11	1	3	8	9
Svitenes	63	39	24	32	4	7	0	3	2	2
Viesturu	86	58	28	47	2	11	0	1	6	6
Kopā novadā	267	161	106	115	16	29	1	7	16	17

Zinot bezdarbnieku skaitu problēmgrupās, var plānot atsevišķus pasākumus, vērstus tieši uz konkrētas grupas nodarbināšanu vai iesaistīšanu noteiktos projektos vai projektu aktivitātes.

**Bezdarbnieku sadalījums pa vecuma grupām
Situācija uz 30.06.2011.**

14. tabula

Pagasti, kopā novadā	Vecuma grupas									
	15- 19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 un>
Rundāles	6	18	8	10	17	11	19	19	26	1
Svitenes	1	4	11	7	8	6	10	11	9	3
Viesturu	2	14	11	10	14	13	12	12	11	6
Kopā novadā	9	36	30	27	39	30	41	42	46	10

**Bezdarbnieku sadalījums pa vecuma grupām
Situācija uz 30.06.2012.**

15. tabula

Pagasti, kopā novadā	Vecuma grupas									
	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 un>
Rundāles	1	10	8	14	13	16	14	21	11	10
Svitenes	1	6	4	13	4	8	7	13	7	-
Viesturu	1	10	9	7	7	13	11	10	13	5
Kopā novadā	3	26	21	34	24	37	32	44	31	15

Iedzīvotāju sastāva sadalījums pa vecuma grupām dod iespēju labāk organizēt darbību noteikta vecuma cilvēku iesaistīšanai darbā, projektu aktivitātēs vai citos organizētos pasākumos.

**Bezdarbnieku valsts valodas prasmes
Situācija uz 30.06.2011.**

16. tabula

Pagasti, kopā novadā	Valsts valodas prasmes				
	Izglītība iegūta latv. valodā	Valsts valodas augstākā pakāpe	Valsts valodas vidēja pakāpe	Valsts valodas zemākā pakāpe	Nav valsts valodas atestācijas
Rundāles	99	6	4	5	21
Svitenes	55	0	3	2	10
Viesturu	74	3	4	3	21
Kopā	228	9	11	10	52

**Bezdarbnieku valsts valodas prasmes
Situācija uz 30.06.2012.**

17. tabula

Pagasti, kopā novadā	Valsts valodas prasmes				
	Izglītība iegūta latv. valodā	Valsts valodas augstākā pakāpe	Valsts valodas vidēja pakāpe	Valsts valodas zemākā pakāpe	Nav valsts valodas atestācijas
Rundāles	88	5	3	3	19
Svitenes	51	0	1	2	9
Viesturu	56	2	4	2	22
Kopā novadā	195	7	8	7	50

Tabulās iekļautie dati skaidri parāda Rundāles novada iedzīvotāju skaitu, kuriem nav valsts valodas atestācijas. Tas rosina domāt par iespēju radīšanu apgūt nepieciešamās zināšanas uz vietas, novada teritorijā. Kā arī meklēt iespējas organizēt atestācijas iegūšanu novada iedzīvotājiem.

**Bezdarbnieku izglītības līmenis
Situācija uz 30.06.2011.**

18. tabula

Pagasti, kopā novadā	Izglītības līmenis				
	Augstāka	Profesio- nālā	Vispārējā vidējā	Pamatizg- lītība	Zemāka par pamatizglītību
Rundāles	7	41	32	43	12
Svitenes	2	24	18	22	4
Viesturu	4	33	20	43	5
Kopā novadā	13	98	70	108	21

**Bezdarbnieku izglītības līmenis
Situācija uz 30.06.2012.**

19. tabula

Pagasti, kopā novadā	Izglītības līmenis				
	Augstāka	Profesio nālā	Vispārējā vidējā	Pamatizg- lītība	Zemāka par pamatizglītību
Rundāles	4	41	25	38	10
Svitenes	3	21	16	20	3
Viesturu	1	30	11	41	3
Kopā novadā	8	92	52	99	16

Bezdarbnieku sadalījums pēc izglītības līmeņa skaidri parāda pastāvošās problēmas darba meklējumos cilvēkiem ar profesionālām, bet pašlaik nepieprasītam iemaņām. Ir pietiekami liels bezdarbnieku skaits ar pamatizglītību, kas dod pamatu nopietni domāt par mūžizglītības pasākumu ieviešanu novada teritorijā, piedāvājot ne tikai vispārējās, bet arī profesionālas ievirzes programmas. Tas prasa veikt būtiskus ieguldījumus cilvēku pārkvalifikācijā, lai nodrošinātu papildu iespējas jaunas kvalifikācijas ieguvei.

**Bezdarba ilgums
Situācija uz 30.06.2011.**

20. tabula

Pagasti, kopā novadā	Bezdarba ilgums			
	Līdz 6 mēn.	6-12 mēn.	1-3 gadi	3 gadi un vairāk
Rundāles	44	37	53	1
Svitenes	27	9	34	0
Viesturu	39	25	41	0
Kopā novadā	110	71	128	1

Bezdarba ilgums
Situācija uz 30.06.2012.

21. tabula

Pagasti, kopā novadā	Bezdarba ilgums			
	Līdz 6 mēn.	6-12 mēn.	1-3 gadi	3 gadi un vairāk
Rundāles	49	29	36	4
Svitenes	20	11	30	2
Viesturu	22	17	44	3
Kopā novadā	91	57	110	9

Ievērojama bezdarbnieku daļa ilgstoši atrodas darba meklējumos. Būtu nepieciešams pievērst uzmanību tieši šai iedzīvotāju grupai, saprast viņu problēmu iemeslus un cēloņus, kā arī meklēt iespējas to novēršanai.

2.2.3. Izglītība

Rundāles novadā iespējams iegūt pirmsskolas, sākuma, pamata, vidējo, profesionālās ievirzes un profesionālo izglītību.

Novadā ir sekojošas pašvaldības izglītības iestādes:

1. pirmsskolas izglītības iestāde (PII) “Mārpuķīte”,
2. speciālā pirmsskolas izglītības iestāde (SPII) “Saulespuķe”,
3. **Pilsrundāles vidusskola** ar struktūrvienībām: Bērsteles skola, Svitenes skola un Mūzikas un mākslas skola.

Novada teritorijā darbojas arī Izglītības un zinātnes ministrijas pārraudzībā esoša izglītības iestāde - **Saulaines profesionālā vidusskola**.

Pirmsskolas izglītību novadā nodrošina pirmsskolas izglītības iestāde “Mārpuķīte”, Pilsrundāles vidusskolas struktūrvienības Svitenes skola un Bērsteles skola. Kopš 2011.gada 1.septembra pirmsskolas izglītību nodrošina arī Rundāles novada speciālā pirmsskolas izglītības iestāde “Saulespuķe”.

Pilsrundāles vidusskola nodrošina izglītību no 1.- 12. klasei, savukārt struktūrvienība Svitenes skola no 1.- 4.klasei un Bērsteles skola no 1.- 6. klasei.

Lai nodrošinātu izglītību atbilstoši izglītojamo spējām un prasmēm, Rundāles novada mācību iestādēs ir licencētas 12 izglītības programmas:

1. Pirmsskolas izglītības programma (01011111),
2. Speciālās pirmsskolas izglītības programma izglītojamiem ar fiziskās attīstības traucējumiem (01015311),
3. Speciālās pirmsskolas izglītības programma izglītojamiem ar somatiskām saslimšanām (01015411),
4. Speciālās pirmsskolas izglītības programma izglītojamiem ar valodas attīstības traucējumiem (01015511)
5. Speciālās pirmsskolas izglītības mazākumtautību programma izglītojamiem ar valodas attīstības traucējumiem (01015521),

6. Speciālās pirmsskolas izglītības programma izglītojamiem ar jauktiem attīstības traucējumiem (01015611),
7. Speciālās pirmsskolas izglītības programmas izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem (01015811),
8. Pamatizglītības programma (21011111),
9. Pamatizglītības pedagoģiskās korekcijas izglītības programma (21011811),
10. Speciālās pamatizglītības programma izglītojamajiem ar mācīšanās traucējumiem (21015611),
11. Speciālās pamatizglītības programmas izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem programma (21015811),
12. Vispārējās vidējās izglītības vispārīgā virziena programma (31011011).

Pirmsskolas izglītības iestāde „Mārpuķīte”

Pirmsskolas izglītības iestāde „Mārpuķīte” par savu mērķi noteikusi sekmēt bērnu vispusīgu attīstību un sagatavot viņus pamatizglītības programmas apguvei. Izglītību realizē pēc Izglītības un zinātnes ministrijas izstrādātās pirmsskolas izglītības programmas, kods – 01011111, licence Nr.2718, kas izsniegta 17.08.2010.

Iestāde atrodas Saulaines ciemā, strādā piecas darba dienas nedēļā no pulksten 7.³⁰ – 18.⁰⁰ 2010.gadā mārpuķēni ieskandināja bērnudārza 50. pirmo septembri un tas notika jau jaunajās telpās.

2010.gada vasarā noslēdzās Rundāles novada pirmsskolas izglītības iestādes „Mārpuķīte” jaunās ēkas būvniecība, ar 2148 m2 lielu platību, kur bez mūzikas un sporta zāles ar modernu aprīkojumu, ir arī baseins kustību attīstības nodarbībām ūdenī, plaša ēdamzāle, moderni iekārtota virtuve. Bērnudārza „Mārpuķīte” jaunā ēka ir pirmā šāda mēroga pašvaldības realizētā jaunbūve Rundāles novada teritorijā kopš valsts neatkarības atgūšanas. 2011./2012 mācību gadā visas grupas ir pilnībā nokomplektētas un vislielākais vietu pieprasījums ir 3-gadīgo un 4-gadīgo bērnu grupiņās. Iestādē darbojas sešas bērnu grupas vecumā no 1,5 gadiem un tiek arī realizēta 5 un 6 gadīgo bērnu obligātā sagatavošana skolai. Iestādē var uzņemt 116 izglītojamus, starp tiem ir arī citu novadu bērni. Rundāles novada un citu novadu bērnu skaita attiecības ir vidēji 3,5 pret 1.

Apmācības un audzināšanas procesu nodrošina 17 pedagoģiskie darbinieki, ieskaitot logopēdu, mūzikas un sporta skolotājus. Par bērnu veselību un labsajūtu rūpējas medicīnas māsa un 13 tehniskie darbinieki.

Maksa par ēdināšanu pirmsskolas izglītības iestādē ir noteikta Ls 1,10 dienā, pamatojoties uz Rundāles pagasta padomes 2008.gada 31.jūlija lēmumu (prot.Nr.8.,3.p.) „Par bērnu ēdināšanas maksu PII „Mārpuķīte””. Saskaņā ar Rundāles novada Sociālā dienesta lēmumu, tiek nodrošinātas brīvpusdienas Rundāles novadā dzīvojošajiem izglītojamajiem no maznodrošinātām ģimenēm.

Pavisam bērnudārzā ir 37 bērni vecumā no 4-6 gadiem, kam konstatēti vieglāki vai smagāki valodas un/vai runas defekti. Ar 0,5 logopēda slodzēm nevar visiem šiem bērniem

nodrošināt iespēju piedalīties logopēda nodarbībās. Ar 10 bērniem pēc logopēda sniegtajām konsultācijām strādā grupu skolotāji, 27 - reizi nedēļā grupās veic logopēda norādītos vingrinājumus, bet ar 4 izglītojamajiem logopēde strādā individuāli.

2011./2012.m.g. sākumā papildus pirmsskolas izglītības programmai tika uzsāktas:

- angļu valodas apmācības 5 un 6 gadus veciem bērniem (20+24 bērni),
- folkloras ansambļa nodarbības 4-6 - gadīgiem bērniem (15 bērni),
- vokālā ansambļa nodarbības 3-6- gadīgiem bērniem (6 bērni),
- koriģējošās vingrošanas nodarbības 6 gadīgiem bērniem (9 bērni).

2011.gadā bērnodārzs piedalījās projektā „Skolas piens” un valsts piešķirta dotāciju bezmaksas piena iegādei, tika uzsāktas maksas nodarbības baseinā arī bērniem, kuri nav „Mārpuķītes” izglītojamie. Līdz 2011.gada beigām par maksas nodarbībām baseinā bērniem, kuri nav „Mārpuķītes” izglītojamie tika iegūti Ls 1592.

Iestādes zāle, kas aprīkota ar konferenču aparatūru, tiek izmantota dažādu pasākumu organizēšanai. 2011.gadā „Mārpuķītes” telpās notika Rundāles novada domes izbraukuma sēde, Rundāles novada attīstības plānošanas ievada seminārs, Attīstības plānošanas seminārs Zemgales novadu vadītājiem, Rundāles novada pensionēto skolotāju tikšanās pasākums, Ziemassvētku pasākums vientuļajiem pensionāriem un invalīdiem, Saulaines dzīvojamo māju iedzīvotāju sapulces u.c.. Iestādes kolektīvs atbalsta un labprāt uzņem viesus un, izrādot iestādes telpas, lepojas ar novada iespēju nodrošināt patīkamu pasākuma norisi jebkurai auditorijai. Zināmā mērā tas padara bērnodārzu par nelielu kultūras centru un nodrošina atpazīstamību.

Speciālā pirmsskolas izglītības iestāde „Saulespuķe”

Rundāles novada speciālā pirmsskolas izglītības iestāde „Saulespuķe” (turpmāk SPII „Saulespuķe”) dibināta 2011.gada 1.jūlijā (Rundāles novada domes 2011.gada 24.februāra lēmums, prot.Nr.2.,2.p.). Izglītības iestāžu reģistrā SPII „Saulespuķe” reģistrēta 2011.gada 6.jūlijā. SPII „Saulespuķe” atrodas SOS bērnu ciemata teritorijā Īslīces pagastā, Bauskas novadā.

Speciālā izglītības iestāde „Saulespuķe”

Darbu ar bērniem SPII „Saulespuķe” uzsāka 2011.gada 1.augustā, darbojoties kā pastāvīga juridiskā persona. 2011.gadā SPII „Saulespuķe” uzturēšanas izdevumi un pedagogu algas vēl tiek finansēti no valsts un SOS Bērnu ciemata asociācijas budžetiem. Iestāde ir paredzēta 60 bērnu uzņemšanai. Ņemot vērā, ka speciālajās bērnu grupiņās valsts ir noteikusi mazāku bērnu skaitu, nākotnē SPII „Saulespuķe” apmeklēs līdz 60 bērniem. Šobrīd 10-12 bērni ir no SOS bērnu ciemata - tie ir bērni, kuri palikuši bez vecāku gādības. Lielākajai daļai bērnu dzīvesvieta deklarēta Bauskas novadā.

SPII „Saulespuķe” rotaļu laukums

SPII „Saulespuķe” ir 4 bērnu grupu telpas ar guļamstāvu, viena zāle sporta un mūzikas nodarbībām, liels foajē, metodiskais kabinets, Montesori kabinets, logopēda kabinets, fizioterapijas zāle, masāžas kabinets, ēdamistaba, virtuve, personāla atpūtas istaba un vadītājas, saimniecības pārzines darbistabas. Rotaļu laukums ir kopīgs visu grupu bērniem.

SPII „Saulespuķe” ir licencējusi 7 izglītības programmas: pirmsskolas izglītības programmu, speciālās pirmsskolas izglītības programmas izglītojamajiem ar valodas traucējumiem, ar fiziskās attīstības traucējumiem, ar somatiskām saslimšanām, ar jauktiem attīstības traucējumiem, ar garīgās attīstības traucējumiem, mazākumtautību programmu izglītojamiem ar valodas traucējumiem.

Iestādi apmeklē 73 bērni, no tiem 43 bērni ir ar speciālām vajadzībām, saskaņā ar pedagoģiski medicīniskās komisijas atzinumiem.

Bērnu ēdināšana SPII „Saulespuķe” tiek realizēta sekojoši: tiek gatavotas brokastis, pusdienas, launags un vakariņas. Pārtikas noliktavas produktu uzskaitē, aprīte un ēdiena uzturvērtības aprēķini tiek veikti, izmantojot ēdināšanas programmu „Rausītis”. Vidēji ēdiena izmaksas SPII „Saulespuķe” dienā par 3 ēdienreizēm ir LVL 1,10, bet kopā ar vakariņām LVL 1,30 ģimenēm, kuru bērniem ir speciālās vajadzības, par ēdināšanu nav jāmaksā.

SPII „Saulespuķe” strādājošie pedagoģiskie darbinieki: vadītāja, izglītības metodiķe, grupu skolotājas, logopēde, Montesori speciāliste, mūzikas un sporta/fiziskās attīstības skolotājas - kopā 13,2 darba likmes. SPII „Saulespuķe” strādājošie apkalpojošie un tehniskie darbinieki: fizioterapeite, masieres, medmāsa, lietvede, pavāres, pavāres palīdzē, nakts aukles, saimniecības pārzine, strādnieks/šoferis, bērnu asistentes, grupu skolotāju palīdzē, apkopēja - kopā 13,3 darba likmes.

Tuvākā, līdzīga rakstura izglītības iestāde atrodas Jelgavā un spēj nodrošināt ar vietām tikai Jelgavas pilsētas un tuvāko pagastu bērnus. Iespēja nodrošināt tāda veida izglītības pakalpojumus maksimāli tuvu bērna pastāvīgai dzīves vietai ir būtiska priekšrocība Rundāles novada iedzīvotājiem, kā arī Bauskas novadā dzīvojošiem bērniem.

Pilsrundāles vidusskola

Pilsrundāles vidusskola ir Rundāles novada vidējā vispārīzglītojošā mācību iestāde, kurai ir 3 struktūrvienības - Svitenes skola, Bērsteles skola un Mūzikas un mākslas skola. 2009.gadā Pilsrundāles vidusskola nosvinēja 90.dzimšanas dienu. Vidusskolai ir spēcīgs pedagoga kolektīvs- 51 pedagogs, no tiem 9 pedagogiem ir maģistra grāds, 3 mācās maģistratūrā, 2 mācās augstskolā, 1 pirmā līmeņa augstāka profesionālā izglītība, 1 vidēja profesionālā, 35 augstākā pedagoģiskā izglītība. Pilsrundāles vidusskolā liela uzmanība un atbalsts tiek sniegts skolotāju ikgadējai kvalifikācijas celšanai.

Viens no svarīgākajiem notikumiem 2011.gadā bija jaunas Pilsrundāles vidusskolas struktūrvienības - Mūzikas un mākslas skola izveide un atklāšana. Mūzikas un mākslas skolas izveidošanas mērķis – dot iespēju novada bērniem apgūt profesionālās ievirzes programmas mūzikā un mākslā. Tika licencētas četras programmas- ģitārspēle, klavierspēle, vokālā klase un vizuāli plastiskā māksla. Skola tika atklāta 2011.gada 8.septembrī un mācības tajā uzsāka 80 skolēni.

Viens no izglītības iestādes kvalitātes rādītājiem ir mācību sasniegumi. Pilsrundāles vidusskola var lepoties ar centralizēto eksāmenu rezultātiem: 2011./2012.mācību gadā Latviešu valodas un literatūras eksāmenā BC līmenis ir 79% (73% iepriekšējā mācību gadā), angļu valodā- ABC līmenis 79% (81% iepriekšējā mācību gadā), matemātikā - ABC līmenis 95% (88%-iepriekšējā mācību gadā).

12.klašu skolēnu ABC zināšanu līmenis % centralizētajos eksāmenos no 2010.-2012.mācību gadam pa mācību priekšmetiem

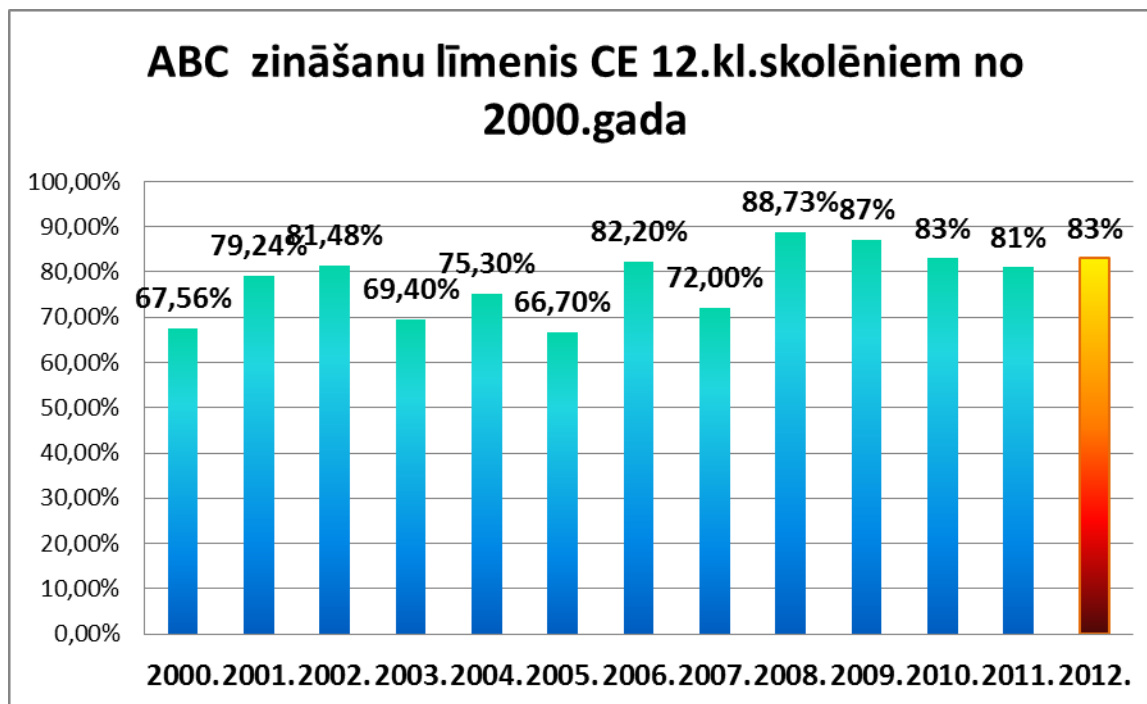
22.tabula

Mācību priekšmeti	2011./2012. mācību gads		2010./2011. mācību gads		2009./2010. mācību gads	
	Eksāmenu kārtojušo skolēnu skaits	ABC līmenis% pa mācību priekšmetiem	Eksāmenu kārtojušo skolēnu skaits	ABC līmenis% pa mācību priekšmetiem	Eksāmenu kārtojušo skolēnu skaits	ABC līmenis% pa mācību priekšmetiem
Latviešu valoda	19	79	26	73	15	67
Angļu valoda	19	79	22	81	14	79
Krievu valoda	2	100	5	100	2	100
Latvijas un pasaules vēsture	2	100	5	80	1	100
Matemātika	19	95	26	88	15	93
Bioloģija	3	67	4	50	3	100
Fizika	1	0	2	100	1	100
Ķīmija					1	100

2012. gadā 83 % absolventu centralizētajos eksāmenos saņēma A,B,C apguves līmeņus. Šie rezultāti panākti, mērķtiecīgi organizējot mācību procesu, kā arī skolotājiem izmantojot savu darba pieredzi.

12.klašu skolēnu ABC zināšanu līmeņa CE 12.kl.sk. salīdzinājums

23.tabula

Blakus mācību darbam skolēni aktīvi darbojas interešu izglītības grupās. Vislielākais skolēnu skaits, apmēram 110 bērnu un jauniešu, dejo tautisko deju kolektīvos Pilsrundālē un Bērstelē. Skolēniem tiek dota iespēja darboties arī citos pulciņos: jaunsargi, koris, rokdarbi, vizuālā māksla, volejbols, dambrete, izteiksmīgā runa, teātris, floristika u.c.

Atbalsta pasākumi

Kopš 1995.gada Rundāles novadā nodibināts daktera Arnolda Ozoliņa fonds. Fonds darbojas uz īpaša Nolikuma pamata, kas tika izstrādāts 1995.gadā. Nolikumā noteikts, ka, saskaņā ar daktera Ozoliņa novēlējumu, ik gadu tiek prēmēti ne vairāk kā trīs labākie Pilsrundāles vidusskolas absolventi, tiesības izvirzīt kandidātus ir Pilsrundāles vidusskolas 12. klases kolektīvam, skolotājiem un skolas administrācijai; prēmijas kopsumma esošajā gadā nedrīkst pārsniegt 25% no A. Ozoliņa fonda summas lēmuma pieņemšanas dienā. Fonda līdzekļi tiek uzkrāti novada domes speciālā budžeta kontā, ieguldot tos banku depozītos vai saimnieciskos projektos, kas nodrošina fonda palielinājumu, bet nekādā gadījumā nepieļaujot fonda līdzekļu samazinājumu. Laika posmā no 1982.gada līdz 2012.gadam prēmijas ir izsniegtas 79 absolventiem.

2011./2012. mācību gadā tika izveidota stimulēšanas sistēma un apstiprināts nolikums „Par stipendiju piešķiršanu Pilsrundāles vidusskolas 10.- 12. klašu izglītojamajiem”, nolūkā motivēt 9.klašu absolventus turpināt mācības Pilsrundāles vidusskolā un vidusskolēnus labāk mācīties un paaugstināt savus mācību sasniegumus. Stipendiju izmaksa tika uzsākta no 2011.gada septembra mēneša un 2011. gadā šim mērķim tika izlietoti LVL 1280.

Lai stimulētu skolēnus būt aktīviem, zinošiem un sportiskiem ir izstrādāts Rundāles novada nolikums par skolēnu materiālo stimulēšanu par sasniegumiem olimpiādēs, konkursos, sporta sacensībās un citos interešu izglītības pasākumos. 2011./2012.mācību gadā skolēniem tika izmaksāti LVL 1650. Tāpat skolēni tiek sveikti izlaidumos, kā arī Ziemassvētkos par labām un teicamām sekmēm pasniedzot grāmatas vai citas balvas.

2011. gada jūlijā tika pieņemts lēmums, ka 2.- 4. klašu skolēniem Pilsrundāles vidusskolā un struktūrvienībās Bērsteles skolā un Svitenes skolā tiks nodrošinātas apmaksātas pusdienas no pašvaldības budžeta. Pašvaldība bērnu ēdināšanai izlietoja LVL 5847. Pirmo klašu skolēniem pusdienas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem. Turklāt, lai Pilsrundāles vidusskolas un tās struktūrvienību 1.- 4. klašu skolēni bez maksas varētu dzert glāzi piena dienā novada pašvaldība piemaksā LVL 0,20 par katru litru, Eiropas Savienības finansējums ir LVL 0,13 santīmi dienā.

Katru gadu pedagogi un tehniskie darbinieki tiek apbalvoti par teicamu darbu novada attīstības labā.

Pamatskolas skolēni tiek pilnībā nodrošināti ar mācību grāmatām, vidusskolas skolēni - daļēji. Šim mērķim no pagasta budžeta izlietoti LVL 3702, mācību līdzekļu un materiālu iegādei kabinetos – LVL 3647.

Lai nodrošinātu labāku vecāku informētību un modernizētu skolotāju darbu, 2010.gada septembrī Pilsrundāles vidusskolā tika ieviests e-žurnāls un 2011. gadā skolā pārgāja uz elektronisku skolēnu sekmju un apmeklējumu uzskaiti.

Sadarbība

Veiksmīga sadarbība turpinās ar Bauskas novadu metodiskajā darbā. Darbojas 16 metodiskās apvienības, divas no tām finansē Rundāles novada pašvaldība: pirmsskolas metodiskā apvienība, kuru vada pirmsskolas izglītības iestādes "Mārpuķīte" pirmsskolas izglītības skolotāja Ieva Jaunzeme un Angļu valodas metodiskā apvienība, kuru vada Pilsrundāles vidusskolas angļu valodas skolotāja Aina Simonova. Turpinās sadarbība ar Bauskas novada administrācijas Izglītības pārvaldi konkursa "Gada skolēns" organizēšanā.

Sadarbībā ar SIA "Zemgales mutēs veselības centru" Rundāles novada dome iegādājusies zobu kariesa profilakses un intensitātes samazināšanai NaF tabletes visiem novada pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņiem.

1967. gadā Pilsrundāles vidusskola izveidoja sadraudzības kontaktus ar Pjarnu – Jaagupi ģimnāziju Igaunijā un Ukmerges skolu Lietuvā. Vēlāk Lietuvas skola nomainījās un sadraudzība turpinās ar Saločai vidusskolu. Reizi gadā skolas tiekas festivālos. 2012.gada pavasarī Igaunijā notika jau 45.festivāls. 2013.gadā viesus jāuzņem Pilsrundāles vidusskolai.

Pilsrundāles vidusskolas zāle tiek izmantota ne tikai skolas pasākumu organizēšanai, bet arī lielākiem novada sabiedriskajiem pasākumiem un sarīkojumiem: Latvijas valsts proklamēšanas dienas svinīgajam sarīkojumam, Ziemassvētku un Jaungadu ballei, Pensionāru un invalīdu pasākumiem, lauksaimnieku pasākumiem, sabiedriskajām sanāksmēm un publiskajām diskusijām. Pilsrundāles vidusskolas zāle daļēji pilda Kultūras nama funkcijas, jo novada administratīvajā centrā Pilsrundālē tāda nav.

Katru gadu, pirms sākas kārtējais mācību gads, tiek apstiprinātas interešu izglītības programmas, kuras tiek finansētas no pašvaldības budžeta un programmu skaits atkarīgs no pieejamā finansējuma pašvaldības budžetā. 2011./2012. mācību gadā tika apstiprinātas

13 programmas Pilsrundāles vidusskolai un struktūrvienībām : 3 Svitenes skolai un 5 Bērsteles skolai un 1 pirmsskolas izglītības iestādei “Mārpuķīte”.

Saulaines profesionālā vidusskola

Saulaines Profesionālā vidusskola ir valsts iestāde, t.i. Latvijas Republikas Ministru kabineta dibināta budžeta iestāde. Pamatojoties uz LR MK 2009.gada 15.decembra sēdē, protokols Nr.88, akceptētajiem „Profesionālās izglītības iestāžu tīkla optimizācijas pamatnostādnes 2010.-2015.gadam”, kā arī uz MK 2010.gada 6.janvāra rīkojumu Nr.5., ar kuru apstiprinātas šīs pamatnostādnes, Saulaines Profesionālās vidusskolas statuss ir – profesionālās izglītības iestāde ar specializāciju, kurā mācās ap 350 audzēkņi. Skola sākotnēji ir dibināta 1908.gadā. Saulaines profesionālā vidusskola piedāvā mācības licencētās un akreditētās izglītības programmās, pieredzes apguvi un praktizēšanos pie labākajiem pašmāju un ārzemju sadarbības partneriem. Saulaines profesionālajā vidusskolā piedāvā apgūt mācību programmas sekojošās specialitātēs ar vidusskolas izglītību:

- ēdināšanas pakalpojumi (pavārs) – 1 gads (stipendija);
 - sekretariāta un biroja darbs (klientu apkalpošanas speciālists) – 1,5 gads (stipendija);
 ar pamatskolas izglītību (pēc 9. klases):
 - lauksaimniecība (lauku īpašuma apsaimniekotājs) - 4 gadi (stipendija);
 - lauksaimniecība (lauksaimniecības tehnikas mehāniķis) - 4 gadi (stipendija);
 - ēdināšanas pakalpojumu (ēdināšanas pakalpojumu speciālists) - 4 gadi (stipendija);
 - autotransports (automehāniķis) - 4 gadi (stipendija);
 - viesnīcu pakalpojumu (viesmīlības pakalpojumu speciālists) - 4 gadi (stipendija);
 ar pamatskolas izglītību (pēc 9. klases) var iegūt pavāra palīga specialitāti – 3 gadi (stipendija).

Katrā izglītības programmā uzņem ne vairāk kā 25 audzēkņus. Mācību laikā var saņemt ESF mērķstipendiju: 1.kursa audzēkņi līdz 20 Ls, 2.- 4. kursa audzēkņi līdz 50 Ls.

Audzēkņu skaita dinamika Saulaine profesionālajā vidusskolā

24.tabula

Mācību gads	2007./2008.	2008./2009.	2009./2010.	2010./2011.	2011./2012.	2012./2013. prognoze
Audzēkņu skaits	409	408	387	364	331	315

Audzēkņu skaits un realizējamās izglītības programmas Saulaine profesionālajā vidusskolā

25.tabula

Mācību gads	2008./2009.	2009./2010.	2010./2011.	2011./2012.
Izglītības programmas				
Ēdināšanas pakalpojumi (ēdināšanas pakalpojumu speciālists)	66	66	84	76

Ēdināšanas pakalpojumi (pavārs)	45	24	11	12
Pavārs	0	0	0	0
Viesnīcu pakalpojumi (viesmīlības pakalpojumu speciālists)	62	65	86	86
Autotransports (automehāniķis)	92	92	94	92
Sekretariāta un biroja darbs (sekretārs)	64	29	23	15
Lauksaimniecība (lauku īpašuma apsaimniekotājs)	52	59	66	50

Saulaines Profesionālajā vidusskolā finansējums veidojas no piecām programmām ar apakšprogrammām:

- 1) programma – profesionālā izglītība ar apakšprogrammu „Profesionālās izglītības mācību iestādes un pasākumi”;
- 2) programma– līdzdalība Eiropas Savienības struktūrfondu īstenošanā ar apakšprogrammu „ESF projekti (2007.-2113.)
- 3) Programma- Valsts izglītības attīstības aģentūra ar apakšprogrammu „Eiropas programma „Leonardo da Vinči” projekta īstenošanas nodrošināšana”.
- 4) Eiropas Reģionālā attīstības fonda (ERAF) projekta un pasākumu īstenošana
- 5) Klimatu pārmaiņu finanšu instrumenta projektu īstenošanas profesionālās izglītības iestādēs.

Skola daudzus gadus izmanto Leonardo da Vinči projektu iespējas. Jauniešiem katru gadu tiek dota iespēja saņemt nenovērtējamu pieredzi ārvalstīs. Audzēkņi uzlabo savas praktiskās zināšanas izvēlētajā profesijā, iepazīst citu valstu kultūru un sadzīvi, kā arī jūtami uzlabo savas svešvalodu zināšanas. 2010.gadā skolas audzēkņi apmeklēja Turciju, Zviedriju, Poliju un Lielbritāniju, 2011.gadā - Portugāli.

Saulaines profesionālajā vidusskolā iesākta un tiek plānota sekojošu projektu realizācija:

1. Kā sadarbības partneris profesionālā vidusskola piedalās IZM īstenojamā Eiropas Sociālā fonda darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma 1.2.1.1.4.apakšaktivitātes „Sākotnējās profesionālās izglītības pievilcības veicināšana” projektā „Sākotnējās profesionālās izglītības pievilcības veicināšana” (Vienošanās Nr.2009/0001 /1DP/1.2.1.1.4/08/IPIA/ VIAA/001), kas nodrošina audzēkņiem mērķstipendijas mācību gada laikā.

2. Kā sadarbības partneris profesionālā vidusskola piedalās projektā „Profesionālās vidējās izglītības programmu „Lauksaimniecība” un „Lauksaimniecības tehnika” īstenošanas kvalitātes uzlabošana”, identifikācijas Nr. 1DP/1.2.1.1.3/09.APIA/VIAA/006, kur vadošā skola ir Višķu Profesionālā vidusskola, saskaņā ar noslēgto līgumu/vienošanos Nr.2010/ 0094/ 1DP/1.2.1.1.3./09/APIA/VIAA/006.

3. Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijas Psiholoģijas pētniecības institūtā tiek realizēts Eiropas Sociālā fonda projekts „Integratīvas mācību metodikas izstrāde un ieviešana adaptācijai sociālajā vidē skolēniem un jauniešiem ar mācīšanās, kognitīvo funkciju un kustību traucējumiem” Nr.2009/0305/1DP/1.2.2.4.2/09/APIA/VIAA/122. Projekta izpildes laiks 01.01.2010.-31.12.2011. Projektā tika izstrādāta integratīva mācību metodika grupu un individuālajam darbam ar skolēniem, kuriem ir mācību, kognitīvi un/vai funkcionāli traucējumi, kuri mācās mājas apmācībā vai vispār neapmeklē skolu. Projektā tika iesaistītas 2

profesionālā vidusskola grupas. Integratīvā mācību metodika tika realizēta 2010./2011.mācību gada laikā 19 izglītības iestādēs visā Latvijā, kopumā iesaistot vismaz 780 skolēnus, t.sk. Saulaines Profesionālajā vidusskolā.

4. 2011.gada 18.aprīlī, parakstot līgumu ar SIA „Merks” (saskaņojot ar IZM un VIAA) ir uzsākta ERAF projekta Nr.2010/1039/3DP/3.1.1.1.0/10/IPIA/VIAA/014 „Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana izglītības programmā „Lauksaimniecība” un individuālo pakalpojumu izglītības programmās - „Ēdināšanas pakalpojumi” un „Viesnīcu pakalpojumi” īstenošanai Saulaines Profesionālajā vidusskolā” realizācija, kā arī KPFI projekta Nr. KPFI-5/29 „Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Saulaines Profesionālās vidusskolas izglītības iestāžu ēkās” realizācija.

Neskatoties uz visām priekšrocībām, ko dod profesionālas izglītības iegūšana, un pastāvošajām mācību iespējām, daļa no audzēkņiem nav pietiekami motivēti atbildīgi iesaistīties apmācību procesā. Daļa skolēnu bez attaisnojuma kavē mācību stundas un pēc tam nevar pilnvērtīgi iesaistīties mācību procesā, jo nav dzirdējuši mācību vielas izklāstu. Patstāvīgi apgūt mācību vielu viņi bieži vien nav spējīgi vairāku iemeslu dēļ, kā rezultātā arvien vairāk netiek līdzī mācību programmai. Lielākais audzēkņu skaits, kas neturpina mācības vērojams ir pēc pirmajā kursā, kad audzēknis, uzsākot mācības, saprot, ka izvēlēta specialitāte neatbilst viņu vēlmēm vai interesēm. Tāpēc ik gadu skolas administrācijai nākas pieņemt lēmumu par audzēkņu atskaitīšanu no izglītības iestādes. Galvenie atskaitīšanas iemesli ir:

- neattaisnoti stundu kavējumi (35 %), kad audzēknis patvaļīgi pārtrauc apmeklēt skolu;
- skolu maiņa (25 %), izvēlas mācību iestādi tuvāk dzīvesvietai materiālo apstākļu dēļ;
- nepietiekama vērtējuma dēļ (32 %), nespēj reāli apgūt programmas prasības, nav motivācijas mācīties.

Šai parādībai ir tendence palielināties. Daži no audzēkņiem, nepabeidzot skolu, dodas uz ārzemēm darba meklējumos.

Neattaisnoti kavējumi ir galvenais nepietiekamo vērtējumu cēlonis, kas parādās arī centralizēto eksāmenu rezultātos un ir atspoguļots sekojošā tabulā:

Centralizēto eksāmenu rezultāti Saulaines profesionālajā vidusskolā

26.tabula

Mācību priekšmets	2010./2011. mācību gads							Kārtoja eksāme -nu	2011./2012. mācību gads					
	LĪMENIS								LĪMENIS					
% no kopējā sk.	Kārtoja eksāme -nu	A	B	C	D	E	F	Kārtoja eksāme -nu	A	B	C	D	E	F
Matemātika	71	-	-	1	7	36	27	74	-	-	2	7	34	31
%	-	-	-	1	10	51	38	-	-	3	9	46	42	
Angļu valoda	71	-	1	1	13	26	30	73	-	-	5	13	38	17
%	-	-	1,5	1,5	18	37	42	-	-	-	7	18	52	23
Krievu v.	3	-	2	1	-	-	-	11	-	2	5	2	1	1
%	-	-	67	33	-	-	-	-	-	18	44	18	5	5
Vēsture	82	-	-	4	24	44	10	38	-	-	3	16	15	4

Rundāles novada attīstības programma 2012 – 2018 gadiem

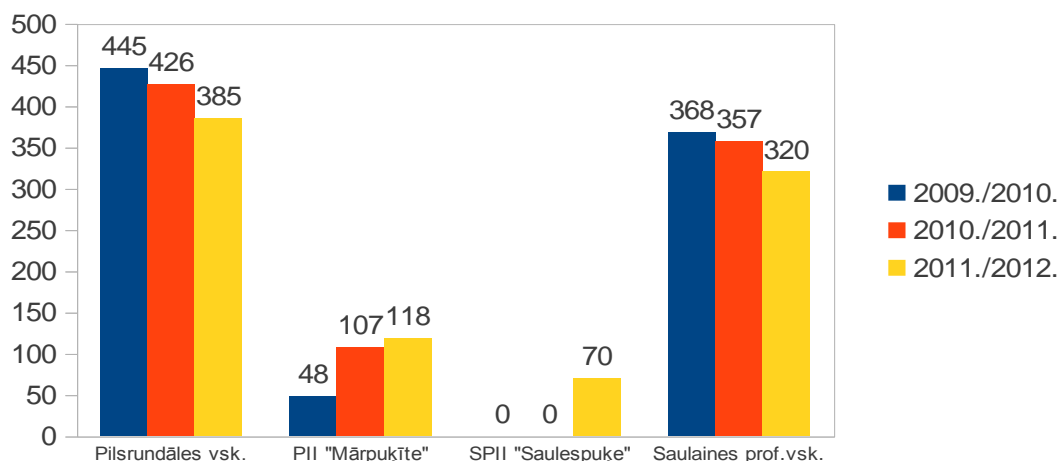
%	-	-	-	5	29	54	12	-	-	-	8	42	39	11
Bioloģija	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
%	-	-	-	-	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-
Latviešu valoda un literatūra	71	-	-	1	12	43	15							
								74	-	2	6	35	31	-
%	-	-		1	17	61	21		-	18	8	47	42	-
Kopā	300	0	3	8	56	149	83	270	0	4	21	73	119	53
%		0	1	3	19	50	27		0	2	8	27	44	20

Kā redzams tabulā, 2010/2011. mācību gadā centralizētos eksāmenus kārtoja 71 audzēknis, kopā 300 eksaminācijās, no kurām optimālais A, B, C līmenis iegūts tikai 4 % vērtējumu.

Dominējošie vērtējumi ir E līmenis ir 50 % no eksāmenu kārtotāju skaita, F līmenis - 27 %. Salīdzinājumā ar iepriekšējo mācību gadu palielinājies vērtējums F līmenī, samazinājies B, C un D līmeņos. Savukārt 2011./2012. mācību gadā no 74 eksāmenus kārtotājiem audzēkņiem A, B un C līmeni ieguva 10%. Dominējošie vērtējumi ir D un E līmenī. Toties F līmeņa atzīmes samazinājušās.

Izglītojamo skaits

Apskatot datus par izglītojamo skaitu visās Rundāles novada izglītības iestādēs, līdzīgi kā visā valstī, vērojama tendence skolēnu skaitam samazināties. Izņēmums ir PII „Mārpuķīte”, kur pārceļoties uz jaunajām telpām, pieauga iespēja uzņemt vairāk bērnus. Savukārt SPII „Saulespuķe” ir jauna novada iestāde, kur vēl ievērojamas tendences nav fiksētas.

7.attēls Izglītojamo skaita dinamika Rundāles novada izglītības iestādēs

Rundāles novadā ir ievērojams pedagoģisko darbinieku skaits, kas nodrošina mācību procesa norisi augstā līmenī. 2011.gada 1.septembrī pedagoģisko darbinieku skaits Rundāles novada izglītības iestādēs bija sekojošs:

- Pilsrundāles vidusskolā – 47;
- Saulaines profesionālajā vidusskolā – 39;
- Pirmskolas izglītības iestādē „Mārpuķīte” – 17;
- Speciālajā pirmsskolas izglītības iestādē „Saulespuķe” – 12

Jautājums par skolotāju pārprofilēšanu un papildu specialitātes iegūšanu paliek arvien aktuālāks, situācijā, kad skolēnu skaits samazinās.

Pieaugušo izglītība

Rundāles novadā nav izveidots pieaugušo izglītības centrs un novada domē netiek algots mūžizglītības speciālists, kurš regulāri un mērķtiecīgi organizētu apmācību programmu ieviešanu novada teritorijā. Daļēji šo trūkumu kompensē Rundāles novada domes speciālisti, organizējot apmācības, kā arī ietekmē Bauskas tuvums, kur dažādas valsts un privātās iestādes organizē apmācības atsevišķām iedzīvotāju grupām: Nodarbinātības valsts aģentūra - bezdarbniekiem un darba meklētājiem; Valsts ieņēmuma dienests – nodokļu maksātājiem; Lauku konsultācijas un izglītības centra Bauskas birojs un Valsts Lauku tīkls - lauksaimniekiem.

2009.gada 14.septembrī starp SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” (LLKC) filiāli „Zemgales lauku attīstības birojs” un Rundāles novada domi tika noslēgts līgums par Lauku attīstības speciālista darbu pašvaldības teritorijā atbilstoši Valsts Lauku tīklam izvirzītajiem uzdevumiem. Lauku attīstības speciālista darba pienākumos ietilpst sabiedrisko aktivitāšu un iniciatīvu veicināšana, informējot iedzīvotājus un uzņēmējus par lauku attīstības jautājumiem, konsultējot par aktualitātēm, organizējot informatīvas dienas un interešu grupu tikšanās, apmeklējot Lauku konsultācijas biroja organizētās ikmēneša informatīvas dienas un mācības, saskaņā ar LLKC izdoto mācību katalogu, regulāri izglītoties, lai kvalitatīvi veiktu darba uzdevumus. Lauku attīstības speciālistam jāorganizē informatīvie semināri par iedzīvotājiem aktuāliem jautājumiem. Piemēram: 2011.gada 11.janvārī Bērstelē tika organizēts informatīvais seminārs par Elektroniskās Deklarēšanās Sistēmas iespējām un Valsts Augu Aizsardzības Dienesta aktuālo informāciju. Pavasaru skolēnu brīvlaikā Pilsrundāles vidusskolā tika organizētas apmācības lauksaimniekiem par elektronisko pieteikumu aizpildīšanu platību maksājumu saņemšanai. Līdzīga veida seminārus parasti apmeklē 12 -15 cilvēki.

2008./2009., 2009./2010., 2010./2011. mācību gados izveidojās iedzīvotāju interešu grupa, kas iesaistījās angļu valodas apgūšanā.

Apmācības atsevišķām noteiktām iedzīvotāju vai speciālistu grupām tiek organizētas dažādu projektu ietvaros. Par to ieviešanu un organizēšanu atbild konkrēta projekta vadītājs. Projekta vadītājs ir pašvaldības vai tās iestādes darbinieks, sabiedriskas organizācijas vai iedzīvotāju interešu grupu pārstāvis. Mācību organizēšanai tiek izmantotas konkrētajā apdzīvotajā vietā pieejamās telpas: Pilsrundāles vidusskolā, Rundāles novada domē, Viesturu kultūras centrā, PII „Mārpuķīte”, Svitenes saietā namā. Organizējot apmācības, svarīgi ļoti precīzi saskaņot norises laiku, jo minētās telpas ikdienā ir noslogotas. Pastāvošo problēmu izdevās atrisināt pateicoties Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas projektam

LLIII - 175 „Konkurētspējīga uzņēmējdarbība caur mūžizglītības un uzņēmēju sadarbību” (COOP EDU-SHIP), kā ietvaros Viesturu pagasta pārvaldes ēkā izremontētas un aprīkotas telpas mācību organizēšanai pieaugušajiem – tika izveidots atbalsta punkts uzņēmējiem. Lai jaunizveidotais punkts uzsāktu darbību, un lai apmācības tiktu organizētas secīgi, mērķtiecīgi un būtu vērstas uz pastāvošo problēmu risināšanu, ir nepieciešams speciālists, kas koordinēs pieaugušo izglītību un mūžizglītības principu ieviešanu novadā.

2.2.4. Kultūra

Kultūras nodaļas darbu Rundāles novadā vada Kultūras nodaļas vadītāja, kuras pakļautībā strādā Rundāles pagasta kultūras darba organizatore, divas Viesturu pagasta kultūras darba organizatore, piecas bibliotēku vadītājas, kā arī amatierkolektīvu vadītāji un tehniskie darbinieki.

Kultūras nodaļa organizē pasākumus dažādām mērķauditorijām – sākot no mazuļiem līdz cienījama vecumam iedzīvotājiem un tās piedāvātie pasākumi nodrošina novada iedzīvotājiem daudzveidīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas. Novada iedzīvotājiem ir plašas iespējas darboties kādā kolektīvā, lai varētu radoši izpausties. Visi kolektīvi aktīvi piedalās novada kultūras dzīvē, kā arī daudzi koncertē ārpus novada robežām.

2011.gadā Rundāles novadā darbojās 21 amatierkolektīvs, pulcinot 276 dalībniekus. Ar 2011.gada rudenī izveidoti divi jauni kolektīvi – Rundāles novada sieviešu koris „Runda” un Austrumu deju kolektīvs.

Rundāles novada svētku gājiens

Kultūras nodaļa organizē arī dažāda mēroga kultūras pasākumus. 2011.gadā kopā tika organizēti 107 pasākumi, bet 2010.gadā – 93 pasākumi. Rundāles novada svētki ir lielākais kultūras pasākums novadā, kurš notiek katru gadu jūnija sākumā. Visiem kopā ir iespēja priecāties ar Rundāles novadnieku priekšnesumiem, kā arī ar pārsteigumiem ko sagādā uzaicinātie viesmākslinieki.

Bez novada svētkiem - lielākie pasākumi ir Mākslas dienu pasākumi novadā, Lielais Bazārs Bērstelē, Miķeļdienas andele Svitenē, pensionāru balles un Valsts svētku pasākumi, kuru organizēšanā iesaistās visas kultūras nodaļas darbinieces, kā arī brīvprātīgie palīgi no novada iedzīvotāju vidus.

Ir izveidojusies sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām – īpaši jauniešu biedrībām „Inicio”, „Mums pieder pasaule”, „Eureka”, kuras aktīvi piedalās novada rīkotajos pasākumos.

2011.gadā sākts darbs pie Rundāles novada gleznu kolekcijas veidošanas. Mākslinieces Īras Rozentāles vadībā tiek organizēti Mākslas plenēri, kuros piedalās gan novada iedzīvotāji, gan pazīstami mākslinieki, kuri katrs vienu savu darbu pēc plenēra beigām dāvina Rundāles novadam.

Rolanda Krišjāņa glezna „Lietaina diena Rundālē”, 2012.gads, audums, eļļa

Kultūras dzīvi Rundāles pagastā vada kultūras darba organizatore. Pasākumi tiek organizēti Rundāles novada domes Jaunajā zālē, Pilsrundāles vidusskolā, Rundāles pilī un parkā, Mežotnes pilskalnā, pie Baltās mājas, Gasūnu ģimenes mājā „Mežmales” un citur.

Labdarības pasākums Rundāles pilī

Rundāles pagastā darbojošās amatierkolektīvi un radošās grupas

27.tabula

Nr.p. k.	Nodarbošanās veids	Kolektīva nosaukums	Dalībnieku skaits	Dibināšanas gads
1.	Deju kopa	Magnolijas	16	2005.
2.	Deju kopa	Ir varianti	8	2002.
3.	Teātra studija	Savējie, mazuļu gr.	19	1995.
4.	Teātra studija	Savējie, vidējā gr.	27	1995.
5.	Teātra studija	Savējie, liela gr.	8	1995.
6.	Drāmas terapija		5	2009.
7.	Amatierteātris	Stella	17	1995.
8.	Līnijdejošu deju grupa	Nāc dejojot	9	2001.
9.	Breika un hip-hop deju grupa		5	2008.
10.	Radošā studija (keramika, gleznošana)		10	
11.	Koris	Runda	22	2011.g.

Svitenes pagastā kultūras dzīvi organizē Kultūras nodaļas vadītāja un tehniskā darbiniece. Pasākumi notiek Svitenes tautas namā, Saules dārzā, Svitenes parkā, pie Svitenes skolas.

Amatierkolektīvi, kas darbojās Svitenes tautas namā Svitenes pagastā

28.tabula

Nr.p. k.	Nodarbošanās veids	Kolektīva nosaukums	Dalībnieku skaits	Dibināšanas gads
1.	Amatierteātris	„Šurumburums”	12	2006.
2.	Folkloras kopa	Svitene	10	1998.
3.	Bērnu folkloras kopa	Savējie, mazuļu gr.	16	
4.	Deju kopa	Šurpu turpu	18	2006.
5.	Austrumu deju grupa	Johari kadife	12	2010.

Tradicionālais Miķeļdienas pasākums Saules dārzā Svitenē

Viesturu pagasta teritorijā amatierkolektīvi un radošās grupas darbojas Bērsteles kultūras namā, Bērsteles parkā un Viesturu kultūras centrā. Par kultūras pasākumu organizēšanu Bērstelē atbildīga Bērsteles kultūras nama vadītāja, bet par pasākumu organizēšanu Viesturos atbildīga ir Viesturu kultūras centra vadītāja.

Austrumu vakars „Pie Ilutas” Bērsteles kultūras namā

Sporta laukuma atklāšana pie Viesturu kultūras centra

Amatierkolektīvi, kas darbojas Bērstelē Viesturu pagastā

29.tabula

Nr. p.k.	Nodarbošanās veids	Kolektīva nosaukums	Dalībnieku skaits	Dibināšanas gads
1.	Amatieru teātris		16	2001.
2.	Vēderdejas	„Džamil”	15	2009.
3.	Radošo izpausmju pulciņš skolā		10	1999.
4.	Bērnu vokālais ansamblis		18	2012.

Amatierkolektīvi, kas darbojās Viesturos Viesturu pagastā

30.tabula

Nr.p. k.	Nodarbošanās veids	Kolektīva nosaukums	Dalībnieku skaits	Dibināšanas gads
1.	Tautisko deju kolektīvs (7-14 g.)	Annele	16	2007.
2.	Tautisko deju kolektīvs (2-7 g.)	Sprīdītis	16	2002.

Gatavojot kārtēja gada pasākumu plānu, tiek ņemta vērā iepriekšējo gadu pieredze un turpinātas tradīcijas – organizējot pasākumus, kurus novada iedzīvotāji un viesi labprāt apmeklē, kā arī strādāts pie jaunu pasākumu ideju attīstīšanas.

2012.gadā notiks gatavošanās XXV Vispārējiem latviešu dziesmu un XV Deju svētkiem, kas notiks 2013.gadā no 30.jūnija līdz 7.jūlijam un kuros piedalīsies novada amatierkolektīvi. Tāpat notiks gatavošanās dalībai Starptautiskajā folkloras festivālā „Baltica”, kas notiks Latvijā, un kurā piedalīsies folkloras kopa „Svitene”.

Bibliotēkas

Novada teritorijā darbojas piecas pašvaldības publiskās bibliotēkas – Pilsrundālē, Vecrundālē, Svitenē, Bērstelē un Viesturos, kā arī divas bibliotēkas, kas darbojas mācību iestādēs – Pilsrundāles vidusskolā un Saulaines Profesionālajā vidusskolā. Novada iedzīvotājiem ir pieejama arī bibliotēka Rundāles pils muzejā dažādu vēsturisku datu un notikumu izzināšanai.

Novadu bibliotēkas piedāvā plašu pakalpojumu klāstu gan tradicionālo grāmatu un periodisko izdevumu izsniegšanā, gan bezmaksas un bezvadu interneta pakalpojumus, kopēšanas, skenēšanas un izdruku pakalpojumus. Rundāles novada dome nodrošina bibliotēku darbu finansējot gan grāmatu iegādi un preses abonēšanu, gan nodrošinot telpu uzturēšanu un aprīkojuma iegādi. Ikvienam apmeklētājam tiek piedāvāta iespēja izmantot bezmaksas datu bāzes – Lursoft laikrakstu bibliotēku un darboties ar programmu Letonika.

2009.gadā pēc novada izveidošanas 42% no Rundāles novadā deklarētajiem iedzīvotājiem bija bibliotēku lietotāji, 2010.gadā - 25% bija bibliotēku lietotāji, bet 2011.gadā no novadā deklarētajiem 4 243 iedzīvotājiem 20% bija bibliotēku lietotāji. 2010.gads sniedza

jaunas iespējas lasītāju apkalpošanā, jo Pilsrundāles bibliotēkā tika ieviesta programma BIS ALISE, kas nodrošināja bibliotekāro procesu automatizāciju.

Bibliotēku galvenie darba rādītāji 2009.gadā

31. tabula

Rādītāji	Bērsteles bibliotēka	Pilsrundāles bibliotēka	Vecrundāles bibliotēka	Viesturu bibliotēka	Svitenes bibliotēka	Kopā
Lasītāju skaits	139	333	78	109	290	949
Izsniegums	4 125	9 197	1 934	4 587	14 333	34 176
Apmeklējumu skaits	2 890	4 545	1 061	1 822	7 591	17 909
Krājums	4 938	9 820	4 335	5 609	8 579	33 281

Bibliotēku galvenie darba rādītāji 2010.gadā

32. tabula

	Bērsteles bibliotēka	Pilsrundāles bibliotēka	Vecrundāles bibliotēka	Viesturu bibliotēka	Svītenes bibliotēka	Kopā
Lasītāju skaits	138	429	83	103	292	1 045
Izsniegums	4 099	7 673	854	5 176	14 900	32 702
Apmeklējumu skaits	3 545	8 597	927	2 386	7 692	23 147
Krājums	5 544	9 216	3 404	6 089	8 752	33 005

Bibliotēku galvenie darba rādītāji 2011.gadā

33. tabula

	Bērsteles bibliotēka	Pilsrundāles bibliotēka	Vecrundāles bibliotēka	Viesturu bibliotēka	Svītenes bibliotēka	Kopā
Lasītāju skaits	132	332	68	101	203	836
Izsniegums	4188	7523	852	4607	12478	29 648
Apmeklējumu skaits	3582	13450	706	1357	6547	25 642
Krājums	5544	9878	3404	6332	8775	33 933

Visas novada bibliotēkas 2010.gada maijā apvienojās blogā www.rundalesbiblio.blogspot.com ar devīzi „Kopā labāk!”, kur informē par aktuālākajiem pasākumiem un jaunumiem savās bibliotēkās un bibliotēku darbā novadā un Latvijā.

Pilsrundāles bibliotēka informāciju publicē arī savā blogā www.pilsrundalesbiblioteka.blogspot.com, kas bija izveidots jau 2009.gadā.

Rundāles novada bibliotēkas regulāri organizē tematiskas grāmatu un gleznu izstādes, tikšanās ar ievērojamiem novada cilvēkiem, stāstu vakarus un radošas nodarbības bērniem. Svitenes un Pilsrundāles bibliotēkās darbojas sieviešu kopa un lasītāju klubs. Bibliotēkas aktīvi sadarbojas arī ar vietējām skolām, biedrībām un interešu grupām.

Visas bibliotēkas radoši strādā ar bērniem, organizējot tematiskus pasākumus, radošas darbnīcas un iepazīstinot mazos lasītājus ar jaunāko literatūru.

Interesantākie pasākumi bērniem:

- Fantastikas pasaulē;
- Mīļvēstulītes;
- Midzināmie stāsti;
- Olimpiskās spēles bibliotēkā.

Grāmatu rīts Svitenes bibliotēkā

Radošā darbnīca „Kopā”

Sabiles novada Pasaku mežā

2011.gadā novada bibliotēku 40 aktīvākie lasītāji – bērni devās ekskursijā uz Sabiles novadu. Bibliotēkās tiek organizēti arī interesanti pasākumi pieaugušajiem lasītājiem, kā piemēram:

- Ceļojumu iespaidi Austrālijā;
- Agrāk Rundālē bija tā!;
- Aiz kulisēm;
- Mīlestība manā un citu dzīvē.

Svitenes un Pilsrundāles bibliotēkās darbojas sieviešu kopa un lasītāju klubs.

Rundāles novada bibliotēkas aktīvi iesaistās dažādu kultūras un uz bibliotēku attīstību vērstu projektu realizēšanā. Pateicoties Bila & Melindas Geitsu fonda atbalstītajam projektam „Trešais tēva dēls”, bibliotēkas tiek nodrošinātas ar bezmaksas internetu, 5 multifunkcionālām iekārtām un 20 datoriem. Bibliotēkas regulāri piedalās ikgadējā konkursā „Bibliotēka – bērniem un jauniešiem”. Pilsrundāles bibliotēka, ko vada Aelita Ramane, šī konkursa ietvaros 2009.gadā ieguva 2.vietu, kā arī ieguva nosaukumu „Stāstu bibliotēka”, kas bija UNESCO Nacionālās komisijas Latvijā projekta „Stāstīšanas tradīcijas veicināšana bibliotēkā” rezultāts.

Pilsrundāles bibliotēka 2011.gadā piedalījās KNHM (Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij) projektu konkursā ar projektu „BŽ lasonīši”, ko realizējot ieguva Bērnu žūrijas grāmatu kolekciju un materiālus radošām aktivitātēm un projektā „Vasaras skola 2011”, kā ietvaros bibliotēka ieguva digitālos fotoaparātus ar statīvu, diktofonu un CD matricas. Pilsrundāles bibliotēka iesaistījusi UNESCO LNK bibliotēku tīklā „Stāstu laiks” un 2011.gadā, sadarbībā ar pašvaldību un VKKF noorganizēja „Vasaras stāstu skolu 2011”.

Vasaras stāstu skola 2011

Pilsrundāles bibliotēkas vadītāja Aelita Ramane piedalījās Letonikas projektā „Kultūrvides takas” kā Zemgales reģiona kuratore un ievietoja kopējā kartē 3 taku pieteikumus no Rundāles novada: Avots Pilsrundālē, Veselības taka Pilsrundālē un Lielais Bazārs Bērstele, kura pieteikumu tika sagatavots kopā ar Bērsteles bibliotēkas vadītāju Inta Mihailovu.

Visu bibliotēku vadītājas regulāri piedalās dažādos tālākizglītības semināros unursos. Pateicoties bibliotēku vadītāju aktīvai dzīves pozīcijai un ieinteresētībai savā darbā bibliotēkas ir uzskatāmās par nozīmīgu resursu neformālās un interešu izglītības organizēšanai novadā gan bērniem, gan visu vecuma grupu pieaugušajiem. Spriežot pēc bibliotēku lasītāju kopskaita dinamikas, lasītāju skaits ir samazinājies, taču palielinās apmeklējumu skaits. Lielākais lasītāju skaits ir Pilsrundāles bibliotēkai, neskatoties uz to, kā tai ir maza telpu platība. Pilsrundāles bibliotēka izvietota daudzdzīvokļu dzīvojamajā mājā, bibliotēkas vajadzībām pielāgotā dzīvoklī. Neskatoties uz to, ka šis dzīvoklis atrodas pirmajā stāvā un ir viegli sasniedzams, bibliotēku iespējas realizēt vairākas idejas ir ierobežotas. Pirmkārt, nepietiekamā platība neatļauj organizēt plašākas lasītāju sanāksmes. Otrkārt, bērnu un pieaugušo cilvēku vienlaicīga atrašanās bibliotēkā nav vēlama, jo tie mēdz traucēt viens otram. Treškārt, ir grūti īstenot inovatīvus pasākumus lasītāju piesaistīšanai bibliotēkai.

2.2.5. Sports

Rundāles novadā sporta darbu vada un organizē Sporta nodaļas vadītāja un sporta darba organizatori: Svitenē un Bērstelē, kā arī futbola komandas vadītāja, volejbola treneris, galda tenisa treneris.

Sporta aktivitāšu norises konkrētās apdzīvotās vietās ir atkarīgas no pieejamās infrastruktūras un tās sakārtotības pakāpes.

Pilsrundālē sporta nodarbībām un pasākumiem tiek izmantoti Pilsrundāles vidusskolas sporta zāle un sporta laukums. Pateicoties 2011.gadā realizētajam projektam, skolēni un visi pārējie novada iedzīvotāji ir nodrošināti ar modernu, drošu un atbilstoši aprīkotu futbola laukumu, skrejceliņiem, multifunkcionāliem sporta laukumiem un pietiekami lielu autostāvvietu. Tas daudzkārt paplašina cilvēku iespējas realizēt savas vēlmes aktīvi pavadīt brīvo laiku. Pēc iedzīvotāju pieprasījuma no 2012.gada jūnija tika uzsāktas lauku tenisa grupu nodarbības pieredzējuša trenera vadībā. Tieši Pilsrundāles vidusskolas sporta bāzē notiek lielākie novada sporta pasākumi. Diemžēl sporta laukuma izvietojums un kopēja platība neatļāva uzbūvēt tribīnes un atsevišķas ģērbtuves sportistiem. Pārgērbšanas nolūkam tiek izmantotas Pilsrundāles vidusskola ģērbtuves un lielākajos pasākumos arī klases. Skolas dušas telpas nav piemērotas lielam sportotāju skaitam un tām ir nepieciešama rekonstrukcija. Ziemas laikā sporta nodarbības un pasākumi notiek skolas sporta zālē. Pilsrundāles vidusskolas sporta zālē pēdējos gados ir sakārtots apgaismojums, bet sporta zāles grīdas stāvokli nav vēl izdevies uzlabot. Skolas sporta zālē atrodas trenāžieri, kas tiek izmantoti sporta stundās un ārpus tām. Atsevišķu, speciāli aprīkotu telpu fitnesa vingrinājumiem Pilsrundālē nav.

Dzīvojamā zonā Pilsrundāles ciemā pretī dzīvojamajai mājai „Saulgrieži” 2010.gadā ir izbūvēts bērnu laukums ar multifunkcionālām iekārtām. Tajā aktīvi darbojās mazie bērni.

Saulainē iedzīvotājiem sporta nodarbībām ir pieejami Saulaines profesionālās vidusskolas sporta zāle un stadions. Rundāles novada domei ir noslēgts īres līgums par sporta zāles izmantošanu, kur divas reizes nedēļā notiek tenisa nodarbības un vienu reizi nedēļā kalanētikas nodarbības. Saulaines profesionālās vidusskolas stadiona stāvoklis un morāli novecojušais aprīkojums neatbilst pastāvošajām prasībām sporta pasākumu organizēšanai. 2011.gadā Saulainē izbūvēts bērnu laukums ar aktivitātes veicinošām iekārtām.

Svitenē sporta aktivitātes notiek Svitenes muižas parkā izveidotajā sporta laukumā. Sporta laukums izbūvēts Svitenes skolas vajadzībām padomju laikā. Pēdējā rekonstrukcija veikta 1995.gadā, kad tenesita segums tika aizvietots ar asfalta segumu. Sporta laukums atrodas aizsargājama kultūras pieminekļa teritorijā, tā turpmāko rekonstrukciju nepieciešams risināt kompleksā ar Svitenes muižas vēsturiskā parka attīstību. Svitenes Saieta namā ir izbūvētas telpas regulārām fitnesa nodarbībām un sporta trenāžieru izvietošanai, kur sportistiem ir pieejamas arī dušas telpas. Starp Svitenes muižas ēku (Svitenes skolu) un Svitenes saieta namu 2010.gadā izbūvēts bērnu laukums, kur svaigā gaisā var aktīvi darboties mazākie bērni. Svitenē sporta darbs tiek organizēts pagasta iedzīvotājiem. Svitenē regulāri notiek galda spēļu sacensības, jūnijā - „Līgo sporta spēles”, Rundāles novada ielu basketbola turnīrs un pludmales volejbola sacensības Svitenes parkā.

Bērstelē iedzīvotāji sporta aktivitātēm un nodarbībām izmanto Bērsteles kultūras centra zāli un 1.stāva foajē izvietotos trenāžierus, kur pēc pieprasījuma tiek izlikti arī tenisa un novusa galdi. Vasaras periodā ārā notiek nodarbības florbolā un futbolā. Šīm nodarbībām ir

pielāgota vieta pie Viesturu pagasta pārvaldes ēkas, kur ir izvietoti futbola vārti un koka soli. Starp daudzdzīvokļu mājām ir rekonstruēts mazuļiem domāts bērnu laukums ar multifunkcionāliām iekārtām. Bērstelē sporta darbs tiek organizēts tā, lai pasākumos varētu piedalīties visa vecuma novada iedzīvotāji. Maija mēnesī Bērstelē organizētais Lielais Bazārs tiek kuplināts arī ar sportiskām aktivitātēm un jūnijā tiek organizēta sporta diena pieaugušajiem, bet augustā - sporta diena bērniem.

Viesturos iedzīvotājiem ir pieejams sporta laukums pie Viesturu kultūras centra. Šajā laukumā, pēc 2010. gada rekonstrukcijas, iedzīvotājiem ir iespēja spēlēt volejbolu, basketbolu, kā arī aktīvi pavadīt laiku ar maziem bērniem. Jūlijā Viesturos katru gadu tiek organizēta sporta diena bērniem.

Citās apdzīvotās vietās Rundāles novadā speciāli izveidotu un aprīkotu, publiski brīvi pieejamu sporta un spēļu laukumu nav.

Rundāles novadā ir daži aktīvi iedzīvotāji, kas jau ilgstoši spēlē volejbolu un, kuri savā īpašumā izveidojuši pludmales volejbola laukumus, kuros organizē dažāda mēroga sporta sacensības. Kā piemēram Boriss Muravjovs savā ģimenes īpašumā „Līdumnieki” un Alfrēds Graudiņš „Īslīčos”. Rundāles novada dome sadarbojas un finansiāli atbalsta šādas sporta aktivitātes, jo tajās ir iespēja iesaistīties daudziem novada iedzīvotājiem aktīvi sportojot un saturīgi pavadot brīvo laiku.

Pirmsskolas izglītības iestādē „Mārpuķīte” bērni var izmantot sporta aktivitātēm peldbaseinu. Iespēja apmeklēt baseinu, kā maksas pakalpojums, tiek piedāvāta arī citiem bērniem (līdz 8 gadu vecumam). Līdzīgu piedāvājumu iespējams saņemt tikai Jelgavā.

Sporta darba organizācija Rundāles novadā ir vērsta uz tautas sporta attīstību un veselīga dzīvesveida popularizēšanu dažādos sabiedrības slāņos, iesaistot pēc iespējas vairāk dažāda vecuma un dzimuma novada iedzīvotājus. Sporta aktivitātes notiek visa gada garumā. Atsevišķi pasākumi tiek organizēti noteiktām iedzīvotāju grupām, daži – visiem iedzīvotājiem, lai iesaistītu sporta aktivitātēs un aktīva laika pavadīšanā maksimāli lielu cilvēku skaitu.

Viens no tradicionālajiem pasākumiem ir Rundāles novada domes rīkotās zemledus makšķerēšanas sacensības. Ar katru gadu dalībnieku skaits pieaug, piesaistot gan vecās, gan jaunās paaudzes makšķerniekus.

Ik gadu februārī Pilsrundāles vidusskolā notiek Vernera Benuža ceļojošā kausa izcīņa šahā. Dalībnieku skaits ir neliels: 6 – 8 cilvēki, bet tiek izteikta vēlme turpināt šo tradīciju un tādā veidā pieminot savu novadnieku, kura vārdā nosaukts šis turnīrs.

Tradicionāli katru gadu notiek Ziemas un Vasaras sporta spēles starp Rundāles novada zemnieku saimniecībām un iestādēm. Šajās sporta spēlēs piedalās vairākas komandas, parasti no 8 līdz 11, un dalībniekiem ir iespēja mēroties spēkiem dažādos, sezonai atbilstošos sporta veidos: dambretē, zolītē, galda tenisā, basketbola grozu metienos, šautriņu mešanā, badmintonā, volejbolā un jautrības stafetē.

Ziemas sporta spēles Pilsrundāles vidusskolā, jautrības stafete

2011.gadā Rundāles novadā notika basketbola turnīrs, kur piedalījās piecas Rundāles novada komandas.

Rundāles novada komanda piedalās arī Bauskas novada organizētos atklātajos pašvaldību pavasara sporta svētkos cilvēkiem ar īpašām vajadzībām uz kurām dodas arī Rundāles novada iedzīvotāji ar īpašām vajadzībām no Svitenes, Viesturiem un Pilsrundāles.

V. Zariņa vadībā ilgu laiku darbojas vīriešu un sievietes volejbola komandas, kuras ar labiem rezultātiem regulāri piedalās A.Plūmes piemiņas kausa izcīņā un Bauskas novada atklātajā volejbola čempionātā. 2010.gadā izveidotā komanda Rundāle-Bauska spēlēja Latvijas čempionāta 1.līgā.

Rundāles novada seniora Aivara Kamola vadībā notiek treniņnodarbības galda tenisā. Jaunieši trenējas divas reizes nedēļā un regulāri piedalās dažāda mēroga sacensībās.

Rundāles novada komandas ar labiem panākumiem piedalās Bauskas novada rīkotajās Ziemas un Vasaras sporta spēlēs, kā arī atklātajos čempionātos.

2.2.6. Rundāles novada sabiedrības interešu grupas un nevalstiskās organizācijas

Rundāles novada sabiedrības interešu grupas

Vairākkārtēju administratīvo reformu un teritorijas pārdalījumu rezultātā, novada iedzīvotāji neveido kopējās tradīcijās balstītu un vienotu sabiedrību, bet veido atsevišķas, savstarpēji biežāk vai retāk komunicējošas grupas. Par atsevišķām sabiedrības grupām varētu uzskatīt:

- atsevišķu apdzīvoto vietu: Pilsrundāles, Svitenes, Bērsteles, Saulaines, Ziedoņu, Punslavu, Vecrundāles, Švirkales, Mazbērsteles, Viesturu un Vairoga iedzīvotāju grupas;
- zemnieku saimniecības: lielās, kas apsaimnieko no 50 ha līdz 2000 ha zemes; vidējās zemnieku saimniecības, kas apsaimnieko no 5 ha līdz 50 ha zemes un mazās saimniecības, kas apsaimnieko no 1 ha līdz 5 ha zemes;
- izglītības iestāžu pedagogu un tehniskā personāla kolektīvus: Pilsrundāles vidusskolas ar struktūrvienībām, Saulaines profesionālā vidusskolas, bērnudārzu „Mārpuķīte” un „Saulespuķe”;

- valsts aģentūra „Rundāles pils muzejs” – administrācijas, zinātniski-pētnieciskā sastāva, tehniskos un parka darbiniekus;
- uzņēmējus;
- pašvaldības darbiniekus ar struktūrvienību darbiniekiem;
- viensētu īpašniekus ar ģimenēm;

Novada sabiedrības sadrumstalotība rada problēmas savstarpējai komunikācijai, kuru cēloņi slēpjas pagātnē. Lai to risinātu tagad, ir nepieciešama apzināta un plānveidīgi organizēta komunikācija pārvaldībā.

Sabiedrības grupu raksturojums

Valstij kā likumdevējvarai ir galvenā loma likumisko aspektu noteikšanā, izpildīšanā un uzraudzībā. Valsts iestāžu un to atvasinājumu rīcība ir noteikta atbilstošos likumos, un to darbība aptver visu teritoriju. Rundāles novada teritorijā savas funkcijas (tieši vai pastarpināti) pilda: “Latvijas Pasts”, Latvijas valsts policija, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Latvijas Vides aizsardzības pārvalde, Pārtikas un veterinārais dienests, Lauku atbalsta dienests, Latvijas Valsts meži, Latvijas Valsts ceļi, Latvenergo, Lattelecom un vairākas citas iestādes.

Novada teritorijā atrodas valsts iestāde un starptautiskas nozīmes kultūras piemineklis “Rundāles pils muzejs”, kas spēcīgi ietekmē novada attīstību, piesaistot ES līdzekļus restaurācijai un pils ansambļa attīstībai, dodot vairākas darbavietas vietējiem iedzīvotājiem, kā arī attīstības iespēju tūrisma apkalpošanas sfēras uzņēmējiem. Muzeja esamība Rundāles novadā nodrošina teritorijas atpazīstamību un pievilcību. Tie pārsvarā ir kultūras - sporta pasākumi. Jāpiestrādā pie kopēju, novada attīstību veicinošas sadarbības attīstības.

Pašvaldībai ir svarīga nozīme dzīves kvalitātes nodrošināšanā savā teritorijā. Pašvaldības definīcija ir dota Eiropas vietējo pašvaldību hartā. 1996.gada 22.februārī Latvija ir ratificējusi likumu “Par 1985. gada 15. oktobra Eiropas vietējo pašvaldību hartu”. Atbilstoši tam, vietējā pašvaldība nozīmē vietējās varas tiesības un spēju likuma robežās regulēt un vadīt nozīmīgu publisko lietu daļu uz savu atbildību un vietējo iedzīvotāju interesēs. Rundāles pašvaldībā un tās institūcijās kopumā strādā 85 darbinieki.

Izglītības iestādes

Zināma loma novada attīstības veicināšanā ir izglītības iestādēm: pašvaldības izglītības iestādēm - Pilsrundāles vidusskolai ar struktūrvienībām un pirmsskolas izglītības iestādēm „Mārpuķīte” un „Saulspuķe”, kā arī Saulaines profesionālajai vidusskolai. Izglītības iestāžu administrācijas nostāja strikti koncentrēta uz mācību priekšmetu pasniegšanu atbilstoši apstiprinātajām izglītības programmām. Potenciālā iespēja pozitīvi ietekmēt novada kopējo attīstību tiek maz izmantota.

Tā kā Rundāles pagastā nav Tautas nama, šo funkciju nodrošina Pilsrundāles vidusskolas aktu zāle, kur parasti notiek visi pagasta iedzīvotāju kopējie kultūras pasākumi.

Iedzīvotāji un teritorijas viesi

Teritorijas viesu lielāko daļu sastāda Rundāles pils muzeja apmeklētāji, kuri mērķtiecīgi brauc tikai uz pili un novadā uz ilgāku laiku neaizkavējas.

Uzņēmēji

Uzņēmēji atzīst, ka praksē viņi vairāk sadarbojas ar valsts iestādēm, nevis ar pašvaldību. Pašvaldība sadarbojas ar uzņēmējiem tikai atsevišķos gadījumos. Ražojošo uzņēmumu (izņemot lauksaimniecības produkcijas ražotājus) Rundāles novadā nav. Nav pietiekamas informācijas par to, cik pašnodarbināto personu darbojas Rundāles novadā, jo viņi reģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā. Līdzīgi ir ar atsevišķiem uzņēmumiem, kas tiek reģistrēti Valsts uzņēmumu reģistrā.

Biedrības un nodibinājumi

Rundāles novada teritorijā darbojas 18 biedrības un 1 nodibinājums. Aktīvākie cilvēki apvienojas noteiktu uzdevumu risināšanai vai savas grupas interešu pārstāvēšanai. Biedrības darbība atšķiras pēc intensitātes, bet tas ir labs atbalsts pašvaldības darba organizēšanai ar noteiktām iedzīvotāju kategorijām.

NVO – nevalstiskas organizācijas, biedrības un nodibinājumi

34. tabula

Nr. p.k.	Nosaukums	Statuss	Dibināšanas gads	Mērķis	Mērķu auditorija
1.	Rundāles mednieku biedrība	Biedrība	1996	Mednieku atbalsta organizācija	Mednieki
2.	Rundāles lauksaimnieku biedrība	Biedrība	2001	L/s atbalsta organizācija	Lauksaimnieki, lauku iedzīvotāji
3.	Latvijas Pensionāru Federācijas Bauskas rajona pensionāru nodaļa	Biedrība	2004	Pensionāru apvienības	Pensionāri
4.	„Liepare” (Viesturi)	Biedrība	2006	Interesu aizstāvības organizācija	Sabiedrība kopumā
5.	„Pīlādzis” (Svitene)	Biedrība	2007	Interesu aizstāvības organizācija	Sabiedrība kopumā
6.	Sporta klubs „Strīķeri”	Biedrība	2007		
7.	„Drošais pamats”	Biedrība	2008	Atbalsta organizācija cilvēkiem ar ierobežotām iespējām	Invalīdi, bērni, ģimenes
8.	„Rundāles pils atbalsta fonds”	Nodibinājums	2009	Atbalsta biedrība	Sabiedrība kopumā
9.	„Azote” (Saulaine)	Biedrība	2009		
10.	Radoša darbnīca „Baltā mājā”	Biedrība	2010	Interesu un profesionālās apvienības	Mākslinieki, amatnieki, sabiedrība
11.	„Saulaine 23”	Biedrība	2010	Interesu aizstāvības organizācija	Mājās Saulaine 23 iedzīvotāji
12.	„Inicio”	Biedrība	2010	Interesu aizstāvības organizācija	Rundāles novada jaunieši
13.	„Sudrabupe”(Svitene)	Biedrība	2011	Interesu aizstāvības organizācija	Pensionāru apvienība
14.	Mums pieder pasaule	Biedrība	2011	Interesu aizstāvības organizācija	Jaunieši
15.	„Rokoko”	Biedrība	2011	Vēsturisko	Mākslinieki,

				rekonstrukciju studija	amatnieki, sabiedrība
16.	„Vakarvējš” (Viesturi)	Biedrība	2011	Interesešu aizstāvības organizācija	Viesturu pensionāru apvienība
17.	Māja Kurši	Biedrība	2011	Interesešu aizstāvības organizācija	Mājas Kurši (Pilsrundāle) iedzīvotāji
18.	Rundāles Zemgaļi	Biedrība	2011	Interesešu aizstāvības organizācija	Mājas Zemgaļi (Pilsrundāle) iedzīvotāji
19.	Rundāles Ezeri	Biedrība	2011	Interesešu aizstāvības organizācija	Mājas Ezeri (Pilsrundāle) iedzīvotāji
20.	Eureka	Biedrība	2012	Interesešu aizstāvības organizācija	Jaunieši

Svitenes Saieta namā ir paredzētas telpas jau esošajiem amatieru kolektīviem, kā arī nevalstisko organizāciju pārstāvjiem. Novadā ir izveidojušās jauniešu organizācijas „Inicio”, „Mums pieder pasaule” un „Eureka”, kā arī pensionāru biedrības „Sudrabupe” un „Vakarvējš”, kuras aktīvi iesaistījušās novada kultūras dzīvē un daudzās citās aktivitātēs.

Apzinoties NVO nozīmi veiksmīga dialoga starp dažādām iedzīvotāju grupām veicināšanā, Rundāles novada pašvaldība aktīvi komunicē ar minētajām biedrībām, mudina tās uz savstarpējo sadarbību, kā arī nodrošina materiāltechnisko bāzi dažādu pasākumu organizēšanai. Katru ceturksni Rundāles novada pašvaldībā tiek organizētas tikšanās ar jauniešu biedrībām, kur piedalās novada domes priekšsēdētājs, kultūras nodaļas vadītāja un attīstības nodaļas speciālisti. Tikšanās mērķis ir gan pārrunāt izdarīto, apspriest radušās problēmas, īstenojot dažādus pasākumus, pievērst jauniešu uzmanību svarīgām sociālām tēmām un pastāstīt par iespējām līdzdarboties dažādos projektos.

Lai pašvaldība efektīvāk varētu realizēt vietējo iedzīvotāju intereses un atbalstīt Rundāles novada iedzīvotāju brīvprātīgo iniciatīvu 2011.gada 24.februārī apstiprināts nolikums „Par finansiālā atbalsta piešķiršanu Rundāles novada sabiedrisko organizāciju darbībai”. Saskaņā ar pieņemto nolikumu, katrai biedrībai ir iespēja sagatavot projektu, lai saņemtu līdz Ls 300,00 gadā biedrības sabiedriskajām aktivitātēm.

Savā ziņā par iedzīvotāju grupu apvienībām var uzskatīt arī dažas interesešu grupas: Pilsrundāles bibliotēkas lasītāju klubs, Mazuļu skoliņa-radošā fantāziju studija „Riekstulītis”, seniordejojtāju grupu „Magnolijas”, teātra studiju „Savējie”, novada amatiereteātrus, dejošanas kolektīvus „Šurpu-turpu” un „Ir varianti”.

Novada teritorijā darbojas arī Mežotnes un Bērsteles evaņģēliski luteriskās draudzes. Bērsteles draudzes dievkalpojumi notiek Bērsteles baznīcā, bet Mežotnes draudze savas tikšanās reizes organizē Viesturu kultūras centrā, jo Mežotnes baznīca ir ļoti sliktā tehniskajā stāvoklī un tajā nav iespējams noturēt dievkalpojumus.

2.3. Ekonomika

2.3.1. Saimnieciskā darbība

Novadā ir viena no auglīgākajām zemēm Latvijā, kas veicinājis lauksaimniecības nozares attīstību un lielākās daļas novada iedzīvotāju nodarbošanās saistīta ar lauksaimniecisko ražošanu. Tradicionāli pārsvarā tās ir intensīva graudkopība un rapšu audzēšana, ar nelielu lopkopības (piena) saimniecību skaitu un nedaudziem dārzeņu un ogu audzētājiem. Saražotā lauksaimniecības produkcija tiek pārdota nepārstrādātā veidā, tikai dažas saimniecības nodarbojas ar produkcijas pārstrādi. Mājražotāju attīstība atrodas sākumstadijā. Vienīgā bioloģiskā saimniecība Rundāles novada teritorijā ir SIA „Bio Dynamic” (reģistrēta Rīgā).

Rundāles novadā neapstrādātu lauksaimniecībā izmantojamo zemes gabalu praktiski nav. Laika gaitā mainījusies attiecība starp mazām, vidējām un lielām zemnieku saimniecībām. Liels mazo saimniecību skaits, kas apstrādāja no 5 ha līdz 25 ha zemes, mainījies uz nedaudz saimniecībām, kas apstrādā no 75 ha līdz 600 ha zemes. Vislielākā saimniecība ir Āra Burkāna z/s „Sējas”, kas 2012.gadā apstrādā virs 2000 ha zemes.

Saskaņā ar laikraksta „Dienas bizness” 2011.gada 9.decembrī publicētajiem datiem, lielāko lauksaimniecības produktu ražotāju sarakstā pēc neto apgrozījuma 2010.gadā no Rundāles novada ir 3 saimniecības:

ZS „Sējas” (lauksaimniecības produktu ražošana) ar apgrozījumu 1 297,96 tūkst.Ls (30.vieta);

ZS „Kaži” (kāpostu audzēšana) – 753,91 tūkst. Ls;

ZS „Sintijas” (graudkopība, lopkopība) – 640,98 tūkst. Ls.

Novada teritorijā nav nevienas rūpnieciskā tipa ražotnes.

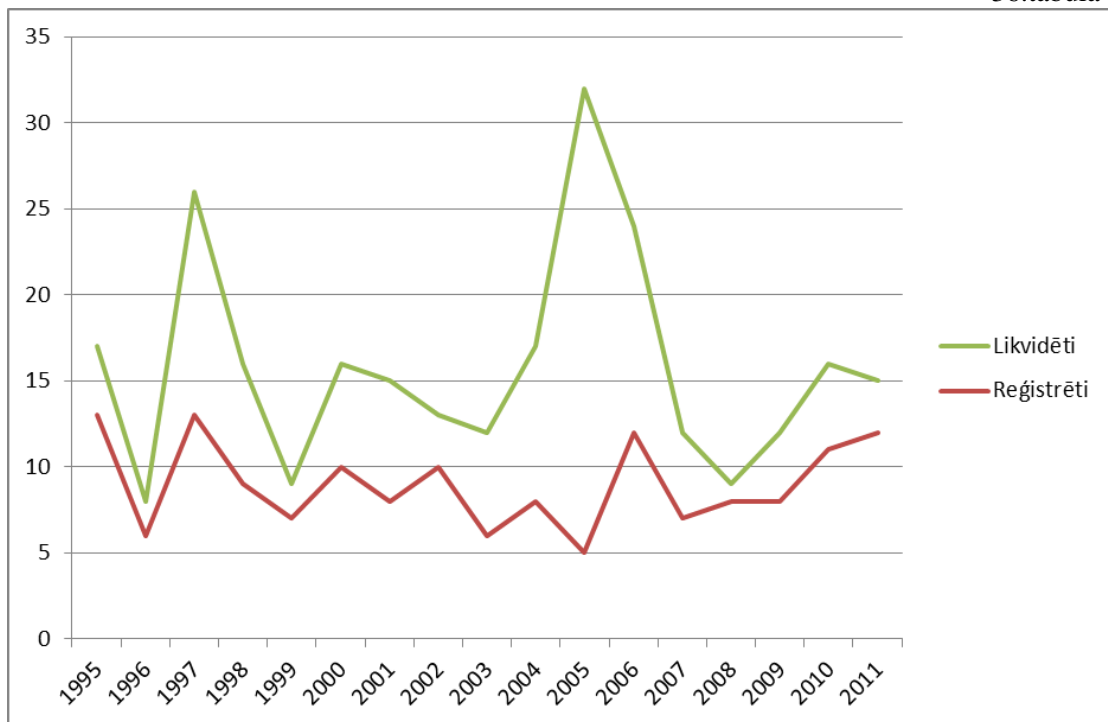
Lursofta datu bāzes uzskaitē (no 1991.gada līdz 01.01.2012.) uz 2012.gada 1.janvāri Rundāles novadā reģistrēti 506 uzņēmumi, no tiem 382 aktīvi un 124 likvidēti.

35. tabula

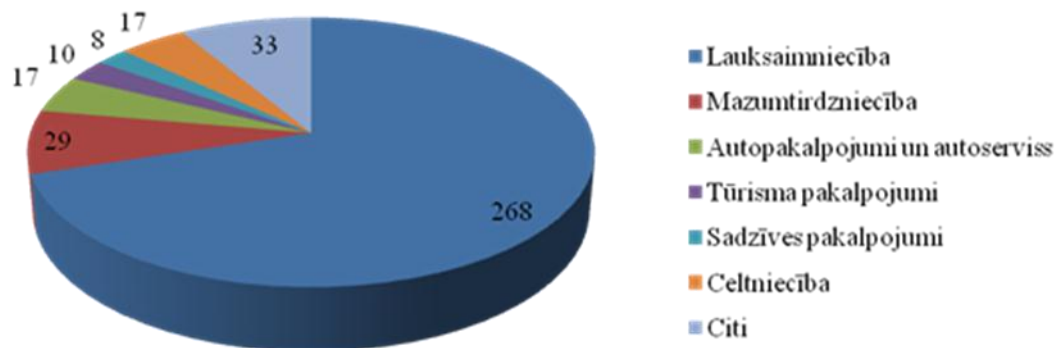
Uzņēmējdarbības formas	Skaitis	Aktīvas	Likvidētas
Komercreģistrs			
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību (SIA)	65	60	5
Individuālais komersants (IK)	25	24	1
Uzņēmumu reģistrs			
Ģimenes uzņēmums (GIM)	1	0	1
Paju sabiedrība (PAJ)	6	0	6
Pašvaldības uzņēmums (PSV)	1	0	1
Individuālais uzņēmums (IND)	22	17	5
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību (SIA)	25	20	5
Valsts uzņēmums (VU)	1	1	0
Zemnieku saimniecība (ZS)	350	258	92
Kooperatīva sabiedrība (KB)	10	2	8
Kopā:	506	382	124

Uzņēmumu likvidēšanās dinamiku pa gadiem varētu atspoguļot sekojošā tabulā

36.tabula

Reģistrētos uzņēmumus pa darbības nozarēm varētu atspoguļot sekojoši:

9.attēls. Rundāles novada uzņēmumu skaits pa darbības nozarēm

Rundāles novadā darbojas 268 lauksaimniecības uzņēmumi, kas saistīti ar senajām lauksaimniecības tradīcijām un auglīgo augsni. Tāpat reģistrēti mazumtirdzniecības uzņēmumi - 29, autopakalpojumi un autoserviss -17, tūrisma pakalpojumu sniedzēji-19, sadzīves pakalpojumu sniedzēji - 8, celtniecības uzņēmumi -17 un citi -33.

2.3.2. Tūrisms

Tūrisms Latvijā tiek raksturots kā viena no galvenajām tautsaimniecības nozarēm – daba un kultūrvidē ir nozīmīgi resursi, kas ļauj šai nozarei attīstīties. Tūrisma nozares veiksmīgas attīstības priekšnosacījums ir savstarpēja sadarbība un aktīva komunikācija starp nozarē strādājošiem uzņēmējiem un tūrisma objektu īpašniekiem vai tiesiskiem valdītājiem/pārvaldniekiem. Sadarbības robežas ir atkarīgas no iesaistīto pušu attīstības vēlmēm, iespējām un kopējiem mērķiem. 2006.gadā izstrādāta Bauskas rajona Tūrisma attīstības stratēģija 2007.–2013.gadam ar vairākiem vērtīgiem pielikumiem, kas ir brīvi pieejama jebkuram interneta lietotājam (http://www.bauskarp.lv/files/ts/turisma_attistibas_strategija.pdf). Izstrādātie priekšlikumi ir vērā ņemami visiem nozarē strādājošajiem, jo tie dod skaidru priekšstatu par attīstības virzieniem un brīvām nišām. Līdz šim laikam Rundāles novadā nav izstrādāts ilgtermiņa plānošanas dokuments tūrisma jomas attīstībai. 2010.gada 1.martā starp Rundāles un Bauskas novadu domēm ir noslēgts sadarbības līgums „Par Bauskas un Rundāles novadu pašvaldību sadarbību tūrisma jomā” par informācijas koordinēšanu, kopīgas tūrisma datubāzes uzturēšanu un popularizēšanu. Saskaņā ar noslēgto līgumu Bauskas Tūrisma informācijas centrs ievieto Rundāles novada tūrisma objektus Bauskas TIC datubāzē – mājas lapā www.tourism.bauska.lv dažādās sadaļās latviešu, angļu, krievu un vācu valodā; sagatavo un precizē informāciju dažādiem tūrisma izdevumiem; sniedz konsultācijas esošajiem un jaunajiem Rundāles novada tūrisma objektiem un pakalpojumu sniedzējiem; apkalpo apmeklētājus un sniedz informāciju par novada objektiem Bauskas TIC birojā klātienē, pa telefonu, e-pastu.

Tūrisma objekti

Par tūrisma objektu ir uzskatāma vieta, kas ir piemērota apmeklētāju uzņemšanai un tajā ir izveidota atbilstoša infrastruktūra, par to ir pietiekami daudz informācijas un norādes uz atrašanās vietu.

Rundāles novads ir bagāts ar daudziem vēsturiski nozīmīgiem kultūrvēsturiskiem objektiem, gan tādiem, kuriem piešķirts valsts aizsargājamā kultūras pieminekļa statuss, gan vietējas nozīmes pieminekļiem. Ievērojamākais no tiem ir Rundāles pils apbūves ansamblis ar parku. Tas ir vienīgais tūrisma objekts Rundāles novadā, kura apmeklēšanai ir noteikta maksa, un kurš nepārtraukti atjauno un paplašina savu piedāvājumu apmeklētājiem. Rundāles pils apbūves ansamblis ir Latvijas mēroga tūrisma objekts ārpus Rīgas. Interese par šo unikālo objektu no gada uz gadu pieaug. Ekonomiskās krīzes situācijā apmeklētāju plūsma 2009.-2010.gados samazinājās, bet to kompensēja straujš pieaugums 2011.gadā.

Apmeklētāju skaits Rundāles pils muzejā no 2005.-2011.gadam

37. tabula

Apmeklētāju skaits	Gadi						
	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
	146 359	147 275	173 988	172 831	134 877	135 273	225 494

Lielāko daļu no uz Rundāles pils muzeju organizētajām ekskursijām, pateicoties Rīgas tuvumam un samērā labiem autoceļiem, droši var nosaukt par 1 dienas ekskursijām. Tas nozīmē, ka ekskursanti mērķtiecīgi brauc tikai uz Rundāles pils muzeju un parku, un tajā pat dienā dodas atpakaļ. Tādēļ pakalpojumu sfēra apkārt Rundāles pilij attīstās ļoti lēni un stihiski.

Pēdējos gados tūristu vidē ieguvuši popularitāti izklaides pasākumi: „Kantri festivāls Bauskā”, „Senās mūzikas festivāls” Rundāles pilī, „Rundāles pils parka svētki”.

Mežotnes pilskalns ar senpilsētu komplektā ar Vīnalkalnu-pilskalnu un Mežotnes baznīcu ir otrais novada kultūrvēsturiskais objekts, kas piemērots apmeklētāju uzņemšanai. "Mežotnes pilskalns ar senpilsētu" un "Vīna kalns" atrodas pretī Mežotnes pilij 4 km attālumā no Rundāles pils. Abiem pilskalniem ir noteikts aizsardzības statuss: Valsts nozīmes kultūras piemineklis "Mežotnes pilskalns ar senpilsētu" – valsts aizsardzības Nr. 354 un "Vīna kalns - pilskalns" – valsts aizsardzības Nr.356, ar kopējo zemes platību 10,9 ha. Teritorijas tuvumā atrodas Mežotnes senkapi (kreisajā Lielupes krastā) un Mežotnes luterāņu baznīca (būvēta 1567.gadā), kam ar 1960.gada lēmumu arhitektūras pieminekļa statuss ir nomainīts pret vēsturiskās nozīmes objekta statusu. Pēc statusa nomaiņas līdz 1990.gadam Mežotnes baznīca tika izmantota kā minerālmēslu glabātuve, bet baznīcas kapi tika nolīdzināti. Mežotnes pilskalnam ar senpilsētu nav ne žogu, ne ierobežojumi apmeklējumiem un teritorija ir pieejama plašai sabiedrībai. Tas ir sabiedrības garīgais, kultūras, sociālais un ekonomiskais kapitāls, kura vērtība ir neaizvietoājama. Potenciāls tūrisma attīstības resurss, kura izmantošana ir sākumstadijā.

Apmeklētājiem apskatei ir pieejamas atsevišķas unikālas privātkolekcijas, ar kurām varētu lepoties ikviens novada iedzīvotājs: Edagara Gasūna Retro auto moto ekspozīcija un Ivetas Burkānes daiļdārzs „Sējas”.

Citi nozīmīgi un interesanti objekti ar lielu attīstības potenciālu ir Svītenes muiža, Kaucmindes muiža ar parku, Bornsmindes muiža ar parku, Lielbērsteles parks, Bērsteles baznīca, Rundāles ūdensdzirnavas. Šo objektu attīstības pakāpe uz doto brīdi neatļauj iekļaut tos tūrisma aprīvē, jo trūkst elementāras infrastruktūras un, bieži vien, elementāras apsaimniekošanas. Daļa no šiem objektiem atrodas privātīpašumā, un tie diemžēl netiek izmantoti un apsaimniekoti atbilstoši Latvijas Republikas likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” prasībām par kultūras pieminekļu uzturēšanu jau vairākus gadus.

Tūrisma pakalpojumu piedāvājums

Novadā darbojas atsevišķi uzņēmēji, kuri piedāvā dažādus pakalpojumus tūristiem:

1. kempinga un telšu vietas;
2. viesu namus un atpūtas mājas pakalpojumus;
3. ekskursijas ar elektromobili pa Rundāles pils parku;
4. izbraukumus pa Rundāles pils dīķi ar vēsturiskām laivām;
5. viesu uzņemšanu rokoko stilā;
6. pirti ar SPA masāžas vannu;
7. ēdināšanas pakalpojumus;
8. fotogrāfa pakalpojumus;
9. floristikas pakalpojumus;
10. transporta pakalpojumus;
11. telpas pasākumu organizēšanai;
12. iespējas iegādāties svaigus augļus, ogas un amatnieku izstrādājumus.

Tūrisma veidi un tūrisma produkti

Dažādu minoritāšu grupu pieaugums attīstītajās sabiedrībās izraisīs lielāku pieprasījumu pēc jauniem tūrisma produktiem. Jauniešu auditorija joprojām turpinās pieprasīt jauniešiem piemērotus produktus. Jaunus tūrisma produktus pieprasīs arī cilvēki, kuri vēlas tikt

iekļauti šajā vecuma grupā. Mazākas mājsaimniecības, vairāk brīvo līdzekļu un brīvāks darba laiks radīs lielāku pieprasījumu pēc īsiem brīvdienu ceļojumiem un labākas kvalitātes pakalpojumiem. Ērtākas pārvietošanās iespējas izglītības līmeņa celšanās radīs pieprasījumu pēc jauniem iespaidiem un pieredzes, ne tikai pēc standarta izklaides tūrisma. Svarīgi saprast, ka dažādi tūrisma veidi nav konkurenti, bet papildina viens otru. Proti, pašreiz par vērtīgiem atzītie maršruti un piedāvājumi tiks papildināti ar jauniem maršrutiem un „svaigiem” piedāvājumiem.

Šobrīd Rundāles novadā nav neviena izstrādāta maršruta pa novada teritoriju, ko varētu piedāvāt apmeklētājiem no malas.

Viens no Latvijā maz attīstītiem, bet, viennozīmīgi, ilgtspējīgas teritorijas attīstības veicinošs tūrisma veids ir ekotūrisms. Ekotūrisms varētu būt kā efektīva stratēģija vides novērtēšanai un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai. Turklāt, tas varētu palīdzēt uzlabot mazāk pārtikušo cilvēku dzīvi, kuri dzīvo aizsargājamās teritorijās. Šī stratēģija varētu būt efektīva, tomēr ekotūrismam jābūt realizējamam un atbalstāmam tikai tad, ja tas tiek rūpīgi pētīts un plānots.

Tūrisma attīstībā nepieciešams izmantot Bauskas, Mežotnes un Jelgavas piļu salīdzinošo tuvumu, lai iekļautu ceļojumu maršrutos visus novada objektus mainot pārvietošanās veidus - pa Lielupi ar laivām (plostiem), pa ceļiem ar velosipēdiem un pēc pieprasījuma ar zirgu pajūgu (no Mežotnes pilskalna līdz Rundāles pilij un otrādi). No Bauskas līdz Mežotnes pilskalam lejup ar laivām vai plostiem bez motora. Ar velosipēdu pa velociņu pa Lielupes kreiso krastu un no Mežotnes pilskalna caur Emburgu līdz Jelgavai (un atpakaļ) ar vieglo kuģīti. Maršrutiem jābūt vienlaicīgi izglītojošiem, izzinošiem, interaktīviem un pietiekami elastīgiem. Tie varētu būt ar atšķirīgu tematisko saturu: vides aizsardzība, kultūrvēsture, dabas elementi (ūdens, augi, dendroloģija, dzīvnieki, kukaiņi u.t.t.) un vērsti uz dažādām mērķu auditorijām – dažāda vecuma skolēni, ģimenes, darba kolektīvi. Piedāvājums varētu arī atšķirties pēc ilguma un piesātinātības. Vēsturiskais teātris, iespēja sajust laika garšu, pārgērbties cita laikmeta drēbēs – arī viena no šo maršrutu „rozīnēm”. Lai maršrutus sagatavotu kā reālu piedāvājumu, jāsadarbojas kopā vairākām ieinteresētām personām un iestādēm. Tas ir tāds gadījums, kad rezultāts ir ļoti atkarīgs no savstarpējās sadarbības un pareiza menedžmenta. Patreiz sadarbība starp strādājošiem šajā jomā un šajā teritorijā ir ļoti vāji attīstīta. Ir nepieciešams panākt, lai būtu iespēja katram iesaistītajam specializēties noteiktā jomā: laivu noma, velonoma, pārvadājumi, ēdināšana, nakšņošana, gida pakalpojumi, pasākumu organizatori, kopēja koordinācija, sadarbība ar iestādēm, tulku pakalpojumi u.t.t. Turklāt, būtiski panākt vienotu izpratni par videi draudzīgu domāšanu un rīcību.

2.3.3. Uzņēmējdarbības atbalsta pasākumi

Lai uzsāktu dialogu starp pašvaldību un novada uzņēmējiem un veicinātu uzņēmējdarbības attīstību novada teritorijā, kopš 2010.gada ir iedibināta jauna tradīcija – organizēt Uzņēmēju forumu. Jau pirmajā sanāksmē 2010.gadā tika apspriestas iespējamās uzņēmējdarbības atbalsta formas, atzīmēti lielākie nodokļu maksātāji un sagatavota atskaite par īstenotiem un plānotiem projektiem. 2011.gadā Uzņēmēju forums notika Rundāles pilī. Papildus tradicionāli izskatāmajiem jautājumiem, tika skatītas tūrisma nozares attīstības iespējās novadā.

Realizējot projektu „Konkurētspējīgas uzņēmējdarbības attīstība starp mūžizglītības un uzņēmēju sadarbību”, tiks izveidots uzņēmējdarbības atbalsta punkts Viesturu pagasta pārvaldes ēkā Bērstelē. Projekta ietvaros tiek organizētas fokusa grupu diskusijas dažādam sabiedrības grupām par uzņēmējdarbību, apmācības biznesa uzsācējiem, mārketinga apmācības jau esošiem uzņēmējiem, un nodrošināta pieredzes pārņemšana no citiem Zemgales Pieaugušo izglītības un Kompetenču attīstības centriem.

Projekta „Vietējo produktu attīstība Vidus Baltijā” ietvaros Pilsrundālē, blakus domes ēkai, plānots izveidot 11 tirdzniecības vietas un rekonstruēt automašīnu stāvlaukums. Vietējie iedzīvotāji tiks iesaistīti „vietējā produkta” zīmola izstrādāšana un vienota iepakojuma materiāla izstrādē. Rundāles novada mājražotājiem un amatniekiem tiks piedāvāta iespēja iegūt labu praksi mājās ražota produkta pārdošanā un iekļauties vietējo tirgu tīklā Zemgalē un Ziemeļlietuvā. Ar 2009.gada 29.decembrī pieņemtajiem Saistošajiem noteikumiem Nr.10 „Par nodevām Rundāles novada pašvaldībā” vietējie ražotāji ir atbrīvoti no noteiktas nodevas samaksas, tirgojot pašražoto produkciju novada teritorijā.

Lai atbalstītu Rundāles novada iedzīvotājus un ar atvieglotiem nosacījumiem palīdzētu iedzīvotājiem tikt pie finanšu līdzekļiem neliela biznesa attīstībai, 2002.gada 22.janvārī nodibināta Rundāles kooperatīvā krājaizdevumu sabiedrība (KKS). KKS galvenais uzdevums - attīstīt savos biedros spēju kopīgi darboties, lai uz savstarpējās palīdzības un pašpārvaldes principu pamata, veidotu kredītresursus biedru personisko, kā arī saimniecisko un sadzīves vajadzību apmierināšanai, tādējādi sekmējot novada iedzīvotāju labklājību. Rundāles kooperatīvā krājaizdevumu sabiedrība piedāvā izdevīgi noguldīt savus finanšu līdzekļus, saņemt īstermiņa un ilgtermiņa kredītus uzņēmējdarbības uzsākšanai, izglītībai, mājokļa remontam, lauksaimniecībai, veselības uzlabošanai un citiem gadījumiem.

2.4. Infrastruktūra

2.4.1. Satiksmes infrastruktūra un sasniedzamība

Visi Rundāles novadu šķērsojošie ceļi ir sadalīti četrās kategorijās pēc sava piederības un intensitātes pakāpes. Novada teritoriju šķērso:

1. Valsts reģionālais autoceļš P 103 Dobeles – Bauska (km 51,24 – 70,44), kas funkcionāli sasaista Rundāles novada administratīvo centru Pilsrundāli ar Bauskas pilsētu un Zemgales reģiona centru Jelgavu.
2. Valsts vietējie autoceļi, kas savstarpēji sasaista Rundāles novada administratīvo centru ar novada apdzīvotām vietām un valsts reģionālo autoceļu P103 Dobeles - Bauska:
  - V1002 Dzirnietki - Pilsrundāle;
  - V1029 Ziedoņi - Bērzi - Lībieši - Lietuvas robeža;
  - V1030 Saulaine - Virsīte - Svitene - Senči
  - V1031 Pilsrundāle - Ādžūni
  - V1032 Lietuvas robeža - Svitene - Jāņukrogs
  - V1033 Pilsrundāle - Svitene - Kliņi
  - V1034 Bauska - Priedītes
  - V1038 Mežotne – Viesturi- Jaunsvirlauka
  - V1044 Jačūni - Bērstele
  - V1054 Dimzas - Vircava - Vairogs
3. Pašvaldības autoceļi un ielas.
4. Komersantu un māju ceļi.

Autoceļi novadā kopumā veido labi attīstītu ceļu tīkla struktūru, kas nodrošina piekļūšanu galvenajām apdzīvotajām vietām un lauksaimniecībā izmantojamām zemēm. Iedzīvotājiem pieejams sabiedriskā transporta pakalpojuma tīkls, kas nodrošina pasažieru pārvadājumus ar autobusiem. Lauku teritorijas apkalpo arī reģionālās vietējās nozīmes autobusu maršruti. Tomēr novada teritoriju, kas atrodas tālāk no novada centra un ir retāk apdzīvotas, sasniedzamība ir neapmierinoša, jo tajā nav nodrošināts reģionālās vietējās nozīmes autobusu maršrutu tīkls, un novadā nav novada nozīmes sabiedriskā transporta maršruta tīkla. Novada teritorijā nav pieejami taksometra pakalpojumi un nav neviena maršruta, kas savienotu novada administratīvo centru ar valsts galvaspilsētu bez nepieciešamības pārsēties Bauskā vai Jelgavā.

Kā progresīvu perspektīvā attīstāmu pārvietošanās veidu var minēt velotransportu, kas nodrošinātu tūrisma attīstību novadā, iedzīvotāju veselīga dzīvesveida izkopšanu un iespējas nodrošināt pārvietošanos starp salīdzinoši netāli izvietotām apdzīvotām vietām. Pateicoties samērā labai valsts reģionālā autoceļa P103 Dobeles - Bauska un A7 Bauska –Rīga kvalitātei, daļa novada iedzīvotāju katru dienu brauc uz darbu Rīgā, pavadot ceļā 1,30-1,50 stundas, atkarībā no izvēlēta transporta un darba vietas atrašanās vietas. Izmantojot autotransportu, brauciens no Pilsrundāles uz Rīgu ilgst aptuveni 1,40 stundas, no Pilsrundāles uz Jelgavu 40 minūtes. Ir pamanāma tendence kopējo braucienu organizēšanā: vairāki cilvēki savstarpēji vienojas par noteikto izbraukšanas laiku, un brauc līdz Rīgai ar vienu autotransporta līdzekli.

Pilsrundāles ciemā, zemnieku saimniecības „Druvas” īpašumā atrodas padomju laikā lauksaimniecības vajadzībām būvētais lidlauks. Lidlauka infrastruktūra nav saglabājusies, bet palicis lidmašīnu skrejceļš, kam 1985.gadā tika uzliets asfalta betona segums. Pašlaik lidlauks

tiek izmantots lauksaimniecības produkcijas īslaicīgai glabāšanai. Perspektīvā, pēc nepieciešamās rekonstrukcijas veikšanas, to varētu izmantot kā mazo lidmašīnu parkinga vietu un attīstīt kā īpašu pakalpojuma veidu.

2011.gada 1. septembrī tika atklāts gājēju tilts pār Lielupi pretī Mežotnes pilij, kas pēc 15 gadu pārtraukuma savienoja abus Lielupes krastus. Tas ir pontona veida tilts, kas ir uzliekams vasaras sezonā un novācams rudenī. Tilta izbūve tapa Valsts nekustamie īpašumi „Pilis”, SIA „Mežotnes pils” un Bauskas un Rundāles novadu pašvaldību sadarbības rezultātā. Rūpes par tilta uzlikšanu un novākšanu uzņemas SIA „Mežotnes pils”. Pēc tilta ierīkošanas radās nepieciešamība pēc labiekārtota auto stāvlaukuma Lielupes kreisajā krastā, jo pašlaik apmeklētājiem automašīnas jāatstāj ceļa malā, kas brīžiem apgrūtina pārējo automašīnu pārvietošanas. Auto stāvlaukumā jāparedz arī vietas velosipēdu novietošanai.

Novada ziemeļu robežu iezīmē Lielupe. Vēsturiskie dati liecina par kādreizējo intensīvu upes izmantošanu saimnieciskajām vajadzībām, kad ik gadu pludināja kokbaļķus no Lielupes augštecēm uz Jelgavu. 20. gadsimta 30.-jos gados tika organizēti regulāri pasažieru pārvadājumi ar nelieliem kuģīšiem no Jelgavas līdz Mežotnei. Uz dotu brīdi Lielupes kreisajā krastā Rundāles novada teritorijā nav nevienas labiekārtotas ostas vai piestātņu vietas, kas būtu piemērotas potenciālajiem laivotājiem.

Celu un ielu segumi

Novada teritorijā kopējais pašvaldības autoceļu garums ir 145,47 km, no kuriem 6,57 km ir ar melno (asfalta) segumu, 124,54 km ar grants (šķembu) segumu un 14,36 km bez seguma. Ielu kopējais garums sastāda 28,11 km, no kuriem melnais (asfalta) segums ir 25,35 km un grants (šķembu) segums 2,76 km.

Ar melno (asfalta) segumu ir valsts reģionālais autoceļš P103 Dobeles - Bauska, valsts vietējās nozīmes autoceļš Pilsrundāle - Dzirnietki, kas šķērso Pilsrundāles ciemu, kā arī pašvaldību ceļu posmi: Viesturi - Šīrvji, un ielas Pilsrundālē - Upmalas iela, Līvānu iela, Lejnietku iela, Novadu iela, Saulgriežu iela, Jātnietku iela, Bērstelē - Bērsteles iela, Parka iela, Saulainē - Saulaine iela, Skolas iela, Svitenē- Ezera iela un Dārza iela, Viesturos - Burtietku iela, Skolas iela, u.c.

Tilti

Novada teritorijā ir izbūvēti četri vietējās nozīmes tilti: tilts pār Bērsteles upi, (pašvaldības ceļš A2 „Mazrundāle - Vecrundāle”), divi tilti pār Īslīces upi (Sudmalu iela Pilsrundālē un pašvaldības ceļš A40 Šīrvji - Viesturi) un tilts pār Svitenes upi. Satiksmes intensitātei neatbilstošs ir tilts pār Īslīces upi Pilsrundālē uz valsts ceļa V1033 „Pilsrundāle - Svītene - Kliņi”, kas apgrūtina autotransporta pārvietošanos vienlaicīgi abos virzienos. Šis ceļa posms – no Bauskas-Dobeles šosejas līdz Rundāles pilij ir visintensīvāk izmantojamais posms, kur saiet kopā vairāki autoceļi. Pieaugot apmeklētāju skaitam Rundāles pils muzejā, tilta nepietiekamais platums sāk traucēt autotransporta kustību, radot nevajadzīgu kavēšanos pie tilta.

No 2011.gada 1.septembra ir atjaunots gājēju tilts pār Lielupi pretī Mežotnes pilij. Tilta esamība ne tikai savienoja abus Lielupes krastus un atvieglo cilvēku pārvietošanās iespējas no viena Lielupes krasta uz otru, bet dod jaunas iespējas uzņēmējdarbības un tūrisma pakalpojumu attīstībai.

2.4.2. Komunālās saimniecības infrastruktūra

Komunālos pakalpojumus Rundāles pašvaldībā nodrošina Rundāles novada domes Komunālo pakalpojumu dienests. Dzeramā ūdens apgādes tīkls izveidojies atbilstoši apdzīvoto ciemu struktūrai.

Iedzīvotāji un juridiskās personas tiek centralizēti apgādāti ar dzeramo ūdeni un nodrošināti ar kanalizācijas notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, tiek nodrošināta siltumenerģijas piegāde, organizēta atkritumu savākšana, tiek veikta daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošana un pašvaldības dzīvokļu remonts, nodrošināts ielu apgaismojums.

Pašvaldības teritorijā tiek veikta 9 artēzisko urbumu: Pilsrundāle-1, Pilsrundāle-2, Punslavas, Ziedoņi, Saulaine, Svitenes pienotava, Bērstele, Tīrumi, Viesturi, Vecrundāle, un to ūdens apgādes tīklu apsaimniekošana.

Artēzisko urbumu raksturojums

38.tabula

Urbuma nosaukums	Izbūves gads	Dziļums	Patēriņa apmērs, m ³ dienā/gadā	Urbuma debits, Litri/sekundē	Tehniskais stāvoklis	Ieteikumi attīstībai
Pilsrundāle-1, Nr.013562	1973.	170m	75/27375	12,0 l/s	t/a –t/n	Jauns urbums blakus esošajam līdz 2014.g.
Pilsrundāle-2, Nr.010324	1958.	170m	25/9125	6,0 l/s	t/a	Jauns urbums blakus esošajam līdz 2018.g.
Punslavas, Nr.010464	1968.	170m	3,8/1387	13,3 l/s	t/a	Jauns urbums blakus esošajam līdz 2018.g.
Ziedoņi, Nr.013563	1977.	195m	4,8/1752	4 l/s	t/a	Jauns urbums blakus esošajam līdz 2018.g.
Svitenes savākтуve, Nr.13378	1965.	200m	55/20075	6,5 l/s	t/n	Jauns urbums blakus esošajam līdz 2014.g.
Anzēni, Nr.10843	1967.	50m	6/2190	1 l/s	t/a	Jauns urbums blakus esošajam līdz 2018.g.
Bērstele, Nr.16420	1965.	185m	45/16425	8 l/s	t/a	Jauns urbums blakus esošajam līdz 2018.g.
Viesturi, Nr. 13166	1970.	170m	27/9855	6 l/s	t/a	Jauns urbums blakus esošajam līdz 2018.g.
Saulaine, Nr.16415	1969.	1969.g.	136/49640	5,5 l/s	t/n	Jauns urbums blakus esošajam līdz 2014.g.

t/a – tehniski apmierinošs stāvoklis

t/n – tehniski neapmierinošs stāvoklis

t/a – t/n – stāvoklis starp tehniski apmierinošu līdz tehniski neapmierinošam

Saskaņā ar kārtējā monitoringa un dezinfekcijas efektivitātes kontroles programmām tiek veikta dzeramā ūdens kvalitātes kontrole. Pie visiem artēziskajiem urbumiem, izņemot Vecrundāli, ir izbūvētas ūdens atdzelžošanas stacijas ar jaudu no 2,5-12m³/h, artēzisko urbumu stingrā režīma aizsargjoslas ir nožogotas un pie tām uzstādītas informatīvās zīmes. Norobežojumos ieeja aizliegta, urbumu ēkas aizslēgtas. Kopējais 2011.gadā piegādātais ūdens daudzums- 105,56 tūkst.m³.

Kanalizācijas notekūdeņu savākšana un attīrīšana tiek nodrošināta Pilsrundāles, Saulaines, Bērsteles, Viesturu un Svitenes ciematos. Jelgavas reģionālā vides pārvalde ir izsniegusi atļaujas B kategorijas piesārņojošai darbībai notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (NAI) Bērstelē un Viesturos Nr.JE10IB0074 (2010.gadā 03.septembrī); Pilsrundālē Nr. JE10IB0079 (2010.gadā 16.septembrī); Nr. JE11IB0025 Svitenes NAI (2011.gadā 15.aprīlī); Nr. JE11IB0040 Saulaines NAI (2011.gadā 10.oktobrī). 2011.gadā kopējais novadītais notekūdeņu daudzums-89,93 tūkst.m³.

Siltumenerģija tiek piegādāta Pilsrundāles ciemata 8 daudzdzīvokļu mājām un A/S „Latvijas pasts” ēkai. Karstā ūdens sagatavošana arī vasaras sezonā tiek nodrošināta 6 ciemata daudzdzīvokļu mājām. Pilsrundāles katlumājas uzstādītā siltumenerģijas jauda - 1,2MW, kurināmā veids – dabasgāze, dabasgāzes patēriņš 2011.gadā - 2986 tūkst. nm³. Kopējā apkurināmā platība - 11485,38m², 2011.gadā saražotās siltumenerģijas daudzums - 2288 MWh. 2011.gadā veikta Pilsrundāles ciemata siltumtrases rekonstrukcija 678 m garumā, Pilsrundāles katlu mājā uzstādīts jauns gāzes apkures katls ar jaudu 1,2 MW, daudzdzīvokļu māju siltummezglos uzstādīti siltumenerģijas patēriņa skaitītāji un nomainīti karstā ūdens siltummaiņi.

Saulaines ciematā siltumenerģija tiek piegādāta ciemata 3 daudzdzīvokļu mājām, Saulaines profesionālajai vidusskolai, PII „Mārpuķīte” un Saulaines sociālajam centram. Kopējā apkurināmā platība – 16732,2 m². Saulaines katlu mājā 2011.gadā uzstādīts jauns salmu apkures katls ar jaudu 0,34MW, kopējā Saulaines katlu mājas jauda ir 1,7MW. 2011.gadā saražotās siltumenerģijas daudzums – 2913 MWh. Par kurināmā-salmu piegādi ir noslēgts līgums ar SIA „PS „Līdums”, 2011.gadā piegādāto salmu apjoms – 1279 t.

Rundāles novada domei ir noslēgts līgums ar A/S ”L&T” par cieto sadzīves atkritumu izvešanu Pilsrundāles, Saulaines, Ziedoņu, Svitenes, Bērsteles un Viesturu ciematos. Ir izbūvēti 7 dalīto atkritumu vākšanas punkti. 2011.gadā izvestas 342 tonnas nešķiroto un 86,2 tonnas šķiroto sadzīves atkritumu.

Pēc tehniskā projekta „Rundāles pagasta ūdensapgādes un notekūdeņu novadīšanas sistēmu posmu rekonstrukcija” realizācijas tika rekonstruēti ūdensapgādes tīkli ar kopējo garumu 7,195 km, rekonstruētas attīrīšanas iekārtas un uzstādītas atdzelžošanas stacijas Pilsrundāle1 un Saulaines ciemos (ciemi ar vislielāko iedzīvotāju skaitu).

Lauku teritorijā un citas apdzīvotās vietās iedzīvotāji izmanto privātos urbumus un akas. Pārsvārā tās ir seklās akas, kur ūdens tiek ņemts no augšējiem Kvartāra un Holocēna ūdens horizontiem. Precīzas un apkopotas informācijas par individuālo urbumu skaitu un to stāvokli, kā arī par lokāliem risinājumiem ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas ierīkošanai novada teritorijā nav. Šo jautājumu risināšana atrodas katra īpašnieka (vai īpašnieku kopas) pārziņā.

Iedzīvotāji savukārt, rīkojas atbilstoši savam izglītības un zināšanu līmenim, kā arī atbilstoši finansiālajām iespējām.

Centralizētajās ūdensapgādes sistēmās ir nodrošināts kvalitatīvs dzeramais ūdens. Ūdens apgādes pakalpojumi tiek nodrošināti atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Dzeramā ūdens ieguves vietas atbilst vides aizsardzības prasībām un tiek veikta artēzisko urbumu ekspluatācijas un aizsargjoslu ievērošanas uzraudzība. Iegūtais pazemes ūdens daudzums tiek uzskaitīts ar ūdens plūsmas mērītājiem. Tajā pašā laikā nav datu par iespējamo piesārņojumu no šobrīd neizmantotajiem un netamponētajiem ūdensapgādes urbumiem. Jāveic urbumu inventarizācija un konkrētu urbumu uzskaitē, paredzot neapsaimniekoto un pamesto urbumu tamponēšanu, jo atstāti urbumi var būt potenciāli pazemes ūdeņu piesārņojuma avoti.

Perspektīvā paredzēta ūdens sistēmas rekonstrukcija pārējos novada teritorijas ciemos. Dzeramā ūdens kvalitāte ir normatīvajos aktos atļautajās robežās, bet samērā zema, tas saistīts ar zemo dabīgo ūdens kvalitāti, kas ir raksturīga Latvijas pazemes ūdeņiem kopumā – ūdenī ir palielināts dzelzs saturs, duļķainība.

Lai piedalītos aktivitātes “Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība apdzīvotās vietās ar iedzīvotāju skaitu līdz 2000” apgūšanā un ievērojot Ministru kabineta noteikumu Nr.912 “Ūdensapgādes, notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas būvju būvniecības kārtība” nosacījumus pēc Rundāles novada domes pasūtījuma 2012.gadā SIA „Investīciju risinājumu birojs” izstrādāja Tehniski ekonomiskus pamatojumus:

1. „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Rundāles novada Rundāles pagasta Saulaines ciemā”;
2. „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Rundāles novada Viesturu pagasta Viesturu ciemā”;
3. „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Rundāles novada Svitenes pagasta Svitenes ciemā”;
4. „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Rundāles novada Rundāles pagasta Pilsrundāles ciemā”.

Detalizēti apdzīvoto vietu ūdensapgādes sistēmas, tās raksturojums, artēziskās akas, ūdens ieguves avoti, dzeramā ūdens sagatavošanas iekārtas, ūdens uzkrāšana, ūdens apgādes tīkli, dzeramā ūdens kvalitāte ir aprakstītas Rundāles novada teritorijas plānojumā. Centralizēto ūdensapgādes objektu un tīklu apsaimniekošanu nodrošina Rundāles novada pašvaldības struktūrvienība Komunālo pakalpojumu dienests, kurā 2012.gadā pastāvīgi strādā 19 darbinieki. Komunālais dienests veic arī labiekārtošanas un daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanas darbus novada teritorijā.

Ņemot vērā ES fondu līdzekļu apguves iespējas siltumapgādes un ūdenssaimniecības infrastruktūras sakārtošanai, kā arī komunāla dienesta darba apjoma nepārtrauktu palielināšanos, rodas nepieciešamība meklēt citu darba organizācijas modeli komunālo pakalpojumu sniegšanā.

Centralizētas kanalizācijas sistēmas ir izbūvētas tikai piecās apdzīvotajās vietās – Pilsrundālē, Saulainē, Svitenē, Bērstelē un Viesturos.

2.4.3. Sabiedriskas nozīmes infrastruktūras objekti.

Sabiedriskās nozīmes objekti apdzīvotajās vietās pārsvarā ir mantoti no padomju laika un vēl agrākie saimnieciskajiem periodiem. Vienīgā jaunbūve, kas uzbūvēta laikā posmā no

1991.gada līdz 2010.gadam ir pirmsskolas izglītības iestādes „Mārpuķīte” jaunā ēka Saulainē. Toties tika maksimāli izmantotas visas iespējas ES fondu līdzekļu piesaistīšanai un arī racionāli izlietojot pašvaldības līdzekļus sabiedrisko ēku rekonstrukcijai:

- Rekonstruēti Pilsrundāles vidusskolas 4 dabas zinātņu kabineti,
- Pilsrundāles vidusskola pielāgota izglītojamiem ar funkcionāliem traucējumiem,
- Izbūvēti bērnu laukumi lielākajās novada apdzīvotajās vietās - Pilsrundālē, Saulainē, Svitenē, Bērstelē un Viesturos,
- Rekonstruēts Pilsrundāles vidusskolas sporta laukums un vienlaicīgi papildināts ar 2 multifunkcionāliem laukumiem,
- Rekonstruēta 3-stāvu ēka Saulainē, kur izvietots Sociālais centrs,
- Rekonstruēts Svitenes Saieta nams,
- Veikts remonts Bērsteles kultūras namā,
- Izveidota infrastruktūra Mežotnes pilskalnā,
- Optimizēta apkures sistēma Viesturu pārvaldes ēka un Bērsteles skolā,
- Iegādāta saliekamā skatuve un mobilais skatuves jumts publisko pasākumu norisei brīvā dabā,
- Par pašvaldības līdzekļiem nomainīts jumts Vecrundāles bibliotēkā.

Vēl ir ļoti daudz jāpaveic infrastruktūras attīstībā, lai visas jomas varētu pilnvērtīgi attīstīties, jo:

- administratīvajā centrā Pilsrundālē nav kultūras nama, bet kultūras nama lomu pilda Pilsrundāles vidusskolas zāle un Rundāles novada domes Jauna zālē nelielu pasākumu organizēšanai,
- lielākā novada bibliotēka Pilsrundāles bibliotēka atrodas pielāgotā dzīvoklī, kas ļoti ierobežo iedzīvotāju iesaistīšanas iespējās un pasākumu daudzveidību,
- novada administrācija atrodas no „Latvijas Pasts” nomātās telpās, kas ir par šauru, lai visi darbinieki varētu ērti strādāt.

Laika posmā no 2011.gada līdz 2012.gada augustam ir veikts Rundāles novada pašvaldības ēku īpašuma statusa un tehniskā stāvokļa novērtējums un sagatavots veicamo remonta pasākumu pārskats. Pārskatā uzskaitītas 36 sabiedriskas nozīmes infrastruktūras objektu pamatu, pagrabu, jumtu, logu, durvju, ārsienu, starpsienu, grīdas, telpu apdares, inženierkomunikācijas stāvokļa izvērtējums, kā arī norādīta veicamo energorenovāciju un remonta darbu nepieciešamība. Izvērtētie objekti pārsvarā atrodas tehniski apmierinošā stāvoklī. Bet dažiem objektiem īpaša uzmanība jāpievērš iespējami tuvākajā laikā un tie ir:

1. Svitenes skolas ēkas inženierkomunikāciju rekonstrukcija;
2. Svitenes pagasta pārvaldes ēkas energorenovācija;
3. Tekošais remonts ūdens sagatavošanas ēkai Vecrundālē;
4. Ūdens torņa Pilsrundālē renovācija;
5. Ūdens torņa Saulainē renovācija;
6. Sabiedriskās drošības centra Pilsrundālē (ugunsdzēsības depo) inženierkomunikāciju rekonstrukcija;
7. Saulaines garāžu ēkas energorenovācija.

2.5. Apdzīvojums un mājokļi

Pašreizējo Rundāles novada apdzīvojuma struktūru veido vēsturiski izveidojies ciemu, viensētu un viensētu grupu tīkls. Ciema statuss ir piešķirts 17 blīvi apdzīvotām vietām: Pilsrundāle, Svitene, Saulaine, Bērstele, Viesturi, Ziedoņi, Vecrundāle, Mazbērstele, Mazmežotne, Priedītes, Punslavas, Vairogi, Lepšas, Jāņukrogs, Švirkale, Tīrumi un Grāvendāle. Lielākie ciemi pēc iedzīvotāju skaita un pieejamās koplietojamas infrastruktūras ir Pilsrundāle, Svitene, Saulaine, Bērstele un Viesturi. Kopskaitā piecās lielākajās apdzīvotajās vietās deklarējušies 2394 iedzīvotāji, kas sastāda 56,42% no kopējā iedzīvotāju skaita novadā. Plašākais pašvaldības pakalpojumu klāsts pieejams Pilsrundāles ciemā un Saulaines ciemā. Ciemu teritoriju dzīvojamo un sabiedrisko apbūvi veido 2-stāvu, 3-stāvu un 4-stāvu daudzdzīvokļu mājas un mazstāvu privātmājas, sabiedriskie objekti un mazdārziņu teritorijas.

2011.gadā veikts Rundāles novada pašvaldības dzīvojamo ēku īpašuma statusa un tehniskā stāvokļa novērtējums un sagatavots veicamo remonta pasākumu pārskats. Pārskatā iekļautas 37 dzīvojamās ēkas ar atšķirīgu īpašuma statusu: 27 ēkas ir kopīpašumā (pašvaldības/īpašnieku); 5 ēkas pieder pašvaldībai un 5 ēkas, kur visi dzīvokļi ir privatizēti. Katrai dzīvojamajai ēkai izvērtēts pamatu, pagrabu, jumtu, logu, durvju, ārsienu, starpsienu, grīdas, telpu apdares, inženierkomunikācijas stāvoklis, kā arī norādīta veicamo energorenovāciju un remonta darbu nepieciešamība. 19 dzīvojamās mājās atrodas Rundāles novada domes apsaimniekošanā, kas atvieglo pastāvošo saimniecisko problēmu risināšanu. Vislabākais tehniskais stāvoklis ir Saulaines ciema dzīvojamajās ēkās un mājām Mazbērstele 1 un Mazbērstele 3 – praktiski visām ēkām ir tehniski apmierinošs stāvoklis. Pārējām ēkām ir konstatētās vairākas lielākas vai mazākas problēmas. Energorenovācijai ir ieteiktas 8 mājās: Pilsrundālē – Sēļi, Zemgaļi, Kurši, Zelmeņi un Ezeri; Ziedoņos – Ziedoņi 7; Saulainē – Saulaine 21 un Saulaine 23.

Par dzīvojamajām mājām, kas atrodas privātīpašumā, un to tehnisko stāvokli atbild paši māju īpašnieki, kas iegulda līdzekļus māju rekonstrukcijā un labiekārtošanā atbilstoši savam finansiālajām iespējām.

Pēc Bauskas novada būvvaldes datiem uz 2012.gada 1.jūliju kopš Rundāles novada izveidošanās brīža būvatļauju jaunu dzīvojamo ēku būvēšanai ir saņēmis 21 būvēt gribētājs.

Izdoto būvatļauju un ekspluatācijā pieņemto ēku skaita dinamika par 2009.-2012.gadiem Rundāles novadā

39.tabula

Gads	Izdotas būvatļaujas: saimn. un dzīvojamie objekti	Pieņemts ekspluatācijā, (m ²)		Ekspluatācijā pieņemto būvju kopējā platība (m ²)
		Dzīvojamās mājas	Citas būves	
2009.	14	298	6 087	6 385
2010.	9	104	3 234	3 338
2011.	16	361	7 483	7 844
2012. 1.pusgads	8	-	9 412	9 412
Kopā:	47	763	18 733	26 979

Tabulā apkopotie dati liek secināt, ka dzīvojamo ēku būvniecība ir samēra pasīva, toties aktīvāk notiek saimniecisko objektu būvniecība vai rekonstrukcija. Šo tendenci izskaidro pastāvošais ES fondu atbalsts lauku saimniecību modernizācijai, tajā skaitā lauksaimnieciskas nozīmes objektu būvniecībai vai rekonstrukcijai, ko aktīvi izmanto novadā dzīvojošie un strādājošie zemnieki. Diemžēl, uz Attīstības programmas apstiprināšanas brīdi, vēl nav pieejami 2011.gada tautas skaitīšanas dati novada griezumā par mājokļiem ar pastāvīgajiem iedzīvotājiem un par mājokļiem bez pastāvīgajiem iedzīvotājiem un par mājokļiem, kuru īpašnieki skaitīšanā nav iekļaujami (ārvalstu militārais, jūras spēku un diplomātiskais personāls un viņu ģimenes, kas atrodas valstī, ārvalstu civilpersonas, kuras strādā valstī uz noteiktu laiku; citas personu grupas, kuras ir valstī uz noteiktu laiku, piemēram, tūristi). Tautas skaitīšanas provizoriskie dati liecina, ka Latvijā pavisam ir 988 tūkst. tradicionālo mājokļu. Visaktīvākais mājokļu būvniecības periods bijis laika periodā no 1971. līdz 1980.gadam, kad uzcelti 204 tūkst. mājokļu un no 1981. līdz 1990.gadam – 191,2 tūkst. mājokļu. Vismazāk jaunu mājokļu uzbūvēts 2001. – 2005.gadā – tikai 18,2 tūkst. mājokļu. Svarīgi atzīmēt, ka 2006. – 2011.gadā ekspluatācijā nodoti 42,8 tūkst. jaunu mājokļu jeb 2,3 reizes vairāk salīdzinājumā ar šī gadsimta pirmajiem pieciem gadiem. Tautas skaitīšanā iegūtie dati par 2001. – 2011.gadā uzceltajiem mājokļiem ir lielāki salīdzinājumā ar būvniecības statistikas datiem, jo daļa iedzīvotāju dzīvo būvniecības stadijā esošos vai ekspluatācijā oficiāli nenodotos mājokļos.

2.6. Vide

2.6.1. Dabas vide

Dabas vide ir jebkuras teritorijas pastāvīgs resurss, kas laika gaitā mainās salīdzinoši lēnām. To izmaiņu var paātrināt divi būtiski faktori. Pirmkārt, tās ir negaidītas dabas kataklizmas, kuru varbūtība Latvijas apstākļos ir neliela. Otrkārt, tā ir cilvēku darbība un ietekme, kas, sliktākajā gadījumā, varētu novest pie pieejamo resursu samazināšanās un pat pilnīgai iznīcināšanai. Pilna aprakstoša informācija par dabas vides apstākļiem, dabas resursiem, atmosfēras gaisa kvalitāti, virszemes ūdeņu un dzeramā ūdens kvalitāti, atkritumu ietekmes uz vidi, potenciālām piesārņotām vietām, piesārņojošo darbību, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un objektiem pieejama Rundāles novada teritorijas plānojuma 2012. - 2025.gadam sadaļās „Vides pārskats” un „Paskaidrojuma raksts”.

Ūdens resursi un to raksturojums

Ūdeņu aizsardzība ir viena no galvenajām prioritātēm Latvijas vides aizsardzības politikā. Latvijai cauri tek trīs ANO Eiropas galveno robežšķērsojošo upju sarakstā ietvertas upes: Daugava, Lielupe un Venta. Šo upju kvalitātes problēmas var atrisināt tikai ar starptautisku līgumu palīdzību, atbilstoši 1992. gada Helsinku konvencijā „Par robežšķērsojošo ūdensteču un starptautisko ezeru izmantošanu un aizsardzību” noteiktajiem mehānismiem. Latvija konvenciju ratificējusi 1996. gadā.

Rundāles novada teritorija atrodas Lielupes baseina apgabalā. Lielupe ir viena no lielākajām Latvijas upēm, 25 km no Bauskas līdz Mežotnei tā tek pa senleju, vienlaicīgi atdalot Rundāle novadu (kreisais krasts) no Bauskas novada Codes un Mežotnes pagastiem (labais krasts).

Virszemes un pazemes ūdens un to kvalitāte.

Ūdeņi aizņem 240,1 ha jeb 2,62 % no Rundāles novada teritorijas. Novada hidrogrāfiskais tīkls ir samērā blīvs. To veido Lielupe ar tās kreisā krasta pietekām - Kauču (Kaucītes) strautu, un Īslīces upi ar tās sateces baseina ūdenstecēm – Kapupi, Anteļu grāvi, Bērsteli, Raibiņu grāvi, Melnupi, Svirkali, Dzirnupi u.c., Sviteni ar tās sateces baseina upēm Liepāri un Virsīti un Sesavu, kā arī citas ZD virzienā tekošas mazās upītes, strauti un meliorācijas novadgrāji.

Novada teritorijā Pilsrundāles ciemā atrodas ūdenstilpne „Dzirnavu dīķis”, kā arī plānots izveidot ūdenskrātuvi „Rundāles dambis”.

2006.gadā ir izstrādāts un 2007.gadā apstiprināts dabas aizsardzības plāns īpaši aizsargājamās dabas teritorijai dabas parkam „Bauska”, daļa no kura – kreisais Lielupes krasts no Bauskas pilsētas robežas līdz Mežotnes pilskalnam (ieskaitot) - atrodas Rundāles pagasta teritorijā.

Atsevišķa problēma ir meliorācijas sistēmu stāvoklis. Pirms 30-40 gadiem ierīkotās drenu sistēmas bieži vien nedarbojas vai darbojas neefektīvi. Nav apkopota pieejamā informācija par to izvietojumu un pašreizējo stāvokli. Par meliorācijas sistēmas izveidošanu vai rekonstrukciju atbild konkrēta īpašuma īpašnieks. Bieži vien meliorācijas sistēmas rekonstrukcija viena īpašuma robežās nav iespējama, jo drenas sistēmas ir daudzkārt garākas par viena zemes gabala robežām. Šīs problēmas risināšana ir iespējama tikai kooperējoties vairākiem zemes īpašniekiem. Tas prasa organizatorisko darbību un palielus finanšu ieguldījumus. Lielākā daļa no īpašniekiem, bez mērķtiecīga atbalsta, nav spējīgi to apmaksāt. Pašlaik piedāvātais valsts atbalsts šī pasākuma ieviešanai ir nepietiekams.

Savukārt problēma par meliorācijas grāvju aizaugšanu ar krūmājiem daļēji tiek risināta ar speciāla nosacījuma ieviešanu platību maksājumu saņemšanai: zemes lietotājam. Lai saņemtu

maksājumus par lauksaimniecībā izmantojamo zemi, zemes lietotājam jānodrošina meliorācijas grāvju atbrīvošanu no krūmājiem.

Lielupes kreisajā krastā (pie Priedītem, Ziedoņiem, Mežotnes pilskalnā) un Īslīces krastā pie mājas "Vīnkalni" ir plūdu riskam pakļautas teritorijas. Minētās teritorijas ir iekļautas teritorijas plānojuma kartogrāfiskajā materiālā.

Piesārņojums un tā ietekme.

Piesārņojums un tā ietekme uz ūdens resursiem pamatā ir antropogēns:

- tā sauktais izkliedētais piesārņojums, ko rada mēslojuma iestrāde lauksaimniecības zemē, pesticīdu un herbicīdu pārmērīga lietošana l/s zemēs – lai nodrošinātu ražas apjoma pieaugumu, zemnieki paaugstina zemes izmantošanas intensitāti pielietojot spēcīgus ķīmiskos līdzekļus;
- ūdeņu piesārņojums no neattīrītiem un nepietiekami attīrītiem notekūdeņiem, jo attīrīšanas iekārtas ir novecojušas, vai nav izbūvētas (punktveida piesārņojumi);
- pārrobežu piesārņojums – nerodas uz vietas, bet tiek atnests pa ūdeni (Lielupes augšteces Lietuvā, SIA „Lielzeltiņi” un SIA „Bauskas piens”), ar vēju un nokrišņiem („skābais” lietus ar sēra savienojumiem);
- organiskais piesārņojums – eitrofikācija, jo upju krastus apsaimniekošana nenotiek pēc vienotas shēmas.

Rundāles novada teritorijā nav nevienas rūpnieciskas ražotnes, tāpēc jautājums par rūpniecisku piesārņojumu nav aktuāls.

Rundāles novadu šķērso naftas cauruļvads Polocka – Ventspils, kas ir Latvijas naftas tranzīta koridora nozīmīgākais transporta elements. Tā kopgarums ir 516,8 km, no kuriem 334,234 km atrodas Latvijas teritorijā un 11,45 km Rundāles novadā. Naftas vads Polocka-Ventspils ekspluatācijai tika nodots 1968.gadā kā Krievijas cauruļvadu sistēmas sastāvdaļa, pa kuru nafta no Pievolgas, Urālu un Pečoras naftas laukiem tiek transportēta uz Rietumiem. Naftas vada Polocka - Ventspils projektētā jauda ir 16 milj. tonnu gadā (diametrs 720 mm). 1971.gadā nodots ekspluatācijā paralēls naftas produktu cauruļvads ar jaudu 5 milj. tonnu. Neskatoties uz to, ka Latvijas naftas tranzīta koridors uzskatāms par vienu no ekonomiski izdevīgākajiem, tehniski modernākajiem un videi drošākajiem naftas tranzīta koridoriem, pieaug piesārņojuma un ietekmes uz dabas vidi risks konkrētajā teritorijā.

Zināmas problēmas rodas no iedzīvotāju un zemes lietotāju kapacitātes trūkuma vides jautājumos: kā ekoloģiskās informētības un vides izglītības nepietiekamība, tā arī zināšanu trūkums par vidi, savstarpējam saistībām, lauksaimniecību (zemes reformas gaitā daudzi privātie īpašnieki kļuva par zemju īpašniekiem bez jebkādam priekšzināšanām par lauksaimniecību un agrotehniku).

Bioloģiskās daudzveidības pamatā ir dzīvās dabas resurss, kas ietver sevī dzīvo organismu un to eksistences apstākļu kopumu. Turklāt, bioloģiskā daudzveidība ir ekoloģijas pamatjēdziens un ekosistēmu stāvokļa un nenoplicinošas izmantošanas kritērijs. Bioloģiskā daudzveidība ietver arī cilvēka kultūras daudzveidību un ir vides resurss arī ar būtisku ekonomisko, ārstniecisko, psiholoģisko un ētisko nozīmi. Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana ilgtermiņā ir ļoti būtisks sabiedrības ilgtspējīgas attīstības priekšnoteikums, tāpēc viens no Latvijas vides aizsardzības politikas mērķiem ir nepieļaut bioloģiskās daudzveidības samazināšanos, kā arī ainavu degradāciju. Bioloģiskās daudzveidības resursu ilgtspējīgas apsaimniekošanas nodrošināšana daudzējādā ziņā atkarīga no sabiedrības, kā arī no lēmumpieņēmēju vides apziņas. Kā būtisks sabiedrības vides apziņu noteicošs faktors ir vides komunikācija bioloģiskās daudzveidības jomā. Bioloģiskā daudzveidība kā resurss ir jācenšas izmantot gan materiālās, gan psiholoģiskās dzīves kvalitātes nodrošināšanai ilgtermiņa perspektīvā, norādot alternatīvas bioloģiskās daudzveidības multifunkcionālas izmantošanas metodes.

Latvija ir viena no bagātākajām Eiropas Savienības valstīm attiecībā uz bioloģiskās daudzveidības resursiem.

Zemgalei raksturīgās ainavas ir ar augstu bioloģiskās daudzveidības statusu. Tas liecina par **nozīmīgu ieguldījumu dabas resursu līdzsvarotā izmantošanā, to bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā ilgtermiņā**, arī nākamajām paaudzēm.

Rundāles novada teritorijā 15% no kopējas platības aizņem meži, klāt pieskaitāma daļa teritorijas ar dažādām aizsardzības pakāpēm – dabas parka „Bauska” daļa (Natura 2000 teritorija), 7 mikroliegumi, Lielbērsteles parks, Svitenes muižas parks, Kaučmindes un Bornsmindes muižu parki, Rundāles pils muzeja meža parka daļa, dižkoki, zemes ap kultūras pieminekļiem. Tomēr, neskatoties uz ieguldījumu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā Rundāles novadā, ir arī daudzi faktori, pat vēsturiski, kas bremsē vai neļauj bioloģiskajai daudzveidībai attīstīties pietiekami, vēlamā un vajadzīgā intensitātē.

Bioloģiskās daudzveidības kvalitāti samazinošie apstākļi jeb ietekmes pamatā ir antropogēnas:

- ekoloģiskās informētības un vides izglītības nepietiekamība,
- monokultūru ierīkošana lielās zemes platībās – audzēm trūkst rezistences pret slimībām un kaitēkļiem, tajās nav plašas sugu daudzveidības (putni, kukaiņi);
- pesticīdu un herbicīdu lietošana lauksaimniecības zemēs – sugu izzušana;
- zemes nosusināšana – sugu izzušana,
- vides piesārņošana – kompleksi samazinās bioloģiskā daudzveidība, degradējas ainava.

Sabiedriskais monitorings

2009.- 2011. gadā Rundāles novada dome iesaistījās EEZ un Norvēģijas valdības divpusēja finanšu instrumenta līdzfinansētā projektā „Ilgspējīga dabas resursu saglabāšana Zemgalē”. Zemgales plānošanas reģions, kā šī projekta vadošais partneris, balstoties uz Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrācijas pieredzi, organizēja „Sabiedriskā vides monitoringa programmu” izstrādāšanu.

Sabiedriskā vides monitoringa mērķis ir iesaistīt sabiedrību pašvaldībai nepieciešamās vides informācijas vākšanā un sagatavot sabiedrību atbilstošu lēmumu pieņemšanai. Programmas realizācijas gaitā iegūtie dati sniedz informāciju par vides stāvokli un dabas vērtībām katrā pagastā atsevišķi un novadā kopumā un arī Zemgales plānošanas reģionā kopumā.

Sabiedriskā vides monitoringa programmu veido 21 pēc satura un izpētes objekta atšķirīgas apakšprogrammas. Saturiski tās ir sadalītas 3 daļās:

1.daļa: Dabas vērtības – iekļautas 13 apakšprogrammas. Devīze - „Apzinām savas bagātības”. Mērķis - iegūt informāciju par pašvaldību teritorijās esošajām dabas vērtībām – sugām un biotopiem;

2.daļa: Vides kvalitāte - iekļautas 3 apakšprogrammas. Devīze - „Dzīvosim tīrākā vidē”. Mērķis - iegūt informāciju par vides kvalitāti pašvaldību teritorijās;

3.daļa: Teritorijas izmantošana - iekļautas 5 apakšprogrammas. Devīze - „No kurienes nākam un uz kurieni ejam”. Mērķis - iegūt informāciju par zemes izmantošanu pašvaldību teritorijās.

Projekta LLIV-316 „Protected Areas” ietvaros ir plānota sabiedriskā monitoringa ieviešana praksē Rundāles novada teritorijā.

2.6.2. Kultūrvēsturiskā vide

Kultūrvēsturiska vide ir cilvēces attīstības gaitā apzinātas darbības rezultātā radīta vieta, ja tai, vai atsevišķiem tās elementiem ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska, ainaviska vai citāda saglabājama kultūras vērtība. Kultūrvēsturiskās vides pārveidošana ir jebkura tehniska,

būvnieciska, saimnieciska darbība, kuras rezultātā tiek fiziski mainīta kultūrvēsturiskā vide (tās funkcija, forma, krāsa, atsevišķas detaļas, materiāls), kā arī cita kultūras vērtība.

Rundāles novadam ir bagāts kultūrvēsturiskais materiālais un nemateriālais mantojums – te atrodami daudzi aizsargājami valsts un vietējās nozīmes kultūras un dabas objekti, saglabātas senas un ieviestas jaunas tradīcijas un pasākumi. Rundāles novadā atrodas 44 valsts aizsargājami kultūras pieminekļi, tajā skaitā 14 arheoloģijas, 20 arhitektūras un 10 mākslas kultūras pieminekļi.

Visievērojamākie objekti ir minēti programmas sadaļā 2.2.2. Tūrisms un Rundāles novada Teritorijas plānojuma 2012.-2025.gadam Paskaidrojuma rakstā. Šo objektu daudzveidība un nozīmīgums novada un visas valsts attīstībai ir tik liela, ka prasa atsevišķu apkopojumu un detalizētu, balstītu uz vēsturiskiem materiāliem un dokumentiem, skaidrojošu aprakstu. Šobrīd tāds aptverošs apraksts nav sagatavots, materiāli ir savākti tikai par atsevišķiem objektiem.

2.6.3. Sociāla vide

Cilvēka sociāla vide ietver dzīves un darba apstākļus, ienākumu līmeni, iegūto izglītību un vietējo sabiedrību, kurai viņš pieder. Tam visam ir būtiska ietekme uz veselību (Veselība ES, ES veselības aizsardzības portāls, ec.europa.eu) izglītību un vietējo sabiedrību, kurai viņš pieder. Lielas atšķirības sociālās vides jomā Eiropā rada nevienādību arī veselības rādītājos. Krasas atšķirības paredzamā dzīves ilguma ziņā ir starp bagātājiem un nabadzīgajiem, labi izglītotajiem un neizglītotajiem, fiziskā darba strādniekiem un kvalificētiem speciālistiem.

Rundāles novada Sociālais dienests ir Rundāles novada domes izveidota iestāde (reģistrēta Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā 11.11.2010.), kas sniedz sociālo palīdzību, organizē un sniedz sociālos pakalpojumus Rundāles novada iedzīvotājiem. Sociālā dienesta uzdevumi noteikti, pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 7.punktu un „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma” 10.pantu. Sociālais dienests savas funkcijas veic sadarbībā ar valsts un pašvaldību institūcijām, nevalstiskajām organizācijām, kā arī ar citām juridiskām un fiziskām personām. Sociālais dienests savā darbībā ievēro Satversmi, likumus, Ministra kabineta noteikumus, Rundāles novada domes saistošos noteikumus, kā arī Sociālā dienesta nolikumu, ko apstiprinājusi Rundāles novada dome. Sociālo dienestu vada sociālā dienesta vadītāja un viņai palīdz divas dienesta darbinieces. Sociālā dienesta rīcībā ir autotransports.

Sociālie pabalsti Rundāles novada iedzīvotājiem tiek piešķirti, saskaņā ar Rundāles novada domes saistošajiem noteikumiem Nr.2 „Par sociālās palīdzības pabalstiem, izvērtējot personas (ģimenes) ienākumus” un Rundāles novada domes saistošajiem noteikumiem Nr.3 „Par sociālās palīdzības pabalstiem, neizvērtējot personas (ģimenes) ienākumus”.

Pabalstu saņēmēju un trūcīgo personu skaits pa gadiem

(Sociāla dienesta dati uz 01.01.2012.)

40.tabula

Pabalstu saņēmēju grupas	Trūcīgo personu skaits laika posmos		
	01.07.2009.- 31.12.2009.	01.01.2010.- 31.12.2010.	01.01.2011.- 31.12.2011.
Ģimeņu pabalstu saņēmēji	169	566	426
Personu pabalstu saņēmēji	531	1268	754
Trūcīgas personas	311	452	457
Rundāles novada iedzīvotāju skaits norādītā laikā posmā beigās	4336	4280	4243
Trūcīgo personu skaits % pret novada iedzīvotāju skaitu	7%	10,56%	10,77%

Izvērtējot tabulā iekļautos datus un pabalstu saņēmēju personu skaita dinamiku, var secināt, ka 2009.gada ekonomiskā krīze ietekmēja arī novada iedzīvotājus, jo jau 2010.gadā praktiski divkāršojās personu skaits, kuri griezās Sociālajā dienestā pēc savai ģimenei nepieciešamās palīdzības. Arī 2010.gadā trūcīgo personu skaita pieaugums liecina par samērā lielu novada iedzīvotāju skaitu, kuri dzīvo uz nabadzības sliekšņa. Lai mainītu situāciju un celtu iedzīvotāju labklājības līmeni, vienlaikus panākot pabalstu saņēmēju skaita samazinājumu, jāplāno kompleksi, savstarpēji papildinošu atbalsta pasākumu virkni. Papildus ir nepieciešams izvērtēt esošās pabalsta sistēmas efektivitāti.

Ziņas par sociālo pabalstu veidiem laika posmā no 01.07.2009. līdz 31.12.2012.

Kods	Pabalstu nosaukumi	Summa LVL			
		2009.gads (no novada izveido- šanas)	2010. gads	2011. gads	2012.gads (plānotais)
6000	Sociālie pabalsti	53 426	129 256	125 071	91 479
6200	Pensijas un sociālie pabalsti naudā	49 505	88 119	89 632	82 348
6240	Valsts nodarbinātības pabalsti naudā (bezdarbnieku stipendija)	7 295	47 501	35 227	
6250	Pašvaldību sociālā palīdzība naudā	36 324	20 689	24 473	33 880
6252	Pabalsti veselības aprūpei naudā	3 287	2 183	4 208	4 430
6253	Pabalsti ēdināšanai naudā	9 612	6 248	9 926	11 560
6254	Vienreizējie pabalsti naudā ārkārtas situācijā	0	100	200	200
6255	Sociālās garantijas bāreņiem un audžuģimenēm	1 832	1 960	2 410	2 955
6259	Pārējā sociālā palīdzība un citi maksājumi iedzīvotājiem naudā	21 593	10 198	7 729	14 735
6260	Garantētā minimālā ienākuma pabalsti naudā	1 967	8 351	17 597	23 000
6270	Dzīvokļa pabalsti naudā	3 919	11 578	12 335	15 000
6300	Sociālie pabalsti natūrā	505	11 059	5 897	4 000
6400	Pārējie klasifikācijā neminētie maksājumi iedzīvotājiem natūrā un kompensācijas	3 416	30 078	29 542	5 131

41.tabula

2011. gada 13.oktobrī tika atklāts Sociālais centrs Rundāles novada Saulainē. Saulaines sociālā centra rekonstrukcija tika uzsākta 2010.gada novembrī, pārveidojot no Saulaines profesionālās vidusskolas pārņemtu trīsstāvu dienesta viesnīcas ēku un izveidojot dzīvojamās telpas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, vientuļajiem pensionāriem, krīzes situācijā nonākušām ģimenēm un personām, Rundāles novada iedzīvotājiem, kuriem normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā pašvaldībai ir jānodrošina dzīvojamā platība, kā arī telpas Sociālā dienesta aktivitātēm.

Saulaines sociālā centra rekonstrukcijas darbus, saskaņā ar SIA „Neoprojekts” izstrādāto projektu, veica SIA „Modus būve”. Ēkas pirmajā stāvā ir izvietoti 12 dzīvokļi, no kuriem četri iekārtoti ar cilvēkiem ar kustību traucējumiem atbilstošu aprīkojumu, kopīga atpūtas zāle pasākumiem, virtuve un veļas telpa. Otrajā stāvā izbūvētas 14 dzīvokļu tipa telpas, kur katrā no tām ir virtuve, dzīvojamā zona un sanitārais mezgls. Savukārt trešajā stāvā paredzēti 8 divistabu dzīvokļi un 2 vienistabu dzīvokļi.

Minētās rekonstrukcijas ietvaros ir labiekārtota arī pieguļošā teritorija, izbūvējot jaunus gājēju celiņus ar betona bruģakmens segumu, tādējādi atvieglojot iedzīvotājiem piekļūšanu ēkai, ierīkots apgaismojums, kā arī labiekārtots atkritumu konteineru stāvlaukums.

Daži sociālie pakalpojumi tiek nodrošināti, pērkot tos no citām iestādēm. Ārpus novada pašvaldība pērk sekojošus sociālos pakalpojumus:

1. Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pieaugušām personām;
2. Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas bērniem;
3. Krīzes centra pakalpojumus.

2.7. Informācijas tehnoloģijas

Pašvaldību loma pakalpojumu sniegšanā iedzīvotājiem ir nepārvērtējama, jo tieši pašvaldības ir tās, kurām ir visciešākā sasaiste ar iedzīvotājiem. Lai padarītu savus pakalpojumus klientiem ērtākus, ir nepieciešams ieviest vienas pieturas aģentūras principus iedzīvotāju, uzņēmēju, organizāciju un arī viesu apkalpošanā.

E-pakalpojumu attīstība

E-pakalpojums ir pakalpojums, kura pieprasīšanas vai sniegšanas veids nodrošina tā pieejamību attālināti – ar informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) palīdzību.

Var izdalīt vairākus e-pakalpojumu veidus:

- informatīvie e-pakalpojumi ar kuru palīdzību klients var iegūt informāciju tiešsaistē;
- transakciju pakalpojumi, kuru rezultāts ir līdzvērtīgs klātienē pakalpojuma rezultātam.

E-pakalpojumiem var būt šādi elektronizācijas līmeņi:

1. līmenis – informācija par pakalpojumu ir ievietota www.rundale.lv elektroniskā formā;
2. līmenis – pakalpojuma saņēmējam publiskā tīmekļvietnē elektroniskā formā ir pieejamas pakalpojuma pieprasīšanai vai saņemšanai nepieciešamās veidlapas;
3. līmenis – pakalpojuma saņēmējam ir nodrošināta iespēja elektroniski pieprasīt pakalpojumu, elektroniski iesniedzot pakalpojuma saņemšanai nepieciešamos datus strukturētā veidā vai elektroniski saņemt pakalpojumu;
4. līmenis – pakalpojuma pieprasīšana un saņemšana notiek elektroniski;
5. līmenis – pakalpojuma saņemšana notiek bez pakalpojuma saņēmēja pieprasījuma, pakalpojuma sniegšanai nepieciešamos datus bez pakalpojuma saņēmēja līdzdalības iegūst elektroniskā pakalpojuma sniedzējs.

Pakalpojumiem varētu būt atšķirīgas prasības attiecībā uz pieprasītāja personas identifikāciju. Attiecīgi noteikti šādi personas identifikācijas līmeņi:

- nedeklarēta (anonīma) identitāte (nav jānorāda vārds, uzvārds);
- deklarēta identitāte (klients norāda vārdu, uzvārdu vai e-pastu, telefona numuru);
- apliecināta identitāte (piemēram, banka uz līguma pamata apliecina klienta identitāti);
- kvalificēti apliecināta identitāte (klients izmanto e-parakstu).

Interneta izmantošana.

Saskaņā ar statistikas datiem 2010.gadā internetu regulāri (vismaz reizi nedēļā) lietoja 62,5 % Latvijas iedzīvotāju, savukārt vecuma grupā līdz 44 gadiem – vairāk nekā 75 %. Publiskie interneta punkti un apmācīts personāls ir visās 874 Latvijas bibliotēkās, kas padara internetu pieejamu arvien plašākam lietotāju lokam.

Statistikas dati liecina, ka 2010.gadā internetu ikdienā izmantoja vairāk nekā 90 % uzņēmumu. Līdz ar to lielākā daļa iedzīvotāju un praktiski visi uzņēmumi jau šobrīd var izmantot valsts un pašvaldību elektroniskos pakalpojumus, elektroniskās saziņas priekšrocības. Pozitīva tendence ir relatīvi straujš interneta lietotāju skaita pieaugums 60–74 gadus vecu cilvēku grupā un lauku iedzīvotāju vidū – tās ir vienas no būtiskākajām sabiedrības grupām, kas saņem valsts un pašvaldību pakalpojumus.

Latvija pēdējos gados ir uzrādījusi ievērojamu progresu publiskā sektora sniegto pakalpojumu elektronizācijā.

Eiropas Savienības noteiktie pamatpakalpojumi, kas valsts un pašvaldību iestādēm jānodrošina elektroniski, iedzīvotājiem Latvijā šobrīd ir pieejami aptuveni 90 % apmērā un uzņēmējiem – 100 % apmērā. Tas pārsniedz Eiropas Savienības vidējos rādītājus.

Tomēr, neraugoties uz valsts un pašvaldību pakalpojumu pieejamības augstajiem rādītājiem, saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem tikai 12 % iedzīvotāju veidlapas iestādēm ir sūtījuši elektroniski. Līdz ar to, e-iespēju pieejamība ir tikai pirmais solis – nākamais solis ir iedzīvotāju aktīva informēšana, lai veicinātu radīto e-pakalpojumu izmantošanu.

VRAA pārziņā esošie elektroniskās pārvaldes risinājumi, kuru ieviešana ir vēlama katrā pašvaldībā:

- Elektronisko iepirkumu sistēma
- Vienotais valsts un pašvaldību pakalpojumu portāls www.latvija.lv
- Projekts „E-pakalpojumi un to infrastruktūras attīstība”
- Projekts „Publiskās pārvaldes dokumentu pārvaldības sistēmu integrācijas vides izveide”
- Projekts „Vienota ģeotelpiskās informācijas portāla izveidošana un ĢIS integrācija”
- Projekts „Pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas, infrastruktūras un nekustamo īpašumu pārvaldības un uzraudzības informācijas sistēma – 1. kārtā”
- Projekts „Pašvaldību funkciju atbalsta sistēmas izveide (1. kārtā)”

2011. gada jūnijā Rundāles novada pašvaldības darbinieki piedalījās Eiropas Sociālā fonda 2007.-2013.gadam darbības programmas “Cilvēkresursi un nodarbinātība” aktivitātes “Administratīvo šķēršļu samazināšana un publisko pakalpojumu kvalitātes uzlabošanā” seminārā „Administratīvā regulējuma radītās izmaksas un to novērtēšanas veidi administratīvo procedūru vienkāršošanas un administratīvā regulējuma izmaksu samazināšanas aspektā”.

Rundāles novada dome veicina pašvaldību pakalpojumu sniegšanas kvalitātes, pieejamības un efektivitātes uzlabošanas un pārvaldes funkciju optimizāciju, izmantojot IT sniegtās iespējas.

Domei ir radio interneta pieslēgums ar augšupielādes ātrumu 2 Mbit/s un lejupielādes ātrumu 4 Mbit/s. Pašvaldības darbinieki ir nodrošināti ar datortehniku, interneta pieeju un e-pastu, kas ļauj saņemt un nosūtīt dokumentus elektroniskā formātā.

Pašvaldības darba optimizācijai tiek izmantotas dažādas informācijas sistēmas. dokumentu automatizētas apstrādes un organizācijas nodrošināšanai, tiek izmantota A/S „Rix Technologies” izstrādātā elektronisko dokumentu vadības sistēma “Namejs”. Sistēma nodrošina atbilstošu, aktuālu, precīzu un pieejamu informāciju, kas tiek nodota izskatīšanā dažādu struktūrvienību darbiniekiem. Darbiniekiem pieejama informācija par iepriekšējo situāciju, jo tiek veidota bāze no dokumentu vadības aprītē esošās sarakstes. Līdz ar to, var redzēt, kurš šobrīd strādā ar dokumentu un kādā statusā tas ir. Dokumentu aprites sistēmā lietotāju pārvaldībai tiek piešķirtas dažāda līmeņa pieejas tiesības, kas ļauj apstrādāt tikai to dokumentu plūsmu, kas attiecas uz katru konkrēto lietotāju. Tiek nodrošināta kvalitatīva iekšējā kontrole dokumentu aprītē, kā arī uzglabāšanas un meklēšanas iespējas vienuviet. Lai sekmīgi pielietotu dokumentu vadības sistēmu “Namejs” ikdienas darbā, 2011.gadā tika apmācīti 20

pašvaldības darbinieki dokumentu vadības sistēmas "Namejs" lietošanā un 4 pašvaldības darbinieki dokumentu vadības sistēmas „Namejs” administrēšanā.

– Resursu, finanšu uzskaitē un plānošanai tiek izmantota vadības sistēma "Ozols". Grāmatvedības darbā tiek izmantotas arī Elektroniskā deklarēšanās sistēma un tiešsaiste ar Valsts kasi.

– Nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanai tiek izmatota SIA "ZZDats" aplikācija "NINO". „Nekustamā īpašuma nodoklis” ir e-pakalpojums, kas novada iedzīvotājiem dod iespēju uzzināt aprēķinātā nodokļa apmēru, veikt nodokļa apmaksu, pārskatīt veiktos nekustamā īpašuma nodokļu maksājumus, kā arī aplūkot informāciju par sev piederošajiem nekustamajiem īpašumiem pašvaldības teritorijā.

– Lai veiktu pašvaldības iedzīvotāju uzskaiti, dzīvesvietas deklarēšanu un dzīvesvietas datu uzskaiti, tiek izmantota SIA "ZZDats" aplikācija "PERS".

– Personas dzimtsarakstu datu uzskaitē pašvaldībā, izmanto SIA "ZZDats" aplikāciju "DZIMTS".

– Sociālās palīdzības klientu un sociālās palīdzības datu uzskaitē un apstrādei, pašvaldība lieto SIA "ZZDats" aplikāciju sociālo pabalstu administrēšanas informatīvo sistēmu "SOPA". Lai nodrošinātu operatīvu klientu informācijas iegūšanu un apstrādi, 2011.gadā no marta līdz oktobrim tika apmācīti trīs sociālie darbinieki pašvaldības sociālo pabalstu administrēšanas informatīvā sistēmas (SOPA) izmantošanā.

– Īres un komunālo maksājumu aprēķināšanai un uzskaitē izmanto SIA "ZZDats" aplikācijas "GVEDIS" speciālo moduli.

– Izglītības procesa administrēšanai izmanto IZM Valsts izglītības informācijas sistēmu (VIIS).

– Lai nodrošinātu kvalitatīvāku un ātrāku pieteikšanos valsts pārbaudes darbiem, tiek izmantota IZM Valsts pārbaudījumu informācijas sistēma (VPIS).

Pašvaldība tiešsaistē vai ar citu informācijas sistēmu starpniecību izmanto arī ārējos valsts reģistru datus: Valsts zemes dienesta Adrešu reģistrs; Valsts zemes dienesta Kadastra reģistrs; Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistrs; Valsts Zemesgrāmatu reģistrs; Valsts ieņēmumu dienesta nodokļa maksātāju reģistrs; Ceļu satiksmes drošības departamenta informācijas sistēma; Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras informācijas sistēma; Valsts ieņēmumu dienesta informācijas sistēma; Nodarbinātības valsts aģentūras informācijas sistēma; Sodu reģistrs, Iepirkumu uzraudzības biroja publikācijas vadības sistēma (PVS).

Rundāles novadam ir mājas lapa www.rundale.lv, kurā tiek regulāri publicēta informācija par dažādiem notikumiem novadā, ir iespēja iepazīties ar pieņemtajiem domes lēmumiem, trīs 3 e-pakalpojumi:

- atļaujas izsniegšana tirdzniecībai publiskās vietās,
- atļaujas izsniegšana tirdzniecības organizēšanai publiskās vietās,
- publisko pasākumu organizēšanas atļaujas izsniegšana.

Lai atvieglotu un paātrinātu saziņu ar dažādām institūcijām, tiek izmantots e-paraksts. Tas ietaupa gan laiku, gan resursus, kā arī līdzekļus, nedrukājot un nesūtot dokumentus pa pastu.

Rundāles novads piedalījās e-prasmju nedēļas organizēšanā, lai ieinteresētu plašāku sabiedrību par e-prasmju apgūšanas un pielietošanas iespējām.

Rundāles novada dome, lai atslogotu iepirkumu organizēšanu, ir pieteikusies elektronisko iepirkumu sistēmas lietošanai.

Iedzīvotājiem ir pieejami Publiskie Interneta pieejas punkti - Rundāles novada domē, Pilsrundāles bibliotēkā, Svitenes tautas nama telpās un Bērsteles bibliotēkā, kur pieejami dažādi sabiedriskā sektora sniegtie pakalpojumi.

Novadā ir izstrādātas darba aizsardzības prasības datora lietotājiem, kuri, veicot darba pienākumus, katru dienu vismaz divas stundas strādā ar datoru. Ir veikta darba aizsardzības instruktāža darbam ar datoru, darbinieki ir iepazīstināti ar iespējamajiem veselības traucējumiem, vingrojumiem un rekomendācijām darba pārtraukumā, kā arī ar darbavietas un aparatūras iekārtošanas noteikumiem. Darbinieki ir arī iepazīstināti ar darba aizsardzības noteikumiem, strādājot ar kopēšanas iekārtām.

2.8. Pastāvošās novada funkcionālas saites

Rundāles novada teritorija ziemeļos un ziemeļaustrumos robežojas ar Jelgavas novada teritoriju (Jaunsvirlaukas, Vircavas un Sesavas pagasti), dienvidos un dienvidrietumos – ar Bauskas novada teritoriju (Īslīces pagastu) un Lietuvas Republiku, austrumos un ziemeļrietumos – ar Bauskas novada teritoriju (Bauskas pilsētu, Mežotnes un Codes pagastiem). Ņemot vērā novada resursus, ir identificētas vairākas funkcionālas saites ar blakus esošiem novadiem dažādās jomās, kurās sadarbība ir jau izveidojusies vai ir nepieciešams izveidot.

Funkcionālās saites starp novadiem

39.tabula

Funkcionālās saites	Sadarbības teritorijas	Sadarbības tēmas	Paskaidrojums
1.Darba tirgus	Rīga, Bauska, Jelgava	Sabiedriskais transports, transporta infrastruktūra	Rundāles novads vienas st. laikā sasniedzama dzīves vieta
2.Izglītība	Rīga, Jelgava, Bauska	Izglītības iespējas pēc pamatskolas Speciālas izglītības iestādes Specializētas izglītības piedāvājums Izglītības iespējas mūža garumā	Ņemot vērā novada iedzīvotāju sociālekonomisko profilu, Rundāles novads var piedāvāt apkārtējām teritorijām specializētu, radošumu veicinošu vispārējās un interešu izglītības pakalpojumu klāstu.
3.Veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi	Rīga, Jelgava, Bauska, Vecumnieki	Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība Sociālo pakalpojumu pieejamība un sniegšanas efektivitāte	Rundāles novadam ir nepieciešama sadarbība, īpaši specializēto veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu jomā, lai iedzīvotājiem nodrošinātu plaši pieejamus pakalpojumus.
4.Atpūta	Bauskas novads, Jelgavas novads	Kopīga dabas parka „Bauska” apsaimniekošana Kopēja infrastruktūra Kopīgi tūrisma maršruti Kopīgi pasākumi	Ņemot vērā novada pastāvošās tradīcijas un kultūrvēsturisko un dabas objektu skaitu, pastāv plašas iespējas sadarbībai
5.Tūrisms	Bauskas novads, Jelgavas novads, Ozolnieku novads	Kopēja infrastruktūra Kopīgi tūrisma maršruti Kopīgi pasākumi	Izstrādājot novada tūrisma attīstības plānu, nepieciešams iesaistīt blakus esošo novadu speciālistus
6.Uzņēmējdarbība un pakalpojumi	Bauskas novads, Jelgavas novads	Apmācību organizēšana Kopīgi pasākumi Kooperācijas iespējas pa nozarēm	Amatnieku un mājražotāju attīstība, sadzīves pakalpojumu daudzveidības nodrošināšana

2.9. Novada attīstības indekss

Latvijā kopš 2000.gada teritoriju attīstības vērtēšanai izmanto teritoriju attīstības indeksu, kas, salīdzinot ar citām teritorijām, raksturo atsevišķu teritoriju apsteidzošu vai atpaliekošu attīstību (pilsētām, pagastiem, novadiem, rajoniem, reģioniem). Šī indeksa aprēķināšanai pietiek ar viena gada sākotnējiem datiem, attīstības temps netiek ievērtēts.

Teritorijas attīstības līmeņa indekss raksturo attīstības līmeni konkrētās teritorijās attiecīgajā gadā, parādot teritoriju augstāku vai zemāku sociālekonomisko attīstību, salīdzinot ar vidējo attīstības līmeni šo teritoriju grupā. Šī indeksa aprēķināšanai pietiek ar viena gada sākotnējiem datiem, attīstības temps netiek ievērtēts. Teritorijas attīstības līmeņa indeksa vidējā vērtība katrā teritoriju grupā attiecīgajā pārskata gadā ir nulle, un attīstība kā process nav redzams. Protams, katrai teritorijai indeksa vērtība no gada uz gadu mainās, bet šīs izmaiņas parāda gada ietvaros salīdzināmu, nevis vispārēju attīstību. Teritorijas attīstības līmeņa indekss nesniedz informāciju, vai teritorija, salīdzinot ar pārējām grupā iekļautajām teritorijām, attīstās apsteidzošos vai atpaliekošos tempos.

Atbilstoši valsts administratīvi teritoriālajam iedalījumam teritorijas attīstības līmeņa indeksu aprēķina 110 novadiem un deviņām republikas pilsētām, kā arī pieciem plānošanas reģioniem. Plānošanas reģioniem indeksa aprēķinā tiek izmantoti astoņi rādītāji un to nozīmīguma svars, bet abām pašvaldību grupām – republikas pilsētām un novadiem – četri rādītāji un to nozīmīguma svars :

1. Bezdarbu līmenis % 0,3.
2. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju pašvaldību budžetos, latos, 0,3.
3. Demogrāfiskās slodzes līmenis (bērnu un pensijas vecuma iedzīvotāju skaits pret darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaitu) 0,2.
4. Pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas pēdējo 5 gadu laikā, (starpība starp pastāvīgo iedzīvotāju skaitu perioda beigās un perioda sākumā pret iedzīvotāju skaitu perioda sākumā, reizināta ar 100) % 0,2.

Teritorijas attīstības līmeņa indekss parāda ne vien to, kuras teritorijas atrodas virs vai zem vidējā sociālekonomiskās attīstības līmeņa šo teritoriju grupā (Rundāles novada gadījumā – attiecībā pret vidējo novadu grupā), bet arī šo teritoriju attīstības novirzi no vidējā līmeņa (pamatā indeksa vērtības var būt robežās no +3 līdz -3). Teritorijas attīstības līmeņa indeksa izmantošana gadu gaitā ir ievērojami paplašinājusies. Sākotnēji to lietoja tikai īpaši atbalstāmo teritoriju noteikšanai, bet pašreiz teritorijas attīstības līmeņa indeksu piemēro vairākos gadījumos:

- reģionālās attīstības valsts atbalsta programmas izstrādei;
- valsts budžeta dotācijas aprēķināšanai pašvaldībām un plānošanas reģioniem Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai;
- Eiropas Savienības, valsts atbalsta un citu finanšu instrumentu ietekmes uz teritoriju attīstību un ekonomiskās efektivitātes novērtēšanā;
- dažādu teritoriju attīstības salīdzināšanā, vērtēšanā, prognozēšanā un cita veida teritoriju attīstības analīzē.

Viens no galvenajiem teritorijas attīstības līmeņa indeksa lietošanas mērķiem ir valsts atbalsta intensitātes noteikšana pašvaldībām to īstētos Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansētos projektos. Teritorijas attīstības līmeņa indekss nosaka nacionālā publiskā finansējuma sadalījuma proporcijas starp valsts budžeta dotāciju un pašvaldības pašas finansējumu projekta īstenošanā.

Tādējādi valsts budžeta dotācijas piešķiršanas loģika ir, jo zemāks ir teritorijas attīstības līmeņa indekss, jo lielāks ir valsts budžeta dotācijas īpatsvars un mazāks pašas pašvaldības finansējuma īpatsvars.

Novadu pašvaldību grupas teritorijas attīstības līmeņa izmaiņu indekss 2009. gadā, salīdzinot ar vidējiem rādītājiem 2008. gadā, bija negatīvs 101 novada teritorijā un pozitīvs tikai deviņos Pierīgas novados, spilgti raksturojot novadu pašvaldību kopējo negatīvo attīstību ekonomiskās lejupslīdes iespaidā.

Pēc 2010.gada 21.decembra MK noteikumiem Nr.1178 (stājās spēkā ar 03.01.2011.) grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 25.maija noteikumos Nr.482 "Noteikumi par teritorijas attīstības indeksa aprēķināšanas kārtību un tā vērtībām" Rundāles novada attīstības indekss ir aprēķināts un atspoguļots 40.tabulā.

Rundāles novada attīstības indekss 2010.gadā

42.tabula

Nr. p.k.	Novads	Teritorijas attīstības līmeņa indekss (pēc 2009.gada datiem, salīdzinot ar 2009.gada vidējiem rādītājiem)	Teritorijas attīstības līmeņa izmaiņu indekss (pēc 2009.gada datiem, salīdzinot ar 2008.gada vidējiem rādītājiem)
68.	Rundāles	-0,214	-1,361

Pēc 2011.gada 26.aprīļa MK noteikumiem Nr.318 (stājās spēkā ar 30.04.2011.) grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 25.maija noteikumos Nr.482 "Noteikumi par teritorijas attīstības indeksa aprēķināšanas kārtību un tā vērtībām" Rundāles novada attīstības indekss ir atspoguļots 41.tabulā.

Rundāles novada attīstības indekss 2011.gadā

43.tabula

Nr. p.k.	Novads	Teritorijas attīstības līmeņa indekss (pēc 2010.gada datiem, salīdzinot ar 2010.gada vidējiem rādītājiem)	Teritorijas attīstības līmeņa izmaiņu indekss (pēc 2010.gada datiem, salīdzinot ar 2009.gada vidējiem rādītājiem)
50.	Rundāles	-0,090	0,027

Pēc 2012.gada 29.maijā MK noteikumiem Nr.371 (stājās spēkā ar 01.06.2012.) grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 25.maija noteikumos Nr.482 "Noteikumi par teritorijas attīstības indeksa aprēķināšanas kārtību un tā vērtībām" Rundāles novada attīstības indekss ir atspoguļots 42.tabulā.

Rundāles novada attīstības indekss 2012.gadā

44.tabula

Nr. p.k.	Novads	Teritorijas attīstības līmeņa indekss (pēc 2011.gada datiem, salīdzinot ar 2011.gada vidējiem rādītājiem)	Teritorijas attīstības līmeņa izmaiņu indekss (pēc 2011.gada datiem, salīdzinot ar 2010.gada vidējiem rādītājiem)
62.	Rundāles	-0,200	0,105

Teritorijas attīstības indekss Rundāles novadā

45.tabula

Gads	Teritorijas attīstības indeksa vērtība
2009.	- 0,214
2010.	- 0,090
2011.	- 0,200

Salīdzinājumā ar Bauskas, Jelgavas un Ozolnieku novadiem, Rundāles novads ir vienīgais ar negatīvu attīstības indeksu. Šo radītāju ietekmē iedzīvotāju skaits teritorijā, darbības vecuma iedzīvotāju skaits, platība km². Rundāles novadā nav pilsētas ar vienā vietā koncentrētu cilvēku skaitu un pie esoša iedzīvotāju blīvuma – 18,28 iedz./km² (uz. 01.01.2012.) novadā, ir problemātiski konkurēt ar blīvāk apdzīvotiem novadiem.

2.10. Publiskā pārvalde

2.10.1. Pašvaldība un tās institūcijas

Rundāles novada dome darbojas saskaņā ar Latvijas Republikas 1994. gada 19.maijā pieņemto likumu „Par pašvaldībām”. Rundāles novada dome ir vietējā pārvalde, kas ar pilsoņu vēlētajām pārstāvniecībām - domes un tās izveidoto institūciju un iestāžu starpniecību nodrošina likumos noteikto funkciju, kā arī pašvaldību likumā paredzētā kārtībā Ministru kabineta doto uzdevumu un pašvaldības brīvprātīgo iniciatīvu izpildi, ievērojot valsts un Rundāles novada iedzīvotāju intereses.

Rundāles novada iedzīvotāju interesēs darbojas 13 deputāti, kurus ievēl uz 4 gadiem. Pēdējās vēlēšanas notika 2009. gada 6. jūnijā.

Rundāles novada pašvaldības administrācijas struktūra izstrādāta pamatojoties uz Rundāles novada domes saistošajiem noteikumiem Nr.1., „Rundāles novada pašvaldības nolikums” (01.07.2009. Rundāles novada domes sēdes lēmums, prot. Nr.1.,9.p.). Izmaiņas Rundāles novada domes nolikumā un struktūrshēmā izdarītas ar saistošajiem noteikumiem Nr.4. „Par grozījumu veikšanu Rundāles novada domes 2009.gada saistošajos noteikumos Nr.1 „Rundāles novada domes nolikums” (25.02.2010. Rundāles novada domes sēdes lēmums, prot. Nr.2., 2.p.).

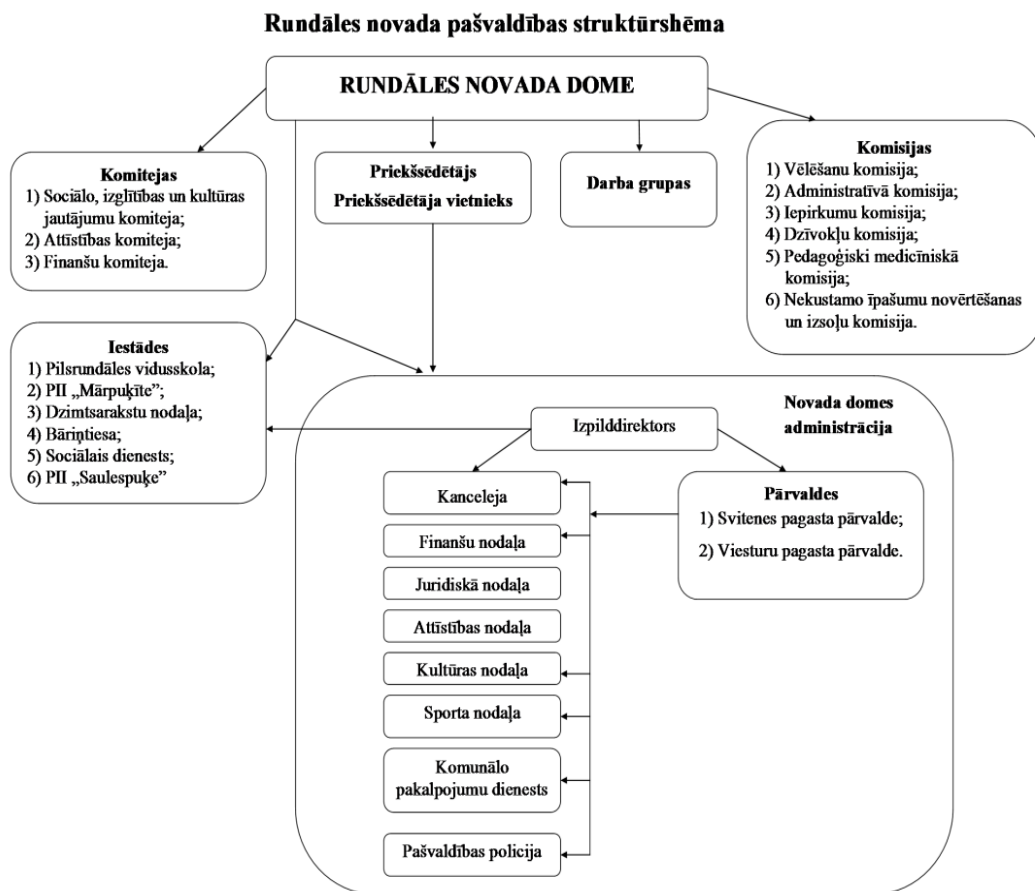
Rundāles novada Domes darbību nodrošina Domes institūcijas saskaņā ar apstiprināto struktūrshēmu un tajā izdarītajiem grozījumiem, kas apstiprināti 2010.gada 25.februāra domes sēdē (prot. Nr.2., 2.p.).

Pašvaldības struktūra:

Savas darbības nodrošināšanai un sagatavoto jautājumu izskatīšanai, dome izveidojusi četras pastāvīgās komitejas:

- 1) finanšu komiteju 5 deputātu sastāvā,
- 2) sociālo un izglītības un kultūras jautājumu komiteju 6 deputātu sastāvā,
- 3) attīstības komiteju 4 deputātu sastāvā;

Ar 2010.gada 30.septembra Rundāles novada domes lēmumu. (prot. Nr. 10., 3.p.), Sociālais dienests no struktūrvienības tika pārveidots par iestādi.

Pašvaldība ir kapitāla daļu turētāja:

- 1) Rundāles Kooperatīvā Krājaizdevu sabiedrībā;
- 2) SIA „Svitenes ūdens”.

Pašvaldība ir dalībnieks šādās biedrībās:

- 1) biedrībā „Latvijas Pašvaldību savienība”;
- 2) biedrībā „Bauskas rajona pašvaldību apvienība”;
- 3) biedrība „Bauskas rajona lauku partnerība”.

Atsevišķu pašvaldības funkciju pildīšanai Dome no deputātiem, pašvaldības iedzīvotājiem un attiecīgiem speciālistiem ir izveidojusi 5 komisijas:

- 1) Administratīvo komisiju 7 locekļu sastāvā;
- 2) Dzīvokļu komisiju 7 locekļu sastāvā ;
- 3) Vēlēšanu komisiju 7 locekļu sastāvā;
- 4) Iepirkumu komisiju 6 locekļu sastāvā;
- 5) Nekustamo īpašumu novērtēšanas un izsoļu komisija 4 locekļu sastāvā;
- 6) Komisiju darbību reglamentē pašvaldības Domes apstiprinātie nolikumi.

Atsevišķu uzdevumu pildīšanai ar priekšsēdētāja rīkojumu ir izveidotas vēl divas komisijas, kas tiek sasauktas nepieciešamības gadījumos:

- 1) Interesu izglītības programmu izvērtēšanas un finansējuma sadales komisija 6 locekļu sastāvā;

2) Interesu un pieaugušo neformālās izglītības programmu licencēšanas komisija 7 locekļu sastāvā.

Nemot vērā to, ka novadā darbojas tikai četras izglītības iestādes, nav bijusi nepieciešamība izveidot pašvaldībā atsevišķu izglītības pārvaldi. Tās vietā, nolūkā nodrošināt novada iedzīvotājus ar kvalitatīviem izglītības pakalpojumiem un organizēt novada izglītības iestāžu darbības pārvaldību un uzraudzību ar 2010.gada 28.janvāra domes lēmumu (prot. Nr.1., 23.p.) izveidota jauna amata vienība Attīstības nodaļā – speciālists izglītības un informācijas tehnoloģiju jautājumos. Jau 2010.gada februārī speciālists uzsāka darbu. Projekta „Pašvaldības administratīvās kapacitātes paaugstināšana Rundāles novadā” ietvaros ar 2010.gada 29.jūlija domes lēmumu (prot. Nr.8., 8.p.) izveidota jauna amata vienība – būvinženieris. No 2011.gada 1.septembra ir izveidots jauns amats - Pašvaldības policists.

Starp izveidotajiem amatiem nav mūžizglītības un karjeras speciālista, kā arī uzņēmējdarbības attīstības un jauniešu lietu speciālistu. Pieaugot Rundāles novada domes darbinieku skaitam, arvien aktuālāks kļūst jautājums par personāla vadītāja speciālista nepieciešamību.

2.10.2. Pašvaldības budžets

Pašvaldībai ir tiesības pastāvīgi veidot un apstiprināt savu budžetu. Kārtību, kādā budžets jāveido, jāapstiprina un jāpilda, nosaka likums „Par budžetu un finanšu vadību” un likums „Par pašvaldību budžetiem”. Pašvaldības budžetu, kas sastāv no pamatbudžeta un speciālā budžeta ienākumu un izdevumu daļas, sastāda un apstiprina vienam saimnieciskajam gadam, kas sākas 1.janvārī un beidzas 31.decembrī.

Pamatbudžetu veido ieņēmumi no iedzīvotāju ienākuma nodokļa, ieņēmumi no nekustamā īpašuma nodokļa, nenodokļu ieņēmumi, transfertu ieņēmumi un budžeta iestāžu ieņēmumi. Rundāles novada domes deputāti decembra domes sēdē pieņem saistošos noteikumus, ar kuriem tiek apstiprināts nākamā gada novada budžets. Sastādot budžetu, tiek ņemtas vērā galvenās plānotās prioritātes un iepriekšēja gadā uzsāktie projekti un darbības. Pašvaldības budžeta ieņēmumi grupēti pēc valdības funkcijām. Speciālo budžetu veido ieņēmumi no autoceļu fonda, dabas resursu nodoklis, privatizācijas fonda līdzekļi un pārējie ieņēmumi, kā arī atlikums uz gada sākumu un ziedojumi un dāvinājumi.

Saņemtie ziedojumi un dāvinājumi tiek novirzīti atpūtai, kultūrai un reliģijai, kā arī izglītībai. Parasti ziedojumi tiek saņemti konkrētam mērķim, tāpēc pašvaldībai nav tiesības tos novirzīt citu izdevumu segšanai. Izdevumus var grupēt pēc valdības funkcijām vai ekonomiskās klasifikācijas. Rundāles novada izdevumi tiek analizēti pēc vadības funkcijām.

Rundāles novada pašvaldības ieņēmumi un izdevumi

Kopējie budžeta ieņēmumi 2012.gadā attiecībā pret 2011.gadu plānoti 102,34 procentu apmērā – 2 494 678,00 LVL (2 437 589 LVL - 2011.gadā). 27,2 % no 2012.gada budžeta ieņēmumiem veido iedzīvotāju ienākuma nodoklis – 678 718,00 LVL. Otro lielāko daļu no 2012.gada budžeta ieņēmumiem veido pašvaldības finanšu izlīdzināšanas fonds – 16,85 % no visiem ieņēmumiem jeb 420 342,00 LVL. Tiek plānots, ka būtisku budžeta ieņēmumu daļu veidos ieņēmumi no projektu realizācijas 452 866,00 LVL, kas sastādīs 18,15 % no kopējā 2012.gada budžeta. 13,80% no pamatbudžeta ieņēmumiem veido mērķdotācijas izglītības iestādēm, bet 11,22% ieņēmumi no komunālajiem pakalpojumiem. Ieņēmumi no nekustamā īpašuma nodokļa sastāda – 5,78% jeb 144 619,00 LVL.

Kopējie budžeta izdevumi paredzēti Ls 2 744 986 apmērā. Izdevumu daļā būtisks līdzekļu pieaugums ir paredzēts, lai nodrošinātu pagājušajā gadā jaunizveidoto struktūru darbību. Mūzikas un mākslas skolas uzturēšanai un attīstībai šā gada budžeta izdevumos paredzēti 32 813,00 LVL, bet SPII „Saulespuķe” 149 174,00 LVL. Tāpat jānodrošina jaunizveidotās pašvaldības policijas darbs, kam 2012.gadā paredzēti 11 993,00 LVL. Tā kā

2011.gadā noslēdzās ESF projekts „Darba praktizēšanas pasākumu nodrošināšana pašvaldībās darba iemaņu iegūšanai un uzturēšanai”, 2012.gada budžetā ir palielināti garantētās minimālās iztikas līdzekļi no 15 000,00 LVL 2011.gadā uz 23 000,00 LVL 2012.gadā. Ēdināšanas pabalsti palielināti par 44,5% jeb 3 560,00 LVL un šogad sastāda 11 560,00 LVL, dzīvokļu pabalsti palielināti par 25% jeb 3 000,00 LVL. 34, 9% no visiem budžeta izdevumiem tiek novirzīti izglītībai (920 249,00 LVL).

Šā gada budžetā lielākais priekšfinansējums un līdzfinansējums paredzēts pagājušā gada novembrī Latvijas – Lietuvas pārobežu sadarbības programmas ietvaros atbalstītajiem projektiem. Viens no šādiem projektiem ir „Psihosociālā darba uzlabošana, veidojot sadarbību starp Sociālajiem dienestiem”, dotā projekta finansējumam 2012.gadā pašvaldības budžetā paredzēti 55 822, 00 LVL. Projekta „Pārvaldīšanas instrumentu attīstība antropogēnās slodzes samazināšanai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās” mērķis ir stiprināt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju ilgtspējīgu aizsardzību, izmantojot vides pārvaldes instrumentus. 2012.gada pašvaldības budžetā projekta finansējumam paredzēti 88 375,00 LVL.

Savukārt projekta „Vietējo produktu attīstība Vidus Baltijā” mērķis ir veicināt vietējo produktu attīstību, projekta ietvaros tiek plānota tirgus laukuma izveide Rundāles novadā. Šī gada budžeta izdevumu daļā projektam paredzētais finansējums sastāda 72 361,00 LVL.13,50% no visiem budžeta izdevumiem tiek novirzīti komunālo pakalpojumu darbības nodrošināšanai un labiekārtošanas darbiem (333 831,00 LVL). 2012.gada speciālā budžetā autoceļu (ielu) fonda izdevumi, kas saistīti ar autoceļu un ielu uzturēšanu, tostarp ielu apgaismojumu un autoceļu uzturēšanu ziemā, sastāda 37 124,00 LVL, kas ir 80% apmērā no 2011.gada izdevumiem. Kopējās Rundāles novada kredītsaistības 2012.gadā veido 1 760 811,00 LVL. Šogad aizdevumu atmaksai tiks novirzīti 285 123,00 LVL, bet 51 238,00 LVL kredītprocentu nomaksai.

Rundāles novada pamatbudžeta, speciālā budžeta un ziedojumu budžeta ieņēmumi latos

44.tabula

Ieņēmumu veidi	2009. gads	2010. gads	2011.gads	2012.gads plānotais
Kopā ieņēmumi (pamatbudžets + speciālais budžets)	2 308 348	3 086 981	2 488 970	2 540 052
I. Pamatbudžeta ieņēmumi, t.sk.	2 246 890	3 042 764	2 437 589	2 494 678
Nodokļu ieņēmumi	789 574	912 316	908 154	823 337
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	681 977	766 368	722 668	678 718
Īpašuma nodoklis	107 597	145 948	185 486	144 619
Nekustamā īpašuma nodoklis par zemi	105 362	140 739	165 232	127 664
Nekustamā īpašuma nodoklis par ēkām	2 235	5 209	20 254	16 955
Nenodokļu ieņēmumi	25 003	5 334	6 997	69 377
Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	428 669	232 804	324 287	332 454
Transferti	1 003 644	1 892 310	1 188 151	1 269 510
Valsts budžeta transferti, t.sk.	340 488	1 864 655	1 146 742	1 237 509
Pašvaldību saņemtie valsts budžeta transfēri noteiktam mērķim (pedagogu alga)	71 965	320 196	380 916	364 301
Pašvaldību no valsts budžeta iestādēm saņemtie transferti ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētiem projektiem	194 804	416 483	156 755	452 866
Pašvaldību budžetā saņemtā dotācija no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda	126 717	318 340	396 418	420 342
Pašvaldības budžeta transferti, t.sk.	663 156	27 655	41 409	32 001

Rundāles novada attīstības programma 2012 – 2018 gadiem

Pašvaldību saņemtie transferti no citām pašvaldībām	37 672	27 655	41 409	32 001
II Speciālā budžeta ieņēmumi kopā, t.sk	61 458	44 217	51 381	44 234
Dabas resursu nodoklis	1 589	1 613	1 674	1 600
Transferti	59 693	42 543	49 646	42 286
Pašvaldību saņemtie valsts budžeta transferti noteiktam mērķim (Autoceļu fonds)	24 624	42 543	42 543	42 286
III Ziedojumu un dāvinājumu ieņēmumi, t.sk	2 556	4 188	22 456	31 036
Saņemtie ziedojumi un dāvinājumi	2 556	4 188	22 456	31 036

Rundāles novada pamatbudžeta, speciālā budžeta un ziedojumu budžeta izdevumi latos

45.tabula

Izdevumi atbilstoši funkcionālajām kategorijām	2009.gads	2010.gads	2011.gads	2012.gads plānotais
Izdevumi kopā (pamatbudžets un speciālais budžets)	2 830 881	3 373 798	2 739 695	2 744 986
Pamatbudžeta izdevumi kopā	2 772 352	3 320 969	2 690 636	2 683 945
Vispārējie valdības dienesti	194 707	198 048	210 220	224 206
Sabiedriskā kārtība un drošība	1 453	405	16 856	12 765
Ekonomiskā darbība	50 272	51 768	49 580	59 303
Vides aizsardzība	642 342	1 015 765	774 080	1 019 184
Veselība	5 408	5 884	5 233	4 129
Atpūta, kultūra un reliģija	166 963	375 688	221 352	241 385
Izglītība	1 612 675	1 269 246	1 056 081	920 249
Sociālā aizsardzība	98 532	404 165	357 234	202 724
Speciālā budžeta izdevumi kopā	58 529	52 829	49 059	61 041
Ekonomiskā darbība	58 516	52 829	49 059	61 041
Ziedojumu budžeta izdevumi kopā				
Izdevumi atbilstoši funkcionālajām kategorijām	2 451	1 230	13 806	18 919
Atpūta, kultūra un reliģija	413	1000	1000	1000
Izglītība	2 038	230	12 561	17 919

2.10.3. Pašvaldības informatīvā un sadarbības saikne ar sabiedrību

Lai organizētu informācijas apriti novada teritorijā, Rundāles novada dome izdod pašvaldības informatīvo izdevumu “Rundāles novada ziņas” un uztur interneta vietni www.rundale.lv.

„Rundāles novada ziņas” ir Rundāles novada informatīvais izdevums, kura iznākšanas laiks ir saistīts ar ikmēneša novada domes sēdes norises laiku. Izdevums izdošanai tiek sagatavots divu nedēļu laikā no katra mēneša pirmā datuma. Izdevums tiek izdrukāts tirāžā 2000 eksemplāru. Lai nodrošinātu novada domes informatīvā izdevuma pārklājumu pēc iespējas lielākai novada teritorijai, ir noslēgts līgums ar VAS „Latvijas Pasts” par „Rundāles novada Ziņu” izplatīšanu. Iedzīvotāji izdevumu saņem bez maksas savās pastkastītēs, kā arī publiskajās pieejas vietās – Rundāles novada domē, bibliotēkās, veikalos. Elektroniskā

izdevuma versija pieejama Rundāles novada pašvaldības mājas lapā www.rundale.lv sadaļā Rundāles novada ziņas. Kopš 2010.gada jūlija izdevums „Rundāles novada ziņas” iznāk jaunā formātā – izmērs A3, astoņas lapaspuses (iepriekš izdevumam bija A4 formāts, 6 lapaspuses). Pateicoties jaunajam formātam izdevumā ir iespējams ietvert plašu informāciju par visu Rundāles novadu. Izdevumā tiek publicēti domes lēmumi, saistošo noteikumu skaidrojumi, pašvaldības aktuālā informācija. Izglītības lapā tiek apskatīti jaunumi Rundāles novada Pilsrundāles vidusskolā un tās struktūrvienībās Bērstelē un Svitenē. Kultūras lapā tiek sniegts apskats par notikušajiem un gaidāmajiem kultūras pasākumiem. Atsevišķi tiek atspoguļoti aktuālie Eiropas fondu projekti, kas tiek realizēti ar Rundāles novada domes līdzdalību. Katra mēneša izdevumā iekļauta mēneša intervija ar kādu interesantu novada iedzīvotāju vai arī mēneša aktuālais jautājums, ko iesūta novada iedzīvotāji. Publikācijas ir papildinātas ar fotogrāfijām no pasākumu un notikumu vietām. Šī iespēja nepastāvēja, kamēr Rundāles novada ziņas tika drukātas iepriekšējā formātā. Informatīvā izdevuma veidošanā arvien vairāk piedalās arī novada iedzīvotāji, iesūtot informāciju un fotogrāfijas par dažādu pasākumu norisi u.tml.

2009. gadā veiktajā iedzīvotāju aptaujā par informācijas iegūšanas avotiem, ”Rundāles novada ziņas” dala 1. – 2.vietu ar tā laika rajona avīzi “Bauskas dzīve”.

Par nozīmīgākajām aktualitātēm tiek sagatavota un regulāri nosūtīta informācija reģionālajam laikrakstam „Bauskas Dzīve”, kā arī ziņu aģentūrai Leta.

No.2008. gada janvāra Rundāles novada dome uztur un administrē tīmekļa vietni www.rundale.lv., kā mērķis ir atspoguļot aktuālākos jaunumus un notikumus pašvaldībā, kultūras, sociālajā un ekonomiskajā sfērā. Mājas lapā ir iespējams izmantojot sadaļu Pasākuma plāns, uzzināt par visiem plānotajiem notikumiem Rundāles novadā - domes un komiteju sēdes, kultūras pasākumi novadā, tostarp arī novada izglītības iestādēs. Sadaļā aktualitātes tiek publicēta visa aktuālā informācija noteiktā laika periodā.

Novada domes piekritīgā informācija tiek atspoguļota sadaļā Pašvaldība – domes sēžu lēmumi, saistošie noteikumi, budžets, teritoriālais plānojums.

Saskaņā ar Eiropas interneta resursu kataloga datiem (<http://europuls.eu>), kur mājas lapas apmeklējums tika atspoguļots diagrammā ar atzīmējumiem ik pēc 5. mēnešiem, tīmekļa vietnes www.rundale.lv apmeklējumam ir kopēja tendence pa gadiem pieaugt.

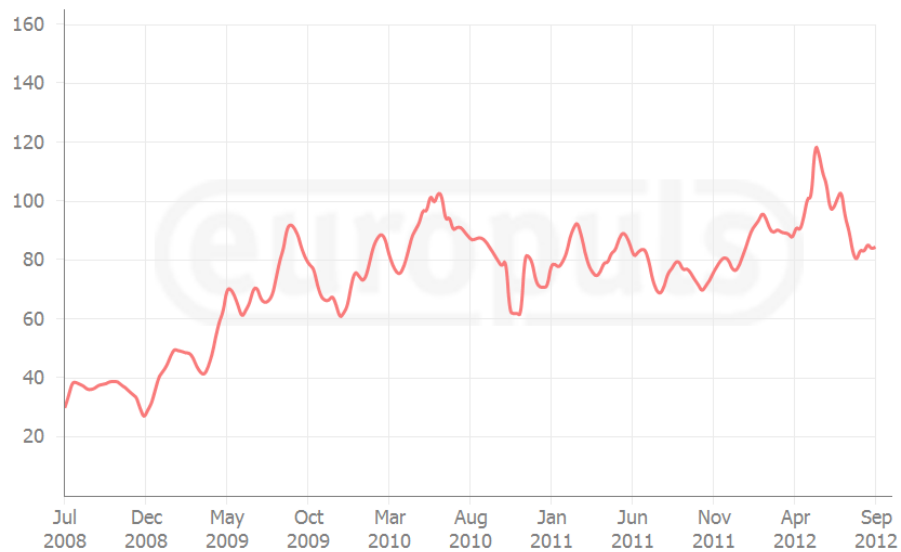
Rundale.lv – Rundale region

📅 DATE	👤 VISITORS	📄 EXPOSITIONS
2. Sep	41	171
3. Sep	128	724
4. Sep	116	667
5. Sep	90	520
6. Sep	98	645
7. Sep	96	529
8. Sep	36	137
9. Sep	35	132
10. Sep	67	412

5.attēls. Apmeklētāju skaits www.rundale.lv dienā (nedēļas vidējais)

Apmeklētāju skaita diagrammā redzams, ka 2008.gada jūlijā mājas lapu apmeklēja vidēji 40 cilvēku, bet 2012.gada janvārī novada mājas lapu apmeklē dienā ap 90 cilvēkiem.

Visitors of site Rundale.lv per day (weekly averaging)

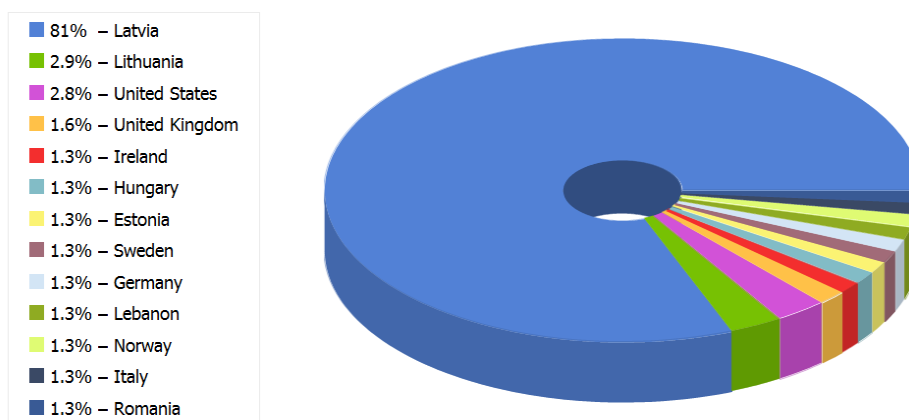

6.attēls. Apmeklētāju skaita diagramma www.rundale.lv dienā (nedēļas vidējais)

Sadalījumā pēc ģeogrāfiskā principa redzams, ka 81 % apmeklētāju ir no Latvijas, 2,9% apmeklētāju ir no Lietuvas. Pašlaik www.rundale.lv ir orientēta uz Rundāles novada un Latvijas valsts iedzīvotājiem, jo nav pieejams tulkojums citās valodās. Pēc lapas statistikas redzams, ka mājas lapu www.rundale.lv apmeklē arī citu valstu iedzīvotāji. Izvērtējot interesantu ģeogrāfisko izvietojumu, jāplāno mājas lapas visas pamatinformācijas tulkojums citās valodās, tādās kā angļu, krievu, lietuviešu, vācu un igauņu. Tas nepieciešams, lai piesaistītu pašvaldībai jaunus sadarbības partnerus, kā arī iespējamo investoru un tūrisma pakalpojumuņēmēju piesaistīšanu.

Tā kā Rundāles novads ietver sevī daudzas novada iestādes un struktūrvienības, būtu nepieciešama individuālu mājas lapu izstrāde katrai iestādei un struktūrvienībai, atvieglojot informācijas meklēšanas un aktualizēšanas iespējas.

Geographical statistics of site Rundale.lv (for last week)

7.attēls. Apmeklētāju skaita sadalījums pēc ģeogrāfiskā principa.

Informatīvā izdevuma sagatavošanu un mājas lapas informācijas aktualizēšanu nodrošina viens cilvēks – sabiedrisko attiecību speciālists. Lai pilnveidotu izdevumu „Rundāles novada ziņas” kā daudzpusīgu informācijas avotu, nepieciešams izveidot redkolēģiju (3-4 cilvēku sastāvā), kā arī izstrādāt avīzes plānu sadarbībā ar struktūrvienībām. Vienlaicīgi arī Rundāles novada mājas lapai www.rundale.lv nepieciešami uzlabojumi, jo mājas lapa tika radīta 2008.gada sākumā. Šobrīd nepieciešams veikt tās dizaina atjaunošanu, uzlabojot lapas kopējo veidolu, radot lietotājam uztveramāku un vizuāli pievilcīgāku mājas lapu. Straujajā tehnoloģiju attīstības laikmetā elektroniskajām interneta vietnēm ir jābūt interaktīvām, kā arī viegli lietojamām (respektīvi – lapas kartei jābūt pārskatāmai, lai jebkurš lietotājs īsā laika periodā spētu atrast sev interesējošo informāciju).

Tradicionāli katru gadu Rundāles novada dome organizē Rundāles novada **Uzņēmēju forumu**, kur aicināti piedalīties Rundāles novada uzņēmēji. Forumos tiek diskutēts par aktuāliem un svarīgiem jautājumiem novada attīstībā, pašvaldības un uzņēmēju sadarbības iespējām, sniegta jaunākā informācija par finanšu piesaistes iespējām Eiropas Savienībā, kā arī izteikta pateicība uzņēmējiem – lielākajiem nekustamā īpašuma nodokļa maksātājiem, darba ņēmēju piesaistītājiem un tiem, kuri piedalās nodarbinātības pasākumos.

2012.gada **Uzņēmēju forumā** tika prezentēts pētījums „ES fondu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības instrumentu iespējas Rundāles novada attīstībai, saskaņā ar Attīstības programmas 2012.-2025.gada izvirzītajām prioritātēm”. Forumā dalībnieki iepazinās ar pētījuma rezultātiem – piesaistītais ES fondu finansējums Rundāles novadā – pašvaldības un uzņēmēju sektorā, kā arī pastāvošās iespējas jaunu fondu apguvei.

Rundāles novada uzņēmēju forums 2012 Rundāles pilī

Kopš 2011.gada tradicionāli Rundāles novada dome organizē Jauniešu saietus, kur pulcējas Rundāles novada jaunieši un citi interesenti. Saietos tiek runāts par aktuālajām jaunatnes lietu problēmām, pašvaldības un jauniešu biedrību un interešu grupu sadarbības iespējām, kā arī jauniešu iespējām līdzdarboties dažādos Eiropas Savienības projektos.

Kopš 2010.gada augusta Rundāles novada pašvaldība organizē Pedagogu augusta konferenci. Konferencēs tiek apskatītas dažādas pedagogiem aktuālas tēmas, tostarp, svarīgi Eiropas Savienības jautājumi un sadarbības iespējas. 2011.gada konferencē tika apskatītas sekojošas tēmas - LIZDA aktualitātes jauno mācību gadu uzsākot; Zemgales plānošanas reģiona loma izglītības attīstībā; ES Mūzizglītības programmas Comenius apakšprogrammas piedāvātās iespējas skolu izglītībā.

Regulāri tiek organizētas iedzīvotāju sapulces Bērstelē, Pilsrundālē, Saulainē, Svitenē un Viesturos par tarifu izmaiņām siltumapgādei un dzīvojamo māju apsaimniekošanai, sniedzot arī cita veida interesējošo informāciju iedzīvotājiem.

2.10.4. Teritorijas attīstība - kopš novada izveides (īstenotie projekti)

Pašvaldība aktīvi piedalās dažādu projektu izstrādē un realizācijā. Dalība projektos ir atkarīga no izsludināto projektu konkursu nosacījumiem un iespējām, bet, galvenokārt, no budžeta iespējām.

Laika posmā no 2009.gada līdz 2012.gadam Rundāles novada pašvaldība realizējusi un uzsākusi jaunus projektus par kopējo summu 2 425 527 latiem, no kuriem 1 795 860 latiem ir fondu un valsts finansējums un 629 667 latiem pašvaldības līdzfinansējums.

Uz Attīstības programmas apstiprināšana brīdī ir un tiek realizēti sekojoši nozīmīgākie projekti:

1) Publiskās infrastruktūras kvalitātes uzlabošana Rundāles pagastā

Aktivitātes: Lejnieku ielas rekonstrukcija, pastaigu ceļiņa Mežotnes pilskalns - Vīnkalns - pilskalns izbūve, Pilsrundāles ciemata bērnu laukuma moduļa pie Saulgriežu mājas, soliņu un atkritumu tvertņu pie Zemzaru mājas uzstādīšana. Projekts realizēts 2010. gadā.

- Kopā projekta finansējums (LVL) - 84 979,14
- 75% Fondu un valsts finansējums (LVL)- 63 263,61
- Pašvaldības līdzfinansējums 25% + PVN (LVL) – 21 715,53

2) Publiskās infrastruktūras kvalitātes uzlabošana Rundāles novadā 1.kārta un 2.kārta

Aktivitātes: Sagatavots tehniskais projekts Pilsrundāles vidusskolas sporta laukuma rekonstrukcijai un realizēta sporta laukuma rekonstrukcijas 1.kārta un 2.kārta, izbūvēti divi multifunkcionāli laukumi. Ierīkots bērnu laukums Saulainē, rekonstruēti bērnu laukumi Bērstelē un Viesturos. Projekts tika realizēts 2011.gadā.

- Kopā projekta finansējums (LVL) – 355 860,66
- 90% Fondu un valsts finansējums (LVL) – 193 277,35
- Pašvaldības līdzfinansējums 10%+PVN (LVL) – 162 583,31

3) Svitenes Saieta nama rekonstrukcija

Aktivitātes: Labiekārtota teritorija, veikta telpu pārplānošana Svitenes Saieta nama vajadzībām. Saieta nams padarīts par pieejamu cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Projekts tika pabeigts 2012.gadā.

- Kopā projekta finansējums (LVL) - 223 835,92
- Fondu un valsts finansējums (LVL) - 125 999,99
- Pašvaldības līdzfinansējums 10%+PVN(LVL)– 97 835,93

4) Cukura rūpniecības restrukturizācijas pasākumi Rundāles pagastā

Aktivitātes: Rekonstruēta Upmalas iela Pilsrundāles ciematā. Projekta ietvaros ierīkots apgaismojums, uzklāta jauna asfalta klātne, ierīkotas nobrauktuves uz privātmājām, kā arī, sadarbībā ar AS „Latvenergo” elektrības gaisvadu līnija aizstāta ar pazemes kabeļa līniju.

Projekts realizēts 2009.gadā.

- Kopā projekta finansējums (LVL) - 47 345,97
- 100% Fondu un valsts finansējums (LVL) - 38963,90
- Pašvaldības līdzfinansējums PVN (LVL) – 8 382,07

5) Viesturu pagasta autoceļa „Širvji – Viesturi” rekonstrukcija

Aktivitātes: Veikti rekonstrukcijas darbi ceļa posmam 2.1 km garumā - uzklāta jauna asfalta klātne, ierīkotas nobrauktuves, kā arī padziļināti grāvji, ceļazīmju uzstādīšana. Projekts realizēts 2009.gadā.

- Kopā projekta finansējums (LVL) - 102 105,66
- Fondu un valsts finansējums (LVL) – 54 601,85
- Pašvaldības līdzfinansējums (LVL) – 47503,81

6) Viesturu pagasta autoceļu rekonstrukcija

Aktivitātes: Projekta ietvaros pabeigta autoceļa „Širvji – Viesturi” rekonstrukcija. Projekts realizēts 2010.gadā.

- Kopā projekta finansējums (LVL) - 183 000,00
- 100% Fondu un valsts finansējums (LVL) – 150 000,00
- Pašvaldības līdzfinansējums PVN (LVL) - 33 000,00

7) Ceļu posmu 2.kārtas rekonstrukcija cukura rūpniecības restrukturizācijas skartajā teritorijā Svitenes pagastā

Aktivitātes: Svitenes pagastā veikta Dārza ielas, Centra ielas un Ezera ielas rekonstrukcija. Projekts realizēts 2010.gadā.

- Kopā projekta finansējums (LVL) - 176 695,54
- 100% Fondu un valsts finansējums (LVL) - 106 784,43
- Pašvaldības līdzfinansējums PVN (LVL) - 69 911,11

8) Cukura rūpniecības restrukturizācijas pasākumi Rundāles pagastā 2

Aktivitātes: Projekta ietvaros tika veikta ceļa Saulaine - Sējēji (Lepšas) rekonstrukcija, ceļu posmu Saulītes – Mazmežotne – Senči un Mazrundāle – Vecrundāle rekonstrukcija, kā arī tilta rekonstrukcijas darbi ceļa posmā Mazrundāle – Vecrundāle. Projekts realizēts 2010. gadā.

- Kopā projekta finansējums (LVL) - 215 695,00
- 100% Fondu un valsts finansējums (LVL) - 168 260,00
- Pašvaldības līdzfinansējums PVN (LVL) - 47 435,00

9) Pilsrundāles vidusskolas infrastruktūras uzlabošana izglītojamiem ar funkcionāliem traucējumiem

Aktivitātes: Pilsrundāles vidusskolā veikti rekonstrukcijas darbi, lai nodrošinātu izglītojamiem un citām personām ar funkcionāliem traucējumiem vispārējās izglītības pieejamību un iespēju aktīvi iesaistīties sabiedriskajā dzīvē. Projekta ietvaros veikti rekonstrukcijas darbi: sporta zālēs apgaismojuma rekonstrukcija, ēkas pirmā stāva tuaešu bloka pārplānošana un rekonstrukcija, paredzot tajā tualetes izbūvi cilvēkiem ar kustību traucējumiem, centrālās ieejas mezglā pārbūve, paredzot uzbrauktuveju izbūvi, lai nodrošinātu personām ar kustību traucējumiem iekļūšanu un izkļūšanu no ēkas, kā arī skolas svinīgo

pasākumu laukuma rekonstrukcija un labiekārtošana, pirmā stāva vestibila rekonstrukcija, nodrošinot ērtu nokļūšanu uz ģērbtuvī, ēdamzāli, aktu un sporta zālēm. Projekts realizēts 2010. un 2011. gadā.

- Kopā projekta finansējums (LVL) – 96 052,55
- Fondu un valsts finansējums (LVL) – 84 526,21
- Pašvaldības līdzfinansējums (LVL) – 11 526,34

10) Atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei Pilsrundāles vidusskolā

Aktivitātes: Renovēti 4 mācību (ķīmijas, fizikas, matemātikas un bioloģijas) kabineti. Veikta dabaszinātņu un matemātikas kabinetu aprīkošana un modernizēšana, iegādātas mēbeles renovēto telpu aprīkošanai. Renovēti novecojošie dabaszinātņu mācību kabineti un laboratoriju aprīkojumi. Projekta 2.posmā tika iegādātas un uzstādītas iekārtas, piederumi, aprīkojums un tehnoloģijas (strāvas avoti, mērinstrumenti, mikroskopi, vakuumsūkņi, reaģenti, mulāžas, vizuālie uzskates līdzekļi, projektori, interaktīvās tāfeles u.c.) un izveidotas 25 darba vietas darbam ar datoru prioritārajos priekšmetos. Projekts realizēts 2010. un 2011.gadā.

- Kopā projekta finansējums (LVL) - 95 797,77
- 85% fondu un 3% valsts finansējums (LVL) - 83 053,29
- Pašvaldības līdzfinansējums 12%(LVL) - 12 744,48

11) Drošs atbalsts brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu dažādošanai Rundāles novadā - mobilās (saliekamās) skatuves iegāde (LEADER+ programma)

Aktivitāte: Mobilās saliekamās skatuves iegāde. Projekts realizēts 2010. gadā

- Kopā projekta finansējums (LVL) - 15 530,06
- 75% Fondu un valsts finansējums (LVL) - 9 547,17
- Pašvaldības līdzfinansējums 25% + PVN (LVL) – 5 982,89

12) Drošs atbalsts brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu dažādošanai Rundāles novadā - mobilās (saliekamās) skatuves jumta iegāde (LEADER+ programma)

Aktivitāte: Mobilās saliekamās skatuves jumta iegāde. Projekts realizēts 2012.gadā

- Kopā projekta finansējums (LVL) - 20 801,00
- 90% Fondu un valsts finansējums (LVL) - 15 345,00
- Pašvaldības līdzfinansējums 25%+ PVN (LVL) – 5456,00

13) Siltumenerģijas ražošanas tehnoloģiju nomaiņa Pilsrundāles vidusskolas filiāles Bērsteles pamatskolas ēkā un Viesturu pagasta pārvaldes ēkā

Aktivitāte: Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansējums apkures katlu nomaiņa Pilsrundāles vidusskolas struktūrvienības Bērsteles skolas ēkā un Viesturu pagasta pārvaldes ēkā. Projekts tika realizēts 2012.gadā.

- Kopā projekta finansējums (LVL) - 52 753,48
- Fondu un valsts finansējums (LVL) - 39595,11
- Pašvaldības līdzfinansējums (LVL) - LVL 13188,36

14) Satiksmes drošības infrastruktūras uzlabošana Saulainē

Aktivitātes: apgaismota gājēju ceļiņa izbūve Saulainē no autobusu pieturas līdz bērnudārzam, gājēju pārejas izveidošana un apgaismota gājēju ceļiņa izbūve tālāk līdz Saulaines profesionālās vidusskolas stāvlaukumam. Projekts tika realizēts 2011.gadā _____

- Kopā projekta finansējums (LVL) – 41912,52
- 84% Fondu un 3% valsts finansējums (LVL) – 34689,60
- Pašvaldības līdzfinansējums (LVL) - 5183,50

15) Satiksmes drošības infrastruktūras uzlabošana Svitenē

Aktivitātes: apgaismota gājēju ceļiņa izbūve Svitenē, gājēju pārejas ierīkošana, ceļazīmju uzstādīšana. Projekts tika realizēts 2011.gadā.

- Kopā projekta finansējums (LVL) - 54472,57
- 84% fondu un 3% valsts finansējums (LVL) - 45756,96
- Pašvaldības līdzfinansējums (LVL) - 7081,45

16) Gaišs ceļš uz skolu Bērstele

Aktivitātes: apgaismojuma ierīkošana gar autoceļu Bērstele - Jačūni un apgaismota gājēju ceļiņa izbūve līdz Bērsteles pamatskolai, gājēju pārejas ierīkošana, ceļazīmju uzstādīšana, gājēju ceļiņa izbūve no pagasta pārvaldes ēkas līdz Lielbērsteles parkam. Projekts realizēts 2012.gadā.

- Kopā projekta finansējums (LVL) - 67871,32
- 84% fondu un 3% valsts finansējums (LVL) - 59048,04
- Pašvaldības līdzfinansējums (LVL) - 8823,28

17) Pašvaldības administratīvās kapacitātes paaugstināšana Rundāles novadā

Aktivitātes: Rundāles novada domē ieviests jauns amats – būvinženieris. Piesaistīts speciālists, kuram no projekta līdzekļiem tiek apmaksāts atalgojums. Speciālists nodrošināts ar darbavietu un tās aprīkojumu. Būvinženieris tiek iesaistīts plānošanas dokumentu izstrādes procesā un veic būvuzraudzību Rundāles novadā, apseko pašvaldības valdījumā esošās ēkas un būves un sniedz priekšlikumus to apsaimniekošanai vai rekonstrukcijai. Projekts realizēts 2010. un 2011.gadā.

- Kopā projekta finansējums (LVL) - 18 500
- 100% Fondu un valsts finansējums (LVL) - 18 500
- Pašvaldības līdzfinansējums (LVL) – 0

18) Rundāles novada pašvaldības attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana

Aktivitātes: Rundāles novada Attīstības programmas un Teritorijas plānojuma izstrāde:

- 1.Attīstības programma 2012. – 2018.gadam;
  - 2.Teritorijas plānojums 2012. - 2025 gadam.
- Projekta realizācija notika 2011. un 2012. gadā

19) Rundāles novada pašvaldības kapacitātes stiprināšana

Aktivitātes: Pētījuma par „ES fondu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības instrumentu iespējas Rundāles novada attīstībai, saskaņā ar Attīstības programmas 2012.-2018.gadam izvirzītajām prioritātēm” izstrāde. Apmācības par ES un citiem ārvalstu finanšu instrumentiem, iesaistot pašvaldības struktūrvienību un nodaļu vadītājus, darbiniekus, nozaru speciālistus. Projekta realizācijas laiks no 2011.gada līdz 2012.gadam.

- Kopā projekta finansējums (LVL) – 15 401,57
- 100% Fondu un valsts finansējums (LVL) – 15 401,57
- Pašvaldības līdzfinansējums (LVL) - 0

Sadarbības projekti:

20) Ilgtspējības dabas resursu attīstība Zemgalē.

Aktivitātes: Izstrādāt īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzības plānu, sagatavot un iespiest grāmatu par dabu Zemgalē, veikt infrastruktūras uzlabojumus autoceļam ”Saulītes – Mazmežotne - Senči”, profilējot ceļa klātņi, veicot planēšanas darbus, dolomīta šķembu pamata izbūvi, ierīkojot lietus ūdens teknes. Projekts realizēts 2010.gadā

- Kopā projekta finansējums (LVL) – 31 433,00
- 100% Fondu un valsts finansējums (LVL) - 26 718,00
- Pašvaldības līdzfinansējums (LVL) – 4 715,00

21) Radošo industriju attīstība Latvijas – Lietuvas pierobežas reģionos

Aktivitātes: Organizētas radošās darbnīcas, semināri, apmācības, konsultācijas, izstādes, radošie plenēri, nometnes un radošais konkurss. Projekta ietvaros Rundāles novadā Svitenes muižas ēkā veikts divu savstarpēji saistītu telpu remonts, pielāgojot tās mākslas studijas izveidei, kā arī iegādāts mākslas programmas apguvei nepieciešamais aprīkojums un mēbeles. Projekta realizācijas laiks no 2010. līdz 2012.gadam.

- Kopā projekta finansējums (LVL) – 26 004,00
- 85% Fondu un valsts finansējums (LVL) – 22 883,00
- Pašvaldības līdzfinansējums (LVL) - 3121,00

22) Konkurētspējīga uzņēmējdarbība caur mūžizglītības un uzņēmēju sadarbību (Coop Edu-Ship)

Aktivitātes: Uzņēmējdarbības atbalsta centra Bērstelē izveidošana, mēbeļu un tehniskā aprīkojuma iegāde, 4 apaļā galda diskusiju organizēšana, motivācijas programma biznesa uzsācējiem, apmācību programma uzņēmējiem par inovāciju ieviešanu un biznesa forums. Projekta realizācijas laiks 2011. un 2013.gads.

- Kopā projekta finansējums (LVL) - 39 085,24
- 85% Fondu un valsts finansējums (LVL) - 33 222,47
- Pašvaldības līdzfinansējums (LVL) - 5 862,77

23) Pirmsskolas izglītība

Aktivitātes: Semināru organizēšana pirmsskolas izglītības pedagogiem, folkloras festivāla organizēšana, ekskursijas organizēšana uz Lietuvu, konferenču, sporta aprīkojuma, tautas mūzikas instrumentu un tautas tērpu iegāde pirmsskolas izglītības iestādei „Mārpuķīte”. Projekts realizēts 2010.gadā.

- Kopā projekta finansējums (LVL) – 43 452,72
- 85% Fondu un valsts finansējums (LVL) – 36 934,81
- Pašvaldības līdzfinansējums (LVL) - 6517,91

24) Zemgales tradīcijas

Aktivitātes: Pasākuma „Miķeļdiens” organizēšana, skaņas un prezentācijas aprīkojuma iegāde, mēbeļu iegāde Svitenes tautas namam, dalība partneru organizētajos pasākumos. Projekts realizēts 2010.gadā.

- Kopā projekta finansējums (LVL) – 16 262,79
- 85% Fondu un valsts finansējums (LVL) -13 823,37
- Pašvaldības līdzfinansējums (LVL) - 2439,42

25) Kopīgi ūdens apsaimniekošanas pasākumi pārrobežu Lielupes baseinā (GrandeRio)

Aktivitātes: Mazas infrastruktūras izveidošana pie Mežotnes pilskalna, upes tīrīšana, avotiņa rekonstrukcija, ūdens kvalitātes testēšana, stāvvietas pie gājēju tiltiņa izveidošana. Projekta realizācijas laiks 2011. un 2013.gads.

- Kopā projekta finansējums (LVL) - 28 094,00
- 85% Fondu un valsts finansējums (LVL) - 23 880,00
- Pašvaldības līdzfinansējums (LVL) - 4 214,00

26) Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos

Aktivitātes: Atbalsta pasākumu īstenošana vispārējās un profesionālās izglītības pedagogiem izglītības sistēmas strukturālo pārmaiņu ietvaros, nodrošinot darbam izglītības iestādē nepieciešamo pārkvalifikāciju, zināšanu un prasmju pilnveidi profesionālās un sektorālās mobilitātes veicināšanai, tai skaitā komercdarbības un pašnodarbinātības uzsākšanai un veicinot pedagogu novērtēšanas sistēmas attīstību un ieviešanu, tai skaitā nodrošinot pedagogiem mērķstipendijas. Projekts realizēts 2012.gadā.

- Kopā projekta finansējums (LVL) – 67 795,00
- 100% Fondu un valsts finansējums (LVL) - 67 795,00
- Pašvaldības līdzfinansējums (LVL) - 0,00

Izglītības iestāžu informatizācija

Aktivitātes: Projekta ietvaros Pilsrundāles vidusskolas Bērsteles un Svitenes skolām izveidoti lokālie datortīkli un piegādāti 11 stacionārie datori. Projekts realizēts 2012.gadā.

- Kopā projekta finansējums (LVL) – 8680,96
- 100% Fondu un valsts finansējums (LVL) - 8680,96
- Pašvaldības līdzfinansējums (LVL) - 0,00

2012.gadā uzsākti Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2007.-2013.gadam projekti –

- „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju Zemgalē un Ziemeļļietuvā apsaimniekošanas uzlabošana, radot ilgtspējīgu pamatu dabas teritoriju saudzīgai izmantošanai un dabas vērtību saglabāšanai”
- „Projekts par biznesa atbalsta bibliotēku pārrobežu sadarbības tīkla izveidošana”
- „Psihosociālā darba uzlabošana, veidojot sadarbību starp Sociālajiem dienestiem”
- „Vietējo produktu attīstība Vidus Baltijā” .

3.

SVID ANALĪZE

SVID ir stratēģijas plānošanas instruments, kas ļauj noteikt novada resursu Stiprās un vājās puses, Iespējas un Draudus. Veicot SVID analīzi, tika izvērtētas iekšējo un ārējo faktoru sniegtās priekšrocības un problēmas.

Stiprās puses – tās novada resursu īpašības, kas var palīdzēt sasniegt noteikto mērķi.

Vājās puses – tās novada resursu īpašības, kas var kavēt noteiktā mērķa sasniegšanu.

Iespējas – tie ārējie faktori, kas var palīdzēt sasniegt noteikto mērķi.

Draudi – tie ārējie faktori, kas var kavēt noteiktā mērķa sasniegšanu.

SVID analīze atspoguļota tabulās, lai pārskatāmi ieskicētu novada vides sektoru sastāvdaļas un bez precīziem skaitļiem aprakstīt katru no tiem „spēka” un „vājuma” griezumā, kā arī „iespēju” un „draudu” uzskaitē. Turklāt, pilna sektorāla esošās situācijas analīze ir konkrētas teritorijas attīstības plānošanas procesa sākotnējais atskaites punkts.

Rundāles novada Attīstības programmā veikta SVID analīze šādās jomās:

- Cilvēkresursi: demogrāfija, izglītība, mūžizglītība, pārkvalifikācijas iespējas;
- Ekonomiskā vide: novada izvietojums, robežas, kaimiņi, attālums no reģiona un valsts centriem, ceļu tīkls, infrastruktūra, zemes izmantošanas veidi, uzņēmējdarbība, nodarbinātība, pakalpojumu klāsts, kooperācija, savstarpēja sadarbība, plānošanas dokumenti
- Infrastruktūra, sadalot pa atsevišķām jomām – satiksme, sakari un informatizācija, elektroapgāde un siltumenerģija, ūdenssaimniecība un atkritumi, sabiedriskās nozīmes objekti, mājokļi;
- Dabas vide: zeme, zemes izmantošana, īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un objekti, klimats, ūdeņi, gaiss, rekreācijas iespējas, kapsētas, plānošanas dokumenti
- Kultūrvide;
- Sociāla vide un veselības aizsardzība;
- Pašvaldības pārvalde: pārvaldības instrumentu apzināšana, uzlabošana, izstrādāšana un mērķtiecīga izmantošana spēj atrisināt vairākas problēmas, atvieglojot un uzlabojot sadarbību starp teritorijā esošajām interešu grupām.

Analīze papildināta ar noteikta faktora nozīmes mēroga – vietējais, reģionālais vai valsts – izvērtējumu.

Cilvēkresursu SVID analīze

46.tabula

	Vietējā	Reģionālā mērogā	Valsts
Stiprās puses			
Pedagogu profesionāla kvalifikācija, izglītoti speciālisti un kvalificēts darbaspēks		x	
Plašs izglītības pakāpju nodrošinājums novada teritorijā		x	
Izglītības iestāžu akreditācijas rezultāti liecina par augstu izglītības kvalitāti novada skolās un izglītības iestāžu konkurētspēju		x	
Augsta un normatīvo aktu prasībām atbilstoša pedagogu profesionālā kvalifikācija	x		
Tiek īstenots projekts, kura rezultātā izglītības iestādē būs iespēja iegūt izglītību bērniem ar funkcionāliem attīstības traucējumiem	x		
Izglītības iestādēs mērķtiecīgi pilnveido un izmanto modernās tehnoloģijas	x		
2011.g. izveidota mūzikas un mākslas skola Svitenē	x		
Aktīva pašvaldības sadarbība ar izglītības iestāžu un struktūrvienību vadītājiem	x		

Rundāles novada attīstības programma 2012 – 2018 gadiem

Sakopta vide izglītības iestāžu teritorijā	x	
Ir nodrošināts mūsdienīgs izglītības iestāžu nodrošinājums ar sporta laukumiem	x	
Vājās puses		
Vāji attīstītas neformālās izglītības iespējas	x	
Izglītojamo skaita samazināšanās visās novada izglītības iestādēs		x
Nepietiekams speciālo izglītības programmu nodrošinājums vispārīzglītojošās izglītības iestādēs	x	
Nepietiekams speciālo izglītības programmu nodrošinājums vispārīzglītojošās izglītības iestādēs		x
Nav mūzizglītības un karjeru speciālista	x	
Vairākiem iedzīvotājiem kādreiz iegūta izglītība neatbilst mūsdienu prasībām		x
Sporta laukumam Svitenes struktūrvienībai ir ierobežotas attīstības iespējas kultūrvēsturiskajā parkā	x	
Ģimenes locekļu attālināšanās no līdzdarbības bērna izglītošanas procesā, ģimenes saišu pavājināšanās		x
Iespējas		
Izglītības programmu dažādošana, jaunu programmu licencēšana		x
Izglītības iestāžu materiāli tehniskās bāzes pilnveidošana, piesaistot struktūrfondu, projektu u.c. programmu līdzekļus	x	
Pedagogu kvalifikācijas paaugstināšana, izmantojot savstarpēju pieredzes apmaiņu un ārzemju pieredzes iegūvi		x
Aktīvāka informācijas tehnoloģiju ieviešana pedagoģiskā procesa pilnveidē un izglītības iestāžu sadarbībā ar izglītojamo vecākiem	x	
Izglītības konkurētspējas paaugstināšana reģionālajā un valsts līmenī		x
Pieaugušo tālākizglītības pieejamības nodrošināšana		x
Izglītības iestāžu restrukturizācija		x
Kvalifikācijas iegūšana un pārkvalificēšanās iespējas novadā	x	
Iekļaušana Zemgales informatīvi – izglītojošā sistēmā un sadarbība		x
ESF un citu finanšu instrumentu līdzekļu aktīvāka izmantošana novada izglītības iestādēs	x	
Draudi		
Valsts piešķirtā kopējā finansējuma turpmāks samazinājums izglītībai		x
Demogrāfiskās slodzes palielināšanās un izglītojamo skaita samazināšanās		x
Jauniešu ar zemu izglītības līmeni skaita pieaugums		x
Skolotāju darba samaksas princips „Nauda seko skolēnam”		x
Atsevišķu medijos un internetā pieejamo resursu negatīvās ietekmes palielināšanās		x
Ģimeņu materiālo apstākļu pasliktināšanās, to nespēja rast finanšu līdzekļus nepieciešamo zināšanu apguvei un tālākizglītībai		x

Ekonomiskās vides SVID analīze

47.tabula

	Vietējā	Reģionālā mērogā	Valsts
Stiprās puses			
Izdevīgs ģeogrāfiskais novietojums un reljefs			X
Laba satiksme ar reģiona centru un Rīgu, attīstīts ceļu tīkls			X
Augsnes kvalitāte veicina stratēģisku l/s produktu ražošanu, labvēlīgi apstākļi veicina augļu, dārzeņu audzēšanai, piena un gaļas lopkopību			X
Nav neapsaimniekotu zemes gabalu		X	
Ir noteikti labas prakses nosacījumi l/s zemes izmantošanai, notiek regulāras izpildes pārbaudes			X
Ražotas produkcijas vienveidība veicina kooperāciju starp ražotājiem		X	
Pietiekami daudz labi attīstītas, aktīvi strādājošas zemnieku saimniecības		X	
Pieejamas teritorijas jaunu ražotņu izveidošanai		X	
Rundāles pils muzeja ansamblis ir lielākais „darba devējs” novada teritorijā	X		
Pozitīva pieredze ES finansējuma apgūšanā			X
Darbojas Rundāles kooperatīva Krājaizdevumu sabiedrība	X		
Profesionālās izglītības iespējas Saulaines profesionālajā vidusskolā		X	
No 2012.g. uzsāks darbību uzņēmējdarbības atbalsta punkts „Bērstele”	X		
Pastāv tradīcija ikgadēja „Uzņēmēju foruma” organizēšanā	X		
Tirgus laukuma pie novada domes uzbūve 2012.g.		X	
Ir vietējie sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji (ēdināšana, pārvadāšana, autoremonts, mazumtirdzniecība)	X		
Vājās puses			
Mūsdienu prasībām atbilstoša darba spēka piedāvājuma trūkums	X		
Vāja uzņēmēju savstarpējā sadarbība		X	
Samēra neliels „darba devēju” kopskaits	X		
Iedzīvotāju ekonomiskās izglītības, izpratnes trūkums			X
Birokrātiskie šķēršļi jaunu darbinieku apmācībā un nodarbināšanā			X
Vidējā posma speciālistu trūkums lauksaimniecībā		X	
Mazu un vidēju saimniecību vadītājiem ir mūsdienām neatbilstošas zināšanas uzņēmējdarbībā	X		
Neapmierinoša pašvaldību autoceļu kvalitāte un komunālā infrastruktūra		X	
Nav apkopotas un pārskatāmas informācijas par pakalpojumu piedāvājumu pagasta teritorijā	X		
Novada Domei nepietiekama kapacitāte pieņemtu lēmumu ieviešanas kontrolēšanai	X		
Nav izstrādāti ciematu individuālie attīstības plāni	X		
Nepietiekoši attīstīta mazā un vidēja komercdarbība (sadzīves pakalpojumu, tūrisma, amatniecībā, mājražotāji unc.)		X	

Rundāles novada attīstības programma 2012 – 2018 gadiem

Iespējas		
Atsevišķu pašvaldības funkciju nodošana uzņēmējiem	x	
Investīciju piesaiste no dažādiem finanšu avotiem		x
„Vietēja produkta” attīstība, kopēja zīmola veidošana		x
Visu institūciju sadarbība un noieta tirgus vietējo ražotāju produktu realizācijai ārpus Latvijas meklēšana	x	
Savstarpēja uzņēmēju kooperācija, klasteru veidošana	x	
Mūžizglītības principu ieviešanā vietējo uzņēmēju attīstībai lauku teritorijā	x	
Vienotas tūrisma stratēģijas un kopēja produkta izstrādāšana	x	
Sadarbība ar izglītības iestādēm speciālistu piesaistē		x
Draudi		
Neproгноzējams izmaiņas valsts nodokļu politikā		x
Iedzīvotāju skaita samazināšanās un sabiedrības novecošanās		x
Uzņēmējdarbību neatbalstošas izmaiņas normatīvajos aktos		x
Ilgtermiņa aizdevumu nepieejamība		x

Satiksmes infrastruktūras SVID analīze

48.tabula

	Vietējā	Reģionālā mērogā	Valsts
Stiprās puses			
Samērā blīvs valsts un pašvaldības autoceļu tīkls			x
Uzlabojusies autotransporta satiksmes organizācija		x	
Ir kompleksi apkopota informācija par pašvaldības ielām un ceļiem	x		
Novada teritorija darbojas pārvaldāšanas uzņēmums	x		
Vājās puses			
Vairāk kā 50 % no valsts un pašvaldību autoceļiem ir sliktā tehniskā stāvoklī, to uzturēšanai ir nepietiekami resursi		x	
Nepietiekams valsts un pašvaldības autoceļu ar asfalta segumu garums, liels pašvaldības ielu un ceļu ar grants vai grants segumu īpatsvars		x	
Satiksmes dalībnieku drošību apdraud gājēju ietvju un veloseliņu trūkums Pilsrundālē	x		
Nepietiekams finansējums pašvaldības ceļu uzturēšanai un sabrukušo ceļu posmu rekonstrukcijai			x
Tilts pāri Īslīcei uz valsts vietējā autoceļa Pilsrundāle –Svitene ir šaurs un atrodas sliktā avārijas stāvoklī			x
Trūkst autostāvvietu pie publiskas nozīmes objektiem		x	
Trūkst vienotas metodikas pašvaldības autoceļu tehniskā stāvokļa izvērtēšanai	x		
Atsevišķo teritoriju nepietiekama sasniedzamība ar sabiedrisko transportu	x		
Veloseliņu trūkums		x	
Iespējas			
Vienošanās ar Satiksmes ministriju panākšana par valsts ceļu rekonstrukciju			x
ES struktūrfondu līdzekļu piesaiste satiksmes drošības uzlabošanai un ceļu vai ielu rekonstrukcijai		x	
PPP projektu iespēju izpēte pašvaldības satiksmes infrastruktūras uzlabošanā		x	

Rundāles novada attīstības programma 2012 – 2018 gadiem

Sadarbība ar blakus esošo novadu pašvaldībām un plānošanas reģionu satiksmes infrastruktūras plānošanā	x
Organizēt sabiedriska transporta kustību novada teritorijā	x
Draudi	
Valsts finanšu līdzekļu samazinājums autoceļu rekonstrukcijai un uzturēšanas darbu veikšanai	x
Sistēmiskas pieejas trūkums transporta infrastruktūras veidošanai valsts un reģiona mērogā	x
Sabiedriskā autotransporta maršrutu skaita un reisu biežumu samazināšana	x
Zemes īpašnieku noraidošā attieksme pret infrastruktūras attīstību līdzās viņu zemes gabaliem var ierobežot un aizkavēt ielu vai ceļu rekonstrukcijas projektu īstenošanu	x
Ceļu uzturēšanas un rekonstrukcijas darbu izmaksas paaugstināšanās	x

Sakaru komunikāciju un informatizācijas SVID analīze

49.tabula

	Vietējā	Reģionālā mērogā	Valsts
Stiprās puses			
Pašvaldība nodrošina publiskā interneta pieejamību iedzīvotājiem Pilsrundālē, Svitenē, Bērstelē, Viesturos, Vecrundālē	x		
Dažāds interneta pakalpojumu nodrošinātāju skaits un plaša interneta pieejamība		x	
Labā fiksēto un mobilo telekomunikāciju tīklu infrastruktūra, laba pakalpojumu sniegšanas kvalitāte			x
Izveidota Rundāles novada pašvaldības mājas lapa	x		
Nodrošināta pasta pakalpojumu saņemšana	x		
Mobilo sakaru tīkla pārklājums aptver lielāko daļu no teritorijās		x	
Vājās puses			
Patvaļīga elektronisko sakaru ierīču (antenas, kabeļi) ierīkošana, kas rada bojājumus ēku jumtiem un fasādēm	x		
Nepilnīgs e-pakalpojumu klāsts Rundāles novada pašvaldības mājas lapā	x		
Trūkst informācijas par Internet lietotāju daudzumu novadā	x		
Nekvalitatīvi telekomunikāciju, interneta pakalpojumi attālākajos novada vietās		x	
Nav apkopotas informācijas par iedzīvotāju e-pastiem	x		
Nav vienotas komunikācijas shēmas ar dažādām iedzīvotāju grupām	x		
Iespējas			
Sakaru uzņēmumu ieinteresētība attīstīt savu pakalpojumu servisa līmeni un kvalitāti		x	
Mobilo sakaru tīklu pārklājumu un infrastruktūras uzlabošana		x	
Iekļaušanās e-pārvaldes sistēmā			x
Draudi			
Pasta nodaļu skaita samazināšana un sniegto pakalpojumu kvalitātes pazemināšanās			x
Interneta pakalpojumu pieejamības tiešā atkarība no			x

elektroenerģijas piegādes

Elektroapgādes un siltumenerģijas infrastruktūras SVID analīze

50.tabula

	Vietējā	Reģionālā mērogā	Valsts
Stiprās puses			
Lielākajās apdzīvotajās vietās ir nodrošināts ielu apgaismojums	x		
Saulaines katlumājā tiek izmantoti atjaunojamie resursi		x	
Pilsrundāles katlumāja ir modernizēta, paaugstināta to darbības efektivitāte un samazināts izmešu daudzums	x		
Vājās puses			
Palielinās īslaicīgu elektroenerģijas piegādes traucējumu skaits		x	
Liels gaisvadu līniju īpatsvars un to tehniskais nolietojums			x
Attīstībai nepietiekamas elektroenerģijas piegādes jaudas un infrastruktūras trūkums		x	
Mazākos ciemos nav nodrošināts ielu apgaismojums	x		
Siltumapgādes tīklu liels tehniskais nolietojums	x		
Atsevišķos ciemos ilgstoši pārtraukta centralizēta siltumenerģijas piegāde un tās infrastruktūras pilnīgs sabrukums	x		
Iespējas			
ES Struktūrfondu finansējuma piesaiste enerģētikas un siltumapgādes attīstībai			x
ES Struktūrfondu finansējuma piesaiste ēku energoefektivitātes paaugstināšanai	x		
Atjaunojamo resursu īpatsvara palielināšana enerģijas ražošanā un alternatīvo enerģijas iegūšanas veidu attīstība			x
Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu veikšana privātajā un publiskajā sektorā		x	
Dažādu institūciju sadarbība attīstības un plānošanas dokumentu izstrādē, lai nodrošinātu optimālu un drošu energoapgādes sistēmas izveidošanu		x	
Elektroenerģijas piegādes drošuma paaugstināšana			x
Atjaunojamo energoresursu izmantošanas īpatsvara palielināšana			x
Draudi			
Zemes īpašnieku negatīva attieksme pret infrastruktūras objektu, kas šķērso to zemes īpašumus, ierīkošanu	x		
Nepietiekamās elektropadeves jaudas var radīt šķēršļus novada uzņēmējdarbības attīstībai		x	
Elektroapgādes infrastruktūras bojājumi elektroenerģijas patēriņa pārslodžu rezultātā		x	

Komunālas saimniecības infrastruktūras SVID analīze

51.tabula

	Vietējā	Reģionālā mērogā	Valsts
Stiprās puses			
ES fondu piesaiste Rundāles novada ūdenssaimniecības sistēmas	x		

Rundāles novada attīstības programma 2012 – 2018 gadiem

sakārtošanai			
Pilsrundālē, Saulainē, Svitenē, Bērstelē nodrošināta lielākās daļas individuālo dzīvojamo māju pieslēgšana centralizētajai ūdens apgādes un kanalizācijas sistēmai	x		
Ciematī pieslēgti pie centralizētās ūdens apgādes	x		
Piecos ciematos darbojas kanalizācija un attīrīšanas iekārtas	x		
Noslēgts līgums par atkritumu apsaimniekošanu		x	
Uzsākta atkritumu šķirošana, šķirotu atkritumu savākšanas punktu un laukumu izveide		x	
Vājās puses			
Rundāles novadā nav vienota pašvaldības uzņēmuma vai iestādes, kas nodarbojas ar ūdenssaimniecības koordināciju visā pašvaldības teritorijā	x		
Informācijas un kontroles par individuālo namu sadzīves notekūdeņu savākšanu, attīrīšanu, infiltrāciju trūkums	x		
Nepilnīga pašvaldības saistošo noteikumu par atkritumu savākšanu administrēšana	x		
Lauku apdzīvoto vietu ūdensapgādes tīklu augsts tehniskais nolietojums un nepietiekama infrastruktūra	x		
Augsts to individuālo dzīvojamo māju īpatsvars, kas nav pieslēgtas centralizētajām kanalizācijas sistēmām	x		
Atsevišķo daudzdzīvokļu mājās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas slikts tehniskais stāvoklis vai trūkums	x		
Ierobežoti finanšu resursi ūdenssaimniecības sakārtošanai		x	
Nepietiekami attīstīta atkritumu šķirošana un savākšana – specializētajos laukumos sašķirotie atkritumi tika savākti ar vienu automašīnu.			x
Nav nodrošināta regulāra lielgabarītu atkritumu savākšana	x		
Zems iedzīvotāju vides izglītības līmenis	x		
Iespējas			
ES Struktūrfondu finansējuma ūdenssaimniecības attīstībai apdzīvotās vietās līdz 200 iedzīvotāju pieejamība	x		
Iedzīvotāju vides izglītības līmeņa pakāpeniska paaugstināšana	x		
Draudi			
Privātie atkritumu apsaimniekotāji nav pietiekami motivēti ilgtermiņa investīciju ieguldījumus atkritumu apsaimniekošanas sistēmas sakārtošanā			x
Gruntsūdeņu un dziļāko ūdens horizontu piesārņojums ar sadzīves un rūpnieciskajiem notekūdeņiem			x

Sabiedriskas nozīmes infrastruktūra SVID analīze

52.tabula

	Vietējā	Reģionālā mērogā	Valsts
Stiprās puses			
Pašvaldība nodrošina tās sniegto pakalpojumu pieejamību lielākos novada ciematos	x		
Pieredze ES fondu finansējuma apgūvē publiski pieejamas infrastruktūras sakārtošanā		x	

Rundāles novada attīstības programma 2012 – 2018 gadiem

Rekonstruēts sporta laukums ar jaunizveidotiem multifunkcionāliem laukumiem pie Pilsrundāles vidusskolas		X
Pilsrundāles vidusskola ir pielāgota izglītojamiem ar funkcionāliem traucējumiem		X
Jaunuzbūvēta ēka bērnu dārzam „Mārpuķīte”	X	
Rekonstruēts Svitenes Saieta nams	X	
Gājēju tilts pār Lielupi pretim Mežotnes pilīm (no aprīļa līdz novembrim)		X
Rundāles pils muzeja ansamblis ar parku		X
Vājās puses		
Pašvaldības finansējuma trūkums sabiedriskās infrastruktūras objektu uzturēšanai un labiekārtojuma līmeņa paaugstināšanai	X	
Nevienmērīgs telpu noslogojums pagastu pārvalžu ēkās	X	
Trūkst labiekārtotu atpūtas vietu pie publiski pieejamiem ūdeņiem		X
Nepietiekamas privātās iniciatīvas sabiedrībai pieejamu objektu veidošanā un uzturēšanā	X	
Attīstības centri un citas apdzīvotas vietas netika veidoti pēc vienotā ainavas plāna	X	
Nav izstrādāti parku infrastruktūras attīstības un apsaimniekošanas plāni	X	
Rundāles novada domes administratīva ēka nav pašvaldības īpašumā	X	
Novada administratīvajā centrā Pilsrundālē nav Kultūras nama	X	
Pilsrundāles bibliotēkai ierobežotas attīstības iespējas	X	
Novada teritorijā nav brīvdabas estrādes lieliem publiskiem pasākumiem		X
Iespējas		
Sadarbība ar citām pašvaldībām un institūcijām, nevalstiskajām organizācijām, uzņēmējiem sabiedriskās infrastruktūras izveidošanā un labiekārtošanā		X
PPP projektu realizācija sabiedrībai nozīmīgu infrastruktūras objektu veidošanā		X
Ārējo finansēšanas avotu plašāka izmantošana		X
Draudi		
Iedzīvotāju aizplūšana no laukiem uz pilsētām un izceļošana		X
Ārējo finanšu avotu nepieejamība infrastruktūras pilnveidošanai		X

Mājokļu infrastruktūra SVID analīze

53.tabula

	Vietējā	Reģionālā mērogā	Valsts
Stiprās puses			
Pilsrundālē nodrošināta daudzdzīvokļu māju apsaimniekošana uz 51 %	X		
Novadā veikti daudzdzīvokļu māju infrastruktūras uzlabojumi un teritorijas labiekārtošana	X		
Jaunizveidotie vai rekonstruētie bērnu laukumi visos attīstības centros	X		
Vājās puses			

Rundāles novada attīstības programma 2012 – 2018 gadiem

Lauku teritorijā netiek veikta centralizēta daudzdzīvokļu mājokļu apsaimniekošana	x	
Nav apkopotas informācijas par mājokļu stāvokli novada mērogā	x	
Lauku teritorijā atsevišķiem ciemiem nav tiem atbilstošas infrastruktūras	x	
Padomju laikā būvētajām daudzdzīvokļu mājām ir zema būvniecības kvalitāte un raksturīgi lieli siltuma zudumi	x	
Vizuāli nepievilcīgas padomju laikā celtās daudzdzīvokļu mājas novada attīstības centros	x	
Zems iedzīvotāju zināšanu līmenis par kopīpašumā esošu dzīvojamo māju apsaimniekošanu	x	
Maz labiekārtotu atpūtas vietu ģimenēm ar bērniem un vecākiem cilvēkiem	x	
Iespējas		
Finansējuma piesaiste ēku energoefektivitātes paaugstināšanai		x
Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām, uzņēmējiem mājokļu infrastruktūras uzlabošanā un teritoriju labiekārtošanā		x
Individuālo ainavas plānu izstrādāšana attīstības centriem un citām apdzīvotām vietām	x	
Draudi		
Iedzīvotāju aizplūšana no laukiem uz pilsētām un izceļošana		x
Iedzīvotāju maksātspējas pazemināšanās		x
Dzīvojamā fonda nolietojums		x

Dabas vides SVID analīze

54.tabula

	Vietējā	Reģionālā mērogā	Valsts
Stiprās puses			
Ģeogrāfiskais izvietojums, Zemgales reģionam raksturīga ainava			x
Auglīga, intensīvi izmantojama zeme – 74,7% teritorijas ir lauksaimniecībā izmantojama zeme		x	
Liels meliorēto augšņu īpatsvars		x	
Natura 2000 teritorijas: „Ozoldārzs” un dabas parka ”Bauska” daļa			x
Daudz mikroliegumu, dabas pieminekļu un citu aizsargājamo objektu	x		
Svītenes, Lielbērsteles, Ziedoņu parki, Mežotnes pilskalns ar apkārtni, ka brīvi pieejamas rekreācijas teritorijas		x	
Lielupe ar kreisā krasta pietekām kā izcils ainavas elements			x
Rundāles pils muzeja ansamblis ar parku kā atpūtas vieta un ainavas elements			x
Ūdenstilpne “Dzirnavu dīķis” Pilsrundāles ciematā	x		
Nepiesārņotie ūdeņi			x
Nav rūpnieciskas ražošanas uzņēmumi, kas piesārņotu atmosfēru	x		
Nepārsniegti gaisa kvalitātes normatīvi		x	
Nav atkritumu poligonu		x	
Esošie meži pārsvarā atrodas Valsts īpašumā un ir apsaimniekoti		x	
Izstrādāts dabas aizsardzības plāns dabas parkam “Bauska”			x

Rundāles novada attīstības programma 2012 – 2018 gadiem

Izstrādāti saistošie noteikumi par atkritumu apsaimniekošanu	x	
2007. – 2013. gadiem teritoriālajā plānojuma pēctecību nodrošina teritoriālais plānojums 2012.-2025.g.,		x
Labas tradīcijas kopējo pasākumu organizēšanā teritorijas sakopšanā	x	
Vājās puses		
Ūdens līmeņa svārstības gada laikā nenodrošina upes pašattīrīšanās spēju		x
30% l/s zemes ir ar sliktu dabisko drenāžu	x	
Ir pavasarī applūstošas teritorijas	x	
Meliorācijas tīklu sliktais tehniskais stāvoklis, meliorācijas būvju nolietojums un daļēja sabrukšana		x
Pamestie padomju laika l/s objekti un pamestas mājas degradē ainavu		x
Vairāki punktteida piesārņojumi	x	
Nepietiekami labiekārtotas publiskas brīvi pieejamas rekreācijas vietas		x
Ūdenstilpnēm un apgabala upju baseinam nav apsaimniekošanas plāni		x
„Ozoldārzam” nav dabas aizsardzības plāna		x
Aizsargājamām teritorijām nav izveidotas apsaimniekošanas plānu realizācija	x	
Vāja sabiedrības interese par vides aizsardzību	x	
Plašai sabiedrībai nav nodrošināta pieeja informācijai par aizsargājamiem objektiem, dabas resursiem un to stāvokli novada teritorijā	x	
Nepietiekami pašvaldības finanšu resursi vides pasākumu realizēšanā	x	
Iespējas		
Videi draudzīga tūrisma un apkalpojošās infrastruktūras attīstība		x
Sadarbības starp pašvaldību, iedzīvotājiem un citām institūcijām ĪADT attīstīšanā		x
Dažādu finansējuma avotu piesaiste vides projektu un pasākumu realizēšanā		x
Iedzīvotāju mērķtiecīga izglītošana vides aizsardzības jautājumos		x
Draudi		
Bioloģiskās daudzveidības samazināšanās pārmērīgas un nekontrolētas izmantošanas dēļ		x
Valsts institūciju nespēja realizēt dabas aizsardzības plānos paredzētos pasākumus		x
Naftas un naftas produktu vads „Polocka - Ventspils” ka vides piesārņošanas objekts avārijas gadījumā		x

Kultūrvides SVID analīze

55.tabula

	Vietējā	Reģionālā mērogā	Valsts
Stiprās puses			
Zemgales reģionam raksturīga ainava ar plašiem labi apsaimniekotiem laukiem			x
Daudz unikālu kultūrvēsturisku un dabas objektu:			x
Plaša kultūras pakalpojumu pieejamība visām paaudzēm	x		

Rundāles novada attīstības programma 2012 – 2018 gadiem

Nodrošinājums ar pieredzējušiem un atbilstošas kvalifikācijas speciālistiem	x		
Labs bibliotēku materiāli tehniskais nodrošinājums		x	
Augsta amatiermākslas kolektīvu darba kvalitāte		x	
Labas jaunizveidotas kultūras tradīcijas	x		
Aktīva kolektīvu dalība dažādos pasākumos	x		
Patstāvīgs novada atbalsts amatieru kolektīviem	x		
Labas sporta tradīcijas un sacensībās organizēšanā	x		
Konkursa “Sakoptākā novada seta” norise			
Vājās puses			
Novada administratīvajā centrā nav Domei piederēto telpu ar atbilstošu vietu skaitu lielu pasākumu organizēšanai	x		
Nepietiekams finansējums lielu un konkurētspējīgu kultūras produktu attīstībai un projektu realizācijai		x	
Nav brīvdabas estrādes		x	
Nav atsevišķa Rundāles novada novadpētnieciska muzeja		x	
Nav pietiekami daudz resursu savlaicīgai materiāli tehnisko līdzekļu nomaiņai	x		
Līdzenuma ainava apmeklētājiem nelielas īpaši pievilcīga		x	
Rundāles pils muzeja apmeklētāji mērķtiecīgi brauc tikai uz pili		x	
Lielākai daļai objektu nav individuālo attīstību plānu, nav vienotas koncepcijas par vēlamu kultūras objektu attīstību	x		
Atsevišķo kultūrvesturisko objektu pašreizējais stāvoklis ir neapmierinošs	x		
Trūkst vēsturiski izveidojušas kopējas novada tradīcijas	x		
Novadam nav izstrādāta tūrisma attīstības programma		x	
Nav izstrādātas kopējās politikas sporta jomas attīstībai	x		
Nepietiekami intensīvi izmantoti pastāvošie sporta resursi	x		
Veselīga dzīvesveida popularitātes trūkums sabiedrībā			x
Iespējas			
Finansējuma piesaiste no dažādiem finanšu avotiem		x	
Privātās un publiskās partnerības iespēju izmantošana		x	
Sabiedrības līdzdalības paaugstināšana kultūras procesu veidošanā			
Iesaistišanās sadarbības projektos, lai sekmētu pakalpojumu pilnveidi un attīstību		x	
Pārrobežu sadarbības attīstīšana			x
Dibināt jaunas tradīcijas sporta pasākumu organizēšanā		x	
Draudi			
Valsts piešķirtā finansējuma, t.sk. mērķdotāciju apjoma samazinājums kultūras nozarei			x
Kultūras zemais novērtējums sabiedrībā			x
Pazemināsies iedzīvotāju maksātspēja			x

Sociālās vides un veselības aizsardzības SVID analīze

56.tabula

	Vietējā	Reģionālā mērogā	Valsts
Stiprās puses			
Novada teritorijā tiek nodrošināta sociālā palīdzība un pieejami sociālie pakalpojumi	x		

Rundāles novada attīstības programma 2012 – 2018 gadiem

2011.g. uzsāk darbību Rundāles novada sociālais centrs Saulainē	X	
Pašvaldības budžeta veidošanā sociālais budžets ir viena no prioritātēm	X	
Vienota pieeja sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sniegšanā visa novada teritorijā	X	
Ir nodrošināta pakalpojumu pieejamība tuvāk klientu dzīvesvietai	X	
Labs nodrošinājums ar transportu, lai operatīvi sniegtu sociālus pakalpojumus	X	
Novada teritorijā esošas ģimenes ārstu prakses		X
Rundāles novada pašvaldības policijas izveidošana 2011.g.	X	
Vajās pusēs		
Nepietiekama sociālā infrastruktūra, piemērotu un pielāgotu telpu trūkums sociālo pakalpojumu sniegšanai, pieejamības nodrošināšanai un pakalpojumu attīstīšanai	X	
Pašreizējais pakalpojumu klāsts nav pietiekošs	X	
Speciālistu trūkums un esošo speciālistu pieaugoša noslodze	X	
Nav dienas pakalpojumu centra	X	
Higiēnas centri ir pieejami nelielam cilvēku skaitam, nav pietiekami materiāli tehniski nodrošināti	X	
Nepietiekami daudzveidīgi sociālie alternatīvās aprūpes pakalpojumi lauku teritorijā	X	
Nepietiekams sabiedrības informētības līmenis par sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības jautājumiem		X
Pietrūkst starpprofesionāļu komanda sociāli mazaizsargāto iedzīvotāju tiesību un interešu aizstāvības nodrošināšanai	X	
Preventīvie pasākumi nenotiek pēc vienota plāna	X	
Iedzīvotāju dzīves apstākļi krasi atšķiras dažādās dzīves vietās	X	
Alkoholisms sociāli zemākajos iedzīvotāju slāņos		X
Notiek strauja iedzīvotāju noslāņošanās	X	
Deklarēto iedzīvotāju skaits ir daudz lielāks, nekā pastāvīgi dzīvojošo	X	
Iedzīvotāju inertums un neieinteresētība	X	
Neattieks sociālo pakalpojumu kvalitātes un to efektivitātes izvērtējums	X	
Pakalpojumu pēctecības trūkums atsevišķām mērķgrupām	X	
Nav veselības veicināšanas speciālista, kas koordinētu starpinstitucionālo sadarbību veselības jomā	X	
Iespējās		
Investīciju piesaiste sociālo pakalpojumu attīstībai		X
Sadarbības pilnveidošana starp dienestiem un dažādām institūcijām, kuras iesaistītas sociālo problēmu risināšanā		X
Pakāpeniski paplašināt sociālo pakalpojumu piedāvājumu saskaņā ar ZPR izstrādātiem priekšlikumiem un vadlīnijām		X
Starpinstitūciju sadarbības uzlabošana un atgriezeniskas saites nodrošinājums		X
Speciālistu kapacitātes paaugstināšana		X
Draudi		
Biežas izmaiņas valsts izdotajos normatīvajos aktos, tai skaitā nodokļu politikā		X
Nespēja valsts un pašvaldību līmenī nodrošināt normatīvajos aktos noteiktās prasības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sniegšanā visiem, kam tas ir nepieciešams		X

Vispārēja iedzīvotāju maksātspējas pazemināšanās un trūcīgu personu skaita pieaugums		x
Sabiedrības novecošanās un iedzīvotāju izceļošanas tendence		x
Sociālās palīdzības saņēmēju skaita pieaugums, pārsniedzot pašvaldības resursu iespējas	x	

Pašvaldības pārvaldes SVID analīze

57.tabula

	Vietējā	Reģionālā mērogā	Valsts
Stiprās puses			
Pieredzējuši speciālisti un maza speciālistu mainība	x		
Pašvaldība ir finansiāli spējīga piesaistīt profesionālus darbiniekus	x		
Plašs pašvaldības piedāvāto pakalpojumu klāsts		x	
Mērķtiecīga un piesardzīga budžeta plānošana	x		
Piesardzīga pašvaldības kredītpolitika	x		
Samērā labs pašvaldības materiāltehniskais nodrošinājums	x		
Atbalsts pašvaldības darbinieku tālākizglītībai un kvalifikācijas paaugstināšanai	x		
Administratīvais centrs teritoriāli atrodas novada centrā	x		
Tiek izstrādāts teritorijas attīstības plānošanas dokumentu komplekts, kas paredz sistematizētu pieeju attīstības plānošanā ilgtermiņā		x	
Pieredze un kompleksa risinājumi ekonomisko (finanšu) instrumentu izmantošanā atsevišķo jomu attīstībai	x		
Ir izveidota mājas lapa www.rundale.lv	x		
Bezmaksas novada informatīvais izlaidums „Rundāles novada ziņas”	x		
Dokumentu vadības sistēmas izmantošana darba organizēšanā	x		
Vienota un caurspīdīga apmeklētāju apkalpošanas sistēma	x		
Labas tradīcijas sadarbībai ar NVO un uzņēmējiem	x		
Vājās puses			
Nav nodrošināta atgriezeniska saite pašvaldības pakalpojumu efektivitātes sniegšanā un kvalitātē	x		
Nav pieejamas administratīvas telpas vienas pieturas aģentūras principa ieviešanai Rundāles novadā		x	
Nepietiekama publiski pieejamā informācija par pašvaldības darbu (trūkst informatīvie stendi apdzīvotās vietās)	x		
Nepietiekami aktīva sadarbība ar ārvalstu pašvaldībām		x	
Nepietiekami izmantotas informācijas tehnoloģiju iespējas	x		
Nav izstrādāta mehānisma pieņemto saistošo noteikumu efektivitātes izvērtēšanai	x		
Iespējās			
Finanšu piesaiste ar investīciju fondu un citu avotu starpniecību			x
Privātās un publiskās partnerības projektu realizācija		x	
Sadarbība ar ārvalstu partneriem, citiem novadiem un dalība partnerorganizācijās	x		
Jaunāko komunikatīvo tehnoloģiju izmantošana pašvaldības darba uzlabošanā – interaktīva mājas lapa ar sabiedrību	x		

uzrunājošo rīku izmantošanu		
Sadarbības veidus paplašināšana ar nevalstiskajām organizācijām un uzņēmējiem	X	
Vienas pieturas aģentūras principa ieviešana		X
Izmantojamo metožu klāsta palielināšana pašvaldību pakalpojumu kvalitātes izvērtēšanā	X	
Vides pārvaldības sistēmas ieviešana		X
Daudzpusīga komunikācijas plāna izstrāde un ieviešana	X	
Draudi		
Neparedzamas un biežas izmaiņas normatīvajos aktos, neprognozējama nodokļu politika		X
Iedzīvotāju aizplūšana no lauku teritorijām, demogrāfiskās situācijas pasliktināšanās		X
Funkciju deleģēšana pašvaldībām no *augšas*, nenodrošinot finansējumu		X
Augsta bezdarba līmeņa saglabāšanās		X
Investīciju projektu sadārdzināšanās		X
Kvalificētu speciālistu aizplūšana uz Rīgu vai uz citām darbības sfērām	X	

ESOŠAS SITUĀCIJAS ANALĪZES KOPSAVILKUMS

58.tabula

	Vietējā	Reģionālā mērogā	Valsts
Stiprās puses			
Izdevīgs ģeogrāfiskais stāvoklis, neliels attālums līdz Rīgai un Jelgavai			X
Teritoriju šķērso valsts reģionālās un vietējas nozīmes autoceļi, kas nodrošina teritorijas sasniedzamību		X	
Laba fiksēto un mobilo telekomunikāciju tīklu infrastruktūra, laba pakalpojumu sniegšanas kvalitāte, plašs IKT pakalpojumu piedāvājums		X	
Plašs izglītības pakāpju nodrošinājums novada teritorijā, liels izglītības iestāžu attīstības potenciāls		X	
Kvalificētu un izglītotu darbinieku pieejamība	X		
Bagātīgs kultūrvēsturiskais mantojums	X		
Plaša kultūras pakalpojumu pieejamība visām paaudzēm	X		
Novada teritorijā tiek nodrošināta sociālā palīdzība un pieejami sociālie pakalpojumi	X		
Ekoloģiski tīra, nepārbīvēta dzīves vide, bez rūpnieciskiem piesārņojumiem			X
Pieredze un kompleksa risinājumi ekonomisko (finanšu) instrumentu izmantošanā atsevišķo jomu attīstībai		X	
Pieredze un kompleksa risinājumu pielietošana savstarpējo komunikāciju uzlabošanai problēmjautājumu risināšanā	X		
Vājās puses			
Uzņēmējdarbība pārstāvēta pārsvara ar lauksaimniecības nozarē strādājošiem uzņēmējiem		X	
Nepietiekami attīstīts tūrisma un sadzīves pakalpojumu sfēras		X	
Neapmierinoša autoceļu kvalitāte		X	
Nepietiekami izmantotas informācijas tehnoloģiju iespējas	X		

Rundāles novada attīstības programma 2012 – 2018 gadiem

Nepietiekama savstarpēja iekšējā komunikācija un nesakārtota informācijas apmaiņas sistēma	X	
Sociālo pakalpojumu klāsts nav pietiekami plašs		X
Ir nepietiekamais publiski pieejamas atpūtas un rekreācijas vietu skaits apdzīvotās vietās un ūdens tuvumā		X
Amatniecības nepietiekama attīstība		X
Nav apkopota un nav sistematizēta informācija par novada materiālām un nemateriālām kultūrvēsturiskām vērtībām		X
Iespējas		
Finanšu piesaiste ar investīciju fondu un citu avotu starpniecību	X	
Privātās un publiskās partnerības projektu realizācija		X
Uzņēmējdarbības attīstības orientācija uz zināšanām bāzētas produkcijas ražošanu un pakalpojumiem ar lielāku pievienoto vērtību		X
Tūrisma un atpūtas nozaru attīstība, balstoties uz dabas un kultūras resursiem		X
Mūžizglītības attīstība		X
Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu veikšana privātajā un publiskajā sektorā		X
Nelielas ražošanas attīstība novadā, piedāvājot potenciālajiem investoriem bijušās administratīvās un lauksaimnieciskās ražošanas objektu teritorijas, kā arī kvalificētu darbaspēku		X
Draudi		
Neparedzamas un biežas izmaiņas normatīvajos aktos, neprognozējama nodokļu politika		X
Iedzīvotāju aizplūšana no lauku teritorijām, demogrāfiskās situācijas pasliktināšanās		X
Augsta bezdarba līmeņa saglabāšanās		X
Investīciju projektu sadārdzināšanās		X
Kvalificētu speciālistu aizplūšana ārpus Rīgu	X	

4. STRATĒĢISKĀ DAĻA

Vidēja termiņa stratēģija formulēta, balstoties pašreizējās situācijas izvērtējumā un SVID analīzē, kas raksturo Rundāles novada teritoriju. Stratēģija ir veidota tā, lai maksimāli izmantojot iekšējos resursus un priekšrocības, panāktu teritorijas konkurētspējas paaugstināšanu un sasniegtu ilgtermiņā nospraustos stratēģiskos mērķus. Izvirzītie mērķi balstās dažādu iedzīvotāju grupu un uzņēmēju neformālās aptaujās, kā arī uz tiem priekšlikumiem, kas izskanējuši organizētajās novada speciālistu un pašvaldības darbinieku sanāksmēs.

Rundāles novada Attīstības programma 2012–2018. gadiem izstrādāta, ņemot vērā apstiprinātos Valsts, Zemgales plānošanas reģiona un novada pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentus un izvērtējot arī blakus esošo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentus.

Attīstības nodrošināšana saistās ar Rundāles novada domes darbības pamatojumu jeb misijas formulējumu – kāds būs mūsu darbības veids? Misija ietver attieksmju un nodomu deklarāciju, nevis konkrētu lietu un darbību aprakstu. Savukārt, lai izvēlētos reālu mērķi un tā sasniegšanai izraudzītos piemērotākos līdzekļus, ir nepieciešams skaidrs attīstības redzējums jeb vīzija – kādu novadu mēs vēlamies redzēt? Vīzija ir izdomāts, apsvērts un formulēts priekšstats un attīstības filosofija par to, kam ir jābūt. No vīzijas izriet attīstības prioritātes, stratēģiskie mērķi un darbības virzieni. Katram darbības virzienam ir pakārtoti uzdevumi, kā arī konkrētas rīcības uzdevumu izpildīšanai.

Rundāles novada attīstības programma 2012–2018.gadam paredz piecu stratēģisko mērķu sasniegšanu, ko var realizēt, darbojoties 43 darbības virzienos, izpildot 116 uzdevumus un 447 rīcības. Tuvākajos trīs gados plānotās rīcības ir izdalītas atsevišķi un veido „Rīcības plānu 2012.- 2014. gadiem”. Dažas rīcības ir izpildāmas pastāvīgi, dažām noteikts konkrēts izpildīšanas laiks.

Mērķi, darbības virzieni, uzdevumi un rīcības ir vienlīdzīgi pēc to nozīmes un vērsti uz savstarpēju mijiedarbību. Tas ir uzskatams par būtisku priekšnosacījumu Stratēģisko mērķu sekmīgai sasniegšanai.

Teritorijas plānošanas attīstības dokumenti tika izstrādāti, ņemot vērā Rundāles novada pašvaldības darba prioritārās vērtības:

1. Komandas darbs
2. Konstruktīva sadarbība un uzticamība
3. Mērķtiecīga izglītošanā
4. Pašcieņa
5. Stabilitāte un drošība
6. Atbildība un kvalitāte
7. Oriģinalitāte, atvērtība un drosme
8. Labklājība
9. Ģimene
10. Patriotisms, lojalitāte

4.1. Rundāles novada pašvaldības misija

Rundāle ir stabils un attīstīts Zemgales novads. Rundāles novada pašvaldība sekmē iedzīvotāju labklājību, pārticību un personisko izaugsmi, kā arī rūpējas par esošo materiālo un nemateriālo vērtību saglabāšanu.

4.2. Novada vīzija

✓ Rundāles novadā dzīvo stipra sabiedrība, kas savu labklājību vairo, aktīvi nodarbojoties ar Zemgalei raksturīgu lauksaimniecību un piedāvājot daudzveidīgus pakalpojumus.

✓ Rundāles novada pašvaldība rūpējas par saviem iedzīvotājiem, nodrošinot nepieciešamo pakalpojumu pieejamību, kā arī uzturot un pilnveidojot esošo infrastruktūru, maksimāli noturot sociālo, ekonomisko un vides procesu līdzsvaru.

✓ Rundāles novads ir Eiropas līmenī pazīstams tūrisma galamērķis ar sakārtotu infrastruktūru, kvalitatīvu un drošu dzīves vidi.

✓ Rundāles novads izceļas ar ievērojamiem panākumiem kultūras mantojuma rekonstrukcijā un saglabāšanā.

✓ Rundāles novadā ir plašs, sabiedrības vajadzībām piemērots izglītības, kultūras un sporta piedāvājums.

✓ Pakalpojumu kvalitāte un piedāvātas attīstības iespējās spēj nodrošināt jaunas paaudzes piesaistīšanu un celt sabiedrības pašapziņu.

✓ Rundāles novads ir konkurētspējīgs, attīstīts, ar labu, kvalitatīvu publisko infrastruktūru un uz inovācijām orientēto uzņēmējdarbību.

4.3. Novada prioritātes un attīstības mērķi.

Rundāles novada tradicionālie un inovatīvie nodarbošanās veidi, publisko pakalpojumu augsta kvalitāte, daudzpusīgas izglītības iespējas, kultūras un sporta aktivitātes nodrošina īpašu dzīves vidi un piesaista iedzīvotājus.

Rundāles novads nostiprina savu tēlu iedzīvotāju un viesu prātos kā spēcīga dzīves vieta ar plašām attīstības iespējām.

Ņemot vērā, ka ikviena pašvaldība vispirms sastāv no cilvēkiem, un visas notikušas un plānotas darbības ir vērstās uz novada iedzīvotājiem un sniegtajiem pakalpojumiem, Rundāles novada dome kā Rundāles novada attīstības ilglaicīgu prioritāti noteica:

DROŠU, KVALITATĪVU UN ILGTSPĒJĪGU DZĪVES VIDI RUNDĀLES NOVADA IEDZĪVOTĀJIEM

Dzīves vides kvalitāte, drošība un ilgtspēja ir pamats iedzīvotāju labklājībai. Savukārt, iedzīvotāju labklājību jāsaprot kā plašu sociālo un ekonomisko dzīves apstākļu kopumu, ko raksturo:

- gandarījumu sniedzošs darbs, saimnieciskā darbība, kas orientēta materiālās labklājības celšanai;
- dzīve kvalitatīvā vidē;
- plašas un daudzveidīgas izglītības iespējas mūža garumā;
- daudzveidīgais sociālo pakalpojumu klāsts un sociālais taisnīgums;
- kultūra, sports un plašas atpūtas iespējas;
- iespējas radoši izpausties, aktīvs dzīvesveids;
- fiziskā un sociālā drošība;
- ilgtspējīga un līdzsvarota apkārtējās vides izmantošana;
- rezultatīva sadarbība un komunikācija;
- iespēja piedalīties pašvaldības teritorijas attīstības plānošanā, lēmumu pieņemšanas un sabiedriskajos procesos kopumā;
- - efektīva un profesionāla pārvalde.

Lai sekmētu izvirzītās ilgtermiņa prioritātes īstenošanu, pašvaldības resursi tiks ieguldīti piecos vienlīdz svarīgos attīstības virzienos vai vidēja termiņa prioritātēs:

1. kvalitatīvas dzīves vides ar sakārtotu publisko infrastruktūru attīstībā,
2. cilvēkresursu attīstības un to efektīvas izmantošanas sekmēšanā,
3. sociāli drošas vides ar kvalitatīviem publiskiem pakalpojumiem izveidošanā,
4. ekonomisko aktivitāti veicinošas vides, balstītas uz ilgtspējīgo dabas resursu izmantošanu, veidošanā,
5. efektīvas komunikācijas attīstībā starp visām iedzīvotāju grupām, uzņēmējiem un institūcijām, veicinot savstarpēju uzticību un ieguvumus.

Visi pieci attīstības virzieni ir savstarpēji ļoti svarīgi un mijiedarbojas gan savā starpā, gan ar izvirzīto prioritāti. Ekonomiskā aktivitāte veicina kvalitatīvas dzīves telpas veidošanos.

Ilgspējīgi izmantoti dabas resursi dod savu ieguldījumu gan ekonomikā, gan labvēlīgas dzīves vides veidošanā, bet komunikācijas uzdevums ir saaicināt kopā visas novada attīstībā ieinteresētas puses, lai veicinātu sabiedrības iesaistīšanu lēmumu pieņemšanas procesā.

Savukārt novadam raksturīgie zemes resursi, kā arī laba sasniedzamība un sakārtota infrastruktūra rada pietiekami pievilcīgu vidi investīcijām un ekonomikas tālākai attīstībai.

Lai sekmētu Rundāles novada iedzīvotāju labklājību, novada konkurētspējas paaugstināšanu, katrai vidēja termiņa prioritātei ir definēts stratēģiskais mērķis – uzstādījumu kopums vēlamajām situācijās pārmaiņām, kas kalpo par pamatu veicamo darbību identificēšanai.

KVALITATĪVA DZĪVES VIDE

Stratēģiskais mērķis 1: attīstīt kvalitatīvu dzīves vidi ar sakārtotu publisko infrastruktūru

Kvalitatīva dzīves vide - ir visa novada teritorija ar novada nozīmes attīstības centru Pilsrundālē un četriem vietējās nozīmes attīstības centriem ar publiskām telpām, pieejamiem kvalitatīviem pakalpojumiem, ainaviski pievilcīgām un labi apsaimniekotām dabas teritorijām, bagātīgu un novada attīstībā integrētu kultūrvēsturisko mantojumu.

CILVĒKRESURSU ATTĪSTĪBA

Stratēģiskais mērķis 2: radīt katram Rundāles novada iedzīvotājam daudzveidīgas izglītošanās un personības attīstības iespējas mūža garumā

Cilvēkresursu attīstība – galvenais resurss ir cilvēku zināšanas, kuras attīstot, kā arī prasmīgi un mērķtiecīgi izmantojot, ir iespējami sasniegt ne tikai Eiropas savienības stratēģiskā mērķa – kļūt par konkurētspējīgu reģionu pasaulē – sasniegšanā, bet arī valsts ilgtermiņa attīstībā un labklājības nodrošināšana.

SOCIĀLI DROŠA VIDE

Stratēģiskais mērķis 3: izveidot sociāli drošu vidi ar kvalitatīviem kultūras, sporta un atpūtas, sociālajiem un veselības aprūpes pakalpojumiem

Sociāli droša vide – dzīves telpa ar teicamiem kultūras, sporta un atpūtas, sociālajiem un veselības aprūpes pakalpojumiem, drošu vidi un aktīvu sabiedrisko dzīvi. Novada iedzīvotājiem un apmeklētājiem ir līdzvērtīgas iespējas pilnvērtīgi, saturīgi un kvalitatīvi pavadīt brīvo laiku, līdzdarboties daudzveidīgās kultūras un sporta aktivitātēs, veicināt apzinīgu un saudzīgu publisko rekreācijas vietu izmantošanu.

EKONOMISKI AKTĪVA VIDE

Stratēģiskais mērķis 4: veidot ekonomisko aktivitāti veicinošu vidi, ilgtspējīgi izmantojot pieejamos dabas resursus

Attīstīta daudzveidīga saimnieciskā darbība ir pamats kvalitatīvas dzīves vides nodrošinājumam. Stabils, drošs un **aktīvas ekonomiskās vides** veicināšana, atbalstot uzņēmējdarbību, attīstot uzņēmējdarbībai nepieciešamo atbalsta infrastruktūru un radot pamatu turpmākai investīciju piesaistei un ekonomiskās aktivitātes stimulēšanai. Ilgtspējīgi un efektīvi apsaimniekoti dabas resursi, kas saglabā gan to ainaviskās un ekoloģiskās vērtības, gan dod savu ieguldījumu ekonomiskajā attīstībā.

KOMUNIKĀCIJA UN SADARBĪBA

Stratēģiskais mērķis 5: attīstīt efektīvu komunikāciju starp visām iedzīvotāju grupām, uzņēmējiem un institūcijām, veicinot savstarpēju uzticību un ieguvumus

Saskarsme, arī **komunikācija, sazināšanās un savstarpēji sakari**, ir informācijas apmaiņa starp diviem un vairākiem cilvēkiem. Tā ir ļaužu vai sociālo grupu savstarpēja mijiedarbība. Rundāles novada pārvaldība tiek balstīta uz efektīvu komunikāciju starp visām iedzīvotāju grupām.

4.4. Sasniedzamie mērķi, darbības virzieni, uzdevumi un rīcības.

Sasniedzamie mērķi, darbības virzieni, uzdevumi un rīcības ir noformēti 5 tabulās. Visas tabulas ir līdzīgas pēc uzbūves un struktūras, bet, lai lietotājiem būtu vieglāk orientēties apjomīgajā dokumentā, tās atšķiras pēc krāsas. Katram stratēģiskajam mērķim ir piešķirta krāsa, kas tika izmantota jau pie mērķa formulējuma: 1. ....; 2. . ....; 3. ....; 4. ....; 5. .... Lai sasniegtu noteikto mērķi, ir paredzēti secīgi sanumurētie darbības virzieni. Zem katra darbības virziena ir paredzēti uzdevumi un konkrētas rīcības. Kā atsevišķa sadaļa ir izveidots arī Rīcības plāns, kas ietver konkrētu pasākumu kopumu Rundāles novadā septiņiem gadiem no 2012. līdz 2018.gadam. Katrai konkrētai rīcībai ir uzrādīts izpildītājs, izpildes termiņš – 3 gadu laikā (2012.-2014.), 7 gadu laikā (2015.-2018.) vai tajā jādabojas pastāvīgi.

**1. stratēģiskais mērķis/1.vidēja termiņa prioritāte:
Attīstīt sakārtotu infrastruktūru un kvalitatīvu dzīves vidi.**

U – Uzdevums

R - Rīcība

1.1. Darbības virziens: Ceļu tīkla un sabiedriskā transporta uzturēšana un attīstība

U.1.1.1.	Valsts reģionālo autoceļu un tilta rekonstrukcija, panākot vienošanas ar SM un VARAM
R.1.	P103 Dobeles-Bauska, asfalta seguma atjaunošana posmos
R.2.	V1033 Tilta pāri Īslīcei rekonstrukcija un paplašināšana uz valsts vietējā autoceļa Pilsrundāle –Svitene-Klieņi
U.1.1.2.	Valsts autoceļu rekonstrukcija, panākot vienošanas ar SM un VARAM
R.3.	V1033 Pilsrundāle- Svitene – Klieņi – – valsts vietējā autoceļa asfaltēšana
R.4.	V1034 Bauska – Priedītes – valsts vietējā autoceļa asfaltēšana
R.5.	V1002 Dzirnietki – Pilsrundāle – valsts vietējā autoceļa posma no Kukšu kroga līdz Jelgavas novada robežai asfaltēšana
R.6.	V1038 Mežotne – Viesturi –Jaunviraulka – valsts vietējā autoceļa asfaltēšana
R.7.	V1030 Saulaine – Virsīte – Svitene – Senči valsts vietējā autoceļa rekonstrukcija un asfalta seguma izbūve
R.8.	V1032 Lietuvas robeža – Svitene – Jāņukrogs valsts vietējā autoceļa rekonstrukcija
R.9.	V1029 Ziedoņi – Bērzi – Lībieši- Lietuvas robeža valsts vietējā autoceļa 0,9 km posma daļēja rekonstrukcija
U.1.1.3.	Pašvaldības ielu asfaltēšana un asfalta seguma atjaunošana
R.10.	Liepu iela (Viesturi) asfaltēšana
R.11.	Novadu iela (Pilsrundāle) asfalta seguma atjaunošana
R.12.	Saulgriežu iela (Pilsrundāle) asfalta seguma atjaunošana
R.13.	Dārza ielas (Bērstele) asfaltēšana
R.14.	Skolas ielas (Saulaine) asfalta seguma atjaunošana
R.15.	Burtietku iela (Viesturi) asfalta seguma atjaunošana
R.16.	Lejietku ielas (Pilsrundāle) posma asfalta seguma atjaunošana
R.17.	Jāietku iela asfalta seguma atjaunošana
R.18.	Dārza ielas (Pilsrundāle) asfalta seguma atjaunošana
R.19.	Ziedoņu ielas (Ziedoņi) asfaltēšana
R.20.	Loka ielas (Saulainē) daļas gar dzīvojamajām mājām asfaltēšana
U.1.1.4.	Pašvaldības ceļu rekonstrukcija
R.21.	Pašvaldības autoceļu programmas izveidošana 3gadiem un ikgadēja aktualizēšana
R.22.	A3 Sudmalas kapi – Dzirnietku pietura 710m rekonstrukcija
R.23.	B55 Ceļa Viesturi – Grāvendāles parks asfaltēšana
R.24.	A2 Ceļa Mazrundāle – Vecrundāle asfaltēšana
R.25.	A4 Ceļa Saulītes – Mazmežotne – Senči asfaltēšana – asfaltēt posmus Saulītes – Mazmežotne un Senči – Mežotnes pilskalns, palienas zona paliek ar šķembu segumu.
R.26.	B8 Ceļa Maiņas – Līdumietki daļēja rekonstrukcija, grāvju atjaunošana
R.27.	A1 Ceļa Jāietki – Druvas –Vecrozēni asfalta seguma atjaunošana un daļēja rekonstrukcija
U.1.1.5.	Auto stāvlaukumu attīstība

R.28.	Pilsrundālē pie Rundāles novada domes auto stāvvietas rekonstrukcija
R.29.	Auto stāvlaukuma pie Mežotnes baznīcas projektēšana
R.30.	Auto stāvlaukuma pie Mežotnes baznīcas izbūve
R.31.	Auto stāvlaukuma pie Pilsrundāles veikala rekonstrukcija
U.1.1.6.	Vienotās norāžu sistēmas ieviešana
R.32.	Izstrādātā projekta realizācija par 48 vienota stila norāžu izvietojumu
R.33.	Vienotās norāžu sistēmas mājas nosaukumu un ielu nosaukumu, ar adresēm izstrāde un ieviešana
R.34.	Vienotu norāžu tūrisma un vides objektiem, informācijas stendu ar informāciju un teritorijas kartēm uzstādīšana
R.35.	Novada teritorijas iekļaušana elektroniskajā navigācijas sistēmā
U.1.1.7.	Veloceliņu tīkla attīstība
R.36.	Velomaršrutu izstrādāšana novada teritorijā
R.37.	Veloceliņu marķēšana
R.38.	Velo infrastruktūras izveidošana (stāvvietas, pieturvietas, atpūtas vietas)
R.39.	Tehnisko projektu izstrāde maršrutiem Dabas parka „Bauska” teritorijā; Bauska – Ziedoņi – Rundāles pils; Rundāles pils – Mazmežotne – Mežotnes pilskalns – Mežotnes pils
R.40.	Ceļa Priedītes – Mežotnes stacija rekonstrukcija velobraucēju vajadzībām

2. Darbības virziens: Sabiedriskā transporta attīstība

U.1.2.1.	Novada maršrutu attīstība
R.41.	Sadarbojoties ar vietējo uzņēmumu un saskaņojot termiņus, optimizēt sabiedriskā transporta kustību novada teritorijā
U.1.2.2.	Maršruta Pilsrundāle-Rīga vajadzību un iespēju izpēte.
R.42.	Iedzīvotāju aptaujas organizēšana
R.43.	Sociāli ekonomiskā pamatojuma izstrāde
U.1.2.3.	Taksometru pakalpojumu attīstība
R.44.	Licencēšanas komisijas izveide
R.45.	Licenču izsniegšana

3. Darbības virziens: Energoapgādes attīstība

U.1.3.1.	Elektropārvades gaisvadu līniju rekonstrukcija
R.46.	Teritorijas plānojumā iestrādāt uzdevumus Latvenergo un A/S „Sadales tīkli” investīciju plāna iekļaut gaisvadu līniju nomaiņu pret pazemes kabeļiem novada apdzīvotās vietās – Pilsrundāle, Viesturi, Ziedoņi, Mazbērstele, Švirkale, Vecrundāle, Punslavas, Tīrumi,.
R.47.	Turpināt uzsākt gaisvadu līniju nomaiņu pret pazemes kabeļiem Rundāles novada apdzīvotās vietās
U.1.3.2.	Stabilas energoapgādes nodrošināšana
R.48.	Izveidot aktuālo problēmvieta sarakstu.
R.49.	Energoapgādes kvalitātes monitorings un Latvenergo piegāžu kvalitātes nodrošināšana
U.1.3.3.	Gāzes vada uz Saulaini 1,6km ierīkošana, ka kurināmā alternatīva attīstība
R.50.	Sociāli ekonomiskā pamatojuma izstrāde
R.51.	Teritorijas plānojumā iestrādāt uzdevumus Latvijas Gāzes investīciju plānā iekļaut gāzes vada izbūvi
U.1.3.4.	Centralizētās siltumapgādes sistēmu attīstība
R.52.	Saulainē – pakāpeniska apkures katlu nomaiņa
R.53.	Siltumtrases un katlu mājas rekonstrukcija Saulainē
R.54.	Pilsrundālē – katlu mājas rekonstrukcija

4. Darbības virziens: Ūdensapgādes un kanalizācijas attīstība

U.1.4.1.	Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu rekonstrukcija, TEPu aktualizācija.
R.55.	Svitenē – TEP izstrāde Esošā ūdensvada posmu rekonstrukcija, kanalizācijas sistēmas rekonstrukcija, ciemata individuālo dzīvojamo māju un māju „Kamenes” pieslēgšana kanalizācijas sistēmai
R.56.	Viesturi – TEP izstrāde, Esošā ūdensvada posmu rekonstrukcija, kanalizācijas sistēmas rekonstrukcija, individuālo dzīvojamo māju pieslēgšana kanalizācijas sistēmai, jaunu attīrīšanas iekārtu izbūve
R.57.	Ūdenstorņu rekonstrukcija Pilsrundālē un Saulainē un TEP izstrāde
R.58.	Veco attīrīšanas iekārtu demontāža: Saulaine, Bērstele, Svītene, Pilsrundāle
R.59.	Artēzisko urbumu tamponēšana Svitenē, Punslavās
R.60.	Ūdenstorņu demontāža Svitenē, Bērstelē un Viesturos
R.61.	Pilsrundālē „2”- Kanalizācijas sistēmas rekonstrukcija, individuālo un daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pieslēgšana kanalizācijas sistēmai, jaunu attīrīšanas iekārtu izbūve
R.62.	Vecrundālē – Esošā ūdensvada posmu rekonstrukcija.
R.63.	Ziedoņos – Esošā ūdensvada posmu rekonstrukcija, kanalizācijas sistēmas rekonstrukcija, māju Ziedoņi 3 un Ziedoņi 4 pieslēgšana kanalizācijas sistēmai, jaunu attīrīšanas iekārtu izbūve
R.64.	Bērstelē – TEP izstrāde, Esošā ūdensvada posmu rekonstrukcija, kanalizācijas sistēmas rekonstrukcija.
R.65.	Tīrumi – Esošā ūdensvada posmu rekonstrukcija.
R.66.	Jauni artēziskie urbumi: Pilsrundāle, Saulaine, Viesturi, Bērstele, Svītene, Ziedoņi, Punslavas, Anzēni, Vecrundāle.

5. Darbības virziens: Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana

U.1.5.1.	Atkritumu savākšanas uzlabošana
R.67.	Panākt visu īpašnieku un īpašumu apsaimniekotāju iesaistīšanos centralizēta atkritumu savākšanā apdzīvotās vietās: Pilsrundāle 2, Bērstelē, Punslavas, Ziedoņi, Vairogi, Vecrundāle, Tīrumi, Viesturi
R.68.	Panākt visu īpašnieku iesaistīšanos centralizēta atkritumu savākšanā daudzdzīvokļu mājas ārpus apdzīvotām vietām
R.69.	Sadarbībā ar atkritumu apsaimniekotāju organizēt lieltarīta un bīstamo atkritumu un sadzīves iekārtu savākšanu.

6. Darbības virziens: Daudzdzīvokļu māju apsaimniekošana

U.1.6.1.	Sekmēt neapsaimniekoto māju pārņemšanu apsaimniekošanā
R.70.	Iedzīvotāju sapulču organizēšana par neapsaimniekoto māju pārņemšanu apsaimniekošanā
R.71.	Nodrošināts informatīvs iedzīvotāju atbalsts par visiem apsaimniekošanas jautājumiem.
R.72.	Izvērtēt māju situāciju – māju tehniskā apsekošana
U.1.6.2.	Veicināt energoefektivitātes programmas realizāciju daudzdzīvokļu mājās
R.73.	Darbs ar daudzdzīvokļu māju iedzīvotājiem.
R.74.	Uzsākto energoefektivitātes projektu realizācija.
R.75.	Atbilstošo māju energoaudits, projektu izstrāde.
R.76.	Sistēmisks skaidrojošais un informatīvais darbs un atbalsta pasākumu realizācija.

7. Darbības virziens: Komunālo pakalpojumu sniegšanas uzņēmuma izveidošana

U.1.7.1.	Sekmēt komunālo pakalpojumu sniegšanas uzņēmuma izveidi
R.77.	Apsaimniekošanas formas izpēte un piemērotākā modeļa izvēle
R.78.	Komunālo pakalpojumu sniegšanas piemērotākā modeļa ieviešana praksē

8.Darbības virziens: Sakaru infrastruktūras attīstība

U.1.8.1.	E-pārvaldei atbilstošas infrastruktūras nodrošināšana un pilnveide
R.79.	Attīstīt e- pakalpojumu materiālo bāzi
R.80.	Optiskā kabeļa izbūve Svitenē, Viesturos. Datu nesēja optiskā kabeļa izbūve līdz Svitenei, Viesturiem un Viesturos.
R.81.	Vienojoties ar Internet pakalpojumu sniedzējiem un mobilo sakaru operatoriem par pārklājumu uzlabošanu.
U.1.8.2.	Izveidot vienotu novada apziņošanas sistēmu novada attīstības centros – Pilsrundāle, Saulaine, Svitene, Bērstele, Viesturos.
R.82.	Tehnisko sistēmu ievietošana apdzīvotās vietas
R.83.	Iekšējo ugunsdrošības un apziņošanas sistēmu izbūve PVSK un filiālē Bērstelē
U.1.8.3.	Uzlabot mobilo sakaru pakalpojumu.
R.84.	Veicināt tehnisko risinājumu izstrādi pārklājumu nodrošināšanai.

9.Darbības virziens: Veicināt vidi un ainavu degradējošo objektu likvidāciju

U.1.9.1.	Panākt vidi un ainavu degradējošo objektu pārveidošanu
R.85.	Apzināt vidi un ainavu degradējošo objektu īpašniekus, izmantot tiesības noteikt paaugstinātas īpašuma nodokļa likmes jau 2013.gadā
R.86.	Sastādīt degradējošo objektu sarakstu, sastādīt katram objektam pārveidošanas plānu
R.87.	Organizēt objekta demontēšanu par pašvaldības līdzekļiem, ar turpmāko izmaksas piedzīšanu no demontējama objekta īpašnieka (ja nepilda paš. noliktos punktus)
R.88.	Apzināt invazīvo sugu izplatīšanas teritorijas, organizēt to uzskaiti un plānveidīgo apkārošanu

10.Darbības virziens: Pašvaldības īpašumu attīstība

U.1.10.1	Pilsrundāles vidusskolas ar struktūrvienībām infrastruktūras pilnveidošana
R.89.	Skolas ēkas korpusu jumtu siltināšana Pilsrundāles vidusskolā. Energoefektivitātes paaugstināšana, apkures sistēmas rekonstruēšana t.sk. katla nomaina Pilsrundāles vidusskolā – energoefektivitātes projekta ietvaros.
R.90.	Sporta zāles grīdas nomaina Pilsrundāles vidusskolā
R.91.	Telpu renovācija (durvju nomaina, vestibulu, tualetu un dušu telpu remonts) Pilsrundāles vidusskolā. – viesiem kabinetiem, izņemot 4 daba zinātņu jau rekonstruētiem kabinetiem
R.92.	Optimizēt Bērsteles skolas apkures sistēmu
R.93.	Pastāvošas alternatīvas izvērtējums Svitenes skolas apkures sistēmas rekonstrukcijai (Pētījums, TEP)
R.94.	Sporta laukuma rekonstrukcija Svitenē (iespējami, pārnešana no parka uz citu vietu)
R.95.	Aktu zāles skatuves modernizācija, aptumšošanas aizkaru uzstādīšana Pilsrundāles vidusskolā
R.96.	Mācību telpu grīdu renovācija Pilsrundāles vidusskolā
R.97.	Pievedceļu bruģēšana pie un aiz skolas Pilsrundāles vidusskolā . Apgaismojuma atjaunošana.
R.98.	Sētas apkārt skolai ar 2 iebraucamiem vārtiem uzbūve Pilsrundāles vidusskolā
R.99.	Pagrabu telpu rekonstrukcija Pilsrundāles vidusskolā
R.100.	Bērsteles skolas renovācija – siltināšana, jumta, sienas, pagrabstāva rekonstrukcija.
R.101.	Sporta laukuma un rotaļu laukuma pilnveide Bērstelē
U.1.10.2	Bērnu dārzs „Mārpuķīte”
R.102.	Rotaļu laukumu labiekārtošana (gumijas seguma uzlikšana) un brīvdabas estrādes izbūve
R.103.	Baseina ūdens cirkulācijas sistēmas automātikas uzstādīšana

U.1.10.3	Svitenes Saieta nama un Tautas nama attīstība
R.104.	Skatuves, parketa, elektroinstalācijas remonts, apgaismojums
R.105.	Tautas nama energoefektivitātes pasākumi (siltināšana un fasādes remonts). Jumta siltināšana.
U.1.10.4	Bērsteles kultūras nama attīstība
R.106.	Elektroinstalācijas nomaiņa, zāles skatuves modernizācija un aprīkojums
U.1.10.5	Viesturu kultūras centra renovācija
R.107.	Apkures rekonstrukcija
R.108.	Ēkas telpu izmantošanas izvērtējums, to optimizācija.
R.109.	Ēkas siltināšana, juma, logu, durvju nomaiņa.
R.110.	Sadarbības partneru meklēšana neizmantoto telpu slodzes palielināšanai.
U.1.10.6	Vecrundāles bibliotēkas attīstība
R.111.	Sadarbības partneru meklēšana neizmantoto telpu slodzes palielināšanai.
R.112.	Daudzfunkcionāla centra „Vecrundāle” izveide
R.113.	Ārējie labiekārtošanas darbi
U.1.10.7	Pašvaldības dzīvojama fonda optimizācija
R.114.	Dzīvojama fonda izvērtēšana
R.115.	Optimizācijai priekšlikumu izstrāde
R.116.	Rekonstrukcijas / renovācijas darbu veikšana
U.1.10.8	Pašvaldības sabiedriskās drošības centrs, turpināt projekta realizāciju.
R.117.	Izveidot sabiedriskās drošības centru Pilsrundālē
U.1.10.9	Viesturu pārvaldes ēka
R.118.	Turpināt uzņēmējdarbības atbalsta centra veidošanu
U.1.10.10	Svitenes pārvaldes ēka
R.119.	Pārvaldes ēkas renovācija un pielāgošana izglītības iestādes vajadzībām
U.1.10.11	Daudzfunkcionālā sabiedriskā centra uzcelšana Pilsrundālē
R.120.	Darba grupas izveidošana darba uzdevuma sagatavošanai tehniska projekta izstrādei
R.121.	Daudzfunkcionālā sabiedriskā centra būvēšana
U.1.10.12	Saulaines profesionāla vidusskola (saskaņā ar MK 06.01.2010.g.rīkojumu Nr.5. „Par Profesionālās izglītības iestāžu tīkla optimizācijas pamatnostādņem 2010.-2015.g.”)
R.122.	Sporta zāles renovācija
R.123.	Stadiona renovācija
R.124.	Dienesta viesnīcas celtniecība
R.125.	Ēdnīcas celtniecība
R.126.	Esošo telpu pielāgošana kultūras centra „Saulaine” izveidošanai
11. Darbības virziens: Teritorijas labiekārtošana un attīstība	
U.1.11.1	Vietējas nozīmes atpūtas vietu izveidošana
R.127.	Izveidot un realizēt atpūtas vietu ierīkošanas plānu
U.1.11.2	Dabas parka „Bauska” attīstība
R.128.	Aizsardzības plāna aktualizācija
R.129.	Pavasara talku organizēšana

R.130.	Upju gultņu tīrīšana Lielupē
R.131.	Apsaimniekošanas plāna realizācija
U.1.11.3	Kapsētu inventarizācija un labiekārtošana
R.132.	Paveikt visu kapsētu inventarizāciju.
R.133.	Sagatavot individuālus labiekārtošanas plānus katrai kapsētai.
R.134.	Izstrādāt paplašināšanas plānu
U.1.11.4	Apdzīvoto vietu vides uzlabošana
R.135.	Celiņu iekārtošana – konkrētas vietas Pilsrundāles vsk.
R.136.	Mini sporta laukumus izveidošana Pilsrundālē, Saulainē, Svitenē, Bērstelē, Viesturos
R.137.	Pludmales volejbola laukuma izveidošana Saulainē
U.1.11.5	Satiksmes drošības pilnveide un ielu apgaismojums ciematos
R.138.	Gājēju pārejas izveide Bērstelē, realizējot projektu „Gaišs ceļš uz skolu Bērstelē”
R.139.	Viesturi – Burtnieku un Liepu ielas apgaismojuma rekonstrukcijas projekta izstrāde un realizācija energoefektivitātes projektu ietvaros.
R.140.	Apgaismojuma izbūve Vecrundālē
R.141.	Apgaismota gājēju celiņa izbūve Pilsrundālē, realizējot projektu „Satiksmes drošības infrastruktūras uzlabošana Pilsrundālē”
R.142.	Gājēju celiņu izbūve Upmales ielā
R.143.	Apgaismojuma izbūve Saulgriežu ielā (Pilsrundāle)
R.144.	Pilsrundāles vidusskolas stāvvietu apgaismojuma rekonstrukcija
R.145.	Saulaine – Saulaines un Skolas ielu apgaismojuma rekonstrukcijas projekta izstrāde un realizācija energoefektivitātes projektu ietvaros.
R.146.	Svitene – Dārza ielas apgaismojuma rekonstrukcijas projekta izstrāde un realizācija energoefektivitātes projektu ietvaros.
R.147.	Bērstele - Dārza ielas apgaismojuma rekonstrukcijas projekta izstrāde un realizācija energoefektivitātes projektu ietvaros.
R.148.	Ziedoņi - ielu apgaismojuma nepieciešamības izvērtējums, projekta izstrāde

12.Darbības virziens: Tūrisma objektu un rekreācijas vietu attīstība

U.1.12.1	Sadarbība ar Rundāles pils muzeju
R.149.	Kopēja tūrisma pakalpojumu un tūrisma produktu izveides programma
R.150.	Brīvdabas estrādes būvniecība. Projekts, projekta izstrāde, atbalsta fondu un veidu meklēšana sadarbībā ar Rundāles pili.
U.1.12.2	Mežotnes pilskalna ar apkārtni kompleksa attīstība
R.151.	39-40.gada arheoloģiskā pārrakumu aizbēršana
R.152.	Gājēju tiltiņa pieejas organizēšana Lielupes kreisajā krastā.
R.153.	Infrastruktūras pilnveidošana
R.154.	Vēsturiskās ziemeļu ieejas atjaunošana
R.155.	Elektroapgādes nodrošinājums
R.156.	Tehniskā projekta izstrāde Mežotnes baznīcas, kā multikulturāla mantojuma atbalsta vietas saglabāšanai, ar priekšizpētes darbu veikšanu
R.157.	Mežotnes baznīcas rekonstrukcijas tehniskā projekta realizācija
R.158.	Bijuša mācītāju muižas teritorijas attīstības plāna izstrādāšana, pēc pastāvošas iespējas realizācija
R.159.	Ostas krasta nostiprināšana
U.	Novada muižas parku attīstība

1.12.3.	
R.160.	Bornsmindes parka retināšanas cirtes organizēšana, saskaņā ar Dabas parka „Bauska” apsaimniekošanas plāna ieteikumiem
R.161.	Rekonstrukcijas programmas izstrādāšana Svitenes muižas parkam, ietverot parka inventarizāciju un topogrāfiju.
R.162.	Svitenes muižas parka celiņu atjaunošana un labiekārtošanas elementu uzstādīšana
R.163.	Svitenes muižas parka retināšanas cirtes organizēšana
R.164.	Svitenes Saules parka labiekārtošana un apstādījumu atjaunošana
R.165.	Vēsturiskas, dendroloģiskas, zinātniskas informācijas par parku iegūšana, sistematizēšana un apkošana.
R.166.	Rekonstrukcijas programma izstrādāšana Lielbērsteles parkam, ietverot parka inventarizāciju un topogrāfiju.
R.167.	Lielbērsteles parka apgaismojuma ierīkošana
R.168.	Lielbērsteles parka labiekārtošana un apstādījumu atjaunošana
R.169.	Rekonstrukcijas programmas izstrādāšana Bornsmindes parkam, ietverot parka inventarizāciju un topogrāfiju.
R.170.	Celiņu atjaunošana un labiekārtošanas elementu uzstādīšana Bornsmindes parkā
R.171.	Rekonstrukcijas programmas izstrādāšana Kaucmindes parkam, panākot vienošanos ar pārējiem parka īpašniekiem un ietverot parka inventarizāciju.
R.172.	Kaucmindes parka rekonstrukcijas programmas realizācija
U.1.12.4	Pilsrundāles lidlauka attīstība
R.173.	Izmantošanas iespēju izpēte un attīstības veicināšana

2. stratēģiskais mērķis/ 2.vidēja termiņa prioritāte:

Radīt katram Rundāles novada iedzīvotājam daudzveidīgas, atbilstošas izglītošanās un personības attīstības iespējas mūža garumā

U – Uzdevums

R - Rīcība

1.Darbības virziens: Vispārēja izglītības attīstība

U.2.1.1.	Nodrošināt un pilnveidot pamata un vidējo izglītību
R.1.	Pedagoģiskās korekcijas programmas īstenošanas turpināšana Pilsrundāles un Saulaines profesionālajā vidusskolās atbilstoši pieprasījumam
R.2.	Vispārējās vidējās izglītības programmas aktualizācija un Pilsrundāles vidusskolas saglabāšana ar pietiekamu skolēnu skaitu visās klasēs (ne mazāk par 12 skolēniem klasē)
R.3.	Sadarbības iespējas izmantošana vidējās izglītības programmu īstenošanai Saulaines profesionālās vidusskolas audzēkņiem
R.4.	Pamatizglītības programmas realizācija 7.-9. klasēm ar profesionālo ievirzi
R.5.	Vakara maiņu un neklātienas izglītības nodrošinājums atbilstoši pieprasījumam
R.6.	Speciālās izglītības programmu piedāvājums sākumskolā un pirmskolā

2.Darbības virziens: Profesionālas ievirzes un interešu izglītības attīstība

U.2.2.1.	Profesionālās ievirzes iestādes darbības attīstība
R.7.	Mākslas un mūzikas programmu akreditācija
R.8.	Uzsākt mākslas jomas programmas realizēšanu - teātris, vijoles, saksofons, dejas unc.
R.9.	Uzsākt sporta ievirzes programmu realizēšanu

U.2.2.2.	Interesu izglītības piedāvājuma saglabāšana un paplašināšana
R.10.	Esošo kolektīvu saglabāšana un jaunu izveidošana -kultūrizglītības, tehniskās jaunrades, vides izglītības, jaunatnes darba, sporta un citās programmās.
R.11.	Piedalīšanās skatēs, konkursos, pasākumos, Skolēnu deju un dziesmu svētkos.
R.12.	Radošas nodarbības, braucienu un nometnes organizēšana skolēnu brīvlaikā

3.Darbības virziens: Profesionālā vidējā un 1.līmeņa augstākā izglītība

U.2.3.1.	Izglītības programmas ieviešana un pilnveidošana Saulainē
R.13.	Realizēt izglītības programmas, kuras vērstas uz uzņēmējdarbību (t.sk. lauksaimniecībā, mājražošanā un tūrismā jomā) atbilstoši pieprasījumam
R.14.	Ieviest jaunas programmas, pilnveidot- esošās (lauksaimniecības tehniķis, lauku īpašuma apsaimniekotājs)
R.15.	Uzsākt 1.līmeņa augstākās izglītības ieguvi sadarbībā ar citām augstākās izglītības iestādēm
R.16.	Ieviest moduļu apmācību
R.17.	Arodizglītības nodrošinājums apmācāmiem ārpus vidusskolas vecumā
R.18.	Kvalitatīvu prakses vietu piedāvājums novadā

4.Darba virziens: Tālākizglītības un mūžizglītības attīstība

U.2.4.1.	Nodrošināt regulāru pedagogu tālākizglītību
R.19.	Turpināt nodrošināt katram pedagogam vienu reizi 3 gados apmeklēt 36 stundu kursus
R.20.	3 veidu kursu organizēšana uz vietas Rundāles novadā(inovatīvo mācību līdzekļu un metožu apguvei psiholoģijā, vecuma īpatnību apguvei, speciālajā izglītībā, angļu valodas kursi skolotājiem)
R.21.	Pieredzes apmaiņas semināru, pasākumu novadā, starp novadiem, starptautiskā mērogā (Comenius, Leonardo da Vinči, Grundvigu.c) organizēšana
R.22.	Skolotāju pārkvalifikācijas atbalstīšana atbilstoši pieprasītām un ieviešamām programmām
U.2.4.2.	Zināšanu līmeņa paaugstināšana mūža garumā un veselīga dzīvesveida popularizēšana
R.23.	Jauno darbavietu – mūžizglītības koordinators un karjeras speciālists (t.sk. skolēnu)- izveidošana
R.24.	Plaša programmas klāsta piedāvāšana pieaugušajiem (datori, valodas, amatniecības, metināšana u.c) atbilstoši tirgus prasībām
R.25.	Uz Saulaines PV bāzes kompetenču- karjeras izglītības punkta izveidošana
R.26.	Interesu grupas izveidošana (sporta, anonīmo alkoholiķu)
R.27.	Ģimenes pasākumu organizēšana (jauno vecāku skola, māmiņu skola)
R.28.	Preventīva darba organizēšana veselīga dzīvesveida popularizēšanā

5.Darbības virziens: Metodiskais darbs

U.2.5.1.	Saglabāt sadarbību ar Bauskas novada izglītības pārvaldes izveidotajām metodiskajām apvienībām
R.29.	Angļu valodas un pirmsskolas izglītības metodiskās apvienības darbības nodrošināšana
U.2.5.2.	Sadarbības nodrošināšana starp izglītības pakāpēm
R.30.	Sadarbība starp skolām pārejai no pirmsskolas uz sākumskolas izglītību, no sākumskolas uz pamatizglītību, no vidējās izglītības uz profesionālo (semināri, pasākumi, labās prakses piemēri, plenēri, nometnes pedagogiem u.c.)
R.31.	Pedagogu sadarbības ar mācību priekšmetu asociācijām veicināšana
U.2.5.3.	Starptautiskas sadarbības attīstība
R.32.	Starptautiskas sadarbības (Leonardo da Vinči- apmaiņas projekti, Comenius u.c.) tālāka pilnveidošana

6. Darbības virziens: Materiālās un finanšu bāzes pilnveidošana

U.2.6.1.	Metodiskā kabineta izveidošana un materiālu pilnveidošana
R.33.	Vienoto metodiskā kabineta Pilsrundāles vidusskolā izveidošana
R.34.	Metodisko kabinetu pilnveidošana pirmsskolas iestādēs
R.35.	Mācību metodisko līdzekļu un literatūras atjaunošana
R.36.	Bibliotēku par informācijas centru pārveidošana Saulaines profesionālajā vidusskolā
U.2.6.2.	Izglītības iestāžu nodrošinājums ar tehnisko aprīkojumu
R.37.	Katra pedagoga nodrošināšana ar datoru kabinetā
R.38.	Aprīkojuma papildinājums ar 1 interaktīvu tāfeli, 3 projektoriem mācību kabinetos un 2 dokumentu kamerām Pilsrundāles vidusskolā
R.39.	Datorklases aprīkojuma atjaunošana Pilsrundāles vidusskolā
R.40.	Vidusskolas bibliotēkas modernizēšana
R.41.	Semināru-konferenču telpas labiekārtošana Pilsrundāles vidusskolā
R.42.	IT pirmsskolas izglītības iestādē „Mārpuķīte”, specializēta izglītības iestāde “Saulspuķe” un Saulaines profesionālajā vidusskolā modernizēšana
R.43.	Materiāli tehniskās bāzes - mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana Saulaines profesionālajā vidusskolā
R.44.	Mācību servisa Saulaines profesionālajā vidusskolā izveidošana
R.45.	Mākslas skolas mācību telpu labiekārtošana
R.46.	Mūzikas instrumentu un aprīkojuma mākslas un mūzikas skolai iegāde
R.47.	Sporta aprīkojuma papildināšanas nodrošināšana
U.2.6.3.	Kvalitatīva personāla nodrošināšana izglītības iestādēs
R.48.	Atbalsta personāla (sociālo pedagogu, psihologu, un skolotāju palīgu u.c.) pieejamības nodrošināšana izglītojamiem
R.49.	Vakarskolas pedagogu personāla nodrošināšana atbilstoši mācību programmai
R.50.	Jaunu pedagogu piesaiste Saulaines Profesionālajai vidusskolai
R.51.	Mākslas un mūzikas skolas pedagogu personāla atbilstoši piedāvātām programmām nodrošināšana
R.52.	Sporta pedagogu atbilstoši programmām nodrošināšana

7. Darbības virziens: Izglītības kvalitātes monitorings un izglītības marketinga

U.2.7.1.	Izglītības kvalitātes monitoringa ieviešana
R.53.	Augstu procentuālo rādītājus centralizēto eksāmenu kārtos nodrošināšana
R.54.	Stundu kavējumu samazināšana
R.55.	Skolēnu sasniegumu sportā, interešu izglītībā, ZPD uzlabošana
R.56.	Izglītības kvalitātes regulāra izvērtējuma veikšana
U.2.7.2.	Rundāles novada izglītības marketinga organizēšana
R.57.	Tirgus piedāvājuma izglītības jomā izpēte un izvērtējums
R.58.	Marketinga plāna izstrāde un realizācija
R.59.	Aktīva novada izglītības iestāžu piedāvājuma popularizēšana (izstādes, bukleti, tikšanās, pieredzes apmaiņas, atvērto durvju dienas, publikācijas)
U.2.7.3.	Izglītojamo motivācijas pasākumu pilnveidošana
R.60.	Finansējuma izglītojamo stipendijām nodrošināšana
R.61.	Izcilnieku un olimpiāžu dalībnieku apbalvošana (9. klases un Ozoliņa stipendija)
R.62.	Brīvpusdienu nodrošinājums 2.- 4. klašu skolēniem.
R.63.	Brīvpusdienu nodrošinājums Rundāles novadā deklarētajiem pirmsskolas izglītojamiem Rundāles novada izglītības iestādēs
R.64.	Jaunatnes darba pilnveide novadā
R.65.	Jauniešu biedrību iesaistīšana novada bērnu un jauniešu kvalitatīva dzīvesveida nodrošināšanā

**3. stratēģiskais mērķis/ 3.vidēja termiņa prioritāte:
izveidot sociāli drošu vidi ar kvalitatīviem kultūras, sporta, atpūtas, sociālajiem
un veselības aprūpes pakalpojumiem**

U – Uzdevums

R - Rīcība

1. Darbības virziens: Kultūras un sporta objektu attīstība

U.3.1.1.	Esošo kultūras centru materiālās bāzes pilnveide
R.1.	Bērsteles kultūras nama tehniskais nodrošinājums (apskaņošanas un skatuves apgaismojuma aparatūra)
R.2.	Viesturu kultūras centrā bērnu radošās darbnīcas izveide
R.3.	Jaunas zāles piemērošana multimedialām funkcijām un izstādēm
R.4.	Muzikālas programmatūras nodrošinājums
R.5.	Svitenes saieta nama aprīkojuma un materiālās bāzes pilnveidošana
U.3.1.2.	Jauno kultūras un sporta objektu izveidošana un to aprīkojums
R.6.	Sporta aktivitātēm piemēroto vietu apzināšana visās apdzīvotajās vietās, inventarizācija
R.7.	Nepieciešama pilnveidošanas plāna izstrāde un ieviešana
R.8.	Trenažieru zāles un fitnesa telpu iekārtošana Pilsrundālē, Saulainē, Svitenē
R.9.	Galda spēļu un citu sportisku aktivitāšu telpu iekārtošana Pilsrundālē, Saulainē, Svitenē, Viesturos
U.3.1.3.	Bibliotēku bāzes pilnveidošana
R.10	Vecrundāles bibliotēkas rotaļu telpas iekārtošana
R.11.	Svitenes bibliotēkas pārvietošana uz Svitenes saieta namu, telpu iekārtošana
R.12.	Bibliotēkas telpu vai grāmatu apmaiņas punkta iekārtošana Saulainē
R.13.	Rundāles novada galvenās bibliotēkas izveide
U.3.1.4.	Daudzfunkcionāla centra Pilsrundālē attīstība
R.14.	Kultūras centra telpu iekārtošana
R.15.	Pilsrundāles bibliotēkas jauno telpu iekārtošana

2. Darbības virziens: Kultūras, sporta un sociālo pakalpojumu kvalitātes uzlabošana

U.3.2.1.	Kopēja darba plānošana kultūras un sporta jomā
R.16.	Iedzīvotāju aptaujas organizēšana par novada pasākumiem
R.17.	Kultūras un sporta politikas izstrādāšana
R.18.	Kopēja kultūras un sporta pasākumu plāna izstrāde
R.19.	Pasākumu plāna ieviešanas monitorings
U.3.2.2.	Speciālistu un kopu vadītāju profesionāla līmeņa paaugstināšana
R.20.	Apmācību organizēšana
R.21.	Labas pieredzes apgūšana
R.22.	Darba rezultātu izvērtējums

3. Darbības virziens: Iedibināto aktivitāšu un tradīciju saglabāšana un attīstība

U.3.3.1.	Esošo amatierkolektīvu saglabāšana un attīstība
R.23.	Esošo amatierkolektīvu darba organizēšana
R.24.	Tērpu un aprīkojuma iegāde pēc nepieciešamības
R.25.	Līdzdalība ārpus novada pasākumos
R.26.	Profesionāļu piesaiste kolektīvu darbības uzlabošanai
U.3.3.2.	Esošo sporta kolektīvu saglabāšana un attīstība

R.27.	Nodarbību un sacensības individuālajos sporta veidos organizēšana (galda teniss, šahs, zole, novuss, šautriņu mešana, zemledus makšķerēšana)
R.28.	Sacensības komandu sporta spēļu veidos organizēšana (volejbolā, pludmales volejbolā, futbolā, basketbolā, ielu basketbolā)
U.3.3.3.	Kopējo sporta-kultūras pasākumu organizēšana dažādām sabiedrības grupām
R.29.	Ziemas sporta sacensības ar kultūras programmu
R.30.	Vasara sporta sacensības ar kultūras programmu
R.31.	Pasākumi sadarbībā ar skolu kolektīviem
R.32.	Pasākumi iedzīvotājiem ar īpašam vajadzībām
U.3.3.4.	Tradicionālo pasākumu organizēšana tuvāk dzīves vietām
R.33.	Valsts un gadskārtu svētkus organizēšana novada attīstības centros
R.34.	Sacensību un sporta pasākumu organizēšana novada attīstības centros
R.35.	Sporta turnīru organizēšana novada svētku ietvaros
R.36.	Tematisko vakaru, izstāžu, tikšanos, pieredzes apmaiņas pasākumu organizēšana
R.37.	Pasākumu plāna izveidošana katram attīstības centram
R.38.	Citu apdzīvoto vietu (Ziedoņi, Punslavas, Vairogi, Mazbērstele, Vecrundāle, Švirkale) informēšanas organizēšana (vai informācijas izvietošana) par plānotiem pasākumiem
R.39.	Pasākumu organizēšana katrā attīstības centrā
U.3.3.5.	Kultūras pasākumu organizēšana apdzīvotās vietās, kur nav kultūras namu
R.40.	Iekļaut ikgadēja plāna izbraukuma pasākumus

4. Darbības virziens: Valsts, reģionālie un starptautiskie sadarbības pasākumi

U.3.4.1.	Līdzdalība valsts un reģionālajos svētkos
R.41.	Novada skolēnu kolektīvu līdzdalība dziesmu un dēju svētkos
R.42.	Novada kolektīvu līdzdalība dziesmu un dēju svētkos
U.3.4.2.	Starptautisko un reģionālo pasākumu organizēšana, sadarbības aktivizēšana
R.43.	Rundāles novada svētki
R.44.	Mežotnes pilskalna svētki
R.45.	Brīvdabas teātru izrāžu festivāls
R.46.	Eiropas deju kolektīvu festivāls
R.47.	Folkloru kopu sadziedāšanas Baltikas festivāla ietvaros
R.48.	Starpiestāžu un starpnovadu sporta svētki
R.49.	Sacensības pludmales volejbolā
R.50.	Līdzdalība 1.līgas sacensības apvienotajai volejbola komandai „Rundāle-Bauska”
R.51.	Mākslas plenēru organizēšana Svitenē
R.52.	Mākslas dienas organizēšana Rundāles novadā
R.53.	Baltu vienību diena

5. Darbības virziens: Jauno kolektīvu izveidošana un inovatīvo pakalpojumu attīstība

U.3.5.1.	Jaunievedumu ieviešanas organizēšana
R.54.	Izvērtēt jaunu pasākumu un jaunu kolektīvu (vidējās paaudzes deju kolektīvs, jauniešu deju kolektīvs, bērnu deju kolektīvs unc.) ieviešanas nepieciešamību
R.55.	Priekšlikumu un pasākumu konceptu izstrādāšana
R.56.	Jauno pasākumu ieviešana
U.3.5.2.	Tautas mākslas darbības attīstība
R.57.	Vietējo tautas mākslas meistaros apzināšana un iesaistīšana darbā
R.58.	Radošas darbnīcas izveidošana (pīšana, aušana, keramika, adīšana, auduma apgleznošana, stikla apgleznošana, kokapstrāde, fotostudija, gleznošana, kulinārija un c.)
R.59.	Jaunizveidoto amatierkolektīvu darba popularizēšana
U.3.5.3.	Tautas sporta aktivitāšu veicināšana

R.60.	Interesešu grupas izveidošana (lauku teniss, aerobika, nūjošana, zirgu izjāde, laivošana, orientēšanas, velosports, veselības grupa)
R.61.	Jaunizveidoto grupu nodarbības organizēšana

6. Darbības virziens: Kultūrvēsturiska mantojuma saglabāšana

U.3.6.1.	Novadpētniecības un muzeju darbības organizēšana
R.62.	Etnogrāfiskās ekspedīcijas organizēšana
R.63.	Notikumu hronoloģija – novada vēstures veidošana
R.64.	Skolu muzeju darbības aktivizēšana
R.65.	Novada muzeja izveidošana
R.66.	Tematisko izstāžu organizēšana
U.3.6.2.	Novada tematiskas grāmatas izdošana (ģeogrāfija, kultūrvēsture, dzimtas stāsti...)
R.67.	Darba grupu izveidošana un darba organizēšana
R.68.	Tematiskas grāmatas izdošanas izpildītāju apzināšana
R.69.	Informācijas savākšanas un apkopošanas organizēšana
R.70.	Grāmatas izdošana
U.3.6.3.	Rundāles novada domes gleznu kolekcijas veidošana
R.71.	Organizēt Rundāles novada domes gleznu kolekcijas uzskaiti, sistematizēšanu, saglabāšanu un pieejamību interesentiem

7. Darbības virziens: Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstība

U.3.7.1.	Sociālo pakalpojumu piedāvājumu pilnveidošana
R.72.	Krīzes centra izveidošana Saulaines sociālā centrā
R.73.	Dienas centra izveidošana Saulaines sociālā centrā
R.74.	Iedzīvotāju atbalsta un pašpalīdzības grupas izveidošana (personām ar atkarībām, jaunām māmiņām un ģimenēm)
R.75.	Specializētas darbnīcas izveidošana (personām ar redzes, dzirdes un garīga rakstura traucējumiem)
R.76.	Higiēnas centru izveidošana (Saulaine, Viesturi, Svitene)
R.77.	„Aprūpe mājās” pakalpojuma ieviešana
R.78.	Mobilās brigādes izveide
R.79.	Specializēto transportu nodrošinājums
R.80.	Nodrošināt pakalpojuma „Uzticības tālrunis” pieejamību
U.3.7.2.	Esošo sociālās palīdzības un pakalpojumu saglabāšana un kvalitātes uzlabošana
R.81.	Sociālas rehabilitācijas programmu sagatavošana attiecīgajām mērķa grupām (personām ar invaliditāti un funkcionālajiem traucējumiem, daudz bērnu ģimenēm, pensijas vecuma personām)
R.82.	Sociālas palīdzības sistēmas pilnveidošana
R.83.	Pabalstu piešķiršanas sistēmas efektivitātes monitorings un optimizācija
R.84.	Sociālo pakalpojumu kvalitātes sistēmiska uzraudzība

8. Darbības virziens: Veselības aprūpes pieejamības nodrošināšana

U.3.8.1.	Nodrošināt veselības aprūpes pieejamību tuvāk iedzīvotāju dzīves vietām
R.85.	Saglabāt un pilnveidot esošas ģimenes ārstu četras prakšu un pieņemšanas vietas
R.86.	Izbraukuma speciālistu (rentgens, mamogrāfija, Sirds kabinets unc.) pieejamības nodrošināšana un izbraukumu koordinēšana
R.87.	Zobārstniecības pakalpojumu nodrošināšana novada teritorijā
R.88.	Aptieku pakalpojumu pieejamības koordinēšana
R.89.	Veselības veicināšanas speciālista amata izveidošana

9. Darbības virziens: Sociāli drošas vides izveidošana

U.3.9.1.	Sociāli drošas vides veidošana
R.90.	Starpprofesionāļu komandas izveidošana sociāli mazaizsargāto iedzīvotāju tiesību un interešu aizstāvības nodrošināšanai

R.91.	Sociālo problēmu diagnosticēšana un preventīvo pasākumu realizēšana
R.92.	Regulāra sadarbības rezultātu novērtēšana
R.93.	Visu iesaistīto pušu savstarpējas sadarbības koordinācija
U.3.9.2.	Pašvaldības policijas darba attīstība
R.94.	Pašvaldības sabiedriskās drošības centra izveidošana
R.95.	Pašvaldības policijas materiālas bāzes pilnveidošana
R.96.	Pašvaldības policijas štatu palielināšana
U.3.9.3.	Administratīvas komisijas darba efektivitātes paaugstināšana
R.97.	Administratīvas komisijas kapacitātes stiprināšana

10. Darbības virziens: Mecenātisma un sponsoru kustības attīstība

U.3.10.1.	Sekmēt mecenātu un sponsoru kustību novadā
R.98.	Labdarības aktivitāšu organizēšana
R.99.	Labdarības aktivitāšu atspoguļošana novada informācijas avotos
R.100.	Mecenātu un sponsoru piesaistīšanas organizēšana

4. stratēģiskais mērķis/ 4.vidēja termiņa prioritāte:
veidot ekonomisko aktivitāti veicinošu vidi, ilgtspējīgi izmantojot pieejamos dabas resursus

U – Uzdevums

R - Rīcība

2. Darbības virziens: ekonomiskas attīstības atbalstošas vides veidošana

U.4.1.1.	Veidot ekonomiskai attīstībai nepieciešamo infrastruktūru
R.1.	Teritoriju rezervācija daudzveidīgas saimnieciskās darbības un nepieciešamās infrastruktūras attīstībai, veicot novada teritorijas plānojuma izstrādi
R.2.	Uzņēmējdarbībai piemērotu pieejamo telpu datu bāzes izveidošana, uzturēšana un aktualizēšana
R.3.	Uzņēmējdarbības atbalsta punkta „Bērstele” darbības nodrošinājums
R.4.	Vienošanas ar īpašnieku panākšana par Pilsrundāles ūdensdzirnavu telpu izmantošanu
R.5.	Datu bāzes par potenciālo industriālo zonu veidošana un uzturēšana
R.6.	Investīciju piesaiste uzņēmējdarbības vides uzlabošanai
U.4.1.2.	Materiālas bāzes veidošana atsevišķas saimnieciskas nozares attīstībai
R.7.	Tirgus laukuma izveidošana Pilsrundālē
R.8.	Tirgošanas vietas darba organizēšanas koordinācija un iekļaušana „Vietējo tirgu” attīstības plānā
R.9.	Sadarbībā ar Rundāles pils muzeju izvērtēt iespējas esošo telpu pielāgošanai amata centra vajadzībām
R.10.	Amata centra darba nodrošinājums
R.11.	Nekustamā īpašumā „Piena savākšanas punkts” telpu pielāgošana Rundāles novada Tūrisma informācijas centra vajadzībām
R.12.	TIC darba nodrošinājums
U.4.1.3.	Administratīva sloga samazināšana uzņēmējiem
R.13.	Dokumentu komplektu paraugus izveidošana uzņēmēju vajadzībām
R.14.	Instrukcijas izveidošana biznesa uzsācējiem soli pa solim (pa nozarēm)
R.15.	Kontaktu saraksta izveidošana uzņēmēju vajadzībām (pa nozarēm)

R.16.	Metodiski - informatīva atbalsta sniegšana uzņēmējdarbības attīstībai
R.17.	Uzņēmēju konsultēšanas organizēšana par darba drošības, projektu attīstības, finanšu piesaistes, juridiskajiem un citiem jautājumiem

2.Darbības virziens: Apmācību programmas ieviešana dažādu nozaru uzņēmējiem

U.4.2.1.	Apmācību un treniņu organizēšana
R.18.	Fokuss diskusijas organizēšana
R.19.	Motivācijas programmas apgūšanas organizēšana
R.20.	Pārmaiņu vadības apmācības organizēšana
U.4.2.2.	Sekmēt novada uzņēmējus iekļaušanos pastāvošos sadarbības tīklos
R.21.	Informatīvo materiālu savākšana par uzņēmumiem, kas darbojas novada teritorijā
R.22.	Uzņēmēju atbalsta punkta „Bērstele” iekļaušana pieaugušo izglītības un kompetenču centru tīklā Zemgalē
R.23.	Atbalsta veidus paplašināšana vietējo uzņēmēju piedalīšanai izstādes un gada tirgos

3.Darbības virziens: Saimniecisko nozaru attīstības veicināšana

U.4.3.1.	Veicināt tūrisma attīstību
R.24.	Tūrisma rīcības komitejas izveidošana
R.25.	Tūrismā iesaistīto pakalpojumu sniedzēju savstarpējas sadarbības sekmēšana
R.26.	Novada tūrisma maršrutu dažādam mērķa grupām izveidošana
R.27.	Vietējo gidu tīkla veidošana
R.28.	Tūrismā iesaistīto pakalpojumu sniedzēju datu bāzes veidošana
R.29.	Prezentācijas, marketinga un citu materiālu sagatavošana par novada objektiem
U.4.3.2.	Veicināt amatniecības un radošas industrijas attīstību
R.30.	Apkopot informāciju par novada teritorijā strādājošiem amatniekiem
R.31.	Popularizēt uzņēmēju iespējas radošas industrijas jomā
R.32.	Izveidot „vietēja produkta” konceptu un veicināt to īstenošanu
R.33.	Amatnieku izgatavotas produkcijas popularizēšana ārpus novada
R.34.	Savlaicīga amatnieku informēšana par pasākumiem novada teritorijā visa periodā
U.4.3.3.	Veicināt mājražotāju un l/s produkcijas pārstrādes uzņēmumu attīstību
R.35.	Iesaistīt vietējos ražotājus novada gadatirgos un Zemgales vietējo tirgu tīklā
U.4.3.4.	Veicināt servisa pakalpojumu attīstību
R.36.	Datu bāzes izveidošana un uzturēšana par novada esošajiem servisa uzņēmējiem
R.37.	Atbalsta sistēmas izveidošana trūkstošu pakalpojumu attīstībai un esošo pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai

4. Darbības virziens: nozaru uzņēmēju sadarbības koordinācija

U.4.4.1.	Sekmēt nozaru uzņēmēju sadarbības koordināciju ar valsts un pašvaldību institūcijām
R.38.	Sadarbības stiprināšana ar profesionālās un augstākās izglītības iestādēm, uzņēmējiem novadā un ārpus novada, piesaistot novada nepieciešamus speciālistus
R.39.	Sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru (NVA) veidot speciālistu pārkvalifikācijas apmācības programmas
R.40.	Atbalsta sistēmas veidošana novadam vajadzīgo jauno speciālistu piesaistē
R.41.	Jaunu sadarbības iespēju veidošana un uzturēšana ar novada uzņēmējiem
U.4.4.2.	Nozaru attīstības plānošanas dokumentu sagatavošana
R.42.	Tūrisma attīstības programmas izstrāde
R.43.	Amatniecības attīstības programmas izstrāde

5. Darbības virziens: Ilgtspējīgi izmantoti dabas resursi ar pieaugošu pievienoto vērtību un atjaunojamo energoresursu izmantošanas īpatnību

U.4.5.1.	Saglabāt ainaviskās vērtības
R.44.	Novada ainavisko vērtību apzināšana un apsaimniekošanas priekšlikumu izstrāde
R.45.	Neapsaimniekoto dabas vērtību, rekultivējamo un potenciāli piesārņoto objektu

	inventarizācija un to sakārtošanas pasākumu plāna sagatavošana
R.46.	Sakārtošanas pasākumu plāna realizācija
U.4.5.2.	Organizēt uzraudzību zemes, ūdens un meža resursu apsaimniekošanai
R.47.	Aktivizēt uzraudzību par pašvaldībai piekritīgo un privāto īpašumu un resursu izmantošanu
R.48.	Sadarbībā ar LAD organizēt uzraudzību meliorācijas sistēmu uzturēšanai
R.49.	Par nesakoptu īpašumu un degradētām vietām un elementiem piemērot palielinātu NĪ likmes piemērošana
U.4.5.3.	Apdzīvoto vietu vides uzlabošana
R.50.	Individuālo ainavas attīstības plāna izstrādāšana apdzīvotām vietām
R.51.	Individuālo ainavas attīstības plānu realizācija apdzīvotās vietās
U.4.5.4.	Izstrādāt Vadlīnijās ēku būvniecības un rekonstrukcijas darbu veikšanai „Rundāles pils muzejā” aizsardzības zonā
R.52.	Vadlīnijās izstrādāšana ēku būvniecības un rekonstrukcijas darbu veikšanai „Rundāles pils muzejā” aizsardzības zonā

5. stratēģiskais mērķis/ 5.vidēja termiņa prioritāte:

Attīstīt efektīvu sadarbību, pārvaldi un informācijas apmaiņu starp visām iedzīvotāju grupām, uzņēmējiem un institūcijām, veicinot savstarpēju uzticību un ieguvumus.

U – Uzdevums

R - Rīcība

1.Darbības virziens: Efektīvas komunikācijas attīstība

U.5.1.1.	Novada iestāžu un struktūrvienību savstarpējo komunikāciju shēmas izstrāde
R.1.	Izstrādāt saistošu visam struktūrvienībam vienoto komunikācijas shēmu
R.2.	Komunikāciju shēmas īstenošanas organizēšana
R.3.	Analīzes un atgriezeniskās saites par komunikāciju un sadarbības efektivitāti nodrošināšana
U.5.1.2.	Iekšējās komunikācijas attīstība
R.4.	DVS plašāka izmantošana savstarpējo komunikāciju nodrošināšanai

2.Darbības virziens: Informācijas kanālu attīstība

U.5.2.1.	Web lapas www.rundale.lv pilnveidošana
R.5.	Panākt mājas lapas interaktivitāti
R.6.	Elektroniska web lapas sasaiste ar sadarbības partneriem un iestādēm
R.7.	Novada iestāžu un struktūrvienību individuālas mājas lapas
R.8.	Esošo informāciju kvalitātes pilnveidošana
R.9.	Pamatinformācijas tulkojums citas valodas (EN, RU, LT, DE, EE)
R.10.	Atgriezeniskas saites nodrošināšana
U.5.2.2.	Novada informatīvā izdevuma „Rundāles novada Ziņas”, ka daudzpusīga un daudzpusēja informācijas avota, pilnveidošana
R.11.	Redkolēģijas izveidošana (3-4 cilvēki)
R.12.	Informatīvā izdevuma gada plāna izstrāde un ieviešana sadarbībā ar struktūrvienībām
R.13.	Jauna dizaina izstrāde (žurnāla tipa formāts uz vairākām lapām)
R.14.	Regulāra, savlaicīga visu struktūrvienību, iestāžu informācija par aktualitātēm

R.15.	Iedzīvotāju informācija – viedokļu aptauja, novada struktūrvienību speciālistu atbildes uz iedzīvotāju iesūtītajiem jautājumiem, NVO informācija, radoša pašizpaušme, informācijas novērtēšana, skolēnu aktivitātes
U.5.2.3.	Mutisko informācijas kanālu un attiecību mārketinga pilnveidošana
R.16.	Izstrādāt vienotus komunikācijas standartus ar attiecību mārketinga elementiem
R.17.	Attīstīt iekšējo informācijas kanālus: mērķtiecīgas iekšējās sabiedriskās attiecības un sabiedriskas domas veidošana – lojalitāte, lepnums ar novadu, darbavietu, pozitīvās informācijas nodošanas vadība, struktūrvienība=>pārējie darbinieki =>novada iedzīvotāji
R18.	Deputātu tribīnes izveidošana – deputātu brīvprātīga, regulāra atskaite par padarīto
R.19.	Iedzīvotāju mērķauditorijas datu bāzes veidošana
U.5.2.4.	Informatīvo stendu nodrošinājums katrā apdzīvotā vietā
R.20.	Vienāda dizaina informatīvo stendu uzstādīšana katrā apdzīvotā vietā
R.21.	Savlaicīgas, kvalitatīvas informācijas ievietošana
U.5.2.5.	Plašsaziņas līdzekļu un sociālo tīklu izmantošana
R.22.	Regulāras kvalitatīvas informācijas nodošana ar pasākumu un notikumu foto
R.23.	Twitter – īsziņas izmantošana aktuālas informācijas izziņošanai
R.24.	Draugiem.lv – aprakstoša informācija par aktivitātēm un pasākumiem
R.25.	Facebook.com tīkla iespēju izmantošana informācijas izplatīšanai

3.Darbības virziens: Vienas pieturas aģentūras principa ieviešana

U.5.3.1.	Informācijas aprites optimizācija domē un pašvaldības iestādēs, organizācijās
R.26.	E-iesniegumu integrācija Dokumentu vadības sistēmā (DVS)
R.27.	Klientu apkalpošanas standarti – izstrāde, ieviešana
R.28.	Aģentūras izveide – nepieciešama personāla atlase un iesaistīšana darbā
R.29.	E-pakalpojumu „Pašvaldības nekustamo īpašumu iznomāšana vai izmantošana”, „e-iesniegums pašvaldībai”, „mana ideja” un „mans novērojums” attīstība
R.30.	Konsultatīvā tālruņa pakalpojuma ieviešana
R.31.	Vietējo produktu un pakalpojumu aktualizēšana
U.5.3.2.	E-pārvalde un atbilstošās informatīvās sistēmas nodrošināšana un pilnveide
R.32.	CRM (klientu menedžmenta) programmas ieviešana (datu bāze – telefoni, e-pasti)
R.33.	Iespēja iedzīvotājiem saņemt novada aktualitātes savā e-pastā (parakstīšanās uz jaunumiem www.rundale.lv)
R.34.	Elektroniski sēžu materiāli (DVS) – portatīvie datori deputātiem, sēdēm, multimediju tāfele

4. Darbības virziens: Sabiedrības grupu sadarbības aktivizēšana

U.5.4.1.	Sadarbības attīstība un sadarbības veidu dažādošana
R.35.	Datu bāzes un kontaktu saraksta izveidošana
R.36.	Neformālo metožu izmantošana sabiedrības iesaistei (forumi, akcijas, darba grupas, semināri, pieredzes apmaiņa)
R.37.	Regulāra ideju darbnīcu prakses pielietošana
U.5.4.2.	Kopējo projektu sagatavošana, tai skaitā privātā un publiskā partnerība
R.38.	Iespējamo koptēmu un potenciālo partneru apzināšana
R.39.	Publiskās partnerības darbības aktivizēšana
U.5.4.3.	Sabiedrisko organizāciju un iedzīvotāju interešu grupu darbības atbalsts
R.40.	Jaunatnes politikas veidošana un īstenošana, koordinatora nozīme darbam ar jauniešiem
R.41.	Finansiālais atbalsts NVO darbības nodrošinājumam
R.42.	Informatīvais atbalsts, tajā skaitā par pieejamiem investīciju projektiem dažādām mērķgrupām un dažādām aktivitātēm

5. Darbības virziens: Efektīva un profesionāla pašvaldības pārvalde

U.5.5.1.	Domes un pašvaldības iestāžu personāla attīstība
R.45.	Pašvaldības speciālistu kvalifikācijas celšana
R.46.	Labās prakses pārņemšana un pieredzes apmaiņa
R.47.	Regulāro komunikāciju treniņu organizēšana
R.48.	Labas pārvaldības principu ieviešana iedzīvotāju apkalpošanā
U.5.5.2.	Veidot un uzturēt pārrobežu sadarbību
R.49.	Esošās pārrobežu sadarbības turpināšanas pasākumi
R.50.	Sadarbības partneru meklēšana, kopējo projektu plānošana un realizācija
U.5.5.3.	Stratēģiskās plānošanas principu iedzīvināšana
R.51.	Novada ilgtermiņa un vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrāde, aktualizācija, īstenošana un uzraudzība
R.52.	Pašvaldības budžeta plānošanas sasaiste ar teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm
R.53.	Attiecīgo nozaru profesionāļu iesaistīšana attīstības projektu veidošanas procesos

6. Darbības virziens: Novada mārketingu

U.5.6.1.	Plānveidīgi un mērķtiecīgi organizēt novada mārketingu
R.54.	Korporatīvais stila izstrāde – izejošā dokumentācija (veidlapas, vizītkartes, dokumentu mapes, teksta noformējums, web lapa, avīze, novada simbolika, apbalvojumi, devīze u.c. reprezentatīvie atribūti
R.55.	Prezentācijas materiālu izveide
R.56.	Iedzīvotāju identifikācijas kartes ar piesaistīto labumu gūšanas iespējām, sadarbība ar vietējiem uzņēmumiem
R.57.	Pašvaldības darbinieku gērbšanās kodeksa pieņemšana (lakatiņi, kaklasaites, darbinieku krekliņi, pasākumu noformējums)
R.58.	Dalība valsts masu mediju piedāvātajos konkursos un pasākumos, reklamējot novada ievērojamāko cilvēku un uzņēmēju darbību, netradicionālās saimniekošanas metodes

Rīcības plāns ir izstrādāts laika periodam no 2012.gada līdz 2018.gadam. Tas ir pievienots Attīstības programmai kā 1. pielikums.

Investīciju plāns ir izstrādāts laika periodam no 2012.-2015.gadam. Tas veido Attīstības programmas 2. pielikumu.

Rīcības un Investīciju plāni tiks regulāri aktualizēti un papildināti, saskaņā ar Attīstības programmas ieviešanas un uzraudzības kartību, kas ir aprakstīta 5.sadaļā. Plānu aktualizācija notiks, ņemot vērā izpildes progresu, apstiprināto ikgadējo pašvaldības budžetu un ES fondu un citu finanšu instrumentu finanšu līdzekļu piesaistīšanas iespējas.

4.5. Izvirzīto attīstības prioritāro mērķu atbilstība nacionālajiem un reģiona plānošanas dokumentiem.

Saskaņā ar „Attīstības plānošanas sistēmas likuma” 9.p., izstrādājot attīstības plānošanas dokumentus, tos savstarpēji saskaņo un ievēro ilgtermiņa konceptuālo dokumentu “Latvijas izaugsmes modelis: cilvēks pirmajā vietā”. Hierarhiski augstākais ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments ir Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija (LIAS) un augstākais vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments ir Nacionālais attīstības plāns (NAP).

Stratēģija parāda valsts un sabiedrības tālākos uzdevumus ceļā uz vienoto mērķi – līdzsvarotu un ilgtspējīgu valsts attīstību - norāda veidus, kā veiksmīgi reaģēt uz globālajām pārmaiņām, to radītos izaicinājumos pārvēršot jaunās iespējās.

<p style="text-align: center;">Rundāles novads</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Sakārtota infrastruktūra un kvalitatīva dzīves vide ✓ Plašas izglītības iespējas mūža garumā ikvienam ✓ Efektīva sadarbība un komunikācija ✓ Pilnvērtīga kultūras un sporta dzīve ✓ Sociāli droša vide un daudzveidīgie pakalpojumi 	<p style="text-align: center;">Latvija, LIAS 2030</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Kultūras telpas attīstība ✓ Ieguldījumi cilvēkkapitālā ✓ Paradigmas maiņa izglītībā ✓ Inovatīva un efektīva ekonomika ✓ Daba, kā nākotnes kapitāls ✓ Telpiskās attīstības perspektīva ✓ Inovatīva pārvaldība un sabiedrības līdzdalība
<p style="text-align: center;">Zemgale</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Izglītība un zinātne ✓ Lauksaimniecība ✓ Kokapstrāde ✓ Pārtikas pārstrāde ✓ Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde ✓ Metālapstrāde un mašīnbūve ✓ Ķīmija ✓ Tekstilrūpniecība 	<p style="text-align: center;">Eiropa 2020</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Pārorientēt politiku pētniecības un izstrādes un inovācijas jomā uz tirgu, lai likvidētu plaisas ✓ Jaunatne kustībā (studentu un jauno speciālistu mobilitāte) – brīvas darbavietas visur ✓ Digitāli vienotais tirgus: līdz 2013. g. visiem ir pieejams ātrgaitas internets ✓ Efektīva resursu izmantošana: energoresursu ražošanas, efektivitātes un patēriņa jomā (ietaupīti 60 mlrd Euro par naftas un gāzes importu) ✓ Veicināt uzņēmējdarbību un attīstīt jaunas iemaņas ✓ Rādīt apstākļus darba tirgu modernizācija, lai paceltu nodarbinātības līmeni ✓ Nodrošināt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju (cīņa pret nabadzību)

4.6. Novada specializācija

Šajā sadaļā ir atspoguļots pašvaldības redzējums par Rundāles novada lomu plašākā telpiskā mērogā un arī uzsvērta novada specializācija.

Pašvaldības specializācija

Vadošo uzņēmējdarbības jomu/ veidu izvirzīšana

- nosakot teritorijas ekonomiskās attīstības pamatu un perspektīvos uzņēmējdarbības virzienus;
- izceļot pašvaldības unikālo teritorijas attīstības potenciālu;
- nosakot teritorijas salīdzinošās priekšrocības, t.i. salīdzinājumā ar citām teritorijām Latvijā un ārpus tās;
- izvērtējot riskus, kas var rasties, īstenojot līdzīgus pasākumus vairākās pašvaldībās.

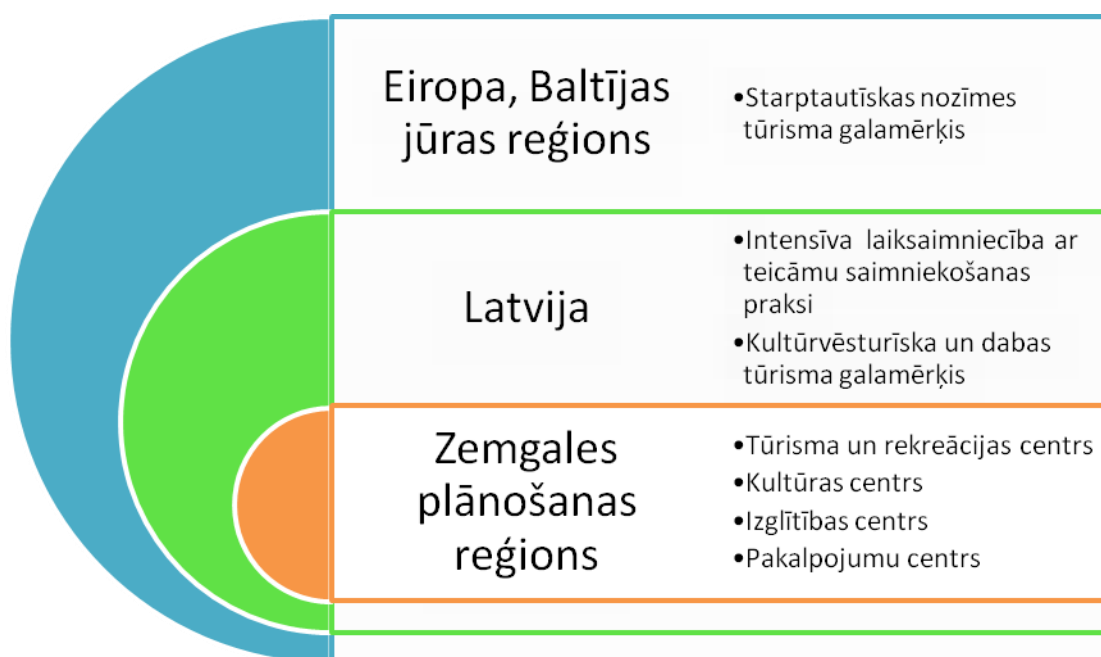
Eiropas Baltijas jūras reģionā Rundāles novads, kura teritorijā atrodas ārpus Rīgas ievērojamākais tūrisma objekts Rundāles pils muzejs ar parku, ir atpazīstams kā starptautiskas nozīmes tūrisma galamērķis ar plašiem un izcilas kvalitātes atbilstošās jomās pakalpojumiem.

Latvijas mērogā Rundāles novads ir izteikti lauksaimniecisks novads ar intensīvu lauksaimniecību, spēcīgām lauku saimniecībām un teicamu lauksaimniecības praksi. Rundāles novads bagāts ar kultūrvēsturisko mantojumu un plašām kultūras tradīcijām, ir tūrisma maršruta galamērķis ar plašiem un daudzveidīgiem tūrisma pakalpojumiem.

Zemgales plānošanas reģionā Rundāles novads ir spēcīgs ar 1) plašu tūrisma piedāvājumu, 2) daudzveidīgiem kultūras pasākumiem un brīvā laika pavadīšanas iespējām, 3) iespēju iegūt izglītību visos līmeņos un 4) augstas kvalitātes sadzīves un citiem pakalpojumiem.

Shematiski tas ir attēlots sekojošā tabulā.

Rundāles novada loma un specializācija plašākā telpiskā mērogā

5.
ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS
IEVIEŠANA UN UZRAUDZĪBA

5.1. Institucionālais ietvars un atbildība

Rundāles novada attīstības programmas ieviešanu nodrošina Rundāles novada dome un tās iestādes. Par Attīstības programmas ieviešanas ikdienas darbu koordināciju un īstenošanu ir atbildīgas pašvaldības struktūrvienības un pašvaldības administrācijas nodaļas. Attīstības programmas ieviešana notiek sadarbībā ar iedzīvotājiem, NVO, biedrībām, uzņēmējiem u.c. institūcijām. Viens no attīstības programmas īstenošanas instrumentiem ir tās regulāra un sistemātiska ieviešanas uzraudzība.

Uzraudzības uzdevumi:

- Nodrošināt, lai attīstības tendences tiek noteiktas savlaicīgi, identificējot pārmaiņas novada situācijā kopumā un konkrētās jomās;
- Identificēt, vai teritorija attīstās saskaņā ar attīstības mērķiem;
- Sniegt pilnu ainu par plānoto uzdevumu un rīcību izpildi;
- Nodrošināt lēmumu pieņēmējus, sabiedrību un citas ieinteresētās puses ar informāciju par teritorijas attīstības plānošanas dokumenta īstenošanas gaitu un sasniegumiem;
- Identificēt jaunas iespējas, kas saistītas ar novada attīstību, un kurām nepieciešams veltīt tālāku izpēti un attiecīgu lēmumu pieņemšanu to risināšanai;
- Pamatot attīstības programmas aktualizācijas nepieciešamību;
- Sekmēt novada pašvaldības struktūrvienību, valsts institūciju, uzņēmēju un sabiedrības koordinētu darbību novada attīstības programmas ieviešanas jautājumos.

5.2. Attīstības programmas ieviešanas uzraudzība

Uzraudzības īstenošanas mērķis ir sekmēt lietderīgu un efektīvu programmas īstenošanas vadību un savlaicīgi identificēt pārmaiņas novada sociālajā un ekonomiskajā situācijā un veikt nepieciešamos grozījumus un programmas aktualizācijas pasākumus.

Lai nodrošinātu mērķorientētu, kvalitatīvu, pārskatāmu un efektīvu Attīstības programmas ieviešanu un ieviešanas uzraudzību, tiek veikti sekojoši uzraudzības pasākumi:

1. Katru gadu vienlaicīgi ar informācijas sagatavošanu Publiskajam pārskatam iestāžu vadītāji, nodaļu vadītāji un atbildīgie speciālisti, atbilstoši savai kompetencei, sagatavo informāciju par attīstības programmas rīcību plāna realizāciju.
2. Katru gadu pirms ikgadējā gada budžeta sastādīšanas iestāžu vadītāji, nodaļu vadītāji un atbildīgie speciālisti, atbilstoši savai kompetencei, sagatavo informāciju par attīstības programmas investīciju plāna realizāciju.
3. Attīstības nodaļa līdz 2014.gada oktobrim sagatavo un iesniedz oktobra mēneša komiteju sēdēm izskatīšanai un domes sēdei apstiprināšanai Pārskatu par Attīstības programmas Rīcības plāna 2012.-2014.gadiem izpildi un sagatavo priekšlikumus Rīcības plānam 2016.-2018. gadiem. 2018.gadā Attīstības nodaļa uzsāk jaunas Attīstības programmas izstrādi.

Attīstības programmas ieviešanas pārskata struktūra

59.tabula

Nodaļa	Saturs
Ievads	Pārskata mērķis, laika periods, un sagatavošanā iesaistītās iestādes, struktūrvienības un darbinieki
Vispārīgs Rundāles novada attīstības raksturojums pamatrādītāju izmaiņu kontekstā	Raksturojumu izstrādā, balsoties uz pamatrādītāju izmaiņu analīzi
Attīstības programmas īstenošana	Attīstības programmas īstenošanu izvērtē, balstoties uz Rīcību plāna 2012.-2015.gadiem prioritāšu īstenošanas tendencēm un rezultātiem radītājiem. Par katru prioritāti sniedz sekojošu informāciju: <ul style="list-style-type: none"> - Rezultatīvo radītāju sasniegumi, to sakritība ar iepriekš plānoto un saistībā ar ieguldīto finanšu apjomu; - Rezultatīvo radītāju sasniegumu ietekme uz teritorijas attīstību; - Pamatojums iespējamām novirzēm no plānotā.
Secinājumi	Secinājumi par noteikto mērķu, uzdevumu un rīcību izpildi
Priekšlikumi	Priekšlikumi attīstības programmas, rīcību un investīciju plānu aktualizēšanai, papildināšanai, kā arī uzraudzības sistēmas pilnveidošanai
Izmantotās informācijas avoti	Minētie primārie informācijas avoti

5.3. Uzraudzības radītāji (indikatori)

Attīstības programma paredz divus rezultātīvo rādītāju novērtēšanas posmus: 1.posms Attīstības programmas izstrādes laikā un 2.posms novērtējums pēc programmas Rīcības plāna izpildes 3.gadu termiņā un 7.gadu termiņā.

Lai nodrošinātu attīstības programmas Rīcības plāna izvērtējumu un iegūtu datus pašvaldības attīstības novērtēšanai, tiek izmantoti kvantitatīvi un kvalitatīvi rezultātīvie rādītāji, kurus var salīdzināt ar vidējiem rādītājiem Latvijas novados:

- teritorijas attīstības kvantitatīvie rādītāji – nozīmīgākie teritoriju attīstību raksturojošie sociālekonomiskie rādītāji, kurus var salīdzināt ar vidējiem rādītājiem Latvijas novados;
- politikas rezultātu rādītāji – veikto darbību novērtējuma kvalitatīvie rādītāji, kas tiek iegūti veicot iedzīvotāju un uzņēmēju aptauju un saskaņā ar kuriem tiek novērtēta pašvaldības administrācijas efektivitāte attīstības programmas īstenošanā;
- darbības rezultātu rādītāji – veikto darbību novērtējuma kvantitatīvie rādītāji, saskaņā ar kuriem tiek mērīta pašvaldības administrācijas darbības efektivitāte attīstības programmas īstenošanā.
- vietējā līmeņa rādītāji - papildus, lai sekotu līdzi tam, vai iedzīvotāju labklājības līmenis paaugstinās/ pazeminās, un turpmāk plānot aktivitātes šajā jomā, ir nepieciešami ieviest vietējā līmeņa rādītājus, kas ļaus operatīvi reaģēt izmaiņu gadījumā. Lai rādītājus ieviestu dzīvē, ir nepieciešams sākotnējs izvērtējums, kā arī atbilstošas datu bāzes izveidošana.

Rundāles novada attīstības tendences / rezultātīvie rādītāji 2012.-2018.gadiem

60.tabula.

Attīstības tendences (T)/ rezultātīvie rādītāji (R)	Rādītāja vērtība bāzes gadā	Pašreizējā rādītāja vērtība	Vēlamā attīstības tendence/ skaits	Datu avots
	2009	2011	2018	
Demogrāfiskie rādītāji				
Iedzīvotāju skaits	4378	4252	↓	Centrālā Statistikas Pārvalde
Demogrāfiskās slodzes līmenis	485,7	486,7	↓	Centrālā Statistikas Pārvalde
*Pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas	-7,9 (2005-2010)	-6,3 (2006-2011)	→	Centrālā Statistikas Pārvalde
Iedzīvotāju skaits līdz darbības vecumam,% (2010.s.,2011.s.)	12,8	12,8	↓	Centrālā Statistikas Pārvalde
Iedzīvotāju skaits darbības vecuma,% (2010.s.,2011s.)	67,3	67,3	→	Centrālā Statistikas Pārvalde
Iedzīvotāju skaits virs darbības vecuma,%	19,9	19,9	↓	Centrālā Statistikas Pārvalde

Rundāles novada attīstības programma 2012 – 2018 gadiem

(2010.s.,2011.s.)				Pārvalde
Izglītība				
Apmācību programmu skaits	13	23	25	Valsts Izglītības sistēmas datu bāze
Izglītojamo skaits izglītības iestādēs	861	893	865	Valsts Izglītības sistēmas datu bāze
Interesu izglītības programmu skaits	11	19	21	Novada izglītības speciālists
Sadarbības skolu/iestāžu skaits	4	5	10	Novada izglītības speciālists
Mūžizglītības programmu skaits	0	0	5	Novada izglītības speciālists
Kultūra				
Kultūras pasākumu skaits	92	107	120	Kultūras nodaļa
Amatiermākslas kolektīvu un pulciņu skaits	18	22	25	Kultūras nodaļa
Līdzdalība valsts un starptautiska mēroga kultūras pasākumos (skaits)	2	2	3	Kultūras nodaļa
Starpnovadu kultūras pasākumu skaits	9	10	15	Kultūras nodaļa
Lasītāju skaits bibliotēkās	17909	25642	↑	Kultūras nodaļa
Kultūrorientētu projektu skaits	5	10	18	Kultūras nodaļa
Sports				
Sporta sekciju un grupu skaits	3	3	5	Sporta nodaļa
Vietēja mēroga sporta pasākumu skaits	13	15	17	Sporta nodaļa
Līdzdalība valsts un starptautiska mēroga sporta pasākumos (skaits)	2	2	3	Sporta nodaļa
Starpnovadu sporta pasākumu skaits	2	2	3	Sporta nodaļa
Sabiedriskas organizācijas				
Biedrību un nodibinājumu skaits	9	19	25	Attīstības nodaļa
Biedrību iniciēto pasākumu skaits	3	25	40	Attīstības nodaļa
Īstenoto projektu skaits	3	12	25	Attīstības nodaļa
Sociāla vide un drošība				
Sociālo pabalstu saņēmēju skaits	700	1180	↓	Sociāla nodaļa
Trūcīgo personu skaits	311	457	↓	Sociāla nodaļa
Trūcīgo personu skaits % pret kopējo iedzīvotāju skaitu	7%	10,96	↓	Sociāla nodaļa
Sociālo pakalpojumu skaits	0	2	6	Sociāla nodaļa
Reģistrēto administratīvo pārkāpumu skaits	-	-	↓	Iekšlietu ministrijas informācijas centrs
Pašvaldības policijas preventīvo	0	0	45	Pašvaldības policija

Rundāles novada attīstības programma 2012 – 2018 gadiem

pasākumu skaits				
Nodarbinātība				
Bezdarbnieku skaits novadā	178	376	↓	Nodarbinātības valsts aģentūra
*Bezdarba līmenis, %	6.1 ¹	12,5 ²	↓	Nodarbinātības valsts aģentūra
Vērsto uz problēmgrupām pasākumu skaits pašvaldībā	0	1	↑	Nodarbinātības valsts aģentūra
Uzņēmējdarbība				
Uzņēmēju skaits	46	49	↑	Centrāla statistikas pārvalde
Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits	32	34	↑	Iekšēja uzskaitē
Reģistrēto mājrāžotāju un amatnieku skaits	0	0	5	
Pakalpojumu sniedzēju skaits	12	14	↑	
Tūrisma pakalpojumu skaits	9	10	↑	
Infrastruktūras uzlabošana				
Pašvaldības ceļi un ielas ar asfaltbetona segumu (km)	2.17	6,57	↑	Izpilddirektors
Rekonstruēto un remontēto pašvaldības ceļu garums ar grants segumu			↑	Izpilddirektors
Sabiedriskās nozīmes rekonstruēto/ jaunizbūvēto objektu skaits, m ²	4	9	↑	Būvinženieris
Veloinfrastruktūras izveidoto objektu skaits	0	0	5	Būvinženieris
Apdzīvoto vietu skaits ar rekonstruētiem un izbūvētiem ūdensapgādes objektiem	4	2	4	Komunālo pakalpojumu dienests
Apdzīvoto vietu skaits ar rekonstruētiem un izbūvētiem kanalizācijas objektiem	0	0	3	Komunālo pakalpojumu dienests
Ierīkotā ārējā apgaismojuma tīklu garums (km)	Nav veikta uzskaitē	2.4	↑	Izpilddirektors
Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi pašvaldības iestādēs un daudzdzīvokļu mājās	1	4	8	Būvinženieris
Satiksmes drošības pasākumu īstenošana apdzīvotās vietās	0	2	↑	Izpilddirektors
Apdzīvotas vietu labiekārtošanas pasākumu skaits	0	0	3	Izpilddirektors
Kultūrvēsturisko objektu rekonstrukcijas pasākumu skaits	1	1	2	Izpilddirektors

6.
PĀRSKATS PAR ATTĪSTĪBAS
PROGRAMMAS IZSTRĀDI

6.1. Sabiedrības iesaistīšana Attīstības programmas izstrādē

Attīstības programmas izstrāde uzsākta saskaņā ar Rundāles novada domes 2009. gada 27.augusta sēdes lēmumu „Par Rundāles novada teritorijas plānojuma un attīstības programmas izstrādes uzsākšanu” (sēdes protokols Nr.5; 23.p.).

Izstrādājot „Rundāles novada attīstības programmu 2012.-2018.gadiem” sabiedrības pārstāvji tika aicināti līdzdarboties attīstības programmas izstrādē visos tās izstrādes posmos:

- 1) uzsākot attīstības programmas izstrādi - veiktas pārrunas pat attīstības virzieniem dažādās interešu grupas;
- 2) attīstības programmas izstrādes laikā - iesaistīties tematiskajās darba grupās, piedalīties publiskajās apspriešanās.

Uzsākot attīstības programmas informatīvie paziņojumi par izstrādi tika publicēti:

- 1) Rundāles novada informatīvajā ziņojuma „Rundāles novada ziņas” (2011.gada janvāris; 2011.gada aprīlis);

- 2) Rundāles novada pašvaldības interneta mājas lapā www.rundale.lv, un iedzīvotāji un visi interesenti tika aicināti aktīvi iesaistīties attīstības programmas izstrādē un izteikt savas idejas un domas par novada attīstību kopumā, vai par kādu no dzīves jomām, vai konkrētam vietām.

2011.gada 28.aprīlī pirmskolas izglītības iestādes „Mārpuķīte” konferenču zālē notika izglītojošs seminārs „Attīstības plānošanas sistēma un ilgtspējīga attīstība”, kurā piedalījās Rundāles novada domes deputāti, struktūrvienību un nodaļu vadītāji un speciālisti, kas tika iesaistīti programmas izstrādē.

Attīstības programmas izstrādi organizēja eksperti no SIA „Kontu Birža”, balstoties uz 2011. gada 4. aprīlī noslēgto līgumu Nr.17-16./11/91. Attīstības programmas izstrāde notika ciešā sadarbībā ar Rundāles novada iestāžu, struktūrvienību un nodaļu vadītājiem, speciālistiem un darbiniekiem. Izstrādes procesā tika izveidotas 5 speciālistu darba grupas: : Cilvēkresursu attīstības darba grupa (24 dalībnieki), Dabas un kultūras mantojuma saglabāšanas darba grupa (19 dalībnieki), Ekonomiskas izaugsmes un infrastruktūras attīstības darba grupa (18 dalībnieki), Attīstības radītāju darba grupa (24 dalībnieki) un Uzraudzības sistēmas darba grupa (15 dalībnieki). Darba grupas, darbojoties ekspertu vadībā, veica, esošās situācijas izvērtējumu un, balstoties uz iegūto informāciju, izstrādāja Rundāles novada attīstības misiju, vīziju, mērķus un turpmākās rīcības plānu. Darba grupu dalībnieki tika aicināti identificēt problēmas attiecīgajās nozarēs un ieteikt konkrētus risinājumus. Izstrādājot attīstības programmas Stratēģisko daļu un Rīcību plānu, tika organizētas tematiskās darba grupas ar mērķi noteikt veicamos uzdevumus un rīcības to izpildei. Darba grupu darba laikā, izvirzot stratēģiskos mērķus, notika speciālistu pārdalījums atbilstoši viņu specializācijai un tālāk katra grupa strādāja pie noteikta mērķa darba virzienu, uzdevumu un rīcību noteikšanas.

Ar Rundāles novada domes 26.01.2012.g. (sēdes protokols nr.1, 41§,) lēmumu izstrādātais Rundāles novada Attīstības programmas 2012. – 2018. gadiem 1. redakcijas projekts tika nodots sabiedriskajai apspriešanai un atzinumu saņemšanai. Rundāles novadā vienlaicīgi notika Rundāles novada Attīstības programmas 2012.-2018. gadiem un Teritorijas plānojuma 2012.-2025. gadiem 1.redakcijas un Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešana sanāksmes.

Sabiedriskās apspriešanas termiņš tika noteikts no 2012.gada 30.janvāra līdz 2012.gada 12.martam, par ko paziņojums tika publicēts Rundāles novada domes janvāra un februāra informatīvajā izdevumā „Rundāles novada ziņas” un ievietots pašvaldības mājas lapā www.rundale.lv. Paziņojumā tika norādītas vietas, kur iespējams sniegt rakstiskus ierosinājumus un priekšlikumus – Rundāles novada domes ēkā 2.stāvā kancelejā, Pilsrundālē, Svitenes pagasta pārvaldes ēkā 2.stāvā, Svitenē, Viesturu pagasta pārvaldes ēkā 2.stāvā Bērstelē vai nosūtāmi pa pastu uz adresi Pilsrundāle 1, Rundāles [pagasts, Rundāles novads, LV – 3921, vai elektroniski parakstītā vēstulē pa e-pastu uz adresi dome@rundale.lv, kā arī izsludinātas sabiedriskas apspriešanas sanāksmju dienas, vieta un norises laiks:

Svitenē, Svitenes pagasta pārvaldes ēkā, zālē – 2012.gada 29.februārī, plkst. 16.00;

Pilsrundālē, Pilsrundāles vidusskolas aktu zālē – 2012.gada 01.martā, plkst.16.00;

Bērstelē, Viesturu pagasta kultūras nama zālē – 2012.gada 02.martā, plkst.16.00.

Papildus paziņojumam par sabiedriskas apspriešanas uzsākšanu, „Rundāles novada ziņas” ir ievietots paplašināts stāstījums par teritorijas attīstības plānošanas dokumentu būtību un ikviena iesaistīšanās sabiedriskajās apspriešanās nepieciešamību.

Lai nodrošinātu iespēju visiem iedzīvotājiem saņemt pilnu informāciju par izstrādājamiem dokumentiem, uzdot jautājumus un sniegt ierosinājumus klātienē, tika organizētas sabiedriskās apspriešanas sanāksmes Rundāles pagasta Pilsrundālē, Svitenes pagasta Svitenē un Viesturu pagasta Bērstelē.

Visiem interesentiem tika nodrošinātas iespējas ar attīstības programmas 1.redakciju iepazīties Rundāles novada domē, Viesturu un Svitenes pārvaldes un pašvaldības interneta mājas lapā www.rundale.lv.

Sabiedriskas apspriešanas laikā tika sagatavots Attīstības programmas 1.redākcijas speciāls izdevums (100 eksemplāri), kas ietvēra sevi Stratēģiskās daļas kopsavilkumu ar visām paredzētājām rīcībām. Izdales materiāli tika izvietoti Svitenes un Viesturu pagastu pārvalde ēkās, Rundāles novada domes ēkā Pilsrundālē, lai jebkurš interesents varētu paņemt materiālu pastāvīgai izpētei.

2012.gada „Rundāles novada ziņas” februāra numurā tika ievietoti aptaujāto iedzīvotāju domas par nepieciešamajām izmaiņām novadā. 2012.gada „Rundāles novada ziņas” marta numurā ievietots plašs apraksts par izteiktajiem priekšlikumiem novada attīstībā. Visi izteiktie un iesniegtie rakstiskie priekšlikumi un precizējumi tika reģistrēti un iekļauti sekojošā tabulā:

Rundāles novada attīstības programma 2012 – 2018 gadiem

Nr. p.k.	Ierosinājuma vieta	Priekšlikumi un ierosinājumi	Rīcību plānā iekļautie priekšlikumi un ierosinājumi
1.	Svitenes pagasts	Atjaunot veco tiltu pretī autobusa pieturai, iztīrīt upes gultni, ierīkot gājēju taku gar upi	U.1.12.3.R.161.-164.
2.	Svitenes pagasts	Iztaisnot ceļu Pilsrundāle - Svītene	U.1.1.2.R.3.,R.8.
3.	Svitenes pagasts	Attīstīt plastmasas ražotni	U.4.1.3.R.13-R.17
4.	Svitenes pagasts	Kontrolēt meža cirsmu lielumu	Mežu cirsmu kontrole tiek veikta ikdienā sadarbojoties ar LVM
5.	Svitenes pagasts	Sakārtot meža ceļus un stigas	Meža ceļu un stigu sakārtošana ir LVM kompetence.
6.	Svitenes pagasts	Izbūvēt publisko tualeti Svitenes ciemā	U.1.4.1.R.55
7.	Svitenes pagasts	Atjaunot sporta kompleksu Svitenes parkā vai uzbūvēt jaunu	U.3.1.2.R.6,R
8.	Svitenes pagasts	Izveidot higiēnas centru Svitenē	U.4.1.3.R.13-R.17
9.	Svitenes pagasts	Pārvietot autobusu pieturu no ceļa līkuma, lai neveidotos avārijas situācijas	U.1.1.2.R.3.
10.	Svitenes pagasts	Uzstādīt bankomātu	Pārrunas ar bankām tiek veiktas par bankomātu uzstādīšanu, bet ne vienmēr tās ir sekmīgas
11.	Rundāles pagasts	Risināt graustu problēmu, piemērojot paaugstinātas nodokļu likmes	U.1.9.1.R.85-88
12.	Rundāles pagasts	Radīt jaunas darbavietas	U.2.3.1.R.13018, U.2.4.2.R.23,24,25
13.	Rundāles pagasts	Izbūvēt gājēju celiņu Pilsrundāles ciems – Rundāles pils	U.1.11.5.R.140
14.	Rundāles pagasts	Sakopt, atjaunot un rekonstruēt pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskos objektus	U.1.12.2.R.151-59 U.12.3.R.160-172
15.	Viesturu pagasts	Asfaltēt autoceļa posmu Mežotne -Viesturi	U.1.1.2.R.6.
16.	Viesturu pagasts	Veikt rekultivētā atkritumu poligona Bērstelē uzraudzību, lai tajā netiktu atkal izbērti atkritumi	U.1.5.1.R.67,68,69
17.	Viesturu pagasts	Radīt jaunas darbavietas	U.2.3.1.R.13018, U.2.4.2.R.23,24,25
18.	Viesturu pagasts	Organizēt unikālus tūristiem saistošus festivālus	U.3.4.2.R.43-47 U.3.5.1.R.55.
1.	Vita Reinfeldē	Paplašināt ikgadējā Publiskajā pārskata informāciju par iedzīvotāju līdzdalību un notikumiem uzņēmumos, iestādes, kultūrā,	U.5.2.2.R.14

		sportā	
2.	Vita Reinfeldē	Izvietot lielus informatīvos standus ar karti apskates objektiem katrā apdzīvotā vietā	U.5.2.4.R.20
3.	Vita Reinfeldē	Organizēt uzņēmēju apmācībās, personības attīstības programmās	U.2.3.1.R.13 U.4.2.1.R.19,20
4.	Vita Reinfeldē	Karjeras un jaunatnes darba organizēšanas speciālisti	U.4.2.1.R.19,20
5.	Vita Reinfeldē	Veicināt Bērsteles baznīcas attīstību	Pēc nepieciešamības draudzei tiek sniegts atbalsts Bērsteles baznīcas apsaimniekošanai
6.	„Mums pieder pasaule”	Asfaltēt autoceļa posmu no Svitenes līdz Pilsrundālei, Elejas šosejai un Lietuvas robežai	U.1.1.2.R.3.,R.8.
7.	„Mums pieder pasaule”	Izveidot marķētus veloceliņus cauri visam Rundāles novadam ar veloinfrastruktūru	U.1.1.7.R.36.,37,38
8.	„Mums pieder pasaule”	Izbūvēt grantētus vai bruģētus celiņus Svitenes muižas parkā	U.1.12.3.R.161.,162
9.	„Mums pieder pasaule”	Veicināt Svitenes muižas parka kompleksa attīstību	U.1.12.3.R.161.-164.
10.	„Mums pieder pasaule”	Izvietot atkritumu tvertnes pie daudzdzīvokļu mājām Svitenē	U.15.2.R.68.
11.	„Mums pieder pasaule”	Veicināt Svitenes ūdenskrātuves, kā vietējas nozīmes rekreācijas vietas attīstību	U.1.11.1.R.127
12.	„Mums pieder pasaule”	Veicināt Svitenes ciemata daudzpusīgu attīstību	U.1.11.4.R136, U.1.11.5.R.146, U.1.10.10.R.119, U.1.10.3.R.104.,105 U.1.8.1.R.80

Attīstības programmas 1.redakcijas sabiedriskās apspriešanas laikā tika sagatavota un izplatīta „Priekšlikumu un atsauksmju anketa”. Kopskaitā tika izplatītas 100 anketas un saņemtas 75 anketas ar ierosinājumiem un priekšlikumiem. Pārsvarā izteiktie priekšlikumi ir atrisināmi saimnieciskajā kārtā un nav nepieciešamības pēc to iekļaušanas programmā, daži priekšlikumi nav pašvaldības kompetencē un daži jau ir bija iekļauti Attīstības programmas rīcību plānā. Priekšlikumi par Rundāles novada attīstības programmas 1.redakciju un „Priekšlikumu un atsauksmju anketa” veido Attīstības programmas pielikumu Nr.3.

Attīstības programmas 1.redakcijas pilnveidošanai un papildināšanai tika saņemti praktiski priekšlikumi un komentāri no Zemgales plānošanas reģiona un Rundāles pils muzeja. Priekšlikumi ir iestrādāti dokumenta tekstā.